

Nämndernas verksamhetsberättelser 2017

Innehållsförteckning

Kommunfullmäktige -----	3
Kommunens revisorer-----	7
Kommunstyrelsen -----	12
Kommunstyrelsens anställningsmyndighet -----	19
Överförmyndarnämnden-----	30
Valnämnden -----	35
Äldrenämnden-----	36
Omsorgsnämnden-----	45
Barn- och ungdomsnämnden-----	59
Bildningsnämnden -----	83
Kultur- och fritidsnämnden -----	105
Samhällsbyggnadsnämnden -----	116
Socialnämnden -----	128
Bygg- och miljönämnden-----	137
Utförarnämnden-----	148
Pensionsenheten -----	155
Intern finansiering och resursmedel-----	157

Teckenförklaring

- = Inget belopp finns

0 (noll) = Det finns ett belopp som avrundat blir mindre än 0,1

Kommunfullmäktige

Nämndens ordförande

Under 2017 har kommunfullmäktige träffats till sammanträde vid 10 tillfällen. Inga ytterligare temasammanträden har genomförts. Under året har en mängd beslut fattats, nedan finns ett urval av beslut uppräknade.

Under 2017 behandlades bland annat följande ärenden:

- I januari antogs medlemskap i Kommuninvest och kommunfullmäktige antog det funktionshinderpolitiska programmet.
 - I februari antogs Vallaskogens utökade naturreservat.
 - I mars redovisade kommunala bolagens uppfyllelse av det kommunala uppdraget.
 - I april redovisades nämndernas verksamhetsberättelser.
 - I juni beslutades om 2018 års budget för Linköpings kommun och kommunfullmäktige antog policy – våldsbejakande extremism, avhopparverksamhet och deklaration om folkhälsa.
 - I augusti godkände kommunfullmäktige om färdigställande av gator och torg i Vallastaden.
 - I september beslutade kommunfullmäktige om att inrätta ett arbetsmarknadsutskott under kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige beslutade att godkänna ny politisk organisation från och med kommande mandatperiod.
 - I oktober godkände kommunfullmäktige avtal mellan Linköpings kommun och Sverigeförhandlingen.
 - I november redovisades treårsplanerna för de kommunala bolagen.
 - I december antog kommunfullmäktige Arkitektprogram för Linköpings innerstad.
- Under året har arbetet fortsatt med att utveckla geografiska utskotten och hur medborgardialogen i anknytning till utskotten kan utvecklas.
- Under året har ett fokus varit på att vidareutveckla samverkan med Guangzhou. Flera delegationer har besökt varandras städer. Prioriterade områden är turism och utbyten mellan skolor som påbörjats. Firandet av 20 års jubiléet uppmärksammades med en delegation från Guangzhou med vice Borgmästaren som besökte Linköping i samband med invigningen av Vallastaden.
- Systerortsrelationerna mellan Linköping och Palo Alto firade 30 år. I september genomfördes ett besök från Palo Altos kommundirektör och Borgmästare till Linköping och det togs fram en inriktning för det kommande samarbetet i form av ett positionspapper där fokus är näringsliv, entreprenörskap i skolan och Smart city samarbete.

Sedvanligt genomfördes firande av Nationaldagen 6 juni och Stadsfesten. Nationaldagen firades på Valla Gård och i gamla Linköping.

Medborgare som kontaktar kommunfullmäktiges utskott ska snabbt hänvisas till rätt instans.

Indikatorer för måluppfyllelse

Andel medborgare som hänvisas till rätt instans inom tre dagar.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Utskottsledamöterna får kunskap om målet samt att utskottssekreterarna kan se till att frågan/synpunkten kommer till rätt instans.

Analys och bedömning

Synpunkter och frågor som inkommer till de geografiska utskotten från medborgare besvaras skyndsamt av utskottssekreterare eller ledamöter alternativt skickas vidare för att besvaras av berörd förvaltning eller nämnd. Vissa frågor föranleder informationsinhämtning och kommunikation innan frågan kan besvaras. I vissa fall resulterar synpunkter i skriftliga yttranden som i sin tur förmedlas vidare till nämnd eller förvaltning.

Utfall: Målet bedöms vara uppnått.

Kommunfullmäktiges utskott ska ta initiativ till offentliga möten kring olika frågor i utskottsområdena.

Indikatorer för måluppfyllelse

Minst ett offentligt möte per geografiskt utskott och år eller deltagande vid olika stadsdelsaktiviteter som Skäggetorpsdag, Nygårdsdag, Lambohovsdag och Bergadag. Viktigt är också att utskottsledamöterna är representerade vid samrådsmöten som anordnas lokalt i utskottsområdena.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Allmänhetens frågestund.

Analys och bedömning

Vreta kloster närråd, geografiska utskottet Väst, Vårdnäs, Åkerbo, Lambohov, Ryd, Skäggetorp, Berga och Landeryd har bjudit in till dialog där kommuninvånarna har getts tillfälle att förmedla lokalt aktuella frågor till de förtroendevalda. Ledamöterna från geografiska utskotten Väst, Åkerbo, Ryd, Skäggetorp, Johannelund och Landeryd har varit representerade på de särskilda områdesdagar som har anordnats. Alla utskott har besökt verksamheter och föreningar inom sina geografiska områden.

De flesta geografiska utskott har ledamöter representerade i lokala samverkans- och/eller trygghetsråd. Ryds geografiska utskott sammanträder med det lokala samverkansrådet två gånger varje år. Under 2017 har trygghetsråd åter startat upp i Skäggetorp. Utskottsledamöter deltar också vid trygghetsvandringar och har kontakt med enskilda medborgare/föreningar/byalag i olika frågor. Under året har ledamöterna i geografiska utskotten mött skolungdomar i samband med "Öppet Stadshus" och utskottets presidier har varit representerade vid "Café Stadshus", då allmänheten bjudits in att besöka Stadshuset och möta politiker.

Utfall: Målet bedöms delvis uppnått.

Ekonomiutskottet

Verksamhetsbeskrivning

Utskottet skall:

- följa kommunens långsiktiga, strukturella verksamhets-, förmögenhets- och bolagsfrågor

Utskottet skall, i ärenden som hör till utskottets ansvarsområden, i förekommande fall ta initiativ till erforderliga ändringar genom att väcka ärenden i kommunstyrelsen eller berörd nämnd. I sådana ärenden kan utskottet även begära att fullmäktige utlyser ett s.k. temasammanträde.

Utskottet skall informera fullmäktige om ekonomiska förhållanden som har betydelse för kommunen.

Utskottet har ingen beslutsbefogenhet förutom att besluta om hur egen budget ska utnyttjas.

Uppfyllelse av mål och åtgärdsplan

Ekonomiutskottet har under 2017 genomfört fem formella möten.

Ledamöterna har löpande under året informerats om bokslut, budget, skatteutvecklingen, pensionsskulden, delårsrapporter med helårsprognoser för kommuner och nämnder samt fått insyn i kommunkoncernens sammanställda redovisning.

Finansförvaltningen har delgivit utskottet den aktuella lägesbilden av finansutvecklingen och om kommunens långsiktiga placeringsriktlinjer samt underrättat om resultaten av utredningarna för Internbank och upphandling av lån inom kommunkoncernen.

Stadsrevisorn informerade om revisionens uppdrag som innebär att revisorerna årligen granskar all verksamhet som bedrivs inom nämndernas och de kommunala företagens verksamhetsområden. Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs är tillräcklig.

Kvalitetsstrategen redovisade Linköpings verksamhetens resultat i jämförelse med andra kommuner. Syftet med jämförelserna är att säkerställa ändamålsenliga och kostnadseffektiva verksamheter i kommunen. Kommunens långsiktiga lokalförsörjningsplan presenterades av lokalstrategen där de övergripande målen är en verksamhetsmiljö som är ändamålsenlig, attraktiv, trygg, säker och att användningen av kommunens lokaler är effektiv med låg miljöpåverkan.

Det kommunala bolagen Lejonfastigheter har delgett utskottet hur de arbetar med hållbarhetsfrågor och redovisat deras affärsplan som innehåller tydliga målbilder för ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbarhetsarbete.

Den information och kunskap som ekonomiutskottet delges uppskattas och anses vara värdefull som ett viktigt underlag för de resonemang som förs och som sedan ledamöterna tar med sig för vidare diskussioner i sina respektive partigrupper.

Ledamöterna har själva bidragit till att lyfta frågor för diskussion som rör kommunens långsiktiga ekonomiska planering, samordnings- och verksamhetsfrågor inom bolagen.

Ekonomiutskottet bedömer utifrån ovan angivna insatser ha uppfyllt uppdraget som åligger utskottet.

Geografiska utskotten

Som en del av kommunfullmäktiges verksamhet finns det sedan många år elva så kallade geografiska utskott, för att bredda och fördjupa demokratin. Utskotten arbetar för att underlätta kontakten och dialogen mellan politiker och tjänstepersoner och invånarna i kommunens olika geografiska delar. Varje utskott består av sju ledamöter som alla är förtroendevalda ledamöter eller ersättare i kommunfullmäktige. Ett av utskotten, Vreta kloster närråd, är organiserat på annat sätt än övriga. Förutom förtroendevalda från kommunfullmäktige består närrådet av invånare som bor i kommundelen.

De geografiska utskotten har under 2017 arbetat med att intensifiera och höja ambitionerna avseende utskottens dialog med kommuninvånarna, bland annat genom att pröva nya metoder i dialogen samt att få till bättre kontaktvägar in i kommunens förvaltningar.

De dialoger som genomförts har bland annat rört översikts- och detaljplaner, trafik- och kollektivtrafikfrågor, trygghetsfrågor, utbildning och frågor som rör äldre. Dialogmötena har genomförts bland annat tillsammans med tjänstepersoner från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Kommunledningsförvaltningen och förtroendevalda från berörd nämnd. Även representanter från fastighetsbolag samt tjänstepersoner och förtroendevalda från Region Östergötland som hanterar kollektivtrafik har deltagit. En typ av dialog som genomförts är så kallade Lärandepromenader, med fokus att diskutera hur bygden kan utvecklas, vilka resurser som skulle krävas, vem som skulle kunna bidra med vad osv. Promenader har under 2017 anordnats i Nykil och Brokind. Flera utskott har också haft aktivitet i anslutning till medborgarkontor och köpcentrum.

Under året har utskotten genomfört ett 30-tal besök vid företag, verksamheter och föreningar. Vidare har utskotten deltagit på områdesdagar och har haft kontakt med enskilda medborgare/föreningar/byalag osv i olika frågor. Nytt informationsmaterial om de geografiska utskotten har tagits fram som sprids i samband med olika aktiviteter. Kommunikationsvägarna har under året utökats bland annat genom sociala medier och direktutskick till hushållen.

Utskottsrepresentanter har deltagit vid trygghetsvandringar, trygghetsråd, samverkansråd mm. Under året har ledamöterna i geografiska utskotten mött skolungdomar i samband med "Öppet Stadshus". Utskottets presidier har också varit representerade vid "Café Stadshus", då allmänheten bjudits in att besöka Stadshuset och möta politiker. Presidierna har även träffats kring det pågående arbetet i utskotten och har också deltagit vid föreläsning om delaktighet och samhällsutveckling.

Synpunkter, idéer och frågor som inkommer till de geografiska utskotten förmedlas till rätt förvaltning, nämnd eller instans för att därefter följas upp och återkopplas.

Kommunfullmäktiges geografiska utskott kommer fortsatt att ha fokus på medborgardialog.

Kommunens revisorer

Kommentarer från kommunens revisorer

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att främja och granska den verksamhet som bedrivs i kommunen samt pröva ansvarstagandet. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom också indirekt för medborgarna. Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i olika bolag, stiftelser och förbund även verksamheten i dessa.

Revisionen har under året arbetat efter revisionsplanen för 2017 och har haft regelbundna revisionsammans träden och överläggningar i revisionsarbetet samt med presidierna i samtliga nämnder och styrelser i kommunen och dess bolag. Vi har också besökt alla nämnder och styrelser i kommunen för att informera och diskutera deras ansvarutövande. Utöver kommunens nämnder och styrelser har också de kommunalförbund och det finansieringsförbund som kommunen är medlem i granskats.

Under de senaste åren har God revisionssed förtydligats gällande den grundläggande granskningen vilket ställt större krav på dialog, verifiering och dokumentation av iakttagelser som ligger till grund för bedömningarna. Resultatet av den grundläggande granskningen skall också rapporteras, vilket ställer ökade krav på den tid som skall läggas ned på granskningsinsatserna. Ett effektivt revisionsarbete förutsätter också en effektiv dialog och förtroende mellan revisorerna och de som granskas. Revisionen ska vidare arbeta stödjande och framåtsyftande med synpunkter, råd och rekommendationer. Revisionen har under året arbetat med att utveckla och utöka insatserna av den grundläggande granskningen. Detta arbete kommer att fortsätta under 2018.

I revisionsplan 2017 har revisorerna prioriterat den årliga granskningen för revisionsåret ur risk och väsentlighetsperspektiv. Revisionsplanen behandlar de granskningsinsatser och aktiviteter som planeras för revisionsåret. Genom att följa planen har revisorerna ett tillräckligt underlag för att lämna revisionsberättelser och granskningsrapporter. Planen är ett levande dokument och kan ur ett risk- och väsentlighets perspektiv förändras och revisorerna har under 2017 genomfört några förändringar i planen. Tre granskningsprojekt har tillkommit, ett har utgått och ett lämnas över till revisionsplan 2018. Under 2017 har risk- och väsentlighetsanalyser för styrelser, nämnder och bolag genomförts. Analyserna utgör grund för revisionsplan 2018.

Revisionen har för år 2016 granskats ur ett kvalitetsperspektiv och det är stadsrevisionen i Borås som genomfört granskningen.

Granskningsrapporter och revisionsberättelser behandlas i kommunfullmäktige under våren 2018 och målen för 2017 års revision kommer inte vara helt uppfyllda förrän kommunfullmäktige behandlat rapporterna. Målet med revisionens verksamhet bedöms kunna uppnås genom att vi genomfört merparten av de planerade aktiviteterna i revisionsplanen för 2017.

Det ekonomiska utfallet för revisionens verksamhet 2017 visar på ett överskott av 161 tkr jämfört med budget.

Måluppfyllelse

Revisorernas verksamhetsår följer inte kalenderåret utan avslutas i och med att revisionsberättelserna avhandlas i kommunfullmäktige. Revisorernas redovisning beskriver därför avslutningen av 2016 års granskning och genomförandet av 2017 års granskning i den del som avser kalenderåret.

Revisorernas övergripande mål är att enligt lagstiftningen och god revisionsled lämna tillräckliga och tillförlitliga underlag som skall ligga till grund för fullmäktiges prövning och beslut i ansvarsfrågan och lekmannarevisorernas uttalande i granskningsrapporterna avseende bolagen.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Revisorerna lämnar väl underbyggda revisionsberättelser avseende nämnder och utskott samt granskningsrapporter avseende kommunens bolag

Revisionens årliga granskning ska även ge underlag till förändring och utveckling i verksamheterna.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Genomförda fördjupade granskningar som ger vägledning i ansvarsutövandet.

Nämndens analys samt bedömning

I revisionsplan 2017 har revisorerna prioriterat den årliga granskningen för revisionsåret ur risk och väsentlighetsperspektiv. Revisionsplanen behandlar de granskningsinsatser och aktiviteter som planeras för revisionsåret. Målen för 2017 års revision bedöms kunna uppnås genom att vi genomför merparten av de planerade aktiviteterna i revisionsplanen för 2017. Det pågår granskningar för 2017 års revision vilka kommer att färdigställas innan revisionsberättelserna och granskningsrapporter för 2017 skrivs. Under våren 2017 summerade revisorerna sina viktiga iakttagelser och bedömningar gällande verksamhetsåret 2016. Granskningsrapporter avseende bolagen behandlades av kommunfullmäktige i mars 2017 och revisionsberättelserna för kommunens nämnder för verksamhetsåret 2016 behandlades av kommunfullmäktige i april 2017. Målen för 2016 års revision och lekmannarevision bedöms som uppfyllda. På samma sätt kommer målen för 2017 års revision inte kunna vara helt uppfyllda förrän under våren 2018.

Över tid bidrar revisorernas granskningar till att kommunen får en mer ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Verksamhetsuppföljning

Under året har revisorerna genomfört den grundläggande granskningen av kommunens verksamheter genom att löpande följa efterlevnaden av kommunfullmäktiges beslut avseende främst mål och budget. I den grundläggande granskningen har revisorerna också mer ingående granskat bland annat kommunens personalsituation, målstyrning och uppföljning av internkontrollplaner. Inom ramen för den grundläggande granskningen har revisorerna också inhämtat kunskaper om verksamheter i kommunen genom att till exempel träffa verksamhetsföreträdare. Vi har bland annat behandlat frågor rörande kommunens personalsituation, C Linköping, arbetsmarknad- och integration och det organisatoriska förändringsarbetet. Kommunens revisorer har under året beslutat om fem granskningsprojekt inklusive granskning av kommunens räkenskaper. Granskningen av årsredovisningen och ytterligare tre granskningar kommer att slutredovisas under de tre första månaderna av 2018. Dessutom beslutade revisionen 2016 om en granskning avseende utfallet av kommunens mål vilket slutfördes under 2017.

Revisorerna har i egenskap av utsedda lekmannarevisorer i Stadshus AB och dess dotterbolag genomfört överläggningar med presidierna i samtliga bolag. De helägda kommunala bolagen har under året granskats grundläggande utifrån kommunens ägardirektiv och bolagens ändamål. I den grundläggande granskningen har lekmannarevisorerna också särskilt inriktat granskningen mot byggandet i kommunen. Lekmannarevisorerna har beslutat om att genomföra tre granskningsprojekt. Resultatet av granskningarna redovisas i särskild ordning.

Revisorerna har ett eget revisionskontor som genomför medparten av de granskningar som revisorerna beslutat. Under 2017 har även PwC anlåtats för fördjupade granskningar. Resultatet av revisionens arbete lämnas i revisionsberättelser och granskningsrapporter.

Utifrån vad som framkommit i granskningsarbetet har revisionen under året tagit fram en riskanalys för kommunens nämnder, styrelse och bolag som skall ligga till grund för granskningsarbetet 2018. Erfarenhetsutbyte med andra reviso-

rer är viktigt för revisionens utveckling och även en del i vår omvärldsbevakning, under året har vi träffat andra revisorer i Sverige i olika sammanhang. Vi har även regelbunden samverkan med Norrköpings revisorer och inom olika nätverk till exempel Östrev och Starev. Under året har vi från Revisionen haft en representant i Starev´s styrelse.

Revisionskontoret har under 2017 framförallt arbetat med att utveckla revisionsprocessen med särskilt fokus mot den grundläggande granskningen. Revisionskontoret samverkar också med andra kommunala revisionskontor i Sverige, bland annat arbetar man i ett gemensamt revisionsstödsystem. Under året som gått har revisionskontoret ersättningsrekryterat en ny medarbetare som tillträdde den 1 maj 2017 och inför 2018 kommer kontoret att vara fullt bemannat enligt budget.

Revisionen har för år 2016 granskats ur ett kvalitetsperspektiv och det är stadsrevisionen i Borås som genomfört granskningen.

Jämförelser och verksamhetsmätt

Några kvalitetsjämförelser finns inte framtagna för revisionen. De officiella jämförelser som finns att tillgå finns i Kolada (kommun och Landstingsdatabasen):

Revisionens nettokostnad kronor per invånare och år.

	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
Kommun	2012	2013	2014	2015	2016
Borås	48	44	45	43	48
Gävle	39	44	43	43	36
Norrköping	30	31	32	36	36
Helsingborg	44	42	41	45	35
Linköping	29	27	29	32	32
Eskilstuna	22	18	30	22	26
Örebro	23	23	20	25	23
Västerås	20	23	23	23	22
Uppsala	35	32	33	31	21
Jönköping	28	22	24	24	21

2013 bildade revisionen ett eget revisionskontor. År 2015 erhöll revisionen en budgetförstärkning för dels ökade hyreskostnader och dels i form av personalförstärkning för att i högre grad uppnå lagstiftarens krav om god revisionsledning. Dessutom erhöll revisionen också en budgetförstärkning för dubbla revisorsgrupper, vilket uppstår vid valår, när den gamla revisionsgruppen avslutade sitt arbete våren 2015 och den nyvalda inleder sitt arbete i januari 2015.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Revision	4 780	4 941	161	4 766	4 783
Summa nettokostnader, tkr	4 780	4 941	161	4 766	4 783
<i>varav kostnader</i>	5 577	5 711	134	5 483	5 454
<i>varav intäkter</i>	797	770	27	717	671

Kommentarer

Årets överskott består till största delen av lägre personalkostnader än budgeterat. Kontoret har inte haft full bemanning under 2017, men har rekryterat under året och inför 2018 är alla tjänster tillsatta enligt budget.

Investeringar

Kommentarer

Inga investeringar har gjorts under åren 2015-2017.

Lokalförsörjning

Kommentarer

Revisionen hyr lokaler av Lejonfastigheter. Nuvarande avtal är uppsägningsbart i mars 2018 och vi ser nu över vårt lokalbehov för att se om vi kan hitta mer ändamålsenliga lokaler.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Kommunfullmäktige, arvoden m m	5 914	5 837	-77	5 011	5 261
Verksamhetsutskott, ekonomi	107	81	-26	87	89
Geografiska utskott	1 089	1 184	95	1 060	871
Partistöd	4 160	4 160	0	4 007	3 925
Representation, minnesgåvor, KF's middag	1 100	1 742	642	1 521	1 532
Utbildning förtroendevalda	0	0	0	0	824
Summa	12 371	13 004	633	11 686	12 503
<i>varav kostnader</i>	<i>12 530</i>	<i>13 194</i>	<i>664</i>	<i>11 931</i>	<i>12 650</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>159</i>	<i>190</i>	<i>31</i>	<i>245</i>	<i>147</i>

Kommentarer

Bokslut för fullmäktige visar på ett överskott med 633 tkr. Mindre avvikelser inom arvoden och de olika utskotten. Största överskottet finns inom området representation, minnesgåvor, KF's middag och då framförallt minnesgåvor.

Prognosen i oktober visade ett överskott på 700 tkr. Överskottet som prognostiserades bland arvoden har sjunkit men samtidigt har överskottet inom minnesgåvor ökat.

Kommunstyrelsen

Nämndens ordförande

2017 var ett spännande år då Linköpings utveckling gick fortsatt framåt.

Befolkningstillväxten fortsätter, arbetslösheten är låg, näringslivet är starkt och antalet bostäder som färdigställs är det högsta på decennier. Under året fick vi cirka 2 500 nya Linköpingsbor och över 1 800 bostäder blev inflyttningsklara. Fler bostäder är en förutsättning för att Linköping ska fortsätta utvecklas.

Vårt mål är en kommun där alla ska känna att de kan leva ett meningsfullt liv. Vårt arbete fortsätter men utmaningar kvarstår. Under de kommande åren behöver vi bygga fler förskolor och skolor, fler boenden för äldre och ännu fler nya bostäder. Nya Linköpingsbor innebär också nya möjligheter för kommun och företag att rekrytera medarbetare. Vi vet att näringslivet behöver ny arbetskraft med rätt utbildning, och läget är detsamma i kommunen.

Linköping ska vara en sammanhållen kommun. När vi utvecklar våra stadsdelar ska vi ha tryggheten i åtanke, både i den fysiska planeringen och med fler människor närvarande. Under året har vi stärkt kommunens samverkan med polisen, och det arbetet fortsätter.

Under året tog Linköping ett språng uppåt som en av Sveriges bästa skolkommuner. Av 290 kommuner hamnade vi på plats 43 i Lärarförbundets rankning Bästa skolkommun. År 2016 låg vi på plats 74. Bland kriterierna finns lärartäthet, resurser till undervisningen och lärarlöner. Jag ser det som ett kvitto på att vi är på rätt väg, även om mycket fortfarande återstår att göra.

2017 lyckades vi få ner kötiderna till att nästan bli obefintliga inom äldreomsorgen. Ingen äldre som behöver plats på servicehus eller somatiskt boende behöver stå i kö när handläggningstiden är avslutad. När det gäller demensplatser på vårdboende får alla plats inom tre månader. För äldreomsorgens personal har vi börjat införa rätt till heltid på boenden som är uppe till omprövning.

Linköping ska bli landets tredje bästa stad på event- och besöksnäring, och det är glädjande att antalet övernattningar ökar för trettonde året i rad. Det byggs även fler hotellrum i Linköping. En stark event- och besöksnäring ger många en fot in på arbetsmarknaden och förhoppningsvis ett första jobb. Genom att vara en attraktiv och levande stad lockar vi fler till Linköping, och jag hoppas att några av alla som besöker oss också vill flytta till vår kommun.

Att säkra kompetensbehovet i kommunen är viktigt. Det gör vi genom att stärka medarbetarnas möjlighet till kompetens- och fortbildning, bra löneutveckling och goda arbetsvillkor. Så blir kommunen en bättre arbetsgivare. Fortfarande finns utmaningar på personalområdet, och kompetensförsörjningen fortsätter vara en högt prioriterad fråga.

Näringslivet har stor betydelse för att utvecklingen ska fortsätta framåt. Därför har vi tagit krafttag för att förbättra servicen och bemötandet för företag som vänder sig till oss. Företagsservice är ett exempel där medarbetare i kommunen fått utbildning för att kunna möta företagare i deras frågor och behov.

Det är glädjande att antalet personer som erhåller försörjningsstöd fortsätter minska. Men vi är inte nöjda. Alla som vill och kan arbeta ska göra det. Det förebyggande arbetet mot extremism och grov kriminalitet fortsätter och behöver bedrivs kraftfullt i samverkan med polisen.

Årets bokslut är starkt och ger goda förutsättningar för framtiden. Utmaningarna är stora och vi tar oss an dem med stor ödmjukhet. Vi ska klokt och ansvarsfullt investera för framtiden, och bygga ett sammanhållet och tryggt Linköping.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Koppling till Linköpings övergripande mål – 9. En kommun med bra arbetsvillkor

Linköpings kommun har goda arbetsplatser, där varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Innovativt arbete ska främjas för att för utveckla verksamheterna och stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Kommunens arbetsplatser ska kännetecknas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor, där medarbetare behandlas lika och ges lika möjligheter att utvecklas. I Linköpings kommun ska medarbetarna ha möjlighet att arbeta heltid eller önskad tjänstgöringsgrad.

Indikator och måltal för måluppfyllelse

- Linköpings kommuns Attraktiv Arbetsgivarindex (AVI).
 - Måltal: Ska öka i förhållande till 2015 års värde som uppgår till 114 poäng
 - Utfall: Årets värde uppgår till 107 vilket är en minskning med 4 jämfört med tidigare värde
- Kvinnor i chefsbefattning
 - Måltal: Ska öka i förhållande till 2015 års personalbokslut
 - Utfall: Årets värde uppgår till 0,94 vilket är en ökning med 0,02 jämfört med 2015
- Heltidsanställning
 - Måltal: Ska öka i förhållande till 2015 års personalbokslut
 - Utfall: Årets värde uppgår till 80,4 %, vilket är en ökning med 1,5 procentenheter jämfört med 2015
- Tjänstgöringsgrad
 - Måltal: Ska öka i förhållande till 2015 års personalbokslut
 - Utfall: Årets värde uppgår till 95,6 %, en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med 2015
- Andel chefer med utomnordiskbakgrund
 - Måltal: Ska öka i förhållande till 2015 års personalbokslut
 - Utfall: Årets värde uppgår till 0,31 en ökning med 0,02 jämfört med 2015

Målet bedöms vara delvis uppfyllt

HÅLLBARHET O KOLDIOXIDNEUTRALITET

Koppling till Linköpings övergripande mål - 5. En ekologiskt hållbar kommun

Kommunens klimatarbete ska styras av målet om koldioxidneutralitet år 2025

Indikator och måltal för måluppfyllelse

- Andel biogas som drivmedel i kommunens bilpool
 - Måltal: 70 %
 - Utfall: Statistiken för 2017 visar på att målet är uppnått. Andelen biogas uppgår till drygt 76 %.
- Andelen som använder E-möten
 - Måltal: Ska öka jämfört med 2016
 - Utfall: Antal användare 2017 är 662 st., vid årsskiftet 2016/2017 var det 559 st. det vill säga en ökning 103 användare
- Öka effektivitet och minska pappersanvändning genom att stegvis övergå till e-arkivering
 - Måltal: E-arkiv börjar implementeras i kommunen och två pilotprojekt färdigställs samt en handbok tas fram.
 - Utfall: E-arkivet är under implementering, handboken är framtagen och pilotprojekten är genomförda.

Målet bedöms vara uppfyllt

SERVICE, TILLGÄNGLIGHET O DELAKTIGHET

Kommuninvånarna ska uppleva att kontakten med Linköpings kommun ska präglas av högklassig service och tillgänglighet och vår kommunikation ska aktivt bidra till insyn, påverkan och dialog.

Kommuninvånarna ska uppleva att kontakten med Linköpings kommun ska präglas av högklassig service och tillgänglighet och vår kommunikation ska aktivt bidra till insyn, påverkan och dialog.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Deltagande i SKL:s webbplatsundersökning ”Information till alla”
 - Linköpings kommun förbättrade resultatet under 2017 genom att klättra från trettonde till nionde plats. Webbplatsundersökningen är en självskattning som görs av landets kommuner (240 kommuner deltog 2017) med totalt 256 frågor som rör information på den externa webbplatsen.
- Strategiska mätpunkter via Google Analytics, Linköping Play
 - Kommunfullmäktiges sammanträden har visats 710 gånger i Linköping Play under 2017, vilket är en tydlig minskning jämfört med 2016. Livesändningen av sammanträdena på Facebook lockar istället allt fler tittare med totalt 33 529 visningar under året.
- Användartester inom webb- respektive e-tjänsteutveckling ska utnyttjas vid minst ett tillfälle vardera
 - Djupintervjuer av medarbetare kring användning av Linweb genomfördes maj 2017. Användartester kring e-tjänsteutveckling är inte genomfört.
- Kundenkät på Medborgarkontoren
 - Medborgarkontoret genomförde i slutet av 2015 en undersökning riktad till besökare vid informationsdisken. Antalet som besvarade enkäten var 280 personer och syftet var att öka kunskapen om deras upplevelse vid besöket. Frågorna handlade om bemötande, tillgänglighet och faktisk hjälp med själva sakfrågan. En klar majoritet anser att de får ett bra bemötande och är nöjda med den hjälp de får vid besöket. En uppföljande enkät har genomförts under 2017 med något lägre svarsfrekvens. Den typiska åldersgruppen ligger mellan 25-44 år och generellt sett är resultatet detsamma som tidigare enkät, det vill säga en hög nöjdhet vad gäller både bemötande, tillgänglighet och faktisk hjälp med själva ärendet.
- Handlingsplaner för respektive område inom stadsdelssamordning
 - En viktig beståndsdel i stadsdelssamordningen i såväl Berga som Skäggetorp är de kommunala nätverk som har bildats med företrädare för samtliga förvaltningar. Stadsdelssamordnarna har tillsammans med nätverken, kommunala aktörer samt övriga aktörer i respektive område lagt en handlingsplan med gemensamma satsningar och aktiviteter. Sedan 1 januari 2017 finns en tjänst som stadsdelsamordnare i Ryd med samma uppdrag som övriga samordnare. Här har fokus i handlingsplanen lagts på samspelet med aktörer, studenter och övriga boende i området.
- Införande av E-arkiv
 - Införandeprojektet är klart och nu går e-arkivarbetet in i förvaltning. De två pilotprojekten är genomförda och avslutade. Handboken har tagits fram och finns på nätet. Leveransplan har tagits fram i styrgruppen och revideras löpande. Förvaltningsorganisation och förvaltningsplan är klara.
- Linköpingsförslaget (tidigare medborgarförslag/E-petition)
 - Under året har 239 förslag mottagits. Av dessa uppfyllde 167 kriterierna för att vara Linköpingsförslag. Tillämpningsanvisningar, instruktioner, kommunikationsplan samt broschyrer har tagits fram. Dialog förs med förvaltningarna i syfte att ytterligare utveckla dem.

Målet bedöms delvis bli uppfyllt

- Anledningen till bedömningen är endast delvis uppfyllt är att av de 7 indikatorerna är endast tre som faktiskt är uppfyllda. Övriga är främst ännu inte mätta för 2017 och i ett fall inte uppfyllt.

Viktiga händelser/förändringar

Några av kommunstyrelsens viktigaste bidrag till kommunfullmäktiges mål under perioden berör mål 1 – I Linköpings ska fler människor nå egen försörjning, mål 2 - En kommun med ett växande näringsliv, mål 5- En ekologiskt hållbar kommun, mål 9 - En kommun med bra arbetsvillkor, 10 - En ekonomiskt hållbar kommun och mål 11- En stark röst regionalt, nationellt och internationellt. Insatserna kommenteras översiktligt nedan.

Kommunstyrelsen har under året arbetat aktivt med utveckling av styrning och förvaltning av Linköpings kommun. En ny budgetmodell som används från och med budgetåret 2018. Kommunfullmäktige kommer att fastställa styrelser och nämnders ramar i juni istället för november. Det innebär att nämnderna kommer få längre tid för sitt arbete med internbudget. Avsikten med modellen är också att tydliggöra nämndernas decentraliserade ansvar för god ekonomisk hushållning och budgetefterlevnad.

Kommunstyrelsen har utarbetat en modell för mål- och verksamhetsstyrning. Modellen är en utveckling av kommunens budgetprocess avseende planering och uppföljning kopplat till de ekonomiska förutsättningar som anges i budgeten. Syftet med förändringen är att understödja en ändamålsenlig styrning och därmed säkerställa genomförandet av den politiska viljeinriktningen.

Kommunstyrelsen har också fattat beslut om att söka medlemskap i den ekonomiska föreningen Kommuninvest som ett led i stärka kommunkoncernens finansiella beredskap.

Vidare har kommunstyrelsen arbetat fram ett förslag till ny politisk organisation från och med 2019 vilken har fastställts av kommunfullmäktige. Bland förändringarna märks bland annat inrättandet av en arbetsmarknadsnämnd. I väntan på att den nya politiska organisationen ska träda i kraft så har ett arbetsmarknadsutskott inrättats under kommunstyrelsen för att förstärka kommunstyrelsens ansvar för samordning och uppsikt inom arbetsmarknadsområdet. En annan väsentlig förändring är nämndstrukturen inom sektorn socialpolitik och välfärd. Under året har arbetet med att utforma ett reglemente utifrån den nya politiska organisationen påbörjats.

Kommunstyrelsen har fortsatt arbetet med att stärka ansvaret för näringslivsfrågorna i enlighet med tidigare fattade beslut och har under året avvecklat det helägda bolaget Nulink AB och givit kommundirektören i uppdrag att organisera frågorna inom kommunledningsförvaltningen. Den nybildade funktionen Näringsliv och tillväxt är driftsatt under ledning av den ny inrättade näringslivsdirektören.

Inom det personalpolitiska området har särskilt fokus lagts på arbetet med heltid/önskad sysselsättningsgrad och utveckla informationen kring tjänstepension och försäkringar. Kommunledningsförvaltningen har arbetat med att implementera arbetsmiljöverkets nya författningssamling för organisatoriskt arbetsmiljöarbete. Under hösten har kommunstyrelsen beslutat om en handlingsplan för införande av rätt till heltidsanställning från och med 2018.

Inom mark och översiktplaneringsområdet har en fördjupad översiktsplan för Mjärdevi och Västra Valla beslutats om för att gå ut på samråd. Avsikten är att skapa framtida utvecklingsmöjligheter för planområdet som utgör ett strategiskt viktigt område i kommunen och regionen. Ett arkitekturprogram för Linköpings innerstad har fastställts. Kommunstyrelsens tidigare beslut om att uppdraga till kommunledningsförvaltningen att tillsammans med berörda kommunala parter genomföra en arkitektävling för den nya simhallen har verkställts och juryn har utsett ett vinnande förslag "Vågen". Detaljplanen för Innerstaden 1:11, ny simhall med mera har därefter fastställts.

Arbetet med planering och förhandling kring Ostlänkens dragning genom Linköping har fortsatt med såväl Sverigeförhandlingen och Trafikverket. Kommunstyrelsen har slutfört förhandlingarna med Sverigeförhandlingen och kommunfullmäktige har därefter fattat beslut om undertecknade av avtal med Sverigeförhandlingen. En Järnvägsplan/lokaliseringstudie för passagen genom Linköping ska genomföras av Trafikverket. Kommunstyrelsen bevakar att de överenskommelser som gjorts med Sverigeförhandlingen om ungefärlig stationslokalisering, möjligheter till bostadsbyggnad och fortsatt stadsutveckling beaktas i det kommande arbetet. Vidare har kommunstyrelsen yttrat sig kring Trafikverkets förslag till Nationell plan för transportsystemet 2018-2029 samt Länsplan för regional transportinfrastruktur för Östergötlands län 2018-2029.

Kommunstyrelsen har under året fattat en rad beslut för att stimulera social och ekologiskt hållbar utveckling. Ett uppdrag att utveckla en samlad hållbarhetspolicy för Linköpings kommun, som även omfattar de kommunala bolagen, har fastställts. Linköpingsinitiativet, ett nätverksbaserat samarbete med energiintensiva företag och organisationer i Linköpings kommun har etablerats med syftet att utgöra en plattform för lärande och erfarenhetsutbyte där parterna tillsammans deltar och utvecklar det lokala och globala klimatarbetet och därmed bidrar till att öka omställningstakten till långsiktigt hållbar utveckling. Sankt Kors Fastighets AB har fått i uppdrag att etablera ett hyrcykelsystem med elcyklar

i Linköpings kommun. Kommunstyrelsen har också fastställt en handlingsplan för kommunstyrelsens arbete med folkhälsa.

För att stärka varumärket Linköping främst på lokal nivå och i Stockholmsregionen, pågår kampanjen ”Vi är Linköping”. Den lyfter fram Linköpingsborna med syfte att skapa stolta ambassadörer och visa att en stads själ bara formas på ett enda sätt – av människorna som lever och bor där. Kampanjen startade i maj 2017 och kommer att pågå även under 2018. Huvudkanalerna för kampanjen är digitala media. På linkoping.se har kampanjsidan fått drygt 14 000 unika visningar fram till årsskiftet. På Facebook har videoklippen en total räckvidd på 237 000. De medverkande Linköpingsborna har presenterats genom bild, text och på film i en utställning på konsthallen Passagen under sju veckor från och med slutet av november. Kampanjen har även kunnat ses på stortavlor runt om i Linköping i maj respektive november, där de fick stor uppmärksamhet. En 40-sekunders film har visats på SF biografier i Linköping och centrala Stockholm. Kommunstyrelsen har tydliggjort ambitionerna och styrningen i vissa internationella relationer genom antagande av positionspapper för Palo Alto (USA), Thai Nguyen (Vietnam) samt ett positionspapper för att stärka delaktighet, kunskap och engagemang för EU-frågor (EU).

Inom civilförvars- och säkerhetsområdet påverkar MSBs uppdrag och de civila försvarsfrågorna kommunen inom området incident- och krisberedskap, höjd beredskap etc. Detta kommer att påverka kommunen genom diverse förmågebemödningar, grovanalyser, säkerhetsskyddet (säkerhetsskyddslagen) samt säkerhetsanalyser. Kommunen påbörjar den civila planeringen under året. Härigenom bör/skall civilförsvaret aktiveras och anpassas till en realistisk nivå och få en order-kedja som är entydig, robust och övad. Detta för att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och hjälpa försvarsmaktens förmågor vid väpnat angrepp. Linköpings kommun och polisen har ett gemensamt avtal, samverkansöverenskommelse gällande gemensamma och prioriterade områden, detta för att skapa säkerhet, trygghet och förebygga brottslighet i samhället. Under året följs arbetet med medborgarlöfte för Skäggetorp upp och ett nytt medborgarlöfte för 2018-2019 arbetas fram för beslut i början av 2018.

Kommunstyrelsen har också bland annat fattat beslut om nytt funktionshinderpolitiskt program (KF), tilldelningsbeslut om gemensam varudistributionscentral, att låta utreda förutsättningarna för ett nytt besöksmål i Linköping, att bevilja tilläggsanslag för lärarnas arbetssituation, rätten för asylsökande ensamkommande ungdomar över 18 år att stanna under asylprocessen.

Kommunledningsförvaltningen bytte namn (från kommunledningskontoret) och har från den 1 april genomfört en organisationsförändring med syftet att bättre möta kommande utmaningar och stödja kommunstyrelsen i sitt uppdrag. Under året har nya befattningshavare rekryterats till ett antal nyckelpositioner, under året har biträdande kommundirektör, näringslivsdirektör, HR-direktör och digitaliseringsdirektör tillsatts. Vidare har ny Utbildningsdirektör rekryterats med placering på utbildningsförvaltningen.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Politik, gemensamma avgifter	60 535	59 048	-1 487	44 957	25 273
Administration och säkerhet	124 562	121 534	-3 028	118 823	122 251
Mark- och översiktsplanering	10 566	11 917	1 351	11 767	10 197
Näringsliv	42 283	34 999	-7 284	37 946	36 961
Ekonomi	27 232	41 373	14 141	37 631	12 550
Kommunikation och Hållbarhet	81 389	89 889	8 500	65 158	39 769
Personal	50 234	52 228	1 994	39 477	28 554
Utveckling	0	0	0	0	25 575
Nämndens verksamhet	-2 441	0	2 441	-2 423	-805
Återbetalning AFA-medel	0	0	0	0	-38 747
Summa	394 358	410 988	16 630	353 335	261 576
<i>varav kostnader</i>	<i>529 212</i>	<i>439 686</i>	<i>-89 526</i>	<i>408 390</i>	<i>355 233</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>134 854</i>	<i>28 698</i>	<i>-106 156</i>	<i>55 055</i>	<i>93 657</i>

Kommentarer

Utfall för kommunstyrelsen 2017 är 16,6 mnkr i överskott inkl. uppdragsfinansierad verksamhet. Största överskotten finns inom ekonomi och verksamhetsområdet kommunikation o hållbarhet.

Ekonomiverksamhetens överskott beror på bland annat försenade utvecklingsprojekt samt lägre kostnader för placementsverksamhet. Förseningen av utvecklingsprojekten beror på att enheten haft vakanta tjänster under året och inte kunnat starta planerade projekt. Vidare visar även avräkningar samt fastigheter och lokaler stora överskott. Överskottet förklaras av högre intäkter än budgeterat för fastighetsförsäljningar samt ej budgeterade avräkningar och avslut. Avslut är bland annat återbetalda medel till gemensamma infrastruktursatsningar som har tidigare har gjorts i regionen. Verksamhetsområdet kommunikation o hållbarhet visar överskottet. Inom kommunikationsområdet avser det främst medel för digitala skyltar, eventstrategi och intranät. Men även hållbarhet och flyktingverksamheten visar överskott.

Lite större underskott finns inom verksamhetsområden Administration och säkerhet samt Näringsliv, -3,0 mnkr respektive -7,3 mnkr. Orsakerna är att en vissa satsningar blivit dyrare än beräknat. Nämndens verksamhet gör ett överskott med 2,4 mnkr, anledningen är inget specifikt och fördelar sig jämnt mellan de olika verksamheterna.

Prognosen visade vid oktoberuppföljningen ett överskott med 21,9 mnkr. Jämfört med den prognosen är förändringen till det bokslutet 5,3 mnkr sämre. En stor av förändringen finns inom personal, verksamheten går med ett överskott på ca 2 mnkr vilket är en avvikelse från tidigare prognos som var ett överskott på 8 mnkr. Detta främst pga. av en ökad användning av avsatta medel för arbetsmarknad satsningen "100 projektet" som inte prognosticerats tidigare.

Det samlade överskottet inom kommunstyrelsen bedöms inte påverka 2018.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr	Bokslut 20178	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Kommunstyrelsen					
<i>Mark o byggnader</i>	10 150	8 840	-1 310	150	10 640
<i>It-utveckling</i>	645	650	5	1 164	1 294
<i>Idrotts- o friluftsanläggningar</i>	625	0	-625	0	318
<i>Diverse investeringar</i>		350	350	128	1 020
<i>Renovering/byte av tak stadshuset</i>	0	0	0	3 622	5 293
<i>Aktier, Scenkonstbolaget (KF 150428 § 176) samt Delphinarium (KS 150625)</i>	0	0	0	0	4 324
<i>Renovering KF-salen</i>	0	0	0	0	5 686
<i>Vidingsjö</i>	0	0	0	0	
<i>Resursmedel</i>	0	0	0	0	0
<i>Strategisk markreserv</i>	0	0	0	0	0
Uppdragsfinansierad vht					
<i>Kontorsmöbler</i>	0	0	0	311	0
Summa investeringar	11 420	9 840	-1 580	28 575	17 544
<i>varav utgifter</i>	<i>11 420</i>	<i>9 840</i>	<i>-1 580</i>	<i>28 575</i>	<i>17 544</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Förutom ovan finns även tilläggsanslag enligt KF 2017-12-12 § 385, 34,5 mnkr. Dessa medel är inte använda men kommer att begäras överflyttade till 2018

Kommentarer

Kommunen har fortsatt sitt förvärv av strategisk markreserv genom att köpa mark i bostadsområdena Ekängen - Røxtuna (Linköping Rystads-Torp 2:4. Övriga investeringar som gjorts inom perioden är i linje med ordinarie verksamhet.

Kommunstyrelsens anställningsmyndighet

Kommentarer från förvaltningschef

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Kommundirektören har under året genomfört ett antal rekryteringar, dels nya funktioner och ersättningsrekryteringar; Biträdande Kommundirektör och Biträdande förvaltningschef är nya befattningar kopplade till KD uppdraget och HR direktör, Kommunikationsdirektör, Utbildningsdirektör har rekryterats.

Samhällsbyggnadsdirektören har slutat och ersättningsrekrytering har påbörjats. Nulink AB har upphört som bolag och Näringsliv och tillväxt ligger numera på Kommunledningsförvaltningen och ny Näringslivsdirektör har rekryterats. Fokus på digitalt först och digital agenda har medfört att en digitaliseringsdirektör har anställts som börjar sin anställning i början av 2018.

Flera stora kommunövergripande projekt har införts där Kommundirektören har huvudansvaret dels införande av PM 3 förvaltning, nya lagstiftningar och förordningar som har krävt en systematisk genomgång och projektinförande för att implementeras korrekt såsom GDPR (dataskyddsförordning) och ny kommunallag. En ny boendeenhet har tillförts förvaltningen. Ett kontaktcenter är under genomförande och implementering i första skedet som ett projekt men sedan en verksamhet för att öka tillgänglighet, information och service av kommunens olika ansvarsområden.

Säkerhetsfrågor och trygghet har varit i fokus och det kommer fortsätta finnas utmaningar och utvecklingsområden med koppling till de områdena. Förvaltningen har fortsatt att arbeta med att prova ett processinriktat arbetssätt och uppföljning av projektet kommer genomföras under våren.

UTBILDNINGSFÖRVALTNING

Rekrytering av ny skolchef med verksamhetsansvar förskola, grundskola, fritidshem har genomförts. En genomlysning har visat på behovet av att utveckla den nuvarande områdeschefsmodellen i grundskola och förskola med en förstärkning av ledning för förskolan och tydligare roller för cheferna i skolområdena som del av styrkedjan i förhållande till huvudman och verksamhet. Ny utbildningsdirektör har rekryterats och påbörjar sin anställning 2018-02-01.

Den fortsatta utvecklingen med fler riktade statsbidrag inom utbildningsområdet generar ett mer omfattande administrativt arbete på utbildningskontoret. Den snabba tillväxten ställer även krav på de centrala stödprocesserna personal-/kompetensförsörjning och lokalplanering. Den nyinrättade lokalförsörjningsgruppen har under första tertialet utöver löpande uppdrag reviderat nämndernas lokalförsörjningsplaner och säkerställt underlag för nämndernas budgeter avseende lokalförsörjning.

Den största utmaningen de kommande åren är att bemanna våra förskolor och skolor med utbildad personal. Det svåra bemanningsläget har en märkbar påverkan på rektorers arbetsbelastning och en utveckling pågår av rekryteringsprocessen för att effektivisera processen och underlätta arbetssituationen för cheferna. Inom förskolan är bristen på utbildade medarbetare mer akut. Det råder stor brist på förskollärare samtidigt som en gynnsam arbetsmarknad i Linköping även bidrar till stora svårigheter att rekrytera barnskötare.

Arbetet med en ny dataskyddsförordning, upphandling av skolplattform samt en ny förvaltningsmodell har inletts under senare delen av 2017 och fortsätter under våren 2018.

SOCIALFÖRVALTNING

Ett kontinuerligt arbete med lean har medfört en ekonomisk medvetenhet inom hela förvaltningen och en fördelad budget på alla avdelningar och arbetsgrupper där resultatet följs varje månad har också bidragit till detta. Förvaltningen redovisar överskott i bokslutet, vilket inte är önskvärt, men det är en följd av framförallt vakanser då det är svårt att rekrytera personal. Rekryteringssvårigheter är även ett stort problem framåt för förvaltningen då det råder stor brist på erfarna socialsekreterare och konkurrens om denna personal är stor mellan kommunerna. Risken finns att förvaltningen fortsatt måste anlita bemanningsföretag för att lösa arbetssituationen med fler anmälningar om barn som far illa. Mer personal behövs inom LSS, äldre och funktionsnedsatta för att hantera de långa väntetiderna på handläggning.

Förvaltningen vill även lyfta fram den osäkerhet som råder kring flyktingmottagandet, bland annat ensamkommande barns möjlighet att stanna samt hur antalet kommunanvisade ska kunna tas emot och ge förutsättningar till integration. Migrationsverket har gett signaler om att det kommer att vara fler kvotflyktingar som kommer att bli kommunanvisade och erfarenheten säger att dessa behöver mer stöd då de ofta har komplexa behov och insatser behövs från olika delar av kommunen. Under 2017 så har t ex ett antal mottagna kvotflyktingar på grund av sjukdomar hos vårdnadshavare och

även hos deras barn blivit aktuella inom barngrupperna och placeringar har behövt göras. Medlen som erhållits för förvaltningens EKB- och flyktingtjänster 2018, 13,2 mnkr ur uppbokade EKB-medel, är endast temporära. Inför 2019 kommer en ny prognos tas fram utifrån rådande kunskap om flyktingsituationen. Målsättningen är att behov av medel för flyktingtjänster ska integreras i ordinarie budget.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNING

Under våren har förvaltningen via styrdokument kommunicerat ut det decentraliserade ekonomiska ansvaret till kontor och avdelningar. Medvetenhet i tidsskrivning har också varit i fokus under slutet av året vilket har lett till en mer rättvis ekonomi. Planeringsverktyget Primavera har införts vilket kommer leda till bättre kontroll på alla de projekt som ingår i förvaltningens uppdrag.

Förvaltningen har haft ett ökat behov av konsulter under året på grund av hög rörlighet på personal vilket har lett till vakanser. Konsulterna har påverkat ekonomin negativt, men förvaltningen håller sin budget under året. Ambitionen är alltid att i största möjliga mån anställa de resurser som krävs för att klara av verksamhetens behov. Under året har ett antal konsulter erbjudits och gått över till en tillsvidareanställning. På så sätt står man bättre rustad inför kommande år.

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNING

Förvaltningen har under 2017 fortsatt arbetet med att stärka den inre organisationen för att bättre kunna möta upp uppdrag och utmaningar, såsom planering och byggnation av nya idrottsanläggningar, utredning av föreningsstöd samt för att stärka nämndens mål- och kvalitetsarbete. Bland annat har förändringar i förvaltningens organisationsstruktur genomförts, samt ny idrottsutvecklingschef och nya medarbetare rekryterats.

Arbetet med omvärldsbevakning har fortgått där förvaltningen varit på studiebesök och/eller konferenser internationellt (inom både ramen för EU-projekt) och nationellt/lokalt. Implementeringsarbetet med förvaltningens identitet och kärnvärden – *Puls och passion* har följts upp och fortsatt under året med gott resultat. Kultur- och fritidsförvaltningen har arbetat inom ramen för kommunövergripande satsningar, såsom rekrytering av ny studentmedarbetare och insatser via *Jobbslussen* med mera.

Under året har förvaltningen också utökats med ny resultatenhet – *Kulturscener och ungdom*, en utredning av Friluftsmuseet Gamla Linköpings framtid och utveckling tagits fram samt en ny arbetsmodell för arbetet med konstnärlig gestaltning enligt 1-procentsregeln implementerats.

OMSORG- OCH ÄLDREFÖRVALTNING

Verksamhetsåret 2017 har präglats av att jobba fram förslag på ny organisation och nytt arbetssätt. Planering är lagd för att skapa delaktighet och möjlighet att verkställa den nya organisationen 2018 och att implementera ett nytt arbetssätt. Vi har jobbat fram sju målområden och en vision för förvaltningen som kommer att vara styrande i förändringsarbetet.

För att kunna leda förvaltningen mot framtida utmaningar har ny chefsstruktur upprättats och nya funktioner har upprättats bland annat har en lokalsamordnare rekryterats under året och börjar sin tjänst i februari 2018 och en HR-chef rekryteras för att säkerställa förvaltningens ansvar för det sektorsövergripande ansvaret.

För att säkerställa upphandlingsprocessen har förvaltningen under 2017 jobbat intensivt i samverkan med upphandlingscenter. Upphandlingscenter stöttar i dag samtliga verksamhetsområden på förvaltningen i upphandlingsprocessen. Ansvarsfördelning och arbetssätt att framarbetade och jobbas i dag efter. Förvaltningen har jobbat med nya former för upphandling speciellt inom individ- och familjeomsorgen.

Förvaltningen har i tätt samarbete jobbat med HR-centralt för att hitta former för arbetet och ansvarsfördelningar. Detta arbete kommer att fortsätta även under 2018. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har under året säkerställts och lagts nya former för. Samtliga chefer har gått arbetsmiljöutbildning och fått delegation på arbetsmiljöansvaret för sina grupper. Nya arbetsformer har upprättats och säkerställts.

Linköpings kommun har goda arbetsplatser, där varje medarbetare känner arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Innovativt arbete ska främjas för att för utveckla verksamheterna och stärka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Kommunens arbetsplatser ska kännetecknas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor, där medarbetare behandlas lika och ges lika möjligheter att utvecklas.

Gemensamma indikatorer för måluppfyllelse – kommunstyrelsens anställningsmyndighet

Indikatorer för måluppfyllelse

- Insatser i handlingsplanen för kompetensförsörjning ska vara planerade för perioden 2016-2017

Utfall: Samlade målet är delvis uppfyllt

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

- Insatser i handlingsplanen för kompetensförsörjning ska genomföras.
Utfall: Flera av aktiviteterna i handlingsplanen för personal- och kompetensförsörjning är genomförda. Arbetet med att införa ett processororienterat arbetssätt fortlöper enligt plan.
- Stressindex ska minska vid medarbetarenkäten 2016.
Utfall: I medarbetarundersökningen 2016 kan vi konstatera att stressindex inte har minskat utan snarare ökat för förvaltningens totala resultat. Det var vid tidigare mätning ett index på 5 och nu har det ökat till 10. Det är en relativt stor variation mellan olika avdelningar och grupper vad gäller stressindex. Förvaltningen har genomfört en organisatorisk förändring 2016 med en något modifierad inriktning 2017, det kan påverka medarbetarnas upplevelse av stress. Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år varför inget nyare resultat kan redovisas. Medarbetarenkät genomförs 2018 nästa gång.
- Frånvaro och övertid ska minska jämfört med 2016.
Utfall: Sjukfrånvaron har minskat på helår 2016 till 2017 från 3.5% till 3.1% Sjukfrånvaron har ökat för män och minskat för kvinnor vilket gäller för både kort- som långtidssjukskrivning. Det är viktigt att klarlägga att Kommunledningsförvaltningen är en förhållandevis liten förvaltning och enstaka sjukskrivningar av längre karaktär påverkar utfallet. Vad det gäller uttag av övertid så har det minskat för enkel övertid jämfört med 2016 för kommunledningsförvaltningen. Den kvalificerade övertiden har ökat från 334h till 403h.

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

- Insatser i handlingsplanen för kompetensförsörjning ska genomföras
- Utfall: Pågår
- Stressindex ska minska vid medarbetarenkäten 2016
- Utfall: Ej aktuellt 2017 (ingen enkät genomförd). Åtgärder pågår
- Mer- och övertid ska minska jämfört med 2016
- Utfall: Mertid kvarstår på samma procentuella nivå, övertid har minskat.
- Antal legitimerade förskollärare ska öka
- Utfall: Ej uppnått, andelen har minskat trots fler legitimerade
- Ökad andel anställda med utomnordisk bakgrund
- Utfall: Uppnått, har ökat med drygt 1 procentenhet
- Sjukfrånvaron ska minska
- Utfall: Uppnått, har minskat
- Antal underställda per första linjens chef ska minska
- Utfall: Ej uppnått, har ökat

- Beskrivning av karriärmöjligheter ska finnas för samtliga tjänster
 - Utfall: Ej uppnått, Ej aktuellt längre
- Index för kompetensutveckling ska öka vid medarbetarenkät 2016
 - Utfall: Ej aktuellt, ingen enkät 2017
- Stressindex ska minska vid medarbetarenkät 2016
 - Utfall: Ej aktuellt, ingen enkät 2017
- Alla nytexaminerade lärare och förskolelärare ska ha en introduktionsplan med utsedd mentor
 - Utfall: Går ej att mäta.

SOCIALFÖRVALTNING

- Insatser i handlingsplanen för kompetensförsörjning ska vara planerade för perioden 2016-2017
 - Utfall: insatser pågår fortfarande.
- Arbeta med ett processororienterat arbetssätt på förvaltningen för ökad delaktighet
 - Utfall: förvaltningen använder Lean och arbetar kontinuerligt med processer. Under hösten har processhandboken kompletterats med processkartläggning avseende rekrytering. Inför 2017 och 2018 har löneökningsbehov tagits fram inför beslut om särskilda satsningar i personalutskottet.
- Arbeta fram en strukturerad modell för mentorskap samt anställa senior advisors
 - Utfall: En strukturerad modell för mentorskap har tagits fram och används. Det är i nuläget inte aktuellt att anställa senior advisors. Satsningen på aspiranttjänster pågår och kommer att fortsätta.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

- Ett processororienterat arbetssätt är infört på förvaltningen
 - Utfall: Arbetet med utveckling av arbetssätt, kvalitet och service på förvaltningen är ett ständigt pågående arbete. Huvud- och stödprocesser förbättras och följs upp kontinuerligt. Vi har de senaste månaderna inventerat och planerat för vårt arbete för 2018. Målet är delvist uppfyllt.
- Införa en strukturerad modell för mentorskap samt anställt senior advisors
 - Utfall: Strukturerad modell för introduktion och mentorskap är under uppbyggnad och kommer färdigställas under 2018. En senior advisor har anställts. Målet är delvist uppfyllt.
- Ökad andel medarbetare med utomnordisk bakgrund
 - Utfall: Andelen medarbetare med utomnordisk bakgrund har ökat från 5 % år 2016 till 7 % år 2017. Målet är uppfyllt.

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

- Stressindex enligt medarbetarundersökningen ska minska eller kvarstå
 - Utfall: Stressindex har mellan 2014 och 2016 minskat från 9 till 2 i medarbetarundersökningen. Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år varför inget nyare resultat kan redovisas.
- Andel anställda med utomnordisk bakgrund ska öka
 - Utfall: Antal anställda med utomnordisk bakgrund har i jämförelse med motsvarande period 2016 har ökat från 11 till 16 personer.
- Engagemangsindex enligt medarbetarundersökningen ska öka eller kvarstå
 - Utfall: Engagemangsindex har mellan 2014 och 2016 ökat från 66 till 72 i medarbetarundersökningen. Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år varför inget nyare resultat kan redovisas.

- Kompetensutvecklingsindex enligt medarbetarundersökningen ska öka
- Utfall: Kompetensutvecklingsindex har mellan 2014 och 2016 ökat från 61 till 66 i medarbetarundersökningen. Medarbetarundersökningen genomförs vartannat år varför inget nyare resultat kan redovisas.
- Genomförda satsningar avseende kompetensutveckling ska öka.
- Utfall: På förvaltningen har flera kompetensutvecklingsinsatser genomförts som exempelvis interna utbildningar som exempelvis medarbetar-, administratörs- och ledarskapsakademien, Vinna Vinna-utbildning. Flera studieresor, externa kurser och konferenser har genomförts under året för medarbetare och chefer.
- Sjukfrånvaro ska minska
- Utfall: Den totala sjukfrånvaron av planerad tid har i jämförelse med motsvarande period 2016 har ökat från 4,1 till 4,8. Sjukfrånvaron har ökat bland kvinnor och minskat bland män, ökningen gäller för både kort- och långtidssjukfrånvaro.

OMSORG- OCH ÄLDREFÖRVALTNINGEN

Indikatorer för måluppfyllelse

- Säkerställa kompetensen på förvaltningen samt kompetensutvecklingen
- Öka samverkans index i medarbetarenkäten till 80
- Säkerställa upphandlingsprocessen/ underlagen framåt utveckla formerna
- Upprätta en ledningsgrupps strategi – strategi på kort och lång sikt - hantera komplexa och framtidsinriktade uppdrag – ledningsgruppen. Större gemensamt åtagande av leda och styra.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- Uppdatera en kompetensförsörjningsplan för förvaltningen
- Arbeta fram en ny organisation som möter förvaltningens uppdrag och ökar samverkan på förvaltningen
- Skapa delaktighet på förvaltningen för att öka samverkans index
- Arbeta fram en strategi och nytt arbetssätt för upphandlingsprocessen
- Jobba med ledarskapsutveckling och ledningsgrupps strategier
- Jobba fram nya former för att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet

Utfall: uppdatering av kompetensförsörjningsplanen för förvaltningen pågår stort fokus kommer 2018 ligga på att jobba med att införa processororienterat arbetssätt. Ny förvaltningsorganisation är beslutad och kommer att verkställas 2018. Ny upphandlingsprocess är framarbetad i samverkan med upphandlingscenter. Ledarskaps utveckling är inte påbörjad, planen är att starta med detta när den nya organisationen är på plats. Ny arbetsform för det systematiska arbetsmiljöarbetet är framarbetad under året och samtliga chefer har fått arbetsmiljödelegation.

KOMMUNLEDNINGSFÖRVALTNINGEN

Under året har flera organisatoriska förändringar skett på förvaltningen och bland annat genomfördes en omorganisation med ett stegvis införande. Utvecklingsarbetet kring att införa ett processororienterat arbetssätt har fortsatt under året och vi ser det som ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Ett stort kommunövergripande projekt med att införa ett kontaktcenter i kommunen har påbörjats under året. Kontaktcenter ska vara ”en väg in” för medborgare oavsett ärende eller kanal i kommunen med en tydlig digitaliseringsstrategi. Kontaktcenter kommer att växa fram organisatoriskt under kommande år.

På kommunledningsförvaltningen har vi fokus på kompetensförsörjning både ur ett kort- och långsiktigt perspektiv. Det är av avgörande betydelse för kvaliteten i vårt arbete att vi kan attrahera, behålla och utveckla våra chefer och medarbetare. Under året har vi satsat mycket på kompetensutveckling och vi strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare bland annat genom att ha ett främjande och förbyggande arbetsmiljöarbete.

Vi kan konstatera att vi har en relativt hög personalomsättning som ökat markant under året, vilket bland annat beror på en ökning av antal medarbetare, fler externa avgångar samt pensionsavgångar. Den höga personalrörligheten gör att vi måste arbeta än mer med kompetensöverföring, introduktion och mentorskap. Det är av stor vikt att vi även arbetar med employer branding och att vi genom ambassadörskap marknadsför våra intressanta och spännande jobb. Vi behöver också se över vilka möjligheter som finns för att förlänga arbetslivet för att fler ska arbeta längre.

På kommunledningsförvaltningen finns det goda förutsättningar att arbeta med ett närvarande ledarskap då cheferna har ansvar ett mindre antal medarbetare. Den totala sjukfrånvaron för kommunledningskontoret är på 3,1 %, vilket är en minskning jämfört med tidigare år.

Linköping står inför en intensiv utvecklingstid där kommunledningsförvaltningen har en central roll för stadens tillväxt och utveckling som en del av helheten. Kompetensförsörjning är redan idag en stor utmaning för oss där vi måste vara en attraktiv arbetsgivare både ur perspektivet behålla medarbetare samt attrahera nya. Vi behöver se över så att kompetens används på rätt sätt, att vi utnyttjar modern teknik så att vi verkar för att ha ett hållbart medarbetarskap samt ledarskap.

För att vara en attraktiv arbetsgivare både i nutid och framtid behöver vi aktivt arbeta vidare med hållbart medarbetarskap och ledarskap för att möta upp kommande utmaningar som vår förvaltning står inför. Vi kommer även att behöva ha ett ökat fokus på digitalisering och nya arbetssätt för att klara av kompetensförsörjningsutmaningen.

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Under våren 2017 har flera förändringar på chefsbefattningar beslutats och aviserats. Rekrytering av ny skolchef med verksamhetsansvar förskola, grundskola, fritidshem har slutförts. En genomlysning har visat på behovet av att utveckla den nuvarande områdeschefsmodellen i grundskola och förskola med en förstärkning av ledning för förskolan och tydligare roller för cheferna i skolområdena som del av styrkedjan i förhållande till huvudman och verksamhet.

Från hösten 2017 finns fyra områdeschefer med ansvar för grundskola, en av dessa med ansvar för grundsärskola. Vidare finns två områdeschefer med ansvar för förskola. Under våren 2017 har förvaltningschefen sagt upp sin anställning och lämnat sitt uppdrag, tillförordnad förvaltningschef utsågs av Kommundirektören som är chefernas chef och ansvarat för rekrytering av ny utbildningsdirektör. Ny utbildningsdirektör har precis påbörjat sin anställning.

Den fortsatta utvecklingen med fler riktade statsbidrag inom utbildningsområdet generar ett mer omfattande administrativt arbete på utbildningskontoret. Ansöknings-, rekryterings- och redovisningsrutiner för olika statsbidrag saknar gemensamma strukturer och tidsmässig samordning. För att klara den nu gällande volymen av statsbidrag har omdisponeringar och förstärkningar varit nödvändiga på ekonomiavdelningen.

Den snabba tillväxten ställer även krav på de centrala stödprocesserna HR-/kompetensförsörjning och lokalplanering. En pilot för samordnad rekrytering inom utbildningsförvaltningen startade hösten 2017. Piloten sker i samråd med HR-direktör och kommungemensam HR-funktion. Till förvaltningen har rekryterats en kommunikatör som i huvudsak kommer att fokusera på kommunikation och marknadsföring kopplat till att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare.

En systeminventering har inletts ute i verksamheten. Den växande användningen av digitala läromedel, en ny dataskyddsförordning, statliga direktiv gällande digitalisering under 2018 samt en ny förvaltningsmodell kommer kräva nya investeringar samt en genomlysning av både support- och prestandakrav liksom roller.

Den nyinrättade lokalförsörjningsgruppen har under första tertialet utöver löpande uppdrag reviderat nämndernas lokalförsörjningsplaner och säkerställt underlag för nämndernas budgeter avseende lokalförsörjning.

Från hösten 2017 har Linköpings kommun övertagit ansvaret för VFU (Verksamhetsförlag utbildning), gällande placering av studerande, blivande lärare och förskollärare.

Den största utmaningen de kommande åren är att bemanna våra förskolor och skolor med utbildad personal. Obalansen mellan examinerade lärare från högskolor och avgång från läraryrket är stor och kommer att öka ytterligare under de närmaste åren. Vid en analys ger volymeräkningar visar det sig att det är ca 600 medarbetare per år som behöver rekryteras och utifrån skolverkets prognoser om underskott så är det ca 150 tjänster per år som inte kan besättas med rätt kompetens.

Linköpings skolor har i huvudsak lyckats i bemanningsplaneringen och andelen legitimerade lärare är fortsatt hög. Prognosen är dock att situationen i skolan kommer att förvärras de närmaste åren. Detta kan försvåra för nämnderna att kunna nå sina målpuppfyllelse. Här behöver nya arbetssätt och arbetsformer skapas för att klara uppdraget. Det svåra bemanningsläget har en märkbar påverkan på rektors arbetsbelastning och en utveckling pågår av rekryteringsprocessen för att effektivisera processen och underlätta arbetssituationen för cheferna.

Inom förskolan är bristen på utbildade medarbetare akut. Det råder stor brist på förskollärare samtidigt som en gynnsam arbetsmarknad i Linköping även bidrar till stora svårigheter att rekrytera barnskötare. Även här kommer glappet mellan examinerade förskollärare och huvudmännens behov av rekryteringar att öka. För att stärka barnskötarnas kompetens kopplat till förskolans pedagogiska uppdrag genomförs utbildning motsvarande 15 högskolepoäng. Ett projekt har genomförts och åtgärder pågår rörande uppdrag och bemanning i förskolan för att förbättra arbetsmiljön och öka förskolans attraktivitet som arbetsplats. Utvärdering av befintliga arbetstidsavtal pågår. Deras syfte är att bidra till bättre arbetsmiljö och bättre resultat. Arbetet med en ny dataskyddsförordning, upphandling av skolplattform samt en ny förvaltningsmodell i enlighet med PM 3 har inletts under senare delen av 2017 och fortsätter under våren 2018.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Under året har stora rekryteringssvårigheter varit en fortsatt utmaning och vakanser har uppstått när medarbetare gått på föräldraledighet eller av annan anledning lämnat socialförvaltningen. Ärendinflödet har varit fortsatt högt och utredningar har inte avslutats inom lagstadgad tid. Särskilt svårt har läget varit inom område äldre och funktionsnedsatta beträffande LSS samt individ och familjeomsorgen avseende anmälningar om barn som far illa.

Arbetsmiljöverket utförde tillsyn på förvaltningen under sommaren varvid en hög stressnivå inom verksamheterna uppmärksammades och brister tydliggjordes beträffande ärendebelastningen men även vad gäller förvaltningens kontorslokaler, både avseende svårigheter med för lite kontorsyta och luftkvalitet. Uppföljning genomfördes i oktober av förvaltningens vidtagna åtgärder som dels bestått av en utökad lokalyta för verksamheten då två ytterligare våningsplan förhyrts på Hertig Karlsgatan 4. Ventilationen har också justerats på Barnhemsgatan samt en kartläggning har genomförts av arbetsbelastningen.

Ett nytt introduktionsprogram har tagits fram för att ge stöd till nyanställda. Detta tillsammans med mentorskap har gett positiv effekt vid uppföljning av hur nyanställda upplever sin första tid inom förvaltningen. Ett förvaltningsövergripande arbetsmiljöprojekt pågår genom forskning av Uppsala universitet Stamina och kompetensutvecklingsinsatser sker fortsatt enligt den framtagna Kompetenstrappan.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Linköping står inför spännande utmaningar. Många vill flytta till kommunen och företag ser möjligheter att etablera sig och växa samtidigt som levnadsmönster förändras. Allt detta ställer höga krav på stadsplanering och byggnation som förvaltningen måste möta upp och utveckla. Den strategiska ledningen, kundperspektivet, kundnyttan och delaktighet, ett processinriktat arbetssätt och stärkt kvalitetsarbete är viktiga utvecklingsområden som förvaltningen fokuserat på det gångna året.

En förutsättning för planering av det bostadsbyggande som förväntas och för att uppnå de politiska målen, är att förvaltningen har den kompetens som uppdragen och projekten kräver. Kompetensförsörjning är en stor utmaning och förvaltningen måste vara en attraktiv arbetsgivare både ur perspektiven attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare.

Förvaltningen har ett kontinuerligt rekryteringsbehov och det är många tjänster som är svårrekryterade då konkurrensen är hård från både privata marknaden och andra arbetsgivare inom offentlig sektor. De komplicerade uppdrag som utförs inom verksamheten gör också att våra medarbetare blir ännu mer attraktiva för andra arbetsgivare och vi behöver agera proaktivt med tanke på kommande pensionsavgångar och annan extern rörlighet. Linköpings kommun måste på olika sätt möta upp i konkurrensen genom att vara en attraktiv arbetsgivare.

I förvaltningens handlingsplan för personal- och kompetensförsörjning för perioden 2015-2018, redogörs för ett antal aktiviteter som vi fortsätter arbeta med under kommande år. Vi ser bland annat över att kompetens används på rätt sätt, att vi utnyttjar modern teknik och vi arbetar aktivt med ambassadörskap. Förvaltningen kommer även att fortsätta att arbeta med hållbart ledarskap.

Förvaltningen har under året haft ett stort uttag av arbetstimmar för arbetet med Vallastaden och Bomässan. Nämndens politiker och tjänstemän har tagit emot studiebesök från kommuner, landsting, regionförbund, utbildningsinstanser och intresseorganisationer. Under dessa studiebesök presenterades Linköpings kommun, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen samt större pågående projekt och Vallastaden. Under hösten togs 39 studiebesök emot med ett deltagarantal på nära 800 personer.

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

Förvaltningen har under 2017 fortsatt arbetet med att stärka den inre organisationen för att bättre kunna möta upp uppdrag och utmaningar, såsom planering och byggnation av nya idrottsanläggningar, utredning av föreningsstöd samt stärka nämndens mål- och kvalitetsarbete. Bland annat har förändringar i förvaltningens organisationsstruktur genomförts, samt ny idrottsutvecklingschef och andra medarbetare rekryterats. En annan del i utvecklingsarbetet har varit ett fortsatt nära samarbete med kultur- och fritidsnämnden, där bland annat förvaltningsledningen tillsammans med nämnden har haft gemensamma strategi- och budgetdagar i Uppsala. Fortsatt nära samarbete med andra förvaltningar och kommunala bolag har också varit ett viktigt led i utvecklingsarbetet.

Arbetet med omvärldsbevakning har fortgått där förvaltningen varit på studiebesök och konferenser internationellt (inom ramen för EU-projekt) och nationellt. Bland annat genomförde förvaltningen en internationell kulturkonferens under hösten, där Guangzhou, andra samarbetsparter samt vänorter deltog. Representanter från förvaltningen har även varit på studiebesök i Guangzhou. Implementeringsarbetet med förvaltningens identitet och kärnvärden – *Puls och passion* har följts upp och fortsatt under året med gott resultat.

Kultur- och fritidsförvaltningen har även arbetat med kommunövergripande satsningar, såsom rekrytering av ny studentmedarbetare och insatser via *Jobbslussen*.

Arbetet med evenemangsagenterna har fortgått under året och rekrytering av 2017/2018 års agenter genomförts. Under 2017 genomfördes även förvaltningens kulturevenemang Kulturgillet för andra året, där bland annat kultur- och honörsstipendiat delades ut.

Under året har förvaltningen utökats med en ny resultatenhet – *Kulturscener och ungdom*. Därutöver har en utredning av Friluftsmuseet Gamla Linköpings framtid och utveckling genomförts, samt en ny arbetsmodell för arbetet med konstnärlig gestaltning enligt 1-procentsregeln implementerats.

OMSORG- OCH ÄLDREFÖRVALTNINGEN:

Omsorgs- och äldreförvaltningen har under 2017 präglats av ett omställningsarbete i flera dimensioner. Arbetsätt och rutiner har analyserats och förändrats när det gäller exempelvis upphandling och arbetsmiljöfrågor. Förslag har tagits fram och beslut fattats om ny organisation. Mycket arbete har lagts ned på rekryteringsarbete och introduktion. Under 2018 kommer en stor del av utvecklingsarbetet fokusera på internt processarbete för att den nya organisationen ska möta de behov och utmaningarna som finns i förvaltningens uppdrag.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Kommunledningsförvaltningen	93 946	88 093	-5 853	85 665	78 199
Utbildningsförvaltningen	25 301	27 572	2 271	26 678	24 434
Socialförvaltningen	197 114	199 544	2 430	176 352	164 178
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	121 230	121 615	385	112 453	117 162
Kultur- och fritidsförvaltningen	8 737	8 785	48	8 894	8 754
Omsorg- och äldreförvaltningen	18 773	19 113	340	18 338	16 232
Summa	465 100	464 721	-379	428 380	408 959
<i>varav kostnader</i>	<i>655 965</i>	<i>624 544</i>	<i>-31 422</i>	<i>581 047</i>	<i>530 476</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>190 865</i>	<i>159 822</i>	<i>-31 043</i>	<i>152 667</i>	<i>121 517</i>

Kommentarer

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Kommunledningsförvaltningen redovisar underskott med 5 853 tkr. Anledningen till underskottet är främst ett antal tjänster som inte varit fullt finansierade under året men som tidigare har bedömts kompenseras genom ett antal vakanser. Till det kommer även kostnader för olika nyrekryteringar, rekryteringstjänster och omställningskostnader. Det senare är största anledningen till att resultatet har försämrats ytterligare sedan oktoberuppföljningen då prognostiserades utfallet på helår till -3 300 tkr.

UTBILDNINGSFÖRVALTNING

Utbildningsförvaltningens resultat för helår 2017 visar ett överskott med 2 271 tkr vilket är bättre än tidigare prognoser där bedömningen varit ett nollresultat för 2017. Överskottet kan bl.a. förklaras med lägre personalkostnader så som vakanser och ökad sjukfrånvaro. Lägre lokal- och kapitaltjänstkostnader än budgeterat samt ökade intäkter avseende uthyrning av konferenslokaler samt uthyrning av fler arbetsplatser. Förvaltningens nettokostnader har marginellt förändrats mellan 2015-2017 däremot har kostnader och intäkter ökat vilket beror på den omorganisation som genomfördes vid halvårsskiftet 2016 där ny verksamhet så som central elevhälsosfunktion och övergripande myndighetsutövning som tidigare återfanns inom egna resultatenheter numera igår under förvaltningen.

SOCIALFÖRVALTNING

Bokslutet för socialförvaltningen visar ett överskott med 2,4 mnkr. Orsaken till överskottet är framförallt personalomsättningen som fortfarande råder inom förvaltningen och som gör att flera tjänster tidvis varit vakanta och därtill kommer även stora svårigheter att rekrytera personal till de vakanta tjänsterna på grund av bristen på socionomer. Avdelningen för individ- och familjeomsorg har under året erhållit cirka 2 mnkr från Socialstyrelsen i stimulansmedel för bland annat stärkt bemanning inom den sociala barn och ungdomsvården, vilket förstärkt intäktssidan jämfört med vad som budgeterats.

Prognosen visade vid oktoberuppföljningen ett överskott med 6 mnkr. Jämfört med den prognosen visar årsbokslutet en försämring av resultatet med cirka 3,5 mnkr. Avdelningarna med ansvar för individ och familjeomsorg har med anledning av vakanser och svårigheter att rekrytera personal framförallt till barngrupperna anlitat ett antal personer från olika bemanningsföretag, vilket varit kostsamt och belastat budgeten. Flytten av två avdelningar till Hertig Karlsgatan 4 i november har också inneburit ökade kostnader i slutet av året.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNING

Resultat för miljö- och samhällbyggnadsförvaltningen för år 2017 är ett plus på 385 tkr. Under året har förvaltningen drabbats av hög personalomsättning, vilket har lett till vakanser, men även högre kostnader för rekrytering och konsulter. Ambitionen att på bästa sätt hantera projekten har lett till att projektstyrningsverktyget Primavera har köpt in. Systemet är även en förutsättning för att kunna hantera arbetet i C Linköping i framtiden. Kostnaden för detta har bokförts i verksamheten gemensamt och står tillsammans med högre rekryteringskostnader för den negativa avvikelser på verksamheten. Kontoret för verksamhetsstöd visar ett negativt resultat som till största delen har att göra med högre konsultkostnader för att täcka vakanser. Verksamhetskontoren redovisar ett överskott främst på grund av vakanser. Det ekonomiska utfallet mellan åren är ett tydligt tecken på hur en växande kommun påverkar förvaltningen. Allt fler resurser krävs för att klara av den ökade verksamhet som en växande kommun och stad orsakar.

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNING

Kultur- och fritidsförvaltningen redovisar ett positivt resultat för helår 2017 om 48 tkr vilket är i den nivå som förvaltningen bedömde vid den senaste prognosen som då uppskattades till ett noll resultat. Förvaltningens nettokostnader följer i stort de senaste årens nivåer medan kostnader och intäkter var högre 2016 i förhållande till både 2015 och 2017. Orsaken till att det under 2016 både var högre kostnader och intäkter kan förklaras med att ny verksamhet startades inom förvaltningens ram för att från 2017 återfinns den under en egen resultatenheter.

OMSORG- OCH ÄLDREFÖRVALTNING

I takt med att uppdragen utvecklats och komplicerats har kostnaderna ökat i viss omfattning. Lokalerna har sedan 2016 utökats något för att skapa utrymme till arbetsplatser.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Kommunledningsförvaltning					
<i>Larm</i>	153	100	-53	117	88
Utbildningsförvaltningen					
<i>Återanskaffning möbler mm</i>	317	200	-117	114	162
Socialförvaltningen					
<i>Larm till ny lokal, Storg 39</i>			0	0	85
<i>Brandsäkra aktskåp</i>	275	275	0	0	182
<i>Löpande inventarieutbyte, Barnhemsg 2</i>	88	90	2	174	206
<i>Inventarier, Hertig Karls 4</i>	31	35	4	0	211
Miljö och samhällsbyggnad					
<i>Kontorsinventarier</i>	388	390	2	510	1 083
Summa investeringar	1 252	1 090	-162	915	2 017
<i>varav utgifter</i>	<i>1 252</i>	<i>1 090</i>	<i>-162</i>	<i>915</i>	<i>2 017</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentarer

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

Diverse kontorsinredning som byts ut men framförallt övertagande av möblemang från tidigare Nulink som tas över av förvaltningen.

UTBILDNINGSFÖRVALTNING

Utbildningsförvaltningen har förbrukat mer investeringsmedel än budgeterat vilket förklaras med följande. Förvaltningen har under hösten flyttat om i befintliga lokaler för att få till fler arbetsplatser vilket inneburit en större investeringsvolym än vad som i tidigare prognoser rapporterats

SOCIALFÖRVALTNING

Enligt tidigare plan har ett antal aktskåp vid förvaltningen bytts ut till brandsäkra aktskåp. Ytterligare utbyte av sådana har skett i samband med att personal flyttat ut från Barnhemsgatan till nya lokaler på Hertig Karlsgatan 4 under november. Det har även skett utbyte av inventarier i ett lunchrum på Barnhemsgatan.

MILJÖ- OCH SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNING

Inga större avvikelser mot planerade investeringar. Budgeten är ett standard belopp för en förvaltning som växer samt för utbyte av gammal utrustning.

Överförmyndarnämnden

Nämndens ordförande

Överförmyndaren är en av kommunens obligatoriska verksamheter. Nämndens viktigaste uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Detta innebär att granska hur ställföreträdarna sköter sina uppdrag att företräda huvudmän som inte själva kan tillvarata sina rättigheter. Överförmyndarnämndens utgångspunkt är att verksamheten ska kännetecknas av rättssäkerhet och trygghet.

Under året har det på nationell nivå riktats uppmärksamhet på behovet av förändringar av systemet med gode män och förvaltare. Rekryteringen av frivilliga är en daglig utmaning för överförmyndare runt om i landet. Förändringar i samhället förändrar även rollen som ställföreträdare och med att allt fler huvudmän som lever under komplexa omständigheter krävs kunskap, mod och uthållighet av de ställföreträdare som åtar sig ett uppdrag.

Överförmyndarnämnden har under året fortsatt arbetet med rekrytering av nya ställföreträdare i nära samarbete med Frivilligcenter och på så sätt kunnat nå ut på nya och bredare arenor. Vikt har även lagts på utbildning och erfarenhetsutbyten. Nytt för 2017 har varit att nämnden utsett sex befintliga gode män som mentorer. Uppdraget består i att vara dialogpartners i vardagliga frågor där Överförmyndarnämnden som tillsynsmyndighet inte kan vara rådgivande. Mentorerna som metod kommer att följas upp och utvärderas under 2018.

Inom lagstiftningsområdet har flera förändringar trätt i kraft under 2017, både med direkt och indirekt påverkan på överförmyndarnämndens verksamhetsområde. Dels har möjligheten att upprätta framtidsfullmakter införts vilket innebär ett större inflytande för den enskilde att själv bestämma vem som ska företräda en själv vid framtida behov. Även rätten för anhöriga att agera i närståendes ställe vid sjukdom har slagits fast när det gäller vardagsekonomiska frågor. Det är i dagsläget svårt att bedöma i vilken omfattning lagändringarna kommer att innebära insatser från nämnden.

Flera ändringar har påverkat området god man för ensamkommande barn, exempelvis infördes medicinska åldersbedömningar under året likaså en större förändring gällande ekonomiska ersättningar till kommunerna. Medan föregående år präglades av rekrytering, utbildning och tillsättning av gode män har 2017 haft mer fokus på tillsyn och uppföljning. Genomgående är dock att området präglas av ständigt nya frågeställningar som god man för ensamkommande barn möter i sina uppdrag. Frågorna går många gånger inte att få svar på utifrån att olika regelverk inte harmoniserar, anpassats eller ännu prövats av högre instans.

Överförmyndarenhetens granskning av ställföreträdarnas årsredovisningar är en fortsatt central uppgift som upptar en stor del av arbetsåret. Under 2017 har granskningstakten varit god, samtidigt som enheten ständigt arbetar med att utveckla kvalité och metoder för en effektiv granskning för huvudmannens bästa. En stor eloge riktas till de gode män och förvaltare som gör sitt yttersta för att stödja sina huvudmän och bevaka deras rättigheter. Överförmyndarnämnden kommer fortsätta att nitiskt granska och följa upp så att detta görs till gagn för de personer som de är tillsatta för att stödja.

Måluppfyllelse

Överförmyndarnämndens mål syftar till att öka rättssäkerheten och därmed tryggheten för huvudmännen, säkerställa att rätt stöd och insats ges samt stärka ställföreträdarna i sin roll. Detta kopplas till visionen i Majoritetens övergripande mål samt samverkansprogram, som bland annat uttrycker att stödinsatser ska utmärkas av hög kvalitet och att den enskilde ska känna social och ekonomisk trygghet. Mätvärden och indikatorer finns dock endast på nämndnivå och inte på den kommunövergripande nivån.

Mål: Huvudmännen ska kunna känna sig trygga genom en effektivare granskning av ställföreträdarnas redovisning av uppdragen.

Indikatorer för måluppfyllelse

Målsättningen är att av de ställföreträdare som får sin årsräkning granskad med anmärkning ska minst 50 % få en personlig kontakt från Överförmyndarenheten för uppföljning och eventuell åtgärd.

Nämndens analys samt bedömning

Under året har 42 årsräkningar granskats med anmärkning. Av dessa har samtliga ställföreträdare kontaktats av Överförmyndarenheten via telefon, brev eller personligt möte. Åtgärder i samband med anmärkning har varierat beroende på anmärkningens karaktär: samtliga har informerats om grund för anmärkning och flera har fått kompletterande information eller riktad utbildning i syfte att kvalitén på framtida redovisning ska förbättras. Ställningstagande har gjorts i varje enskilt fall om anmärkningen ska leda till andra åtgärder. Ett par ställföreträdare har själva begärt sig entledigade eller blivit entledigade av överförmyndarnämnden.

Målet med en personlig kontakt i 50 % av ärendena har uppnåtts med god marginal. Ett aktivt tillsynsarbete och anpassad återkoppling, information och utbildning till ställföreträdare har skett i syfte att höja kvalitén i kommande årsräkningar.

Mål: För att huvudmännens rätt ska tas tillvara och för att de inte ska lida rättsförlust, ska årsräkningar som inlämnas i rätt tid granskas skyndsamt

Indikatorer för måluppfyllelse

Senast den 30 april ska 60 % av årsräkningarna vara granskade, senast den 31 augusti ska 75 % vara granskade och senast den 31 oktober ska 100 % vara granskade.

Nämndens analys samt bedömning

Antalet inkomna årsräkningar för 2017 var 991 stycken. Vid april månads utgång hade 59 % av årsräkningarna granskats, i augusti 89 % samt i oktober 99 %.

En skyndsamt granskning innebär att huvudmännens rätt tas tillvara och att man så tidigt som möjligt kan upptäcka om någon form av rättsförlust uppstått eller pågår. Granskningen ska visserligen ske skyndsamt, men utan avkall på kvalitet. Många årsräkningar är ofullständiga eller felaktiga och måste därför kompletteras med uppgifter från ställföreträdarna för att granskning ska kunna vara möjlig. Målet om skyndsamt granskning kan sammantaget anses ha uppnåtts och ligger i paritet med föregående års granskningstakt.

Verksamhetsuppföljning

Att vara god man eller förvaltare är ett frivilligt, personligt lekmanuppdrag. Den 31 december 2017 hade 637 förordnade ställföreträdare uppdrag i Linköpings kommun, av vilka 54 % var kvinnor och 46 % män. Totalt sett minskade antalet ställföreträdare under året med 112 stycken, främst beroende på färre godmanskap för ensamkommande barn. Den sammanlagda summan av inkomster och förmögenhet som Överförmyndarnämnden utövade tillsyn över var ca 650 000 tkr för redovisningsåret 2016.

Många av de personer som har behov av stöd har även en sammansatt livssituation sett till ekonomi och psykisk ohälsa. För överförmyndarverksamheten är det en allt större utmaning att hitta personer med lämpliga kvalifikationer som är beredda att åta sig de allt mer komplicerade uppdragen. Dessutom var antalet byten av ställföreträdare fortsatt högt; under 2017 genomfördes byte i 125 ärenden, vilket innebär ökad administration och granskningsarbete. Inom ramen för kommunens gemensamma projekt Frivilligcentrum har Överförmyndarnämnden under året kunnat pröva nya marknadsförings- och rekryteringsaktiviteter som förväntas ge effekt kommande år.

Inom området ensamkommande barn har ny lagstiftning och andra förändringar skett under året. Detta innebär att god man för ensamkommande barn även fortsatt ställs inför nya frågeställningar i relation till skolgång, ändrade boendeformer, medicinska åldersbedömningar m.m. Rörligheten mellan kommunerna har varit hög och av det 60-tal godmanskap som anordnats har flertalet avsett barn som befunnit sig i Sverige en längre tid och bara ett fåtal som nyligen anlänt. Totalt sett har 249 godmanskap för ensamkommande barn avslutats under året. De flesta har uppnått myndighetsålder eller blivit uppskrivna i ålder av Migrationsverket. I de fall då det asylsökande barnet har överklagat beslut i asylärendet och en uppskrivning i ålder har Överförmyndarnämnden i Linköping låtit god man kvarstå under överklagandetiden.

För kommande år intensifieras arbetet med att digitalisera delar av verksamheten, något som inletts under året men fortfarande är på planeringsstadiet. För att möta förväntningar på e-tjänster och elektronisk hantering och arkivering kommer medel behöva avsättas framöver. Förutsättningarna för kostnadstäckning gällande arvode och ersättningar för godmanskap ensamkommande barn har också förändrats vilket innebär att kommunen istället tilldelas schablonersättningar. Nämnden har beviljats en engångssumma på 6 000 tkr för 2018 men för kommande år återstår beslut om intern fördelning av schablonersättningarna och en fortsatt dialog gällande full kostnadstäckning.

Jämförelser och verksamhetsmått

Länsstyrelsen har för 2015 och 2016 presenterat nationell statistik grundat på data som inrapporterats av respektive överförmyndarverksamhet. Företeelsen är i sin linda och materialet bör läsas med försiktighet utifrån en variation av tolkningar och analyser. Kommunerna i urvalet nedan är organiserade med överförmyndarnämnd förutom Eskilstuna och Uppsala som har valt överförmyndare i samverkan och därmed innefattar fler kommuner.

Jämförelser nationellt, verksamhetsåret 2016 (senast tillgängliga statistik för jämförelse)

Ärendetyp	Eskilstuna*	Linköping	Norrköping	Uppsala**	Västerås	Örebro
Antal invånare SCB	116 540	155 817	139 363	297 648	147 420	146 631
Godmanskap §§ 11:1-4	959	965	1 293	1 929	1 055	1 048
Förvaltarskap § 11:7	163	109	225	300	207	169
Godmanskap EKB***	399	349	300	1 291	452	282
Förmyndarskap	489	512	401	909	508	444
Redovisningshandlingar	2 176	3 851	3 563	9 581	1 570	5 493
Anmärkningar	13	36	10	16	36	52

* I Eskilstuna ingår samverkanskommunerna Eskilstuna och Strängnäs

** I Uppsala ingår samverkanskommunerna Heby, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar.

*** EKB = ensamkommande barn

Verksamhetsmått Linköping

Ärendetyp	Antal aktiva ärenden					Antal ärenden i genomsnitt		
	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Godmanskap 11:1-11:4 FB*	930	1 000	-70	965	979	948	970	966
Förvaltarskap	109	125	-16	109	109	109	113	108
Ensamkommande barn (EKB)**	180	285	-105	369	432	268	407	176
Förmyndarskap ***	464	520	-56	492	532	468	528	529
Under avslutande	27	--	27	35	--	38	34	--
Granskade årsräkningar	989	--	--	1 007	992	--	--	--

* FB = Föräldrabalcken

** Antal godmanskap samt särskilt förordnad vårdnadshavare, EKB

*** Förmyndarskap = Legalt förmyndarskap, särskilt förordnad förmyndare och särskilt förordnad vårdnadshavare, ej EKB

De största avvikelserna sett till budget utgörs av godmanskap för vuxna samt ensamkommande barn. Inflödet av ärenden ligger utanför nämndens kontroll och är svårt att bedöma i förväg. Framför allt har antalet ensamkommande barn fluktuerat kraftigt mellan åren och den antagna siffran 285 vid årets slut visade sig vara för hög. Vid årets slut fanns 180 ensamkommande barn, varav 155 hade god man och övriga 25 särskilt förordnad vårdnadshavare. 112 barn hade ännu inte fått beslut i sitt asylärende och 30 barn var placerade i Linköping av annan kommuns socialtjänst.

Från och med 2016 redovisas även ärenden under avslutande. Ett sådant ärende innebär handläggning så som granskning av slutredovisning, eventuell arvodering och överlämnande av handlingar till förmyndare/huvudman/dödsbo.

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Överförmyndarnämnden	417	530	113	408	396
Gode män och förvaltare, ej EKB*	4 743	5 941	1 198	5 063	5 061
<i>Varav arvoden och ersättningar, netto</i>	<i>4 642</i>	<i>5 200</i>	<i>558</i>	<i>4 704</i>	<i>4 780</i>
<i>Varav resultatpåverkan föregående år</i>	<i>-327</i>	<i>0</i>	<i>327</i>	<i>-231</i>	<i>-317</i>
<i>Varav övriga kostnader</i>	<i>428</i>	<i>741</i>	<i>313</i>	<i>590</i>	<i>598</i>
Gode män, EKB*	-1 817	63	1 880	582	286
<i>Varav arvoden och ersättningar, netto**</i>	<i>-1 845</i>	<i>0</i>	<i>1 845</i>	<i>191</i>	<i>192</i>
<i>Varav övriga kostnader</i>	<i>28</i>	<i>63</i>	<i>35</i>	<i>391</i>	<i>94</i>
Summa nettokostnader, tkr	3 343	6 534	3 191	6 053	5 743
<i>varav kostnader</i>	<i>22 214</i>	<i>20 950</i>	<i>-1 264</i>	<i>22 679</i>	<i>14 636</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-18 871</i>	<i>-14 416</i>	<i>4 455</i>	<i>-16 626</i>	<i>-8 893</i>

* EKB = ensamkommande barn

** Kostnader 11 280 tkr, intäkter 13 125 tkr (varav 3 000 tkr extra beviljade medel)

Kommentarer

Överförmyndarnämndens nettokostnader uppgår totalt till 3 343 tkr för verksamhetsåret 2017, vilket innebär en avvikelse mot budget på 3 191 tkr. *Överförmyndarnämnden* lämnar ett överskott om 113 tkr, *Gode män och förvaltare, ej ensamkommande barn* 1 198 tkr och slutligen *Gode män, ensamkommande barn* bidrar med det högsta överskottet; 1 880 tkr.

Anledningen till det stora överskottet är främst att överförmyndarnämnden beviljats 3 000 tkr i extra intäkter till verksamhetsområdet *Gode män, ensamkommande barn*, med anledning av att ny förordning för statsbidrag trädde ikraft under året. Dock fick landets överförmyndarverksamheter möjlighet att nyttja övergångsregler som innebar förlängd tid för återsökning av faktiska kostnader, varför de extra intäkterna inte behövde nyttjas fullt ut.

När det däremot gäller bruttokostnader för nämndens verksamheter, överskrider de budget och är i nivå med föregående år. Huvuddelen (96 %) av nämndens kostnader utgörs av arvoden till ställföreträdare och mer än hälften avser godmanskap för ensamkommande barn.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens kostnader utgörs främst av arvoden och ersättningar till nämndens ledamöter. Därutöver ingår övriga kostnader som kan relateras till nämndens verksamhet, exempelvis deltagande i kurser/konferenser/förening, kvalitetssäkring av verksamheten samt administration av nämndhandlingar. Nämndens kostnader uppgår till 417 tkr för verksamhetsåret 2017 och är därmed i nivå med föregående år.

Gode män och förvaltare, ej ensamkommande barn

Kostnaderna inom verksamhetsområdet består huvudsakligen av arvoden och ersättningar till ställföreträdare. I nettokostnaderna ingår även intäkter, då huvudregeln för godmanskap och förvaltarskap är att huvudmannen själv ska betala detta. Dock finns enligt lagstiftning i Föräldrabalken begränsningar för minimibelopp vad gäller inkomst och förmögenhet, vilket gör att kommunen blir helt eller delvis ansvarig för kostnaderna i de fall huvudmannen saknar tillräckliga medel. I såväl budget som i årets resultat görs antaganden om intäktsnivå där huvudmännen totalt sett bedöms stå för 54 % av kostnaderna och kommunen för 46 %. Att även innevarande års intäkter utgörs av en bedömning beror på att huvudmännens betalningsförmåga blir känd först när årsräkningarna granskats, vilket sker efterföljande år. Av detta följer att varje års resultat påverkas av en justeringspost från föregående år, det vill säga differensen mellan bedömningen och det verkliga utfallet ("resultatpåverkan föregående år"). Bruttokostnaderna för arvoden och ersättningar uppgår till 10 058 tkr för 2017, vilket är något lägre än föregående år. Nettoöverskottet gentemot budget är 558 tkr och resultatpåverkan från föregående år är positiv och uppgår till 327 tkr. Även under 2015 och 2016 var resultatpåverkan positiv, det vill säga intäktsnivån har under de senaste åren varit högre än vad som bedömts.

I posten *övriga kostnader* ingår kostnader för så kallade kundförluster, motsvarande 170 tkr, som uppstår när huvudmän inte kan betala kostnader för god man. Därutöver finns kostnader för de olika former av stöd som erbjuds ställföreträ-

darna så som mentorer för praktisk rådgivning samt samtalsstöd i bemötandefrågor. Ytterligare kostnader är administration kopplat till arvodering och fakturering av ställföreträdare respektive huvudmän samt förvaltning och utveckling av verksamhetssystemet Wärna. Sammantaget uppgår *övriga kostnader* under 2017 till 428 tkr, vilket genererar ett överskott om 313 tkr.

Gode män, ensamkommande barn

Såsom framgår av tabellen ovan redovisas nettointäkter motsvarande 1 817 tkr för verksamhetsområdet, vilket betyder en positiv avvikelse mot budget på totalt 1 880 tkr. Förklaringen är, som beskrivits tidigare, att nämnden beviljades extra medel i form av intäkter för att täcka ett befarat underskott på grund av att *Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.* trädde ikraft den 1 juli 2017. Dock innehöll förordningen vissa övergångsbestämmelser vad gäller kostnader för god man avseende barn som anvisats före den 1 juli 2017, som innebar att nämnden även fortsatt under året kunde återsöka faktiska kostnader i dessa ärenden. Brutto har det under året utbetalats 11 281 tkr i arvoden och ersättningar till god man och cirka 10 000 tkr avsåg godmanskap under asylprocess. Vid årets slut hade nämnden en fordran på staten som uppgick till 230 tkr.

Arvodeskostnader avseende godmanskap efter asylprocess uppgår till 1 088 tkr. För särskilda kostnader inom socialtjänsten samt till godmanskap tillskjuter staten ett engångsbelopp om 30 tkr per barn. I och med att nämnden beviljats extramedel för 2017 har inte behov av att ta del av engångsbeloppet funnits och ingen avräkning har således gjorts gentemot Socialnämnden under verksamhetsåret.

Ett mindre belopp avsattes för rekrytering, stöd och utbildning av ställföreträdare. Vid jämförelse mot tidigare år kan noteras att kostnadsposten 2016 var betydligt högre. Förklaringen är att nämnden beviljades tilläggsanslag för möjliggöra verksamhetsutveckling (360 tkr), vilket nyttjades fullt ut.

Valnämnden

Nämndens ordförande

Det gångna året har bestått av förberedelser inför valåren 2018 och 2019. För att göra hela valprocessen mindre sårbar och enklare har ett viktigt mål varit att få till en stark valorganisation och en effektiv rollfördelning inom förvaltningen där fler delar på och därmed känner till de olika ansvarsuppgifter som valet innebär. Som ett led i detta har också nämnden äskat och fått pengar för en valadministratör som arbetar heltid med valförberedelserna från och med årsskiftet 2017/2018.

Då nämnden anställer och utbildar drygt 1 000 personer att sköta valet under förtidsröstningen och på valdagen, har många vallokaler och förtidsröstningslokaler att hantera, samt hanterar mycket information kring valprocessen, har ett nytt valadministrativt datasystem - Kaskelot - köpts in.

Måluppfyllelse

Indikatorer för måluppfyllelse:

- Antal röstande och antal klagomål på tillgänglighet.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse:

- Arrangera allmänna val med god tillgänglighet för alla röstberättigade.

De allmänna valen ska genomföras med högre valdeltagande än förra gången.

Indikatorer för måluppfyllelse:

- Antal röstande.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse:

- Informera om allmänna val med god tillgänglighet för alla röstberättigade.

Målen kan inte uppfyllas under 2017, men utgör mål för nämndens planering inför valet 2018.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Valnämnden	276	282	6	88	96
Summa nettokostnader, tkr	276	282	6	88	96
<i>varav kostnader</i>	276	282	6	88	96
<i>varav intäkter</i>	0	0	0	0	0

Kommentarer

Resultatet följer budgeten.

Lokalförsörjning

Valnämnden har två lagerlokaler för att förvara valmaterial.

Äldrenämnden

Nämndens ordförande

2017 var ett år då vi fortsatte utveckla Linköpings äldreomsorg, och vårt arbete ger resultat. Mätningar visar att nöjdheten bland de äldre ökar. Vi har börjat införa rätt till heltid fortlöpande på boenden som är uppe till omprövning och vi har jobbat bort köerna i kommunen. Det innebär att ingen äldre som är i behov av omsorg behöver stå i kö, vilket jag är väldigt nöjd med.

Vi sätter individens behov som utgångspunkt i allt vi gör. I stället för att upphandla utifrån lägstapris upphandlar vi utifrån kvalitet. Vi har ställt krav minimibemanning på sjukskötersketid och har lägsta krav på bemanning, för att nämna några exempel på hur vi ökar kvaliteten i avtalen.

I slutet av året antog vi även en ny struktur som vi använder i uppföljningen av äldreomsorgen. Uppfyller leverantören de olika kraven? Finns en likvärdig kvalitet mellan olika boenden? Får den äldre vad den behöver och leder omsorgsinsatsen till önskat resultat?

Förhoppningen är att den nya strukturen ytterligare ska underlätta arbetet med att säkra att alla äldre får den vård de behöver. Ingen äldre ska behöva starka anhöriga.

Måluppfyllelse

Äldrenämndens insatser skall bidra till att äldre personer känner sig trygga i sin vardag och får stöd och hjälp när behov uppstår

Indikatorer för måluppfyllelse

- De som beviljas vårdboende skall erbjudas det inom 3 månader efter beslut om behov
- Antal personer som deltar vid informationsmöten om äldreomsorgen skall öka.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- Insatser för att effektivisera korttidsprocessen
- Nya arbetssätt och metoder för att nå fler personer med information om äldreomsorgen

Nämndens analys samt bedömning

- I slutet av året fanns det 1 person som fått vänta längre tid än 3 månader på att flytta in till särskilt boende. Personen hade fått erbjudande men valt att tacka nej. Antalet personer som väntar på plats i särskilt boende har minskat under året. Antalet personer med betalningsansvar har minskat totalt sett under året det har dock förekommit stora variationer. De åtgärder äldrenämnden vidtagit är tillskapande av ett nytt korttidsboende på universitetssjukhuset samt ökning av korttidsplatser vid Vikingstads servicehus. Totalt har 18 nya korttidsplatser tillkommit. Vid årsskiftet avvecklades plasterna på US då behovet av ytterligare platser inte längre kvarstod.
- Omsorgskontoret arbetar fortsatt i samverkan med socialkontoret och de utförare som ansvarar för korttidsboende för att minska vårdtiderna på korttidsboendena. En minskning av genomsnittsvårdtiderna på korttidsboende innebär att platser friställs till fler personer. Uppföljning av vårdtiderna på korttidsboendena har skett och visar att vårdtiderna har kunnat minska den genomsnittliga tiden med tio dygn.
- Under 2017 har totalt 350 personer deltagit vid de av äldreombudsmannen arrangerade informationstillfällena, jämfört med 369 personer 2016. Utöver detta har äldreombudsmannen varit inbjuden att informera om äldreomsorg vid ett antal föreningsmöten.

Utifrån ovanstående aktiviteter bedöms målet vara uppfyllt.

Nämndens verksamhet skall präglas av kvalitet och utveckling

Indikatorer för måluppfyllelse

- Andelen som är mycket eller ganska nöjda med insatserna i vårdboende och hemtjänst skall öka (Öppna jämförelser)
- Andelen som är nöjda med måltidens helhetsintryck och kvalitet skall öka (Öppna jämförelser)
- Omvårdnadspersonalens kompetens skall öka.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- Planering och upphandling är genomförd av ett profilboende med inriktning kost och måltider.
- utbildningsinsatser är genomförda inom områdena, vård och omsorg om de mest sjuka äldre, palliativ vård, demensvård och språkområdsutbildning.
- Utbildningsinsatser till verksamhetschefer och samordnare har skett kring Individens behov i centrum. Samtliga chefer och samordnare har deltagit i utbildningsinsatser om Individens Behov i Centrum (IBIC).
- Uppföljning av måltidssituationen är genomförd.

Nämndens analys samt bedömning

- För hemtjänsten ligger 2017 års nöjdhetstal på 90 vilket är en minskning från 2016 års resultat med 1 %-enhet, men över riksgenomsnittet som är 89.
- För särskilt boende har resultatet förbättrats 2017. 82 % är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boendet vilket är en ökning med 3 %-enheter. Riksgenomsnittet är 82 %.
- Kommunen har goda resultat för särskilt boende beträffande mat och måltider samt möjligheten att komma ut på promenad vid jämförelse med riket. Detta är områden som Äldrenämnden har ställt utökade krav på i förfrågningsunderlag.
- IBIC är införd som metod för att kvalitetssäkra insatserna på individnivå.

- Flera utförare vittnar om svårigheter att rekrytera utbildad omsorgspersonal/undersköterskor till äldreomsorgen. De satsningar som gjorts beträffande rätt till heltid/önskad sysselsättningsgrad bedöms på sikt kunna underlätta rekrytering.

Målet är delvis uppnått

Bidrag till att **majoritetens övergripande mål och samverkansprogram uppnås.**

Äldrenämndens övergripande mål nära kopplade till de övergripande målen om "En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv" och "Fler bostäder för en växande kommun" och "en kommun med bra arbetsvillkor. De ovan redovisade utvecklingsområden har alla en koppling till detta.

Verksamhetsuppföljning

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Äldrenämnden antar årligen en kvalitetsuppföljningsplan. Kvalitets- och utvärderingskontoret redovisade till äldrenämnden i november de uppföljningar som genomförts 2017.

Utöver den uppföljning som kvalitets- och utvärderingskontoret genomför sker uppföljning av medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) ur ett hälso- och sjukvårdsperspektiv.

Äldreombudsmannen har under 2017 mottagit 25 % fler ärenden jämfört med föregående år. Fördelningen mellan diari-förda synpunkter/klagomål och stöd- och vägledningssamtal har förändrats på så sätt att det är större andel stöd och vägledning än diari-förda synpunkter/klagomål, medan det under 2016 var jämt fördelat mellan dessa kategorier.

Andelen privata utförare, mätt i ersättning för tjänster visas i diagram under avsnittet jämförelser och verksamhetsmått.

Uppföljning av vårdboende och hemtjänstföretag sker kontinuerligt. Under året har uppföljning av hemtjänsten lett till ytterligare uppsägningar av företag som ej lever upp till avtalskraven.

Framtida utmaningar:

Äldrenämnden har fattat flera strategiskt viktiga beslut för att möta framtiden. Genom att samordna servicehusen så bedöms dessa kunna möta behoven hos äldre som inte längre kan bo kvar hemma och som önskar möjligheten att delta i fritidsverksamhet och äta gemensamma måltider. Vidare har nämnden beslutat att vårdboende skall finnas med två inriktningar, för somatiskt sjuka och för demenssjuka. En omställning till ett ökat antal boende för personer med demenssjukdom är påbörjad. Ålderdomshem upphörde som boendeform vid årsskiftet 2017/2018.

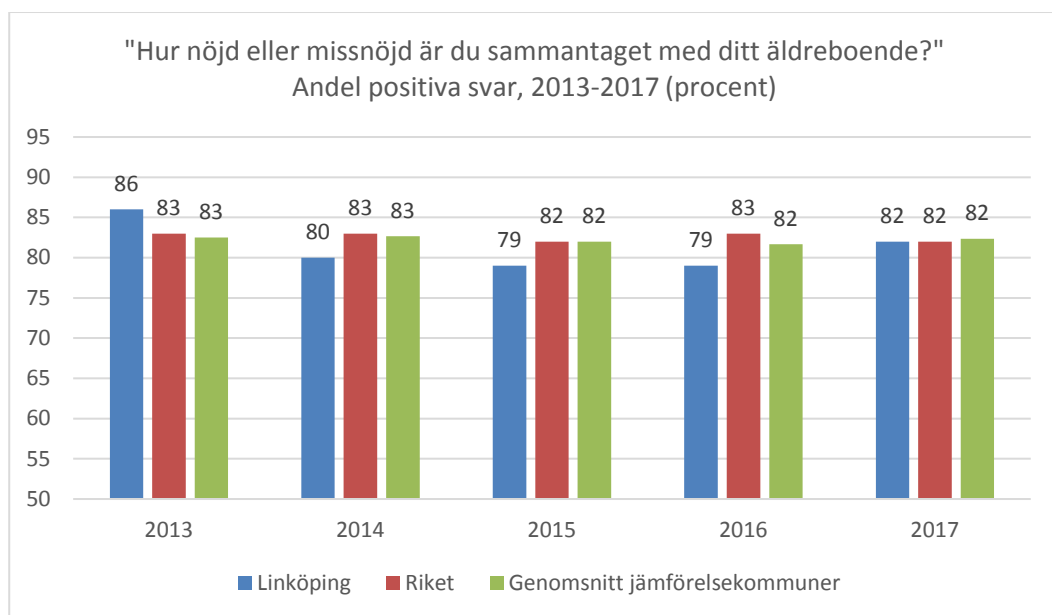
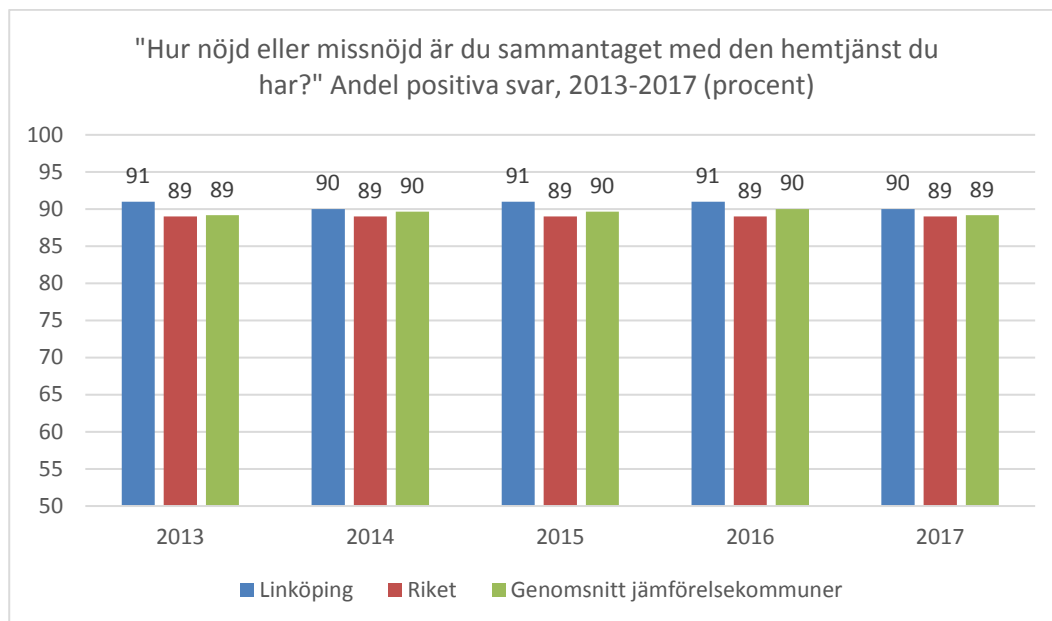
Sedan 15 maj 2017 måste privata utförare som bedriver äldreomsorg ha tillstånd från IVO (inspektionen för vård och omsorg). Kommunala utförare behöver inte ha tillstånd. Vilka effekter detta kommer att få för Linköpings kommun är fullt ut svårt att överblicka det är dock troligt att det finns en risk för ökade kostnader. Möjligheten att använda välfärdsteknik för att öka tryggheten genom att kunna uppmärksamma brukarnas behov är ett annat viktigt utvecklingsområde. Linköpings kommun arbetar tillsammans med SKL och andra kommuner för följa utvecklingen genom analys av rättsfall och de tillsynsbesök som Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) gjort. Målsättningen med arbetet är att nå en ökad samsyn för hur morgondagens vård och omsorg ska bedrivas inom särskilt boende.

2018 införs Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Den nya lagen ersätter den tidigare betalningsansvarslagen. Att i samverkan med regionens öppna och slutna vård tillgodose behovet av vård och omsorg efter vård på universitetssjukhuset är en stor utmaning.

Arbete med kompetensförsörjning samt insatser för att utveckla och bibehålla den personal som redan i dag arbetar inom äldreomsorgen är ett prioriterat område. Utförarna erbjuds regelbundet möjlighet att delta i utbildningsinsatser som initieras av omsorgskontoret.

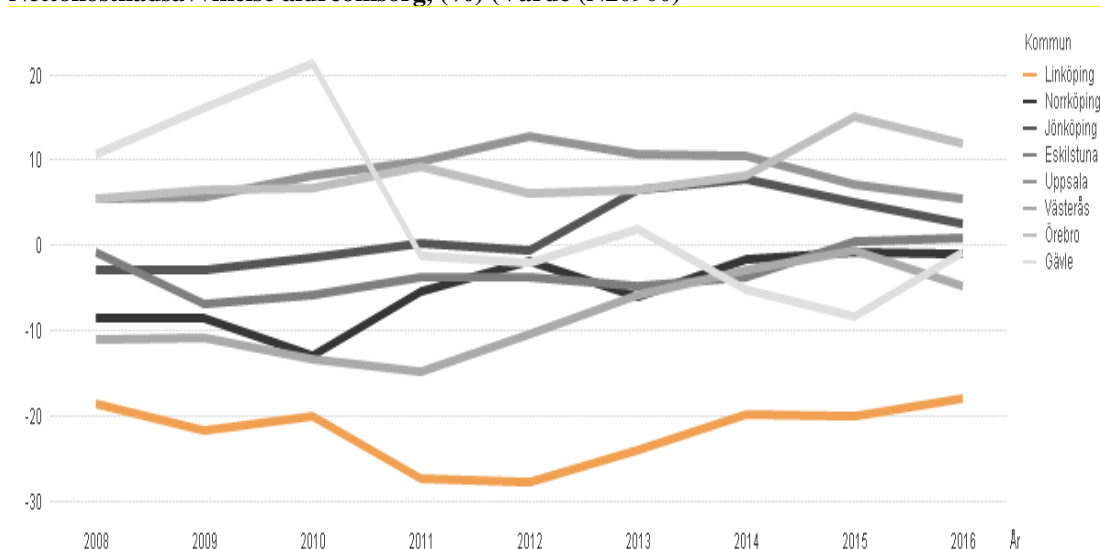
Jämförelser och verksamhetsmätt

Brukarbedömningen

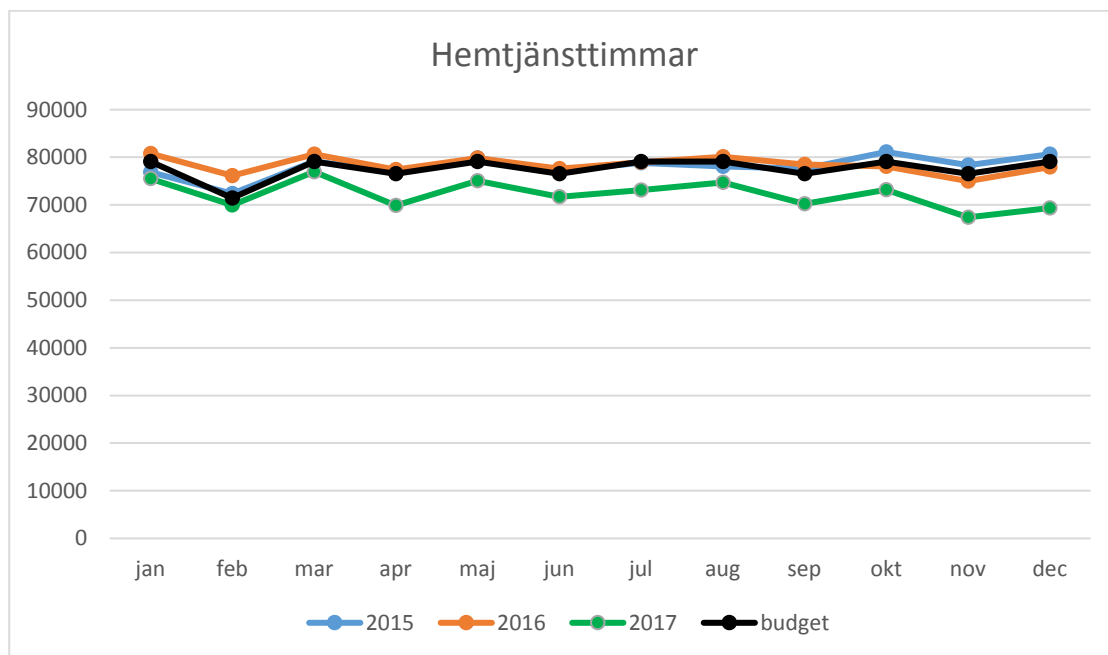

Kommentar: Brukarbedömningen inom hemtjänst visar på en hög och stabil nöjdhetsnivå. Vad gäller brukarbedömningen inom särskilt boende är 2013 års resultat inte jämförbart med övriga år eftersom brukare i servicehus svarade på enkäten detta år men inte de följande åren. 2017 års resultat är något bättre än tidigare år och är nu i nivå med riket och jämförelsekommunerna.

Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%) (Värde (N20900))

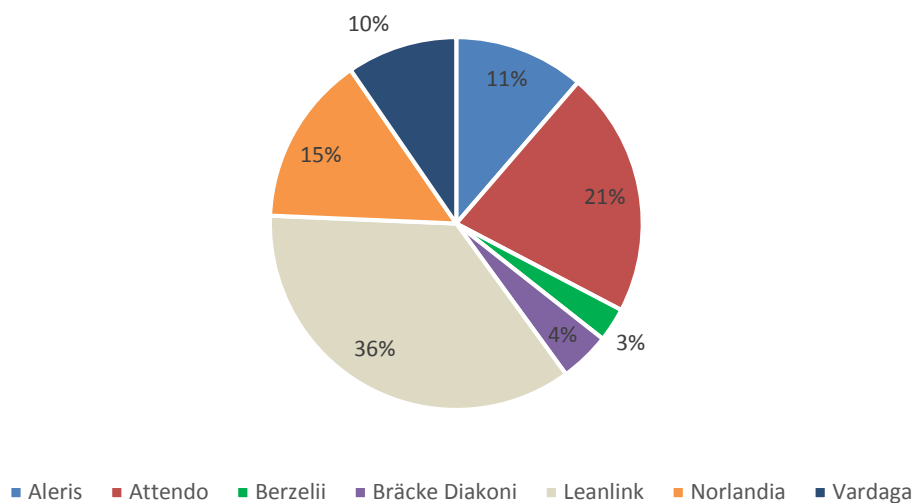

Kommentar: Nettokostnadsavvikelsen i jämförelse med utvalda kommuner visar att Linköping fortsatt har lägre kostnader än vad skulle förväntas. Skillnaden har dock minskat med ett par % -enheter mellan 2015 och 2016.

Kommentar: Hemtjänsttimmarerna ligger lägre än budgeterade värden och lägre än tidigare två år.

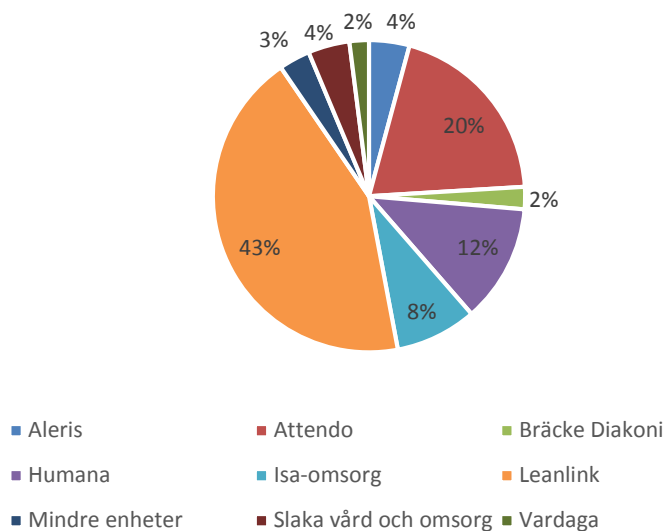
Vårdboende, dygn per utförare 2017

Kommentar: Diagrammet visar de olika utförarnas andel av det totala antalet vårddygn som registrerats.

Förändringen från 2016-2017 visar att Leanlinks andel ökat. Under 2018 fortsätter arbete med att utbetalningar sker efter registrerade vårddygn istället för att erhålla fakturor från utförarna.

Hemtjänsttimmar, per utförare 2017

Kommentar: Diagrammet visar de olika utförarnas andel av antalet timmar som registrerats. Leanlink har ökat andelen hemtjänsttimmar, 2016-2015. Humana har under året blivit uppköpt av Attendo. 90 % av de registrerade timmarna utgör personlig omvårdnad och 10 % är boservice (städning, tvätt och inköp). Jämfört med 2016 är antalet hemtjänstutförare färre då ett antal enheter har sagts upp, vilket lett till att hemtjänsttimmarna minskat.

Särskilda boendeformer för äldre

Verksamhetsmått	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Sjukhemsboende, platser	376	376	376	376
Demensboende, platser	381	381	422	422
Ålderdomshem, platser	434	434	434	434
Summa	1 191	1 191	1 232	1 232
Serviceägenheter för äldre	740	740	740	740
Korttidsvård/växelvård, platser	107	107	107	102
Dagvård, platser	75	75	75	75

Kommentar: Antalet platser avser den 31 december, under 2017 har dessutom 10 platser på korttidsenhet på Universitetssjukhuset nyttjats. Under 2017 har beslut fattats om omställning till relativt fler demensplatser

Hemtjänst

Verksamhetsmått	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Antal hemtjänstären- den/månad	3 806	3 803	3 724
Antal hemtjänstären- den med timtid/månad	2 200	2 183	2 118
Antal hemtjänsttim- mar/månad	78 086	78 416	72 704
Antal hemtjänsttim- mar/ärende och månad	35,5	35,9	34,1
Antal hemtjänsttimmar/år	937 037	940 990	872 458

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Äldrenämnd	1 866	1 800	-66	2 014	1 737
Köpta administrativa tjänster	2 847	2 418	-429	2 491	1 753
Enheten för IT och e-hälsa	27 141	20 939	-6 202	14 274	10 137
Äldreomsorg					
<i>Särskilda boendeformer för äldre</i>	641 948	632 766	-9 202	631 325	573 519
<i>Hemtjänst 65 år -</i>	411 533	432 135	20 602	404 547	416 456
<i>Hemsjukvård ordinärt boende</i>	74 699	75 114	415	82 817	70 175
Föreningsbidrag	3 515	3 610	95	3 571	3 524
Summa nettokostnader, tkr	1 163 569	1 168 782	5 213	1 141 040	1 077 301
<i>varav kostnader</i>	<i>1 488 488</i>	<i>1 481 208</i>	<i>-7 280</i>	<i>1 467 406</i>	<i>1 378 331</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>324 919</i>	<i>312 426</i>	<i>12 493</i>	<i>326 366</i>	<i>301 031</i>

Kommentarer

Enheten för IT och e-Hälsa visar ett underskott som beror på en högre kostnadsutveckling än budgeterat. Flera projekt har fördjupats och förbättrats och därmed inneburit att ytterligare kostnader uppstått. Det har inneburit att merkostnaderna hamnar på äldrenämnden även om det i flera projekt handlar om kostnader som rör såväl social- som omsorgsnämndens områden. En del kostnader som avser digitala larm bokfördes först 2016, budget fanns för dessa kostnader 2015.

Särskilda boendeformer för äldre (vårdbostäder)

Under årets första månader var betalningsansvaret för utskrivningsklara patienter högt. Med anledning av det höga betalningsansvaret öppnades i mars 2017 ett nytt korttidsboende på universitetssjukhuset. Trygghetsteamet som infördes i slutet av 2016 har varit i full drift under hela 2017. Omsorgskontoret har arbetat tillsammans med utförare och socialförvaltningen för att förbättra processerna för framförallt uppföljning i samband med att brukare beviljats korttidsboende. Syftet är att den tid man vistas på korttidsboende skall minska. De vidtagna åtgärderna har inneburit att kostnaderna för betalningsansvaret i stort upphört. Kostnaderna för betalningsansvar var under 2017, 5 700 tkr jämfört med budgeterat 2 000 tkr. Bedömningen inför 2018 är att det inte leder till större kostnader för betalningsansvar, också med tanken på den nya lagen som träder i kraft 2018.

Utöver kostnaderna för betalningsansvar förklaras underskottet av något högre kostnader för särskilt vårdkrävande (extra ersättningar) samt att för en del enheter har kostnaderna ökat på grund av ökad beläggning. Behovet av demensplatser har varit högt under hela året och succesiv omvandling till demensplatser påbörjades under 2017 och sker i samband med avtalsförklänning. Ekonomiskt så innebär detta en kostnadsökning som kan minimeras om processen för att erbjuda lämplig boendeform blir optimerad. Under 2018 är det angeläget att följa utvecklingen i samband med omställning till demensplatser. Även vårdbeläggningen är angelägen att följa och analysera under 2018. Den totala beläggningen under 2017 är något lägre än tidigare år.

Inom verksamhetsområdet har statsbidrag erhållits för att ge möjlighet till ökad bemanning. Statsbidraget erhålls mellan åren 2015-2018. Övriga intäkter i form av hyror och ersättningar från brukare avviker ej i större omfattning, vare sig mot 2016 eller budget.

Hemtjänst (personer över 65 år).

Kostnaderna för hemtjänst har under året minskat samtidigt som intäkterna ökat. Intäkterna från brukare och Migrationsverket har ökat v. En del av intäkterna från Migrationsverket hänförs från tidigare år. Inför 2018 kommer införandet av tids- och insatsregistrering innebära förbättrade möjligheter att följa upp verksamheten avseende både prestationer i form av timmar och personalkontinuitet. Antalet individer i genomsnitt som erhåller hemtjänst per månad i åldersgruppen 65+ är nu lägre än 2016. De flesta av de nya individer som tillförs målgruppen 65+, födda under 40-talet, har inget behov av hemtjänst. De medel för hemtjänsttimmar som inte förbrukats under året, jämfört med budget, har återförts till kommunstyrelsen. Under 2018 är det angeläget att förändra och följa analysen av intäkterna. Att hemtjänsttimmarna minskar i omfattning beror även på färre antal utförare.

Hemsjukvård i ordinärt boende

Arbeta pågår med att formulera verksamhetsuppdrag och metoder för att följa upp omfattningen av insatserna inom hemsjukvården. Kostnaderna för 2017 är i balans med budget, kostnaderna inkluderar även rehabiliteringsinsatser.

Investeringar

Investeringar, tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
	0	3 218	3 218	1 516	2 249
Summa investeringar	0	3 218	3 218	1 516	2 249
<i>varav utgifter</i>					
<i>varav inkomster</i>					

Kommentarer

Ett pågående projekt inom IT kommer leda till en del investeringar i form av licenskostnader. Investeringen aktiveras först i samband med leveransgodkännande och driftstart.

Lokalförsörjning

Kommentarer

Inga lokalupphandlingar pågår.

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

Typ av lokal Belopp tkr	Yta per plats	Lokalkostnad per plats	Nyttjande grad
Vårdboistäder	71 kvm	15 000	95-100%

Ovanstående uppgifter är de som är ingångsvärdena för budget 2018

Lokalprojekt 2017

Inga lokaler beräknas färdigställas 2017. Vårdboendet vid Vallastaden beräknas öppna i januari 2019. Nämnden har godkänt hyreskontrakt med Lejonfastigheter för Vallastaden.

Nyckeltalsredovisning – Egna lokaler jämfört med andra kommuner

Linköpings kommun har låga lokalkostnader inom äldreomsorgen. I Vad kostar verksamheten i din kommun (tabell 8) redovisas "Kostnader för lokaler exklusive externa lokalintäkter, äldreomsorg, kr/inv 65+" Uppgifterna avser 2015. (Uppgiften för Örebro avser 2014).

Kommun	Kostnader för lokaler exklusive externa lokalintäkter, äldreomsorg, kr/inv 65+
Eskilstuna	3 093
Jönköping	3 628
Linköping	2 565
Norrköping	4 181
Västerås	4 149
Örebro	3 312

Omsorgsnämnden

Nämndens ordförande

Omsorgsnämndens ansvar rymmer stöd, vård och behandling samt förebyggande insatser för barn, unga och vuxna, insatser för personer med utvecklingsstörning, fysisk, psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning samt hemtjänst till personer under 65 år.

Det gångna året har omsorgsnämnden fortsatt arbetet med att göra Linköping till en sammanhållen kommun. I Lambohov och Berga har lokala verksamheter för socialt områdearbete startats. Verksamheterna arbetar utifrån lärdomarna från det framgångsrika familjelotsprojektet gemensamt mellan professionerna med hela familjens behov och bygger upp samverkan med andra aktörer i stadsdelen, såsom skola och förskola, primärvård, fritidsverksamhet och civilsamhälle. Familjelotsprojektet har löpt ut och arbete pågår med att ta fram ett nytt centralt team som ska arbeta utifrån Familjelotsens erfarenheter. Intensiva insatser för barnfamiljer med sociala behandlingsbehov har utökats, liksom de brottsförebyggande insatserna. Ett arbete pågår med att ytterligare stärka den tidiga samverkan med skolan, med syfte att varje barn oavsett bakgrund ska klara skolgången - den viktigaste sociala skyddsfaktorn.

Med målet att fler ska få möjlighet att nå sin potential har de arbetsstödande insatserna utökats och tidigare temporära förstärkningar gjorts permanenta. Utvecklingsarbete i befintliga arbetsfrämjande insatser kommer leda till att fler individer vinner en ökad självständighet. Utvecklingsarbetet med att stärka de arbetsfrämjande insatserna fortsätter under 2018.

Arbetet har fortsatt med att integrera de ensamkommande barn som huvudsakligen kom under 2015. En omstrukturering av verksamheten pågår för att uppnå såväl god kvalitet som hög kostnadseffektivitet. En handlingsplan för ensamkommande barns etablering har tagits fram.

Utvecklingsarbetet för att möta efterfrågan på särskilt boende fortgår. Under det gångna året har nya boenden inte färdigställts i den omfattning som avsetts och behoven har behövts mötas genom andra insatser. Viktiga steg har dock tagits under året genom inrättandet av en lokalförsörjningsplan, lyckade resultat från kommunens första träningsboende och igångsatt arbete med att revidera boenderiktlinjer, som tillsammans med en stärkt kompetens på förvaltningssidan ger nämnden goda möjligheter att möta behoven inom särskilt boende genom egna boenden inom ett par år.

Jag vill avslutningsvis rikta ett stort tack till omsorgskontoret, till alla samverkansparter och till utförare för ett väl genomfört arbete under 2017.

Måluppfyllelse

”Medborgare i Linköpings kommun ska känna sig trygga med att stöd och hjälp finns att få när behov uppstår

Indikatorer för måluppfyllelse

Kommunens medborgare ska kunna erhålla rådgivning och stöd inom 10 dagar.

De som beviljas bostad med särskild service ska kunna erhålla en bostad inom sex månader

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Förbättra och utveckla informationen om de stödinsatser som kommunen erbjuder. Det ska tydligt framgå vilken hjälp som finns att få och vart man vänder sig för att få hjälp.

Utbyggnad av bostäder med särskild service

Nämndens analys samt bedömning

Målet är delvis uppnått

Informationen om kommunens olika stödinsatser finns på kommunens hemsida och är väl utbyggd. Hemsidan revideras kontinuerligt. Det finns även skriftliga informationsbroschyrer.

Flera verksamheter kan erbjuda rådgivning och stöd inom 10 dagar t.ex. Råd och Stöds mottagning samt Beroendemottagningen. Under året har det varit kö till Ungdomsmottagningen. För att skapa en större flexibilitet och möta behoven tidigare har uppdragen till Leanlink Råd och stöd avseende Brottsförebyggande verksamhet, Minimaria och Ungdomsmottagningen reviderats avseende personalresurser på så sätt att verksamheten i samråd med omsorgskontoret varje halvår ser över vart de samlade resurserna främst behövs för att möta ungdomars behov. Verksamheterna kan sedan dimensioneras efter denna bedömning.

Insats i form av boendestöd och familjestöd har inte alltid kunnat verkställas varför socialförvaltningen tecknat särskilda avtal för att undvika långa kötider. En orsak har varit svårigheter för den kommunala utföraren att rekrytera personal varvid vakanser periodvis uppstår i verksamheten.

I december 2017 står 48 personer i kö till bostad med särskild service. 34 personer har väntat mer än 6 månader. Av dessa har flera erbjudits boende men tackat nej eller inte givet besked. Utöver kön finns personer som intresseanmält och personer som önskar flytta till Linköping från enskilda vårdhem. Sammantaget fanns vid årsskiftet kända behov av bostäder med särskild service för ca 70 personer. En omfattande utbyggnad pågår av bostäder med särskild service som successivt ska möta behovet Utbyggnadsplaneringen inom ram omfattar ca 65 bostäder. Inom LSS-området finns f.n.14 lediga platser, varav flertalet har erbjudits till personer i kön. Sammantaget bedöms kända behov kunna tillgodoses av planerad utbyggnad inom ram.

Medborgare i Linköpings kommun ska känna sig nöjda med den hjälp och de insatser som de erhållit

Indikatorer för måluppfyllelse

Nöjdhetsindex (helhetsomdöme) ska vara över 80 för både män och kvinnor (brukarenkäter).

Index ska vara över 80 på frågan om brukaren upplever att personalen är kunnig (brukarenkäter).

Minst 70 % ska känna till vart man vänder sig med förslag och klagomål (brukarenkäter).

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Formerna för brukarmedverkan ska utvecklas när det gäller planering, genomförande och uppföljning av verksamhet.

Nöjdhetsundersökningar genom brukarenkäter skall genomföras.

Nämndens analys samt bedömning

Målet är delvis uppnått

En nöjdhetsundersökningarna har genomförts våren 2016 i flertalet verksamheter inom socialpsykiatri och individ och familjeomsorg vilken visade mycket höga nöjdhetsindex Inom de flesta verksamheter var nöjdhetsindex över 80. Sammanställning av undersökningen med analyser har genomförts och redovisats för berörda utförare.

Omsorgsnämnden har sedan flera år regelbundna samråd med intresseorganisationerna, samt brukarråd inom socialpsykiatri där även representanter från Regionen medverkar. Även vid platsbesök följs verksamheten upp tillsammans med brukare, representanter från omsorgsnämnden och omsorgskontoret.

Kvalitets- och utvärderingskontoret har brukarfokus vid genomförda uppföljningar. Syftet med det uppföljningsarbetet är dels att följa upp verksamheten utifrån nuvarande avtal och dels att få underlag för verksamhetsutveckling. Bättre verksamhet ger förutsättning för nöjdare brukare.

Sociala stödinsatser ska vara lättillgängliga och kunna erhållas genom olika serviceinsatser utan krav på biståndsbeslut.

Indikatorer för måluppfyllelse

Antalet insatser som erbjuds på service ska vara oförändrat eller öka.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Aktivt påverkansarbete för att säkerställa rätten att tillhandhålla socialtjänst enligt Linköpingsmodellen.

Undersöka möjligheten till stadsdelslokaliserad socialtjänst.

Med statliga stimulansmedel öka tillgängligheten och intresset för ungdomshälsan i de områden där nuvarande besöksfrekvenser är låga.

Nämndens analys samt bedömning

Målet är delvis uppfyllt.

Omsorgsnämndens öppenvårdsinsatser erbjuds till största delen utan föregående biståndsbeslut. Totalt berörs ca 6000 personer per år varav ca 75 % erhåller insatser utan föregående biståndsbeslut.

I maj 2016 fastställdes Kammarrättens dom som innebär att alla boendestödande insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning skall föregås av utredning och biståndsbeslut. Totalt berördes ca 175 personer som hade insatsen utan biståndsbeslut. Socialförvaltningen förstärktes med 5 handläggare och kring årsskiftet hade alla erhållit ett biståndsbeslut av socialförvaltningen.

Omsorgsnämnden samt Omsorg- och äldreförvaltningen har på flera sätt tagit initiativ och påtalat vikten av en förändrad lagstiftning för att göra socialtjänsten mer lättillgänglig och underlätta förebyggande insatser i samverkan med andra aktörer. I kommittédirektiv för nationell kvalitetsplan för äldreomsorgen som beslutades i juni 2015 finns direktiv att utreda möjligheten och lämna förslag som innebär att kommunerna kan besluta om omsorg och annan service för äldre på ett enklare och mer flexibelt sätt än idag där bibehållen rättssäkerhet är en förutsättning. I december 2017 presenterades en Lagrådsremiss om ”Förenklat beslutsfattande om hemtjänst till äldre” Lagrådsremissen föreslår att en ny bestämmelse införs i socialtjänstlagen som ger kommunerna möjlighet att erbjuda hemtjänst till äldre personer utan föregående behovsprövning. Lagförslaget föreslås träda i kraft i juli 2017.

Den 6 april 2017 beslutade regeringen om direktiv för översyn av socialtjänstlagen, (Dir.2017:39). I direktiven skriver regeringen att utredaren skall ”se över möjligheten för kommuner att tillgängliggöra och erbjuda insatser på ett enklare sätt än idag och samtidigt säkerställa en socialtjänst som är jämlik, jämställd, likvärdig och rättssäker.”

Utredningen skall redovisas senast den 1 december 2018.

Omsorgsnämnden och socialnämnden arbetar gemensamt med att ta fram en plan för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv individ- och familjeomsorg. Målsättningen är att individ- och familjeomsorg ska arbeta än mer förebyggande, flexibelt och samordnat. Arbetet har resulterat i att stödinsatser under hösten 2017 har flyttats ut till två pilotområden, Berga och Lambohov. Verksamheten kommer ha ett nära samarbete med medborgarkontoret och andra aktörer i Berga. Arbetet är ett led i att undersöka möjligheten till en mer stadsdelslokaliserad socialtjänst samt utveckla modeller för socialt områdesarbete.

Under året har ungdomshälsan förstärkts och arbete pågår för att öka tillgängligheten genom en chatt funktion.

Metodutvecklingsprojektet Familjelotsen visar på betydelsen av att familjerna själva fick avgöra vilket stöd de ville ha från familjeombuden som arbetar på familjernas uppdrag.

Omsorgsnämnden bidrar till att majoritetens övergripande mål och samverkansprogram uppnås på flera sätt vilket även beskrivs under rubriken nämndens viktigaste utmaningar.

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

För bostäder med särskild service inom LSS-området utförs ung. 50 % av Leanlink, och 50 % av privata utförare. Vid upphandling av verksamhet tydliggörs kraven på kvalitet, vilket bidrar till att få en likvärdig standard på verksamheterna. Inom Individ och familjeomsorg är andelen verksamhet som utförs av privat utförare ca 40 %.

Omsorgsnämnden fastställer årligen en kvalitetsuppföljningsplan. Kvalitets- och utvärderingskontoret på Omsorgs- och äldreomsorgen redovisade i juni och i november 2017 de uppföljningar som hittills genomförts under året. Inom omsorgsnämndens ansvarsområde har 20 uppföljningar av specifika verksamheter genomförts under 2017. Därtill gjordes sex övergripande uppföljningar med olika inriktning, varav tre kommer slutföras under 2018.

Utöver de uppföljningar som kvalitets- och utvärderingskontoret genomför sker uppföljning av Medicinskt ansvarig sjuksköterskor (MAS) och medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR).

Uppföljning av verksamhet sker även genom regelbunden kontakt med samtliga utförare vid verksamhetsråd och enskilt i syfte att följa upp verksamheten för att anpassa och utveckla verksamhetens inriktning utifrån kända behov och aktuell forskning.

Omsorgsnämndens politiker följer upp verksamheten i olika fora, vilka redovisas på nämndens sammanträde.

Nämndens viktigaste utmaningar

För att nå kommunens övergripande mål att *alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv* erbjuder omsorgsnämnden flera olika stödande, rådgivande och behandlande insatser. Även insatser för att främja gemenskap och delaktighet samt motverka isolering erbjuds i form av öppna dagverksamheter. Arbete och sysselsättning är en hälsofrämjande faktor och omsorgsnämnden erbjuder både daglig verksamhet och arbetsstödande insatser. Inom flera områden finns ökade behov vilket resulterat i ökade kostnader och även kö till vissa verksamheter. Behov finns ex. av fler platser i daglig verksamhet för personer med LSS-beslut. För att möta behoven av boende finns en omfattande utbyggnadsplan av bostäder med särskild service. För personer med utvecklingsstörning har under 2017 funnits ca 10-15 lediga platser, samtidigt som det också har varit en kö till boende för målgruppen. I flera fall har boende erbjudits, men brukaren har tackat nej. Det finns också exempel på där det trots lediga platser inte har funnits plats som kunnat tillgodose enskilda personers behov.

Därför har en ökning skett av externa placeringar. I samtliga förfrågningsunderlag för bostäder med särskild service enligt LSS och SoL finns krav på att utförarna ska erbjuda de boende hälsofrämjande och fysisk aktivitet.

Flera åtgärder med syfte att erbjuda alternativa insatser istället för placering på HVB (hem för vård eller boende) för ungdomar och vuxna pågår. Dessa innehåller förstärkta familjestödande insatser, nätverksarbete samt öppenvårdsprogram för vuxna med missbruks- och beroendeproblematik. Arbetet sker i nära samverkan med socialkontoret som även ser över och utvecklar det interna arbetet på förvaltningen.

Målsättningen en *sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet* arbetar omsorgsnämnden med bland annat genom att utveckla en mer stadsdelslokaliserad socialtjänst där delar av socialtjänstens insatser i större utsträckning finns lokaliserade i kommunens stadsdelar. Nämnden har redan nu verksamheter i stadsdelarna såsom familjecentraler, brobyggare, brottsförebyggande arbete, fältverksamhet och "vårt Nygård" i Skäggetorp. Under hösten 2017 har delar av de sociala stödinsatserna förts ut och lokaliserats till två pilotområden, Berga och Lambohov. Verksamheten följs upp av FoU-centrum.

För att *människor skall nå egen försörjning* finns flera verksamheter som ger arbetsinriktat och personligt stöd. Behovet och efterfrågan på denna verksamhet är stor och kartläggning inom socialpsykiatri visar att det finns många personer som inte har någon form av sysselsättning eller arbete. Omsorgsnämnden har även initierat ett arbete för att utveckla möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att närma sig och erhålla arbete. Arbetet pågår i samverkan med utbildningsförvaltningen och samordningsförbundet för att skapa större valfrihet avseende daglig verksamhet och arbetsinriktat stöd.

Jämförelser och verksamhetsmått

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Ensamkommande barn, antal barn 2016 inkl. asylplatser 2016	90	507*	389 *	220*
Kontaktfamiljer/personer, vuxna, årsplatser.	74	74	54**	
Stöd i boendet/stödboende, ungdomar	54	54	54	
Stöd i boendet, vuxna	265	265	300	300
Stödboende, vuxna	58	58	58	58
Fältarbete, uppsökande och förebyggande insatser, Årsarbetare	6	6	6	6
Socialt områdesarbete				
familjecentraler, årsarbetare	5,1	5,1	5,1	5,1

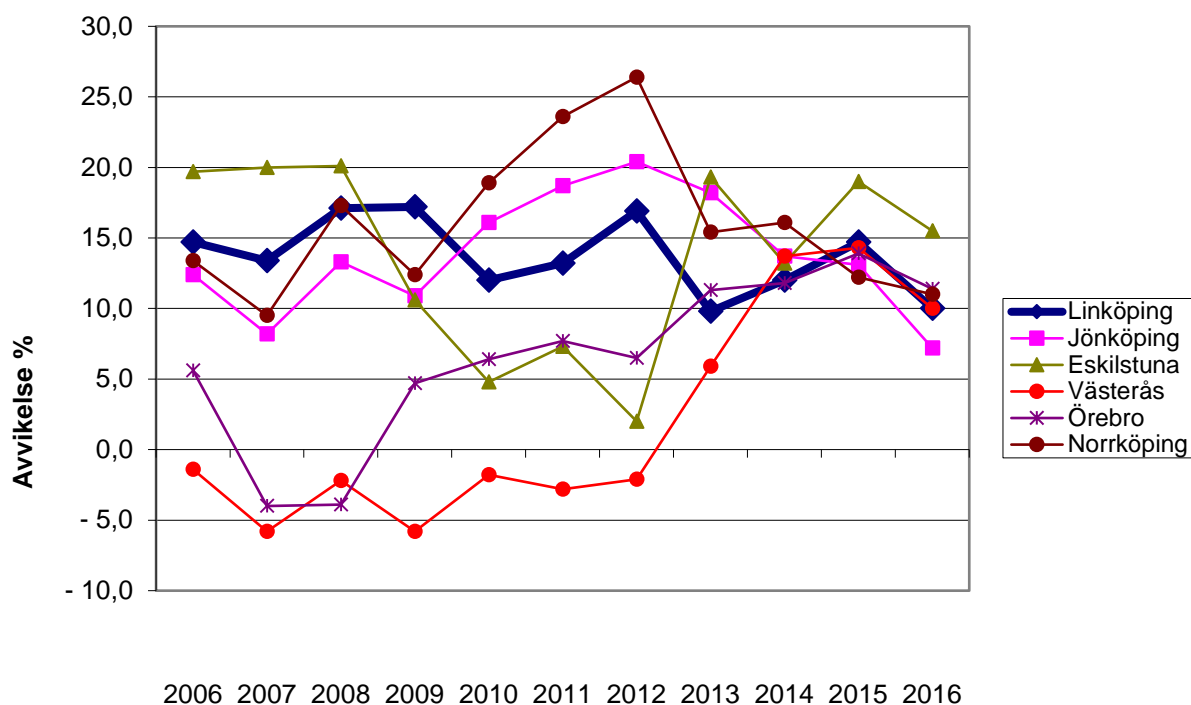
* Varav i asylprocessen 90 i december

** enskilda personer

Kommentar: Från 2016 flyttades den ekonomiska ramen för HVB-unga och HVB-vuxna från omsorgsnämnden till socialnämnden.

Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg , procent, jämfört med referenskostnad 2006-2016

Källa: kommun- och landstingsdatabasen (KOLADA)

Kommentar: Standardkostnaden för individ- och familjeomsorg är den kostnad som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet. I en jämförelse mellan den redovisade kostnaden och standardkostnaden ligger Linköping 2016 cirka 10 % över standardkostnaden. Området individ- och familjeomsorg omfattar förutom omsorgsnämndens individ- och familjeomsorg även socialnämndens individ- och familjeomsorg inklusive försörjningsstöd.

SOCIALPSYKIATRI- INSATSER FÖR PERSONER MED PSYKISK OCH NEUROPSYKIATRISK FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Verksamhetsmått	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Bostad med särskild service, personer *	180	180	202	202
Enskilda vårdhem, personer	39	39	38	33
Daglig verksamhet och sysselsättning, platser	340	340	340	340
Personer i arbetsinriktad verksamhet	153	210	214	245 **
Personer som erhåller stöd av personligt ombud	80	98	84	86
Personer med en långvarig psykisk funktionsnedsättning som bor i eget boende och erhåller boendestöd eller hemsjukvård under året	500	518	538	540

* Utbyggnaden i Slaka, Harvestad och Gottfridsberg är förskjuten

** Skog och Mark har erhållit extra medel för att förstärka verksamheten och Jobb- och kunskapsstorget har utfört fler prestationer.

FUNKTIONSHINDRADE BARN OCH VUXNA (LSS-INSATSER)

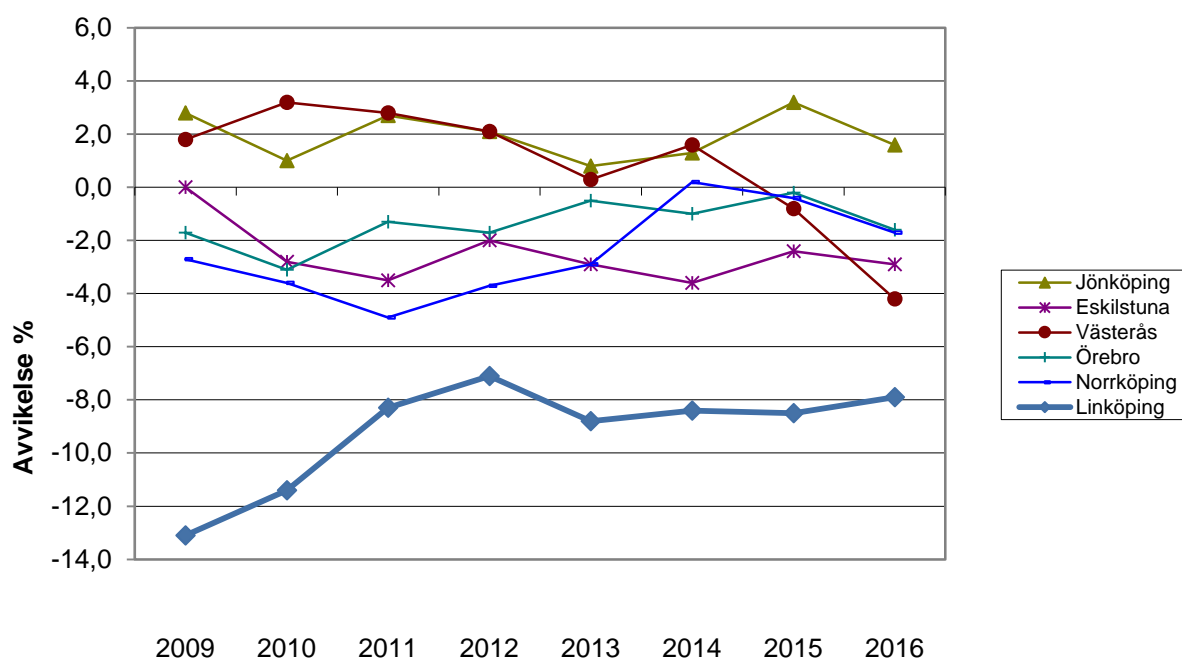
Verksamhetsmått	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Bostäder med särskild service för personer med förvärvad hjärnskada	5	5	5	5
Servicebostad för yngre funktionshindrade, antal lägenheter	41	41	41	41
Personlig assistans, antal personer som har insatsen	67	71	73	85
Personlig assistans, antal beslutade timmar	148 220	148 900	151 300	182 750
Avlösarservice i hemmet, antal personer som har insatsen	60	62	62	62
Avlösarservice i hemmet, antal beslutade timmar	19 550	24 550	16 130	20 450
Ledsagarservice, antal personer som har insatsen	57	55	52	53
Ledsagarservice, antal beslutade timmar	19 511	21 175	19 024	21 420

FUNKTIONSHINDRADE BARN OCH VUXNA PERSONLIG ASSISTANS ENLIGT SOCIALFÖRSÄKRINGSBALKEN (SFB)

Verksamhetsmått	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Personlig assistans, antal personer som har insatsen	222	226	219	204
Sjuklönekostnader, antal timmar	12 234	14 500	21 000	24 100

Kostnaden för sjuklönekostnader har ökat under 2017.

Nettokostnadsavvikelse för LSS, procent, jämfört med strukturårsjusterad standardkostnad för LSS 2009-2016
Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (KOLADA)

Kommentar: Standardkostnaden för LSS-verksamheterna är den kostnad som kommunen skulle ha haft om man bedrev verksamheten till en genomsnittlig ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet. I en jämförelse mellan den redovisade kostnaden för LSS-verksamheterna och standardkostnaden ligger Linköping ca 8 % under standardkostnaden.

INSATSER FÖR PERSONER MED UTVECKLINGSSTÖRNING

Verksamhetsmått	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Bostäder med särskild service för barn och ungdomar (elevhem), platser	10	10	9	9
Korttidshem för barn och ungdomar inkl. akutplatser, platser	29	29	29	29
Bostäder med särskild service för vuxna, antal platser	425	439	453	453
Daglig verksamhet enl LSS för vuxna, antal platser	550	569	546	546*)
Antal verksamhetsdagar LSS daglig verksamhet	75 510	81 000	81 814	82 210
Dagverksamhet BoDa (boende med daglig verksamhet), antal platser	58	58	58	58
Stödfamilj, antal personer med stödfamilj	17	28	19	20
Kontaktperson, antal personer med insatsen	195	218	196	215

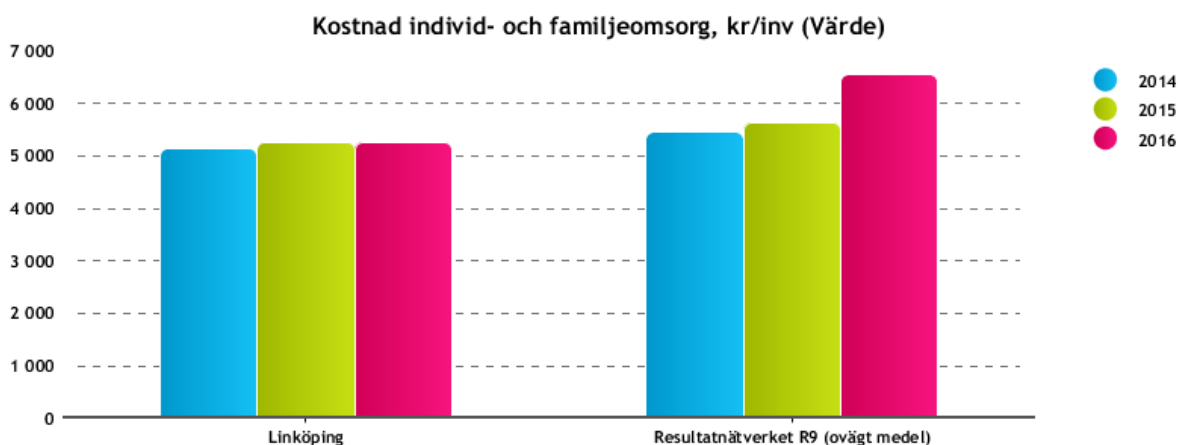
Kommentar: Utbyggnad av ny gruppbostad i Alorp har försenats. Planeringen är att personer som f n bor på externa platser ska kunna flytta dit. Förseningen har bl.a. orsakats av att man har varit tvungen att ta särskild hänsyn till tomten då den är belägen i ett naturskyddsområde.

*) I daglig verksamhet har en ökning skett med ca 15 pers. I statistiken syns dock inte ökningen beroende på att flera gamla beslut har funnits kvar, men avslutats under året pga. att personer inte längre har insatsen.

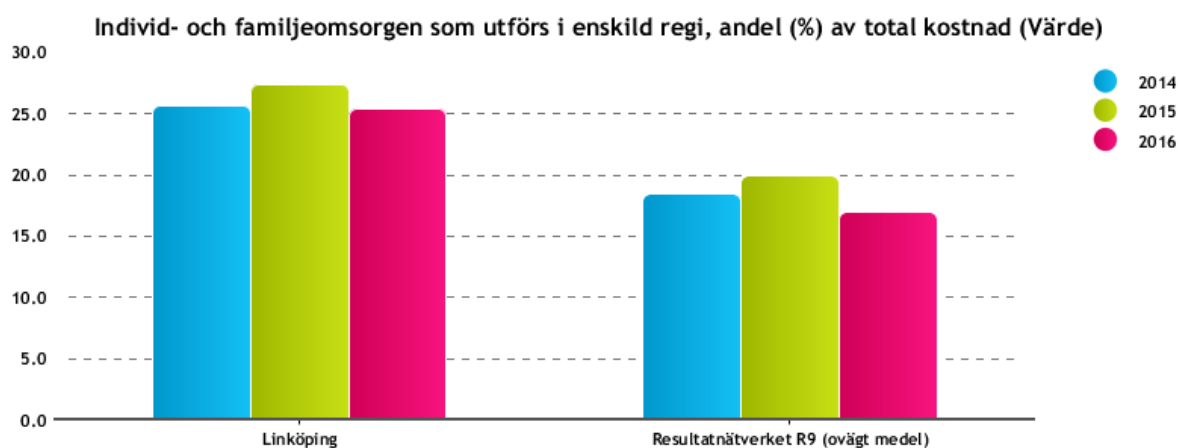
HEMTJÄNST 0 – 64 ÅR

Verksamhetsmått	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Antal hemtjänstären den/månad	318	358	377	389
Antal hemtjänstären den med timtid/månad	230	256	267	263
Antal hemtjänsttimmar/månad	10 081	12 097	13 531	13 135
Antal hemtjänsttimmar/ärende och månad	43,8	47,3	50,7	50,0
Antal hemtjänsttimmar/år	120 976	145 159	162 373	157 625

Kommentar: Behovet av hemtjänst har under senare år ökat i omsorgsnämndens målgrupp. Under 2016 finns dock ett enskilt ärende som under en period hade cirka 2000 timmar hemtjänst

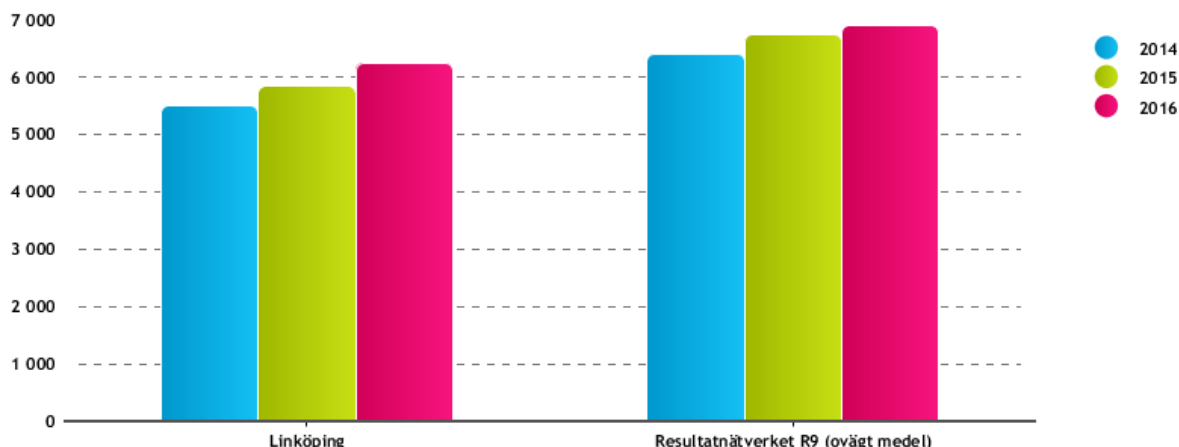
*Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för individ- och familjeomsorgen, inklusive familjerätt och familjerådgivning dividerad med antalet invånare i kommunen den 31/12. Avser vård för vuxna med missbruksproblem, barn- och ungdomsvård, övrig vuxen vård, ekonomiskt bistånd samt familjerätt och familjerådgivning. Källa: SCB:s Räkenskapsammandrag.

Kostnad för köp av verksamhet för individ- och familjeomsorgen, inklusive familjerätt och familjerådgivning, som utförs i enskild regi dividerat med bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för individ- och familjeomsorgen, inklusive familjerätt och familjerådgivning. Källa: SCB.

Analysen. Av diagram 2 framgår att Linköping har mer verksamhet i enskild regi än övriga kommuner i jämförelsen. Av det första diagrammet framgår att kostnadsutvecklingen i Linköping har bromsats på grund av en aktiv ekonomistyrning och fokus på de ekonomiska villkoren vid avtalstecknande. Traditionen med upphandlingar har gett ekonomiska effekter i jämförelse med andra. I åtgärdsplanen för Omsorgsnämnden ingår uppdraget att sätta takpris med en samtidig kostnadsminskning med 1-2%. För 2017- 2018 finns flera sådana avtal. Under 2016 har bland annat kostnaderna för HVB placeringar minskat.

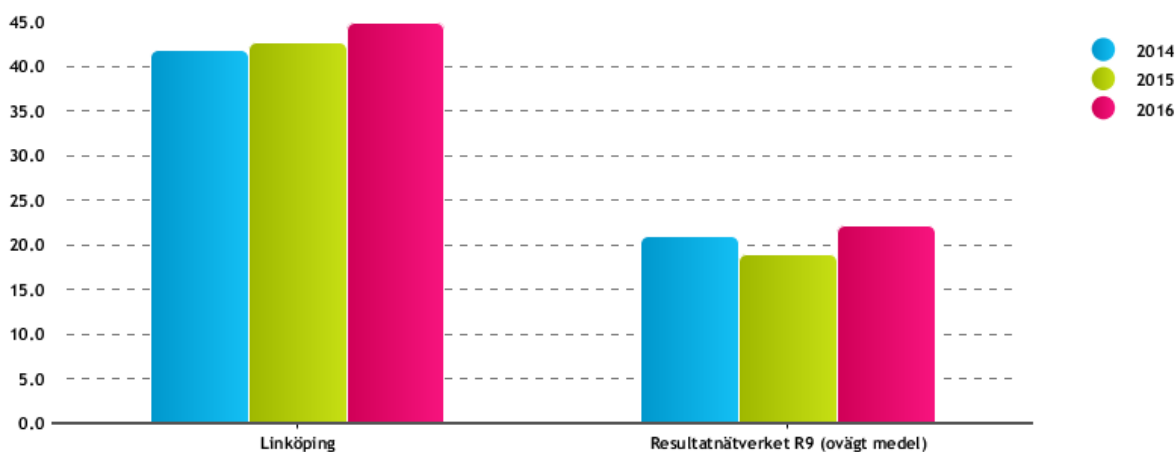
Kostnad insatser för personer med funktionsnedsättning totalt (SOL LSS SFB HSL) minus ers från f-kassan enl SFB, kr/inv (Värde)

Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för insatser för personer med funktionsnedsättning totalt exklusive ersättning från försäkringskassan, dividerat med antal invånare 31/12. Detta nyckeltal visar kostnaden efter justering för det delade ansvaret, det vill säga den kommunala kostnaden för omsorg om personer med funktionsnedsättning. Avser samtlig regi. Källa: SCB.

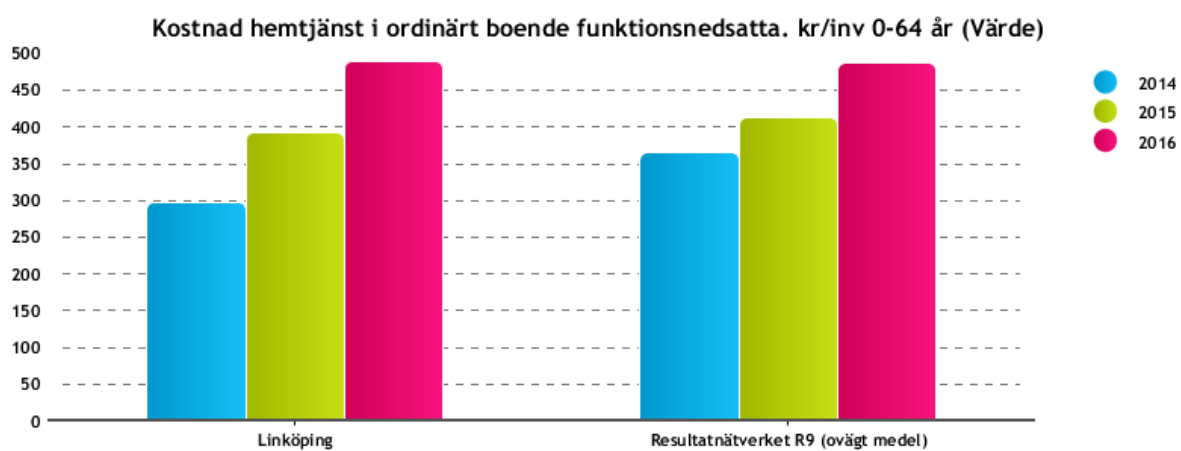
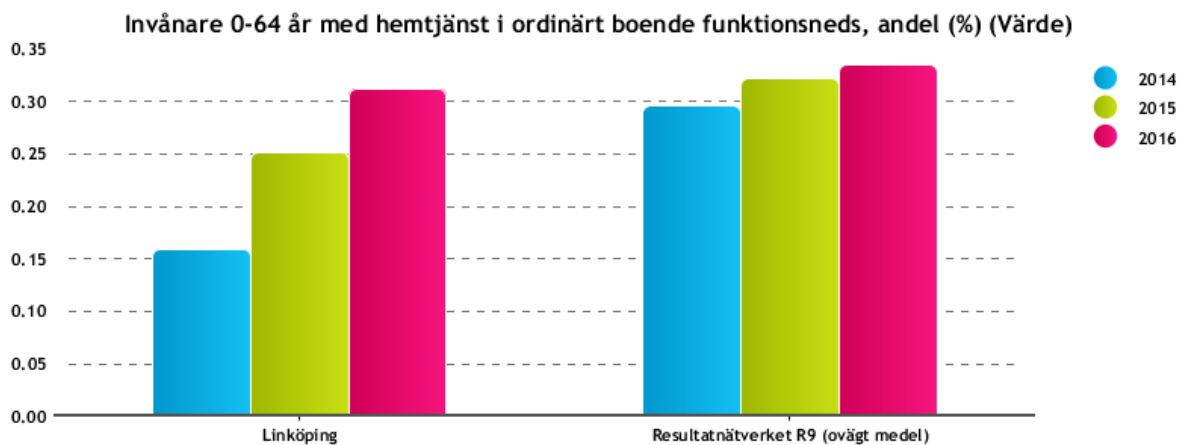
Analys: Av diagrammet framgår att Linköpings bruttokostnader för insatser till personer med funktionsnedsättning är något lägre än medelvärdet för de kommuner som ingår i nätverket R). Linköping har en hög kostnadsmedvetenhet. Ett flertal verksamheter inom berörda verksamhetsområden upphandlas, vilket i hög grad har bidragit till att hålla tillbaka kostnaderna.

Köp av insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB), totalt, andel (%) (Värde)

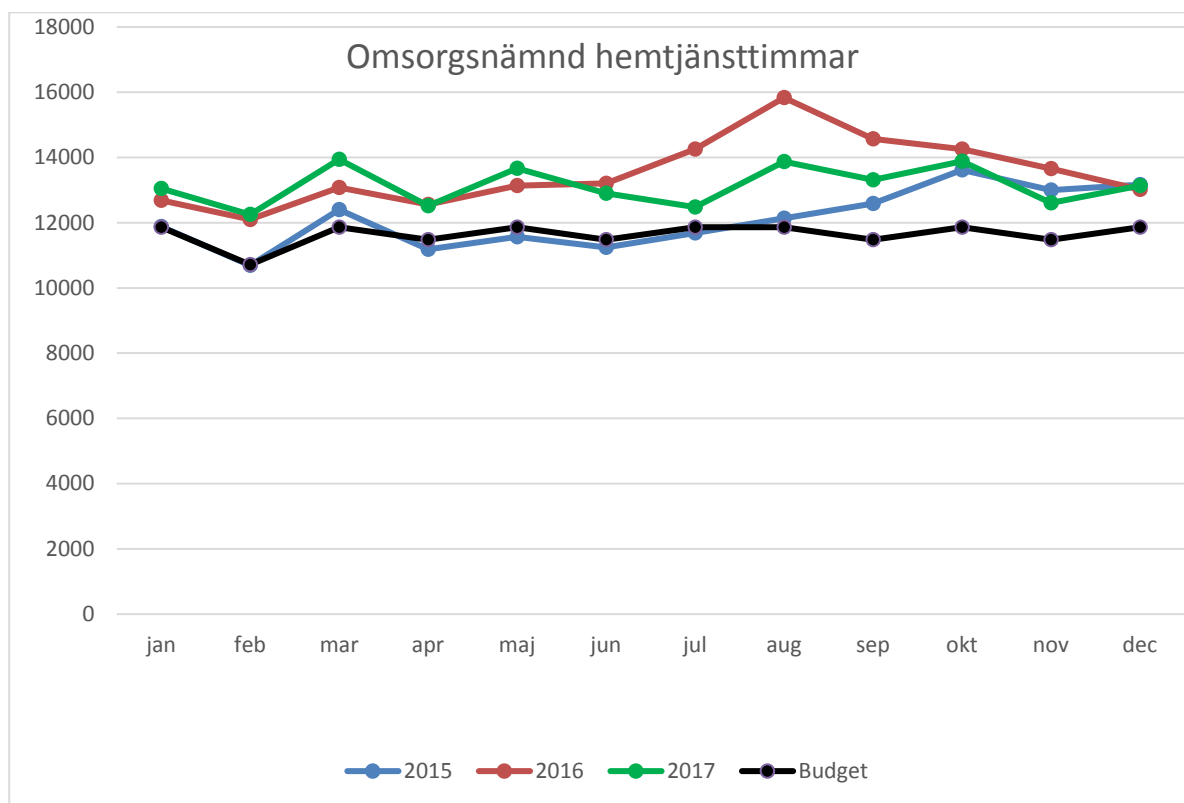

Köp av insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) från privatägda företag, tkr dividerat med bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB), tkr. Källa: SCB

Analysen av ovanstående diagram ger att Linköping har kunnat hålla igen på kostnadsutvecklingen i jämförelse med andra. En stor del av förklaringen finns i upphandlingssystemet. Kostnaderna för särskilt boende har ökat framförallt på grund av utbyggnaden av antalet boenden.

Bruttokostnad minus interna intäkter och försäljning till andra kommuner och landsting för hemtjänst insatser för funktionsnedsatta dividerat med antal invånare 0-64 år 31/12. Avser samtlig regi. Källa: SCB

Analysen av ovanstående första två diagram ger att hemtjänstutvecklingen i Linköping har närmat sig jämförbara kommuner Såväl när det gäller antalet individer med hemtjänst som kostnaderna. Utvecklingen för kommande år beror på hur övriga insatser t.ex. i form av assistans kommer ersättas med hemtjänst. Det sista diagrammet visar nämndens timmar per månad under perioden 2015-2017. Utvecklingen under 2017 visar på att ökningstakten har stannat av i totala antalet timmar gentemot 2016. För 2018 innebär den nya ekonomiska ramen att 2017 års nivå ska rymmas inom budget.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Omsorgsnämnd	1 533	1 500	-33	1 544	1 609
Administrativa tjänster och föreningsbidrag	7 963	8 219	256	9 129	7 842
FoU -centrum	2 035	2 035	0	2 034	2 034
Socialpsykiatri	205 551	215 000	9 449	197 454	178 134
Individ och familjeomsorg	166 043	174 000	7 957	150 838	302 977
Insatser för personer med utvecklingsstörning	469 504	452 584	-16 920	445 012	416 755
Funktionshindrade barn och vuxna (personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken)	69 298	74 385	5 087	65 547	66 308
Funktionshindrade barn och vuxna (LSS-insatser)	71 156	67 100	-4 056	67 049	54 834
Hemtjänst 0-64 år	59 718	55 000	-4 718	60 169	47 893
Summa nettokostnader	1 052 801	1 049 823	-2 978	998 776	1 078 386
<i>varav kostnader</i>	<i>1 256 562</i>	<i>1 230 513</i>	<i>-26 049</i>	<i>1 289 017</i>	<i>1 234 344</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>203 761</i>	<i>180 690</i>	<i>23 072</i>	<i>290 241</i>	<i>155 958</i>

Kommentarer

Bokslutet för 2017 visar på ett underskott med 2 978 tkr vilket är ett bättre än årets prognostiserade resultat på -13 000 tkr. Orsakerna till detta är flera, kostnaderna för hemtjänst har minskat mer än beräknat. Resultatet inom några verksamheter har förbättrats, både på kostnads- och intäktssidan. Minskade kostnader beror till viss del på verksamhet som ej varit i full drift under året.

Intäkterna har ökat under året jämfört med budget. En intäktspost som ökat är ersättningen från migrationsverket. Uppbokningen i förra årets bokslut var försiktig med hänsyn till tidigare års utfall. Utfallet blev dock högre. I bokslut 2017 är den uppbokade intäkten betydligt högre än tidigare.

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet socialpsykiatri visar ett överskott på ca 9 mnkr. Överskottet blev högre än prognosticerat främst beroende på lägre kostnader för externa placeringar samt lägre kostnader för betalningsansvar. Därutöver har återbetalning gjorts för verksamhet som ej varit i full drift.

Individ- och familjeomsorg

Inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg redovisas ett överskott på ca 8 mnkr. Den främsta orsaken till detta är återbetalning för verksamhet som ej varit i full drift under året. Dessa verksamheter bedöms vara i full drift under 2018.

Insatser för personer med utvecklingsstörning

Inom verksamhetsområdet insatser för personer med utvecklingsstörning redovisas ett underskott med ca 17 mnkr vilket överensstämmer med hösten prognos. Underskottet beror på högre kostnader för externa placeringar samt för daglig verksamhet jmf med budget. Behov av boende för personer med mycket omfattande och komplexa behov har ökat under året. För att möta dessa personers behov har i flera fall externa placeringar fått göras, ibland till höga kostnader. Vad gäller daglig verksamhet tillskjuts medel i budget 2018.

Funktionshindrade barn och vuxna (personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken)

Kostnaderna för personlig assistans enligt SFB redovisar ett överskott med ca 5 mnkr. Under 2016 bokfördes felaktigt intäkter på 4,1 mnkr vilket medförde ett överskott 2016. Kostnaderna för assistans enligt SFB har under perioden 2015-2017 minskat med 1 mnkr.

Funktionshindrade barn och vuxna (LSS-insatser)

Området funktionshindrade barn och vuxna med LSS – insatser visar ett underskott med ca 4 mnkr. Kostnadsutvecklingen har under perioden 2015-2017 varit kraftig och uppgår till ca 18 %. Den viktigaste orsaken till den ökade kostnaden är ökning av personlig assistans, både av antalet personer och antal timmar.

Hemtjänst 0-64 år

Kostnaderna för hemtjänst har minskat under året jmf med tidigare år. Underskott blev ca 5 mnkr och prognostiserat underskott var under hösten 7 mnkr.

I budget 2018 har medel tillförts omfattande 2017 års nivå.

Investeringar

Kommentarer

Inga investeringar.

Lokalförsörjning

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

Typ av lokal Belopp tkr	Yta per plats m2	Lokalkostnad per plats tkr	Nyttjande grad
Socialpsykiatri	76	27	➤ 95 %
Gruppbo- stad LSS	73	26	➤ 95 %
IFO missbruk	65	13	>95 %

Kommentarer

En omfattande utbyggnad pågår av bostäder med särskild service som successivt ska möta behovet. Flera bostäder kommer att kunna färdigställas under perioden 2018- 2019. Utbyggnadsplaneringen inom ram omfattar ca 90 bostäder. Flera utbyggnadsprojekt är försenade. Det finns flera orsaker till att planerad utbyggnad försenas. En vanlig orsak är överklagningar av detaljplaner och bygglov.

Planen var att en gruppbo-
stad i Alorp skulle färdigställas under 2017. Försening av start för byggnation beror bland annat på anpassning i miljön samt geologiska utredningar innan byggstart.

För en gruppbo-
stad i Västerlösa har byggstart försenats bland annat pga. processen kring bygglov och framtagning av ritning utifrån tomtens läge och utformning.

Utbyggnadsplaneringen för bostäder i f.d. Gottfridsbergsskolan med 9 platser är försenad pga. ökade kostnader men beräknas vara klar under 2018. Hyresofferter inväntas avseende en gruppbo-
stad i Harvestad med 6 platser och servicebo-
städer i Slaka med 6 platser.

I lokalförsörjningsplanen finns även redovisat behov av utbyggnad för att möta behov av korttidsvård både för vuxna och barn. I planen har även hänsyn tagits till befolkningsökningen och den omsättning som sker i bostäder med särskild service varje år.

Barn- och ungdomsnämnden

Nämndens ordförande

Linköping är en bra kommun för barn och unga att växa upp i. Många års arbete av engagerade och kompetenta medarbetare ger resultat. Vi har väl fungerande skolor och förskolor, och jämför vi med liknande kommuner är skolresultaten goda.

Trots det återstår flera utmaningar. Många elever lämnar fortfarande grundskolan med otillräckliga kunskaper. Vårt utbildningssystem klarar inte att i tillräckligt hög grad kompensera för de olika förutsättningarna som barnen och ungdomarna har. I en kommun som Linköping borde vi lyckas bättre.

Barn- och ungdomsnämnden behöver säkerställa ett systematiskt kvalitetsarbete i hela sin verksamhet. Vi behöver också ha ett långsiktigt sektorsövergripande arbete där vi möjliggör trygga och goda uppväxtvillkor för alla barn. Under 2017 tog vi därför flera initiativ, bland annat genom att utöka antalet familjecentraler, förstärka föräldrautbildningarna, utöka alla barns rätt till förskola, säkra skolgången åt familjehemsplacerade barn och permanenta satsningen med familjeombud som riktar sig till familjer i behov av stort stöd.

Ytterligare en utmaning är rekryteringsområdet. Ska vi fortsätta utveckla vårt utbildningssystem de kommande tio åren behöver vi rekrytera fler förskolelärare och lärare. Det är attraktivt att vara anställd i Linköpings skolor och förskolor, men vi måste fortsätta jobba för att ge alla medarbetare goda arbetsvillkor. Vi behöver förbättra arbetsmiljön och framförallt ge medarbetarna goda förutsättningar att göra ett bra jobb.

Barn- och ungdomsnämndens mål

Nedan redovisas barn- och ungdomsnämndens mål samt vilka av kommunfullmäktiges övergripande mål som de i första hand bidrar till samt nämndens bedömning av måluppfyllelsen.

Maximalt lärande

Alla barn och elever utmanas i sitt lärande och förväntas nå så långt som möjligt i sin utveckling.

Kommunfullmäktiges övergripande mål som nämndens mål kopplas till:

3. En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.

Bedömning av måluppfyllelsen för målet Maximalt lärande

Utifrån redovisade indikatorer bedöms målet som delvis uppnått.

Likvärdiga möjligheter

Samtliga verksamheter ska bidra till att utjämna skilda förutsättningar.

Kommunfullmäktiges övergripande mål som nämndens mål kopplas till:

3. En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.

7. En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet.

Bedömning av måluppfyllelsen för Likvärdiga möjligheter

Utifrån redovisade indikatorer bedöms målet som ej uppnått.

Lust och engagemang

Samtliga barn och elever trivs, bemöts av engagerad personal (ständigt lärande personal) och känner sig delaktiga.

Kommunfullmäktiges övergripande mål som nämndens mål kopplas till:

3. En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.

4. En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Bedömning av måluppfyllelsen för målet Lust och engagemang

Utifrån redovisade indikatorer bedöms målet som delvis uppnått.

Förskola och annan pedagogisk verksamhet

Förskola och pedagogisk omsorg är avsedd för barn i åldern 1 till och med 5 år. Verksamheten regleras av skollagen och ska tillhandahållas i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller barnets eget behov. Förskola eller pedagogisk omsorg erbjuds även barn, 1-5 år, vars vårdnadshavare är arbetslös eller föräldraledig. Utöver skollagen styrs förskolan av Läroplan för förskolan – Lpfö 98/16.

Verksamhet bedrivs i följande former:

Förskola för barn 1-5 år, inkl. allmän förskola, pedagogisk omsorg (familjedaghem) för barn 1-5 år, dygnet-runt-omsorg för barn 1-13 år vars vårdnadshavare arbetar obekvämt arbetstid samt öppen förskola/familjecentral som tar emot barn som tillsammans med sin vårdnadshavare deltar i verksamheten. För 2018 beräknas ca 8 600 barn (i snitt under året) vara inskrivna i 185 förskolor, 138 i kommunal regi och 45 i fristående regi, och 23 familjedaghem varav 7 är kommunala och 16 är enskilda.

Indikatorer för målpuffyllelse

	Kopplat mot nämndens respektive mål	Indikator	Målvärde	Uppnått värde	Utveckling sedan föregående mätning
1	Maximalt lärande	Andel legitimerade förskollärare i förskolan	70 %	40 %	Samma som föregående år
2	Maximalt lärande	Andel inskrivna barn i förskola 3-5 år.	100 %	96 %	Samma som föregående år
3	Likvärdiga möjligheter	Andel inskrivna barn 3-5 år i förskola och pedagogisk omsorg, uppdelat på barn boende i socioekonomiskt utsatta bostadsområden gentemot övriga bostadsområden. Skillnaden ska minska.	Skillnaden ska minska över tid utan att andelen totalt inskrivna minskar.	Socioekonomiskt utsatta områden 90 % Övriga områden 96 % Skillnaden: 6 %	Samma som föregående år
4	Likvärdiga möjligheter	Det kommungemensamma resultatet som rör "genus och jämställdhet" från insynsbesöket i förskolan ska öka.	6 på en 7-gradig skala	3,1	Svag ökning från 2,9
5	Maximalt lärande	Det kommungemensamma resultatet som rör "Utveckling och lärande" från insynsbesöket i förskolan ska öka.	6 på en 7-gradig skala	4,8	Ökning från 4,4 föregående år
6	Lust och engagemang	Andel vårdnadshavare som uttrycker att de känner sig lugna och trygga under dagen när deras barn är i förskolan/familjedaghemmet (attitydundersökningen förskola).	100 %	95 %	Samma som föregående år
7	Lust och engagemang	Det kommungemensamma resultatet som rör barns inflytande från insynsbesöket (förskolan).	6 på en 7-gradig skala	4,4	Svag ökning från 4,3
10		Matsvinnet ska minska i förskola och skola (tallrikssvinn i %)	0 %	7 %	

Genomförda aktiviteter för att nå högre målpuffyllelse

- Ökad tillgång på förskoleplatser
- Mindre barngrupper i förskolan
- Fortsatt rekrytering av förste förskollärare
- Öppnande av ny familjecentral
- Fortsatt uppföljning av föräldrars inflytande via insynsbesök i förskolan.
- Utbildningsinsatser för giftfri förskola

Nämndens analys samt bedömning

Andelen legitimerade förskollärare har ökat från 37 % (december 2016) till 40 % (december 2017). Utöver förskollärare har det under året även anställts barnskötare och övrig personal till förskolorna. Det finns fortsatt ett stort behov av att anställa legitimerade förskollärare, då andelen förskollärare är för låg jämfört med målet. Det är stor variation mellan olika förskolor avseende andelen legitimerade förskollärare, vilket på sikt behöver utjämnas för att skapa en större likvärdighet i kvaliteten.

Utbildningskontoret har haft ett fortsatt behov rekrytering av förste förskollärare, det är vissa svårigheter med att lyckas rekrytera förste förskollärare vilket är något som det fortsatt behöver arbetas med under 2018. Uppdraget som förste förskollärare innebär att arbeta för att säkra god undervisning, utveckla verksamheten samt att locka till fler förskollärare till verksamheten.

Andelen inskrivna barn i förskola 3-5 år ligger på samma nivå som föregående år. Utbyggnad av förskoleplatser pågår för att möta stora behov av platser i vissa områden. Utbyggnaden kan förhoppningsvis leda till att andelen inskrivna barn ökar ytterligare. Det är en utmaning att öka antalet förskoleplatser då det är brist på legitimerade förskollärare, barnskötare och övrig personal.

Skillnaden för andelen inskrivna barn i förskolorna i de socioekonomiskt utsatta områden jämfört med övriga bostadsområden kvarstår. Utbyggnaden av förskoleplatser i de socioekonomiskt utsatta områdena fortsätter under kommande år.

Resultaten från insynsbesöken när det gäller genus och jämställdhet samt utveckling och lärande har ökat marginellt, men ligger fortfarande under målvärdet. Arbetet med dessa frågor behöver vidareutvecklas för att bli en del av den ordinarie verksamheten.

Sedan hösten 2016 har arbete för att minska barngruppernas storlek pågått på samtliga kommunala förskolor i Linköping. Under 2017 har arbetet implementerats och ses som en framgångsfaktor för att säkerställa lärande och utveckling för varje enskilt barn. Förskolechefers verksamhetsuppföljning visar att möjligheten att följa varje enskilt barns lärande har ökat när personal delar in barnen i mindre grupper och en tydlig ansvarsfördelning för personalen görs.

Förskolan arbetar medvetet och aktivt med att introducera familjerna i verksamheten för att skapa en grundläggande trygghet hos barn och vårdnadshavare. För att ge vårdnadshavare möjlighet till insyn för att kunna påverka inom olika delar i verksamheten finns olika samverkansmöjligheter som t.ex. föräldraråd. De resultat som tydligt kan visa vårdnadshavares nöjdhet mäts via den årliga attitydundersökningen. Den upplevda trygghet vårdnadshavarna känner när de lämnar sitt barn i förskolan ligger på en fortsatt hög nivå.

Från och med hösten 2017 har en organisationsförändring genomförts. De tidigare fyra skolområdena har utökats till sex områden, varav två områden har ansvar för förskolan med en områdeschef i vardera området. Syftet med denna förändring är att möjliggöra fokusering på förskolans uppdrag och utveckling.

Under hösten 2017 har områdescheferna genomfört verksamhetsuppföljningar med samtliga förskolechefer.

Uppföljningar visar att bristen på pedagoger har lett till att förskolecheferna använt mycket tid till rekryteringsprocesser. Detta medför att möjligheten att vara pedagogisk ledare i verksamheten minskar. Ett rekryteringscenter har startat för att avlasta förskolechef i rekryteringarna.

För att få maximalt lärande, likvärdighet, lust och engagemang är arbetet med att få legitimerade förskollärare till verksamheten i Linköpings kommun väsentligt. För att locka nya förskollärare samt vidareutveckla, utmana och behålla den personal som finns i verksamheten är det viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.

Förskolechefer uttrycker vid verksamhetsuppföljningen, att organisationen är en mycket viktig aspekt för förskolans slutliga resultat.

En del som särskilt framhålls är att på de förskolor där samtlig personal deltar aktivt i kvalitetsarbetet leder detta till en utveckling av verksamheten. Förskolor som har särskilt utsedda personer som ansvarar helt för dokumentationen av kvalitetsarbetet visar inte samma genomslag i verksamheten. Förskolor som prioriterat att ha avlösarteam som löser av för extra kvalitetsdagar upplever goda resultat i verksamhetens kvalitet.

Som ytterligare en framgångsfaktor i kvalitetsarbetet inom förskolan ses kvalitetskoordinatorernas roll som stöd till förskolechef. Likaså det gemensamma kvalitetsvärderingsmaterialet KUL (Kvalitets Utveckling Linköping) som används av personalen för att utveckla verksamheten. Materialet i kombination med insynsbesöken, som görs vartannat år på varje förskola, är ett stöd för fortsatt utveckling i linje med läroplanen för förskolan, Lpfö 98/16.

Förskoleklass och grundskola

Grundskolans verksamhet består av förskoleklass och årskurserna 1-9. Läsåret 2017/18 finns det 55 kommunala och 11 fristående skolor i Linköping. Totalt går 17 894 elever i grundskolan läsåret 2017/2018. Av dessa går ca 2 550 elever i en fristående skola, vilket motsvarar 14 %.

I grundskolan ges eleverna undervisning i 17 ämnen. Från höstterminen i årskurs 6 får elever i grundskolan betyg. Eleverna i årskurs 6 ska få betyg i alla ämnen som de fått undervisning i bortsett från språkval. Betyg i språkvalet ska sättas från och med höstterminen i årskurs 7. För att bli behörig till ett nationellt yrkesprogram på gymnasieskolan krävs minst betyg E i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt ytterligare fem betyg. För att bli behörig till ett nationellt högskoleförberedande program krävs minst betyget E i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt ytterligare 9 ämnen.

Indikatorer

	Mål	Indikator	Målvärde	Föregående värde	Uppnått värde	Trend
8.	Maximalt lärande	Språklig medvetenhet förskoleklass	Andelen elever med stanine 1-3 minskar, andelen med stanine 7-9 ökar	<i>Resultat – ht-16</i> Andelen stanine 1-3: 28 % Andelen stanine 7-9; 22 %	<i>Resultat – ht-17</i> Andelen stanine 1-3: 29 % Andelen stanine 7-9; 22 %	
9.	Maximalt lärande	Andel elever i årskurs 1 som kan läsa. Andel elever i årskurs 1 som kan läsa (minst uppnått nivå A i Skolverkets bedömningsstöd)	100 %		<i>Resultat vt-17</i> Svenska 95 % SVA 75,9 %	
10.	Maximalt lärande	Andel elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska/SVA respektive matematik(%)	100 %	<i>Resultat vt-16</i> Sv/Sva: 70 % Ma: 65 %	<i>Resultat vt-17</i> Sv/Sva: 72 % Ma: 64 %	
11.	Maximalt lärande	Andel undervisande lärare, åk 1-3, som är behöriga att undervisa i Svenska/SVA respektive matematik.	100 %	HT 2017: Ma: 87% Sv:88% SVA: 56 %	VT-18 Ma: 93% Sv:96% SVA: 81 %	
12.	Maximalt lärande	Elevers betygspoäng i åk 6 i matematik, svenska och svenska som andraspråk.	Öka över tid	<i>Resultat vt-16</i> Sv: 13,9 Sva: 6,3 Ma: 13	<i>Resultat vt-17</i> Sv: 14,0 Sva: 6,1 Ma: 12,9	
13.	Maximalt lärande	Andel undervisande lärare, åk 4-6, som är behöriga att undervisa i Svenska/SVA respektive matematik.	100 %	HT 2017: Ma: 73% Sv:71% SVA:19%	VT-18 Ma: 86% Sv:90% SVA:24%	
14.	Maximalt lärande	Andelen elever som uppfattar att de utmanas i undervisningen (attitydundersökningen).	100 %	<i>Resultat ht-16</i> Åk 2-3: 91,1 % Åk 4-6: 87,5 % Åk 7-9: 85,3 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
15.	Maximalt lärande	Andel undervisande lärare i åk 7-9 som är behöriga i alla de ämnen de undervisar i.	100 %	HT 2017: Ma: 72% Sv:81% SVA:64%	VT-18 Ma: 88% Sv:84% SVA:61%	
16.	Maximalt lärande	Elever i åk 9, meritvärde (kommunala skolor)	Ökar	<i>Resultat vt-16</i> Alla elever: 219,4 Exkl. nyanlända: 230,4	<i>Resultat vt-17</i> Alla elever: 218,1 Exkl. nyanlända: 230,4	

17.	Maximalt lärande	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram andel (%)	100 %	<i>Resultat vt-16</i> Alla elever: 81 % Exkl. nyanlända: 87,8 %	<i>Resultat vt-17</i> Alla elever: 78,8 % Exkl. nyanlända: 87,1%	
18.	Maximalt lärande	Elever i åk. 9 som är behöriga till naturvetar- och teknikprogrammet andel (%)	100 %	<i>Resultat – vt-16</i> Alla elever 77 %	<i>Resultat vt-17</i> Alla elever 75,5 %	
19.	Maximalt lärande	Andel lärare med behörighet och lärarlegitimation i respektive ämne åk 1-9	100 %	HT 2017: För årskurs 1-9: 77,5% (andel undervisningsgrupper med en eller flera behöriga lärare)	VT-18 För årskurs 7-9: 64 %	
20.	Maximalt lärande	Andel elever med frånvaro över 10 procent.	0 %	<i>Resultat – vt-16</i> Åk 1-3: 17,4 % Åk 4-6: 16,6 % Åk 7-9: 33,6 %	<i>Resultat – vt-17</i> Åk 1-3: 19,7 % Åk 4-6: 20,0 % Åk 7-9: 39,0 %	
21.	Maximalt lärande	Andel elever som uttrycker att det är ett bra arbetsklimat på de flesta lektionerna (attitydundersökningen).	100 %	<i>Resultat – ht-16</i> Åk 2-3: 83 % Åk 4-6: 75,3 % Åk 7-9: 69 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
24.	Likvärdiga möjligheter	Elever i åk 9, meritvärde uppdelat på föräldrars utbildningsbakgrund. Skillnaden utifrån föräldrars utbildningsbakgrund ska minska. (Kommunala skolor)	Minska utan att eleverna totalt sett får lägre meritvärde.	2016 Förgymn eller gymnasial – 190,3 Eftergymn – 250,9 Tot meritvärde 219,2	2017 Förgymn eller gymnasial – 200 Eftergymn – 247,2 Tot meritvärde 218,1	
25.	Likvärdiga möjligheter	Elever i åk 9, meritvärde, uppdelat på kön. Skillnaden utifrån kön ska minska. (Meritvärdet ska öka för både flickor och pojkar samtidigt som skillnaden mellan könen minskar)	Minska utan att eleverna totalt sett får lägre meritvärde.	<i>Resultat vt- 16:</i> Pojkar: 210,4 Flickor: 230,3	<i>Resultat vt-2017:</i> Pojkar: 201,2 Flickor: 237,3	
26.	Likvärdiga möjligheter	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%), uppdelat på elever boende i socioekonomiskt utsatta bostadsområden gentemot övriga bostadsområden. Skillnaden ska minska.	Skillnaden ska minska över tid utan att totala andelen minskar.	<i>Resultat vt- 16</i> Soc utsatta omr: 60 % Övriga områden 89 % Skillnaden: 29 %	<i>Resultat vt- 17</i> Soc utsatta omr: 58 % Övriga områden 82 % Skillnaden: 24 %	
29	Lust och engagemang	Andel elever som uttrycker att de känner sig trygga i skolan (attitydundersökning grundskola).	100 %	<i>Resultat ht-16</i> Åk 2-3: 95,4 % Åk 4-6: 94,8 % Åk 7-9: 93,7 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
34	Lust och engagemang	Andel elever som upplever att de blivit mobbade (kränkande behandling, enkätfråga i "Om Mig" till elever årskurs 8).	0 %	10,9 %	10,9 %	

35	Lust och engagemang	Andelen positiva svar gällande frågan "Hur tycker du att din hälsa är", enkätfråga i "Om Mig" till elever i årskurs 8, uppdelat på kön	100 %	Flickor:66,7 % Pojkar:82,9 %	Flickor:62 % Pojkar:80 %	
36	Lust och engagemang	Andelen i elever som ofta känner sig stressade en vanlig dag i skolan (enkätfråga i "Om Mig" till elever årskurs 8).	Minskar	Flickor:47,7 % Pojkar:20,2 %	Flickor:59 % Pojkar:23 %	
37	Lust och engagemang	Elevers ogiltiga frånvaro på lektioner i årskurs 7-9 (andel av total kvitterad tid, mäts HT).	0 %	1,63 (2016)	1,66 (2017)	
40	Lust och engagemang	Matsvinnet ska minska i förskola och skola (tallrikssvinn i %).	0 %	6 %	7 %	
42	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande elevers syn på deras inflytande i skolan (attitydundersökningen).	100 %	<i>Resultat ht-16</i> Åk 2-3:86,0 % Åk 4-6:78,9 % Åk 7-9:64,9 %	Attitydundersökning genomförd vt-18	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse

- Strukturerat professionellt lärande/kollegialt lärande utifrån läroplansmålen för att utveckla lärarprofessionen
- Kompetensförsörjningsinsatser, exempelvis lärarlyftet, speciallärarutbildning och marknadsföringsaktiviteter
- Förbättrat förutsättningarna för alla förstelärarna i form av tid för uppdraget
- Pågående pilotprojekt för att underlätta lärarnas arbetssituation
- Implementeringsinsatser för nytt läroplanskapitel för förskoleklassen
- Ökad lärartäthet i förskoleklass och i lågstadiet (lågstadiesatsningen)
- Erbjudit läxhjälp och annat stöd för eleven i skolarbetet (ex återkopplingstid lärare -elev)
- Erbjuder nyanlända elever utökad undervisningstid i svenska som andraspråk årskurs 1-9
- Ökad samverkan grundskola och gymnasieskola vad gäller nyanlända elever
- Kompetensutvecklingsinsatser för lärare i form av exempelvis läslyft, specialpedagogiklyft, Lärande för hållbar utveckling och Naturvetenskap och teknik för alla
- Kompetensutveckling för rektorer och deras ledningsgrupper; Synligt lärande
- Fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet, bland annat likvärdig verksamhetsuppföljning av områdeschefer
- Genomlysning av elevhälsans arbetssätt och organisation
- Genomfört Interna Insynsbesök årskurs 1-9
- Ombyggnationer och modernisering av skollokaler för att möta krav på pedagogiska lärmiljöer

Nämndens analys samt bedömning

Framgångsfaktorer för ökad måluppfyllelse

Barn- och ungdomsnämndens tre mål har varit utgångspunkt i områdeschefernas verksamhetsuppföljning hösten 2017. Områdeschefer och rektorer beskriver samfällt att få mål är en framgångsfaktor för en bättre måluppfyllelse. Andra framgångsfaktorer för ökad måluppfyllelse är fokus på kärnverksamheten, ett professionellt förhållningssätt, långsiktighet samt att vara en attraktiv arbetsgivare. Likaså är tydliga strukturer och tydliga målsättningar framgångsfaktorer för långsiktigt resultat.

Att genomföra en skolkulturanalys, dvs att man förstår sin skola och dess förutsättningar är en förutsättning för att kunna bedriva ett framgångsrikt utvecklingsarbete. I verksamhetsuppföljningen framkommer att rektorerna arbetar mer och mer med detta och att man fokuserar på lärande i större utsträckning än tidigare. Det kan då bland annat handla om att fokusera på förväntningar hos både elever och lärare högre utsträckning.

Den statliga lågstadiesatsningen har inneburit fler anställda pedagoger i årskurs F-3. Ett flerlärarsystem har även införts på mellan- och högstadiet på flera av Linköpings kommunala skolor. Systemet bygger på samverkan mellan lärare för att i högre grad skapa möjligheter att nå alla elever. Det kollegiala samarbetet leder till ökad likvärdighet och ökat gemensamt ansvar för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sitt lärande.

En framgångsfaktor vad gäller goda förutsättningar för ett fungerande ledarskap är tillgången till olika stödfunktioner som t.ex. förstelärare och koordinatörer för specialpedagogiskt stöd. På de skolor där man har ett främjande och förebyggande elevhälsoarbete och har alla funktioner inom elevhälsan på plats har man goda förutsättningar för elevernas lärande. De olika funktionerna inom elevhälsan möjliggör bland annat tidiga insatser oavsett årskurs som eleven går i.

Fortsatta utmaningar

En fortsatt utmaning är att få ett ännu tydligare fokus på lärande och ökad likvärdighet mellan klassrummen. Svårigheter med att rekrytera behörig personal gör detta ännu mer komplext. Rektor kan justera i organisationen för att skapa större likvärdighet. Det behövs fortsatt kompetensutveckling, bland annat för att möta upp utbildad personal.

Måluppfyllelsen, framförallt i matematik, NO och svenska som andraspråk behöver höjas. De insatser som är gjorda (exempelvis Mattelyftet) har inte gett önskat resultat ännu.

Intresset för förskoleklassens uppdrag och medvetenhet hos både rektorer och deras personal om uppdraget för förskoleklassen är mycket större idag än för fem år sedan. Regeringen har fattat beslut om att förskoleklassen kommer att bli obligatorisk från och med höstterminen 2018. Rektorerna beskriver att detta kommer att leda till ännu bättre förutsättningar för elevernas lärande.

Det systematiska kvalitetsarbetet måste fortsatt utvecklas för att bygga ihop styrkedjan från nämnd till klassrum.

En av utmaningarna är att skapa goda förutsättningar för att få skolledare att orka arbeta kvar och att minska omsättningen av rektorer. Fokus måste vara ett hållbart ledarskap. Verksamhetsuppföljningen visar att den tid som rektorerna lägger på lokalfrågor är för hög idag. Ett annat uppdrag som rektorerna lägger mycket tid på är rekrytering och vikariehantering. Här behöver stödet till cheferna utvecklas så att de kan lägga tyngdpunkten på det pedagogiska ledarskapet.

Ett av de stora utvecklingsområdena framöver är programmering och digitalisering, vilket kommer att kräva stora insatser av olika slag på olika nivåer i organisationen. I verksamhetsuppföljningen ger rektorerna uttryck för att man vill ha hjälp och stöd i detta.

Resultat kopplade till aktiviteter och nämndens indikatorer

Förskoleklass

I förskoleklassen genomförs varje år en kartläggning av barnets språkförståelse på svenska och man mäter barnens ordförståelse, grammatiska språkförståelse, fonologiska medvetenhet, tal och minne. Samtliga dessa delar är av stor betydelse för barnets framtida läs- och skrivutveckling. Resultatet av kartläggningen ger skolan en grund för att ge tidigt stöd både till enskild elev eller grupp av elever.

Skilnaden i resultat är fortfarande stor mellan skolor i socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden. Det är av stor vikt att fortsatt återföra resultatet från förskoleklassen till förskolan i syfte att vidareutveckla arbetet med barnens språkutveckling.

Årskurs 1

Sedan läsåret 2016/17 är det obligatoriskt att genomföra ett bedömningsstöd i matematik och svenska/svenska som andraspråk. Målet är att alla elever i årskurs 1 ska kunna läsa, definitionen av vad detta innebär finns formulerat i kunskapskraven i läroplanen för ämnena svenska och svenska som andraspråk.¹

¹ <https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/svenska#anchor4>

Våren 2017 uppnådde 95 % av eleverna som läste svenska och 75,9% av eleverna som läste svenska som andraspråk kunskapskravet. Spridningen mellan skolorna är stor, framför allt vad gäller svenska som andraspråk. En av orsakerna till det lägre resultatet i svenska som andraspråk kan vara hur lång tid som eleven varit i Sverige.

Årskurs 3

I årskurs 3 beskriver kunskapskraven för varje ämne den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev. De nationella proven (NP) prövar dessa kunskapskrav. Varje NP består av flera kortare delprov där resultaten bedöms utifrån om eleverna uppnått eller inte uppnått kravnivån på delprovet.

Andelen elever i årskurs 3 som har klarat alla delprov i de nationella proven i svenska/svenska som andraspråk har ökat något jämfört med 2016. I matematik har resultatet sjunkit något. Det handlar då framför allt om att flickor fått sämre resultat.

Fler flickor än pojkar klarar samtliga delprov i både matematik, svenska och svenska som andraspråk. Störst skillnad mellan könen är det i svenska/sva. Framförallt gäller det de tre delprov som handlar om att skriva som flickorna klarar bättre. Detta är ett mönster som återkommer i de nationella proven i svenska i årskurs 6 och 9.

Det är stor skillnad i måluppfyllelse mellan skolorna, andelen elever som klarat alla delprov varierar mellan 17 % - 100 % i matematik och 37 % -100 % i svenska/SVA.

Årskurs 6

Betygspoängen i svenska och matematik ligger i princip oförändrat kvar på samma nivåer under perioden 2015-2017. I svenska som andraspråk har en sänkning av betygspoängen skett, samtidigt som andelen elever som läser SVA ökat, vilket kan vara en del i analysen av det lägre resultatet. 70 % av de nyanlända eleverna i årskurs 6 hade vårterminen 2017 inte nått kravnivåerna för betyget E i SVA. (Nyanländ – har kommit till Sverige de senaste 4 åren)

När man jämför betygspoängen i årskurs 6 för de elever som är bosatta i socioekonomiskt utsatta områden (Skäggetorp, Berga, Ryd) med övriga elever kan man se att det fortfarande är stor skillnad, speciellt i matematik och svenska som andraspråk.

80 % av eleverna i årskurs 6 har minst betyget E i samtliga ämnen. De ämnen med högst måluppfyllelse är bild och slöjd. Engelska är det ämne som har den högsta andelen elever med betyg A eller B, även i ämnet Idrott och hälsa har en stor andel av eleverna fått betyget A eller B.

I jämförelse med landets 11 största kommuner ligger Linköping på en mittenplats vad gäller andelen elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Ämnen som sticker ut positivt för Linköpings del är: svenska, slöjd, idrott och hälsa, teknik, kemi. Det ämne som sticker ut negativt är svenska som andraspråk.

När utbildningskontoret följt upp behörigheten att undervisa i svenska som andraspråk i årskurs 4-6 kan konstateras att behörigheten är låg.

Årskurs 9

Under läsåret 2015/16 invandrade många ungdomar som började i den svenska skolans högstadium. Några av dessa elever har valt att använda sig av möjligheten att gå ett tionde eller elfte skolår i grundskolan. Dessa elever får ett nytt slutbetyg efter det extra året/åren. Den ovanligt stora förändringen i elevsammansättningen i årskurs 9 både nationellt och lokalt, tillsammans med svårigheter att betygsätta elever som kommit till Sverige kort tid innan slutbetygen sattes, gör att resultaten inte är direkt jämförbara med tidigare år.

I den årskull som lämnade årskurs 9 i Linköping våren 2017 motsvarar andelen nyanlända elever (1-4 år i Sverige) 8 % av eleverna. Gruppen har generellt sett gått kortare tid i skolan i det land de kommer ifrån jämfört med övriga elever.

Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en svag nedgång jämfört med föregående år, det ligger nu på 218,2. Flickor har fortsatt högre meritvärde. För de elever som inte är nyanlända är meritvärdet jämförbart med tidigare år.

Elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning har ett högre meritvärde än elever vars föräldrar har förgymnasial/gymnasial utbildning. Skillnaden mellan grupperna har dock minskat sedan föregående år, framförallt för att den elevgrupp vars föräldrar har förgymnasial/gymnasial utbildning har ett högre meritvärde 2017 jämfört med 2016. För skolorna i Linköping är det fortsatt viktigt att analysera resultaten för att kunna utveckla arbetet i klassrummet så att föräldrarnas utbildningsbakgrund minskar i betydelse.

Behörigheten för samtliga elever till gymnasieskolans yrkesprogram låg våren 2017 på 78,8 %. Detta är lägre än föregående år. Knappt en fjärdedel av de nyanlända eleverna i åk 9 (2017) är behöriga till yrkesprogram. Behörigheten för elever som inte är nyanlända är behörigheten betydligt högre, 87,1 %.

Bland de elever som inte är behöriga till yrkesprogram finns även ett antal elever med relativt högt meritvärde, men som inte klarat minst betyget E i antingen svenska, matematik eller engelska.

För de elever som bor i socioekonomiskt utsatta områden ligger behörigheten till yrkesprogram på 58 %, för övriga områden ligger den på 82 %. En av förklaringarna till den lägre behörigheten är att fler nyanlända elever har mottagits på skolorna i de socioekonomiskt utsatta bostadsområdena. För att kunna arbeta framgångsrikt har ett samlat förvaltningsövergripande arbete initierats.

Sveriges kommuner och landsting ger varje år ut Öppna Jämförelser med bland annat resultat utifrån kommunens demografiska förutsättningar uträknat till ett modellberäknat värde. I redovisningen för Linköping har resultaten förbättrats de tre senaste åren både när det gäller meritvärde och behörighet till yrkesprogram på gymnasieskolan. Linköping ligger dock fortfarande något under det förväntade värdet.

Attitydundersökning, Om mig och Skolinspektionens elevenkät

Attitydundersökning kommer att genomföras våren 2018 istället för hösten 2017, skälet till detta är att både Skolinspektionen genomfört sin enkätundersökning i årskurs 5 och 9 samt att Region Östergötland genomfört OM- mig kartläggningen riktad till elever i årskurs 8 under hösten 2017. Det innebär att det inte finns resultat för 2017 kopplade till nämndens indikatorer som rör attitydundersökningen.

Skolinspektionens enkät berör bl.a. områdena utmanande undervisning, trygghet och arbetsro samt elevinflytande. Genomgående har årskurs 5 i de kommunala skolorna höga resultat på de olika frågorna, det område som får lägst resultat är studiero. Det är små förändringar i resultaten sedan föregående undersökning som genomfördes hösten 2015.² För årskurs 9 ligger resultaten något lägre än för årskurs 5, men är jämförbara med övriga medverkande skolenheter i årskurs 9 i landet. Resultaten för Linköpings skolor är i stort sett oförändrade i jämförelse med föregående mätning.³

En enkät, kallad Om Mig, genomförs årligen i årskurs 8 i hela regionen. I enkäten svarar ungdomarna på bl.a. på frågor om hälsa och trygghet. Flickor i årskurs 8 i Linköping upplever en större otrygghet än pojkar i skolan. Under den senaste terminen anger 11 % av eleverna att de varit utsatta för mobbning. Av dessa elever anger ca en fjärdedel att de fått hjälp av skolpersonal.

Av flickorna i årskurs 8 anger 60 % att de ofta känner sig stressade en vanlig dag i skolan. Pojkarna känner sig enligt enkäten mindre stressade än flickorna. Detta är ett resultat som håller i sig från tidigare år. Generellt sett mår pojkar bättre än flickor. Sämst hälsa uppger ungdomar med annan könsidentitet. Det är en viktig uppgift att på alla skolor vidareutveckla elevhälsans främjande och förebyggande arbete.

Statsbidrag

Under 2017 genomfördes insatser kopplade till de statliga satsningarna när det gäller läxhjälp. Hjälp med läxor eller annat stöd i skolarbetet utanför den ordinarie undervisningstiden har erbjudits i någon form på alla skolor. Lov- och sommarskolor har under året erbjudits i olika former. Särskilt statsbidrag har funnits för att finansiera sommarskolorna. I rektorens redovisningar framgår att det framförallt gett elever möjlighet att nå kunskapskraven i olika ämnen.

För nyanlända elever erbjuds extra undervisning utöver timplanen i svenska som andraspråk, kostnaderna täcks av ett statsbidrag. Insatsen bedöms ha stor betydelse för dessa elever, då det svenska språket är en viktig förutsättning för att utvecklas i alla skolans ämnen.

På flera skolor genomförs insatser i form av samlad skoldag där läxhjälp, återkoppling lärare -elev och fritidsaktiviteter kombineras.

Frånvaro

Andelen elever som har varit frånvarande mer än 10 % har ökat på samtliga stadier sedan föregående år. Störst ökning av frånvaron (både giltig och ogiltig) finns i årskurs 7-9 där nästan 40 % av eleverna är frånvarande mer än 10 %. Frånvaro på 10 % motsvarar ca en månad på ett läsår eller en halv månad på en termin. Frånvaron kan bero på flera saker; beviljad ledighet, anmäld sjukfrånvaro och ogiltig frånvaro.

Det är inte någon större skillnad mellan pojkar och flickor vad gäller frånvaro i åk 1-6. I årskurs 7-9 har pojkar högre ogiltig frånvaro än flickor, men det skiljer sig mycket åt mellan skolorna. I årskurs 9 var en tredjedel av den totala frånvaron ogiltig frånvaro. En del av eleverna har mycket hög frånvaro, men mest handlar det om ströfrånvaro. Lektioner mellan kl 8-10 har mer ogiltig frånvaro än andra.

I årskurs 7-9 fanns knappt 300 nyanlända elever under vårterminen 2017. Dessa elever hade generellt sett en hög frånvaro, över hälften hade frånvaro över 10 %, en femtedel av eleverna hade en frånvaro över 20 %.

² För resultat åk 5 <http://siris.skolverket.se/siris/ris.openfile?docID=577879>

³ För resultat åk 9 <http://siris.skolverket.se/siris/ris.openfile?docID=578041>

Det finns ett samband mellan frånvaro och behörighet till yrkesprogram på gymnasiet, likaså mellan frånvaro och meritvärde. Redan vid en frånvaro mellan 10-15 % minskar generellt sett både meritvärde och andelen behöriga till yrkesprogram.

Respektive skola arbetar aktivt med de elever som har hög frånvaro, särskilda insatser genomförs för att öka närvaron. Framgångsfaktorer är bland annat bra inskolning vid studieövergångar, tidiga insatser samt att man tidigt uppmärksammar elever med ströfrånvaro. En annan framgångsfaktor är elevhälsans främjande och förebyggande arbete och att skapa goda relationer mellan vuxna och elever. Flera av högsta skolorna har anställt s.k. elevcoacher som bl.a. har ansvar för att fånga upp elever som inte kommer till skolan.

Behöriga lärare

Utbildningskontoret redovisade för första gången hösten 2017 andelen undervisande lärare som är behöriga i matematik, svenska och svenska som andraspråk för respektive stadium. Sedan den första mätningen har andelen behöriga lärare på samtliga stadier ökat, men fortfarande är behörigheten i svenska som andraspråk låg, framförallt på mellanstadiet. Det finns 12 skolor i årskurs 4-6 som inte har några behöriga lärare i svenska som andraspråk alls. Då målpuppfyllelsen utifrån kunskapskraven i ämnet också är låg är det av stor vikt att analysera resultatet på både skol- och huvudmannanivå.

Skälet till ökningen i behörighet på respektive stadium är svår att analysera, men det kan bero på att registreringen har blivit bättre, att fler legitimationer har kommit in och att skolorna har uppmärksammat på problemet och genomfört insatser.

Kompetensutvecklingsinsatser

Lärarlyftet 2 är en statlig satsning som riktar sig till lärare som inte har behörighet för de ämnen som de undervisar i. Hittills har ca 300 lärare och fritidspedagoger deltagit i kurser inom Lärarlyftet II. Linköpings kommun har i denna satsning prioriterat studier i bl a svenska och svenska som andraspråk för att höja kompetensen bland kommunens lärare. I dessa studier ingår läs- och skrivutveckling och lässtrategier som en del i kurserna. Cirka 50 lärare har hittills läst kurser inom svenska/svenska som andraspråk.

Sedan 2015 är det även möjligt att läsa speciallärarutbildning inom Lärarlyftet II. Under innevarande läsår läser drygt 25 lärare till speciallärare inom läs- och skrivutveckling, matematik och utvecklingsstörning.

Utöver detta deltar ca 20 lärare från Linköpings kommunala grundskolor i en uppdragsutbildning till speciallärare med inriktning språk-, skriv- och läsutveckling alternativt matematik 90 hp, som genomförs av Högskolan Kristianstad. Utbildningen till speciallärare avslutas under vt-2018, varför det är för tidigt att redovisa eventuella resultat eller effekter.

I syfte att öka kompetensen kring specialpedagogiska frågor har 22 lärare under ht 16 - vt 17 genomgått en utbildning i specialpedagogik om 7,5 hp. Deltagande lärare var mycket positiva till utbildningen och upplevde att de fått möjlighet att diskutera synen på elever i svårigheter, elevers möjligheter till lärande och utveckling, den pedagogiska lärandemiljön och det pedagogiska förhållningssättet. De upplevde även att de fick möjlighet att värdera och kritiskt granska pedagogiska sammanhang som fokuserar på elever i svårigheter.

Den statliga satsningen Läslyftet, en kompetensutvecklingsinsats i språk-, läs- och skrivdidaktik för lärare och förskollärare, genomförs på majoriteten av våra kommunala grundskolor under läsåret 2017/18. Samtidigt genomförs även Skolverkets fortbildning "Specialpedagogik för lärande" på ett antal skolor. Uppföljning av dessa båda satsningar kommer att göras under hösten 2018.

Utbildningen "Skolutveckling för ledningsgrupper" syftar till att erbjuda ledningsgrupper vetenskapligt grundade kunskaper och verktyg för att gemensamt utveckla undervisningen på skolan. Effekterna av utbildningen är att ledningsgruppen på deltagande skolor har stärkt sin gemensamma, vetenskapligt grundade, referensram samt erhållit konkreta verktyg att använda i skolutvecklingsarbetet. Skolorna har även haft ett konstruktivt utbyte med andra deltagande skolors ledningsgrupper och därigenom ökat kunskapen om såväl sitt eget som andra skolors arbete med att systematiskt undersöka och utveckla undervisningen.

Grundsärskola

Grundsärskolan är till för de barn och ungdomar som bedöms inte nå kunskapsmålen i grundskolan för att de har en utvecklingsstörning. Utbildningen ska vara anpassad efter varje elevs förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Även de barn och ungdomar som har fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, har rätt att följa grundskolans läroplan. Barn och ungdomar med autism eller autismliknande tillstånd har endast rätt att följa grundskolans läroplan om de har en utvecklingsstörning.

Träningskolan finns som inriktning för grundsärskoleelever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i grundskolans ämnen.

Inom grundsärskolan går totalt 156 elever, av dessa går 65 elever i grundsärskoleklass och 70 elever i träningsklass. Eleverna är fördelade på fem olika skolor. Det finns 26 elever som är mottagna i grundsärskolan men som går i klass i grundskolan, eleverna läser grundsärskolans kursplaner. Eleverna finns på 17 olika skolor.

Grundsärskolan är nioårig. Om eleven inte nått kunskapsmålen finns möjlighet till 800 timmar extra undervisning, fördelad på max två år.

Indikatorer

	Kopplat mot nämndens respektive mål	Indikator	Målvärde	Föregående värde	Uppnått värde	Trend
1	Lust och engagemang	Andel elever som uttrycker att de känner sig trygga i grundsärskolan (attitydundersökningen).	100 %	Låg svarsfrekvens	Låg svarsfrekvens	
2	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande elevers syn på deras inflytande i grundsärskolan (attitydundersökning, svar från vårdnadshavare).	100 %	Låg svarsfrekvens	Låg svarsfrekvens	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse grundsärskola

- Fortsatt arbete för att öka svarsfrekvensen på attitydundersökningen för grundsärskolan
- Utvecklingsarbete kring bedömning av elevernas resultat och progression
- Läslyftet för all personal inom grundsärskolan
- Inrättande av gemensam ledningsgrupp för rektorer i grundsärskolan i syfte att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet

Nämndens analys samt bedömning

Framgångsfaktorer

Flera av de tidigare grundsärskolorna har samlokaliseras i Vallastadens skola, vilket lett till en samordningsvinst för de verksamheter som finns på skolan. Det har bl.a. inneburit att personalens kompetens kan nyttjas på ett effektivare sätt och ett bättre samarbete när det gäller vikarier, framför allt på Vallastadens skola, men även för övriga enheter.

Läsårets tre fokusområden är desamma för alla grundsärskolor; läs- och skrivutveckling med fokus på kommunikation, arbete med roller, ansvar och medarbetarskap samt gemensamma rutiner. Rektorerna beskriver att inrättandet av koordinatörer för specialpedagogiskt stöd är en framgångsfaktor för högre måluppfyllelse. Grundsärskolorna har under året tagit fram ett antal gemensamma handlingsplaner för att skapa större likvärdighet vad gäller arbetet i verksamheterna.

Utvecklingen av grundsärskolornas elevhälsoarbete har stärkt likvärdigheten inom stadierna och övergången mellan stadierna. En annan effekt har varit att elevstödsprocessen har blivit tydligare för personalen. Kompetensutvecklingsinsatser har samordnats inom hela grundsärskolan. EHT-arbetet har också stärkt elevinflytandet. En annan effekt har blivit ett strukturerat samarbete på organisation- grupp- och individnivå. Särskilda lösningar i form av externa lokaler för enskilda elever har minskat.

EHT-teamets arbete med enkäter och fokusintervjuer med eleverna stärker elevinflytandet och ger en bild av flera av de områden som idag efterfrågas i attitydundersökningen. Det handlar bland annat om elevernas upplevelse av den psykosociala och fysiska miljön.

Fortsatta utmaningar

Det finns ytterligare behov av ändamålsenliga lokaler, bland annat handlar det om möjligheter att ta emot elever med stora multifunktionsnedsättningar årskurs 1-9. Dessa elever behöver mycket utrymme och många utrymmeskrävande hjälpmedel. Prognosen visar att antalet elever i träningskolan ökar överlag, redan till hösten 2018 saknas lokaler för elever i årskurs 7-9. Att anpassa lärmiljön för elever som har svårt att fungera i en social kontext kräver flexibla lärmiljöer för att de ska kunna vara inkluderade i undervisningen.

Likvärdig bedömning av elevernas progression är ett påbörjat utvecklingsområde.

Fritidshemmen som är kopplade till grundsärskolan (inriktning träningskola) behöver utveckla sin pedagogiska verksamhet utifrån fritidshemmets styrdokument.

Attitydundersökningen för elever i grundsärskolan besvaras av deras vårdnadshavare. Under de två senaste åren har svarsfrekvensen varit mycket låg, varför analys inte varit möjlig. Skolinspektionens enkät berör bl.a. områdena utmanande undervisning, trygghet och arbetsro samt elevinflytande. Skolinspektionens enkät besvarades av endast två vårdnadshavare, vilket inte heller ger tillräckligt underlag för analys. Utbildningskontoret arbetar fortsatt för att undersöka hur svarsfrekvensen kan ökas alternativt hitta andra metoder för att kunna få tillräckligt underlag för en analys.

Fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Linköpings kommun erbjuder fritidshem för elever från 6 års ålder till och med vårterminen det år de fyller 10 år. Från och med höstterminen det år då elever fyller 10 till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år erbjuds öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Elever med särskilda behov kan dock ha en placering i fritidshem även under tiden i mellanstadiet.

Fritidshemmets uppdrag är att komplettera förskoleklassen och skolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

För 2018 beräknas ca 6 400 barn vara inskrivna i fritidsverksamheten. Fritidsverksamheten finns på ca 45 skolor (gäller fritidshem med fler än 5 barn inskrivna). Ca 85 % av skolbarnen (6-9 år) beräknas vara inskrivna i fritidshem.

Indikatorer

	Kopplat mot nämndens respektive mål	Indikator	Målvärde	Tidigare värde	Uppnått värde	Utveckling
1	Maximalt lärande	Andel lärare med inriktning fritidshem eller fritidspedagoger med fritidspedagogexamen.	70 %		Arbete pågår med att ta fram uppgifter	
2	Lust och engagemang	Andel barn som uttrycker att de känner sig trygga på fritidshemmet (åk 1-3, attitydundersökningen).	100 %	Höstterminen 2016 96,9 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
3	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande barns syn deras på inflytande i fritidshem (attitydundersökningen).	100 %	Höstterminen 2016 90,5	Attitydundersökning genomförs vt-18	
4	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande barns syn på deras inflytande i öppen fritidshemsverksamhet (attitydundersökningen).	100 %	Höstterminen 2016 85,5 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse i fritidshemmet

- Anställt förstelärare i fritidshem
- Förstelärare i fritidshem har erbjudits coachingutbildning
- Ökad personaltäthet i fritidshemmen
- Implementering av nytt läroplanskapitel för fritidshemmet
- Insynsbesök (2016-17) på fritidshem på samtliga skolor

Nämndens analys samt bedömning

Andelen årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen är i Linköpings kommun 52 %. Andelen legitimerade lärare bland dem som har befattningen fritidspedagog är 36 % (93 av 258 är behöriga att undervisa i grundskolan i årskurs 1-6 i estetiska ämnen).

Verksamhetsuppföljningen visar att intresset för fritidshemmets uppdrag och medvetenheten hos rektorerna om fritidshemmets uppdrag är mycket större idag än för fem år sedan. Sedan 2016 har fritidshemmet ett eget kapitel i läroplanen, där syfte och centralt innehåll förtydligas för att bidra till att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten. Rektorerna beskriver att detta kommer att leda till ännu bättre förutsättningar för att genomföra tidiga insatser för elever.

Under läsåret 2016-17 har insatser för implementering av det nya kapitlet i läroplanen om fritidshemmet genomförts, målgruppen har varit rektorer och fritidshemspersonal. Insatserna kommer att fortsätta under 2018, varför det är för tidigt att beskriva effekterna.

Barn- och ungdomsnämnden tillsatte under läsåret 2016/17 tjugo nya förstelärartjänster mot fritidshem. Uppdraget som förstelärare i fritidshem innebär att arbeta för att säkra god undervisning och utveckla verksamheten. Avsikten med att tillsätta förstelärare i fritidshem är att ytterligare höja kvaliteten i fritidshemmen och även att ge bättre förutsättningar för rekrytering. Förstelärare i fritidshem har deltagit i en coachingutbildning.

Inom ramen för den statliga fritidshemssatsningen har antalet pedagoger kunnat ökas, vilket skapar bättre förutsättningar för att kunna arbeta med fritidshemmets lärandeuppdrag.

Attitydundersökning kommer att genomföras våren 2018 istället för hösten 2017, beroende på att Skolinspektionen genomfört sin enkätundersökning i årskurs 5 och 9. Det innebär att det inte finns resultat för 2017 direkt kopplade till indikatorerna.

Ungdoms- och fritidsverksamhet 10-16 år samt förebyggande verksamhet

Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år erbjuds öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Den öppna fritidsverksamheten ska komplettera skolan både tids- och innehållsmässigt så att verksamheterna tillsammans bidrar till barnens allsidiga utveckling och lärande. Öppen fritidsverksamhet finns på 26 olika ställen i kommunen varav 4 drivs i enskild regi.

För ungdomar i årskurs 7-9 erbjuds fritidsverksamhet under i första hand kvällar och helger. Den består av öppen verksamhet och riktade aktiviteter och erbjuds i olika stadsdelar. Kommungemensamma satsningar genomförs vid skolavslutning, lov och övriga helger. Samverkan sker med grundskola, föreningar, socialtjänst och polis. Verksamheten organiseras under två verksamhetschefer med undantag för Skäggetorpsskolan, Rydsskolan och Ljungsbroskolan där verksamheten drivs av skolans rektor.

Linköpings kommun erbjuder föräldrastöd för alla föräldrar med barn i åldern 1-18 år. Faktorer i uppväxtmiljön, framförallt barns relationer till sina föräldrar, har stor betydelse för hälsan under hela livet. Olika föräldrakurser anordnas med särskilt fokus på nyanlända familjer. Utöver detta sker olika förebyggande verksamheter, flera av dem i samverkan med socialtjänst och Region Östergötland.

Indikatorer

	Mål	Indikator	Målvärde	Föregående värde	Uppnått värde	Trend
32.	Lust och engagemang	Andel barn som uttrycker att de känner sig trygga i den öppna fritidsverksamheten (åk 4-6, attitydundersökningen).	100 %	95,8 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
33.	Lust och engagemang	Andel ungdomar som uttrycker att de känner sig trygga i fritidsgårdsverksamheten (åk 7-9, attitydundersökningen).	100 %	93,6 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
44.	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande barns syn på deras inflytande i öppen fritidshemsverksamhet (attitydundersökningen).	100 %	85,5 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
45.	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande ungdomars syn på deras inflytande i fritidsgårdsverksamheten (attitydundersökningen).	100 %	86,0 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
46.	Likvärdiga möjligheter	Ungdomarnas totalbedömning gällande kommunens fritidsgårdsverksamhet (attitydundersökningen).	100 %	85,1 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse

- Öppen verksamhet för ungdomar 13-16 år med inriktning på kvällar och helger
- Fritidsgårdsverksamhet med fokus på kvällar och helger
- Samordnad sommarverksamhet med Kultur och fritidskontoret
- Förebyggande verksamheter i dialog med social nämnder och Regionen

Nämndens analys samt bedömning

Öppen fritidsverksamhet 10-13 år

I verksamheten deltar ca 1 400 barn.

Det skiljer sig mycket åt hur stor andel av barnen som deltar i den öppna fritidsverksamheten på olika skolor. Detta kan ha flera orsaker såsom t.ex. olika tillsynsbehov, men kan även ha sin orsak i olika förutsättningar och kvalitet i den verksamhet som erbjuds. Under 2018 behöver denna fråga genomlysas för att säkra en likvärdig öppen fritidsverksamhet.

Fritidsgårdsverksamhet 13-16 år

Fritidsgårdarna besöks regelbundet av knappt 20 % av eleverna i årskurs 7-9, vilket innebär ca 600 ungdomar. De flesta av dessa besökare deltar i verksamheten en eller flera gånger i veckan. En något högre andel pojkar än flickor besöker verksamheten.

En genomlysning av kvalitetsarbetet på fritidsgårdarna har genomförts. Genomlysningen pekade på ett antal förbättringsområden. Barn- och ungdomsnämnden har utifrån detta fastställt ett inriktningsdokument som innehåller ett förtydligande om vad nämndens mål om Maximalt lärande, Likvärdighet och Lust och engagemang betyder för ungdoms- och fritidsverksamheten.

För att öka måluppfyllelsen behöver bl.a. ett bredare utbud av aktiviteter erbjudas för att nå ungdomars olika intressen och behov. Därvid har ett antal övergripande utvecklingsområden tagits fram. Nämnden har gett skolchefen i uppdrag att återkomma med förslag till indikatorer för måluppfyllelse, organisation och ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete där en modell för insynsbesök kan utgöra en del i kvalitetsarbetet. Indikatorerna har använts vid insynsbesök under 2017.

En översyn pågår för att skapa en flexibel organisation för att kunna möta ungdomarna på ett relevant sätt under dag, kväll och helg men även under olika delar av året. För att nå både ungdomar och deras vårdnadshavare har en digital applikation tagits fram där all verksamhet presenteras. Via "appen" kan personalen snabbt nå ungdomarna med information om olika arrangemang.

En plan kommer att tas fram för att skapa en helhetssyn på kommunens fritidsverksamhet. Detta kommer att göras tillsammans med kultur- och fritidskontoret.

Sommarverksamhet

Sommarverksamheten har samordnats med kultur- och fritidskontoret. Ett brett utbud av aktiviteter har genomförts. Många föreningar har genomfört verksamhet och flest aktiviteter har erbjudits i början och slutet av sommarlovet. Kommunens fritidshem och öppna verksamheter har bl.a. erbjudit utflykter, resor och bad/simning.

Förebyggande verksamheter

Ett socialt investeringsprojekt (Familjelotsen) har genomförts och avslutades vid halvårsskiftet 2017. Målgruppen var familjer som har barn i grundskoleåldern som är aktuella inom socialtjänsten och där en eller flera i familjen har en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Målet med projektet var att i nära samarbete med familjerna utveckla metoder och förbättra samordningen av kommunens stöd för familjer med sammansatta behov. Utvärderingen visar på goda resultat och barn- och ungdomsnämnden har fått i uppdrag att tillsammans med omsorgsnämnden ta fram ett förslag på långsiktig lösning utifrån de resultat som finns i utvärderingen.

Skolfam är en förebyggande arbetsmodell för barn som är placerade i familjehem och som går i grundskolan årskurs F - 7. Modellen syftar till att öka förutsättningarna för en god utveckling av skolresultat och därmed skapa goda möjligheter till ett bra liv i samhället. Barn- och ungdomsnämnden samverkar med socialnämnden och ett Skolfamteam har startats upp under 2017.

Linköpings kommun erbjuder föräldraskapsstöd för alla föräldrar med barn i åldern 1-18 år. Föräldrastöd erbjuds i generella familjeprogram, men även i form av anpassade kurser för olika målgrupper. Under 2017 har en omstrukturering gjorts. Fler anställda med föräldrastödskompetens finns idag i på familjecentralerna och på förskolor i kommunen. Antalet centrala kurser har därmed minskats.

Barn- och ungdomsnämnden och omsorgsnämnden har under 2017 haft markeringsmedel för att satsa på föräldrastödsaktiviteter riktade till nyanlända och andra familjer som inte är integrerade i det svenska samhället. Detta har gjorts genom en satsning på ”mentorsfamiljer” (omsorgsnämnden) och genom att öka antalet anställda med både flerspråkig- och föräldraskapskompetens i de socialt utsatta bostadsområdena (barn- och ungdomsnämnden).

Råd Stöd och Hälsa är en mottagning som genom tidiga insatser erbjuder rådgivning, stöd och behandling till barn/ungdomar i åldersgruppen 6-20 år och deras föräldrar. Målsättningen är att förebygga och minska psykisk ohälsa. Verksamheten sker i samverkan med bildningsnämnden, socialtjänsten och Region Östergötland, där barn- och ungdomsnämnden finansierar en specialpedagog.

Gällande ungdomsmottagningen i Linköping har samverkan skett med andra nämnder och med regionen.

Inom ungdoms- och fritidsverksamheten sker ett arbete med hedersrelaterade frågor. Verksamheten bedrivs i form av ”Shanazis hjältar/hjältinnor” som består av ungdomar som utbildats i att möta andra ungdomar i hedersrelaterade frågor. Verksamheten har riktats till både pojkar och flickor.

En gemensam modell kallad ”Det handlar om kärlek” genomförs på högstadieskolorna. Under en vecka finns olika intressenter (kommunen och frivilliga organisationer) samlade på skolan med fokus på barns rättigheter och hedersrelaterade frågor. Skolorna har upplevt detta som en positiv och viktig insats.

Samråd har skett mellan representanter från kommunen bl.a. barn och ungdomsnämnden tillsammans med romska aktiver. En reviderad handlingsplan håller på att tas fram för att öka kunskap och ha extra fokus på utbildning för att barn med romsk härkomst ska få bättre förutsättningar att lyckas i skolan.

Kvalitetsarbete

För att nå framgång är det viktigt att det finns en gemensam syn i hela verksamheten på de viktiga prioriteringarna och att fokus är på de frågor för vilka det finns evidens i vetenskap samt beprövad erfarenhet. Nämnden har därför tre kommunicerbara mål som är kända i hela verksamheten. Målen är desamma för alla nämndens verksamheter. Till målen har nämnden kopplat ett antal indikatorer som kan följas över tid på både kommun- och enhetsnivå. De statliga målen och majoritetens samverkansprogram har legat till grund för framtagande av barn- och ungdomsnämndens mål, indikatorer och aktiviteter.

Utbildningskontoret följer systematiskt upp de indikatorer som barn- och ungdomsnämnden tagit beslut om. Resultaten följs upp på skolnivå där rektor har stöd i analysen av områdeschef och kvalitetskoordinator.

Utbildningskontoret tar också fram fördjupade resultatbilder för de skolor som så önskar. Det kan bland annat handla om s.k. value added-statistik, lärares betygssättning, trender över tid m.m.

För att öka kunskapen om hur elever från grundskolan klarar sina gymnasiestudier genomförs resultatuppföljningar tillsammans med rektorer i grund- och gymnasieskola. Vid dessa tillfällen följs bl.a. elevers resultat över tid för att få en bild av hur betygen från grundskolan står sig på gymnasiet.

Som ett underlag för analysarbetet görs jämförelser för att se hur Linköping förhåller sig till andra kommuner när det gäller ett antal nyckeltal.

Insynsbesök genomförs idag i förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem samt inom ungdoms- och fritidsverksamheten. Insynsbesök görs regelbundet även i de fristående verksamheterna.

Arbete har påbörjats för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att länka samman kvalitetsarbetet mellan huvudman och verksamhetens olika enheter på ett tydligare sätt än tidigare. En likvärdig verksamhetsuppföljning har under 2017 gjorts som en del av detta. Verksamhetsuppföljningen lyfter fram både styrkor och förbättringsområden.

Utmaningar

En stor utmaning är att öka måluppfyllelsen för alla barn och elever utifrån deras förutsättningar. För att kunna lyckas med arbetet med högre måluppfyllelse måste barn, elever och personal känna engagemang, delaktighet och trygghet.

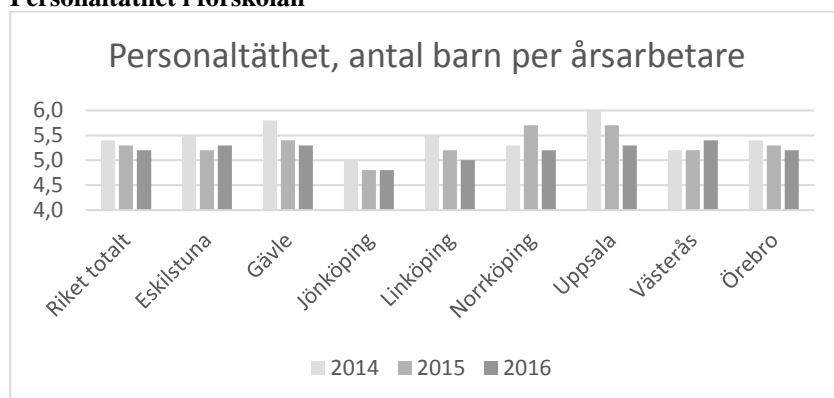
Antalet barn och elever ökar kraftigt de kommande åren vilket kommer att ställa stora krav på att planera lokaler och bemanna förskolor och grundskolor med legitimerad och behörig personal. Både när det gäller förskolan och grundskolan är det en utmaning att tillse att det finns ändamålsenliga lokaler som möter ökningen av antalet barn och elever. I arbetet mot en högre måluppfyllelse behövs fortsatt metodutveckling för att främja nyanlända barns och elevers lärande.

Verksamheten har som helhet ett stort rekryteringsbehov både utifrån pensionsavgångar, övriga avgångar och ökande barnkullar. Rekryteringen av förskollärare och lärare inom förskola, fritidshem och grundskola behöver fortsatt prioriteras de kommande åren. Dessutom måste rekrytering av lärare som är behöriga att undervisa i svenska som andraspråk fortsätta. På grund av bristen på utbildade förskollärare och lärare krävs extraordinära insatser samt nytänkande på olika nivåer i kommunen.

Skillnaderna i elevernas resultat är stor mellan elever i de socioekonomiskt utsatta områdena och övriga bostadsområden. Detta är en fråga där det behövs en övergripande samverkan i kommunen. I barn- och ungdomsnämndens olika verksamhetsområden behöver arbetssätt och arbetsformer fortsatt utvecklas och implementeras för att alla elever, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha möjlighet att komma så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

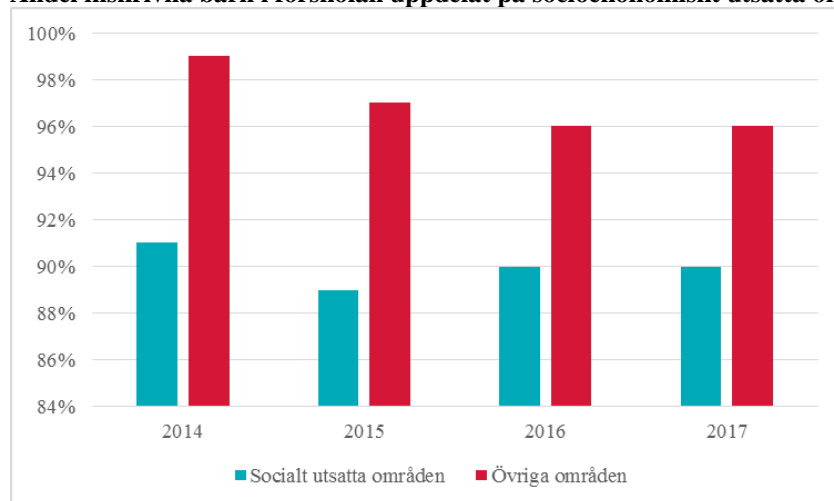
Jämförelser och verksamhetsmått

Personaltätet i förskolan

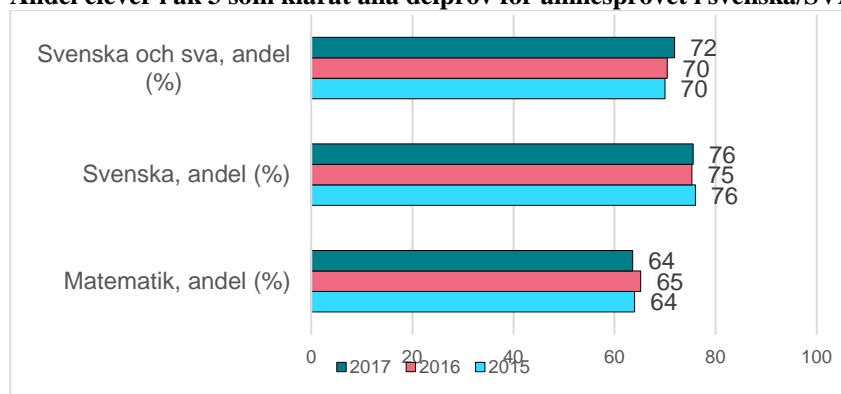

Diagrammet visar att personaltätheten för kommunala förskolor. Personaltätheten har ökat de senaste åren. Preliminära uppgifter gällande 2017 års personaltäthet ligger på 4,76 barn per årsarbetare jämfört med 5,0 barn per årsarbetare 2016. Statsbidrag gällande mindre barngrupper i förskolan bidrar till att personaltätheten ökar.

Andel inskrivna barn i förskolan uppdelat på socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden

Andel elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska/SVA respektive matematik

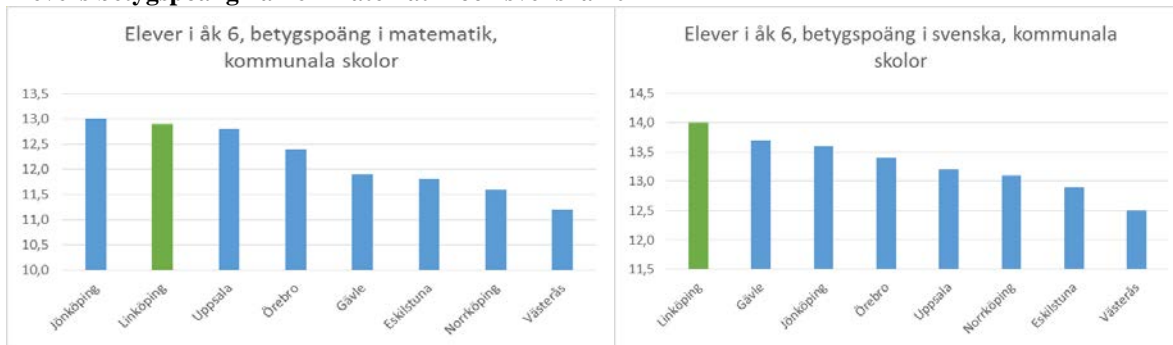

Linköpings kommunala skolors resultat 2015-2017.

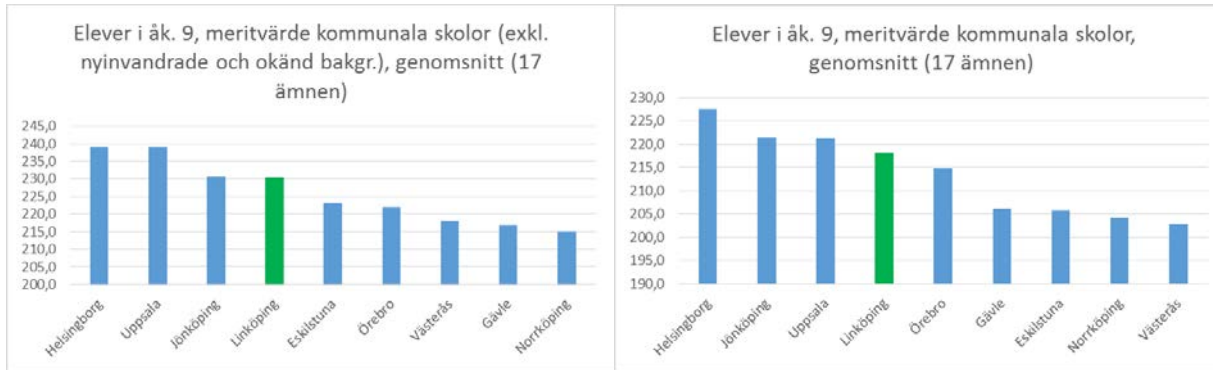
Linköpings resultat är det tredje högsta av de åtta samarbetskommunerna.

Elevers betygspoäng i åk 6 i matematik och svenska 2017

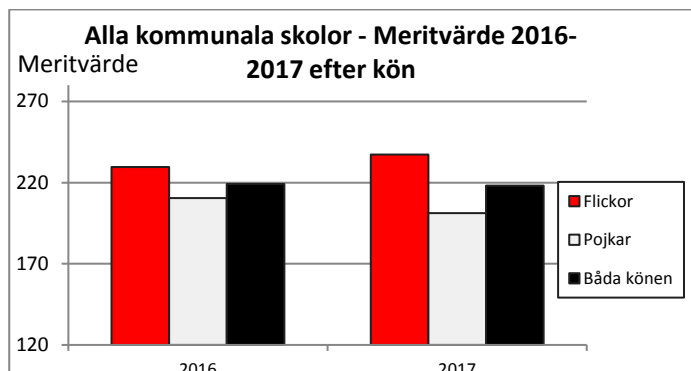

Diagrammen visar betygspoängen i matematik och svenska för elever i årskurs 6, Linköpings resultat ligger väl till i förhållande till samarbetskommunerna.

Meritvärde årskurs 9

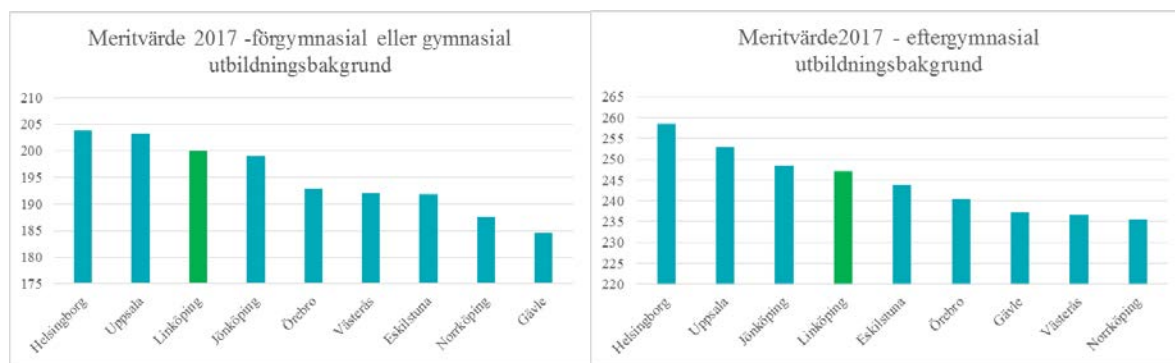

Meritvärdet för elever i kommunala skolor i samarbetskommunerna, dels för samtliga elever, dels exklusive nyanlända elever.

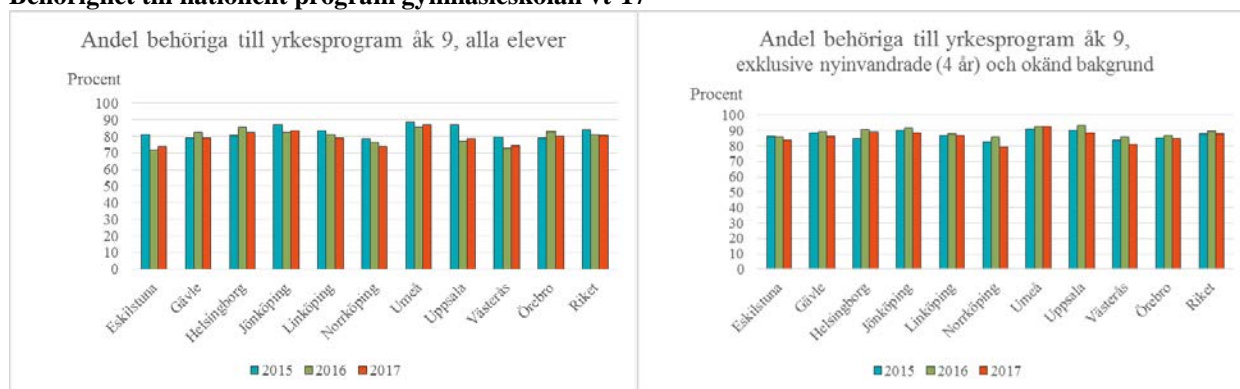
Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en svag nedgång jämfört med föregående år, det ligger nu på 218, 2. Flickor har högre meritvärde jämfört med pojkar och skillnaden mellan könen har ökat. För de elever som inte är nyanlända är meritvärdet jämförbart med tidigare år. För den gruppen var meritvärdet 230,4 våren 2016 och våren 2017 hade det stigit till 230,7.

Det är en ökad spridning av meritvärdet mellan eleverna, för år 2017 är det en förbättring av de lägsta resultaten samtidigt som andelen elever med mycket höga betyg ökar.

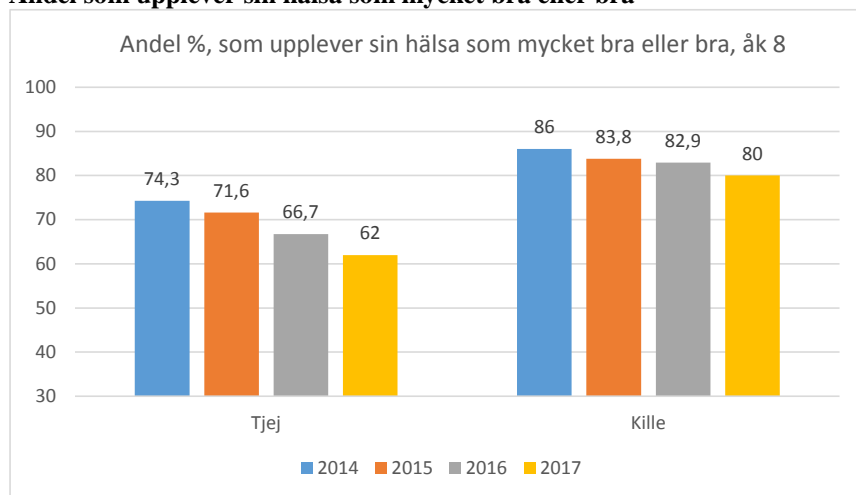

Föräldrars utbildningsbakgrund har enligt forskning stor betydelse för elevers meritvärde. Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning har generellt sett högre meritvärde än de elever vars föräldrar har förgymnasial eller gymnasial utbildningsbakgrund.

Behörighet till nationellt program gymnasieskolan vt-17

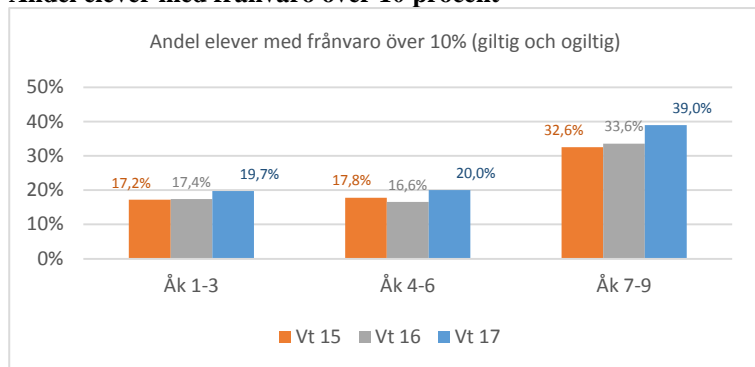

Andel som upplever sin hälsa som mycket bra eller bra

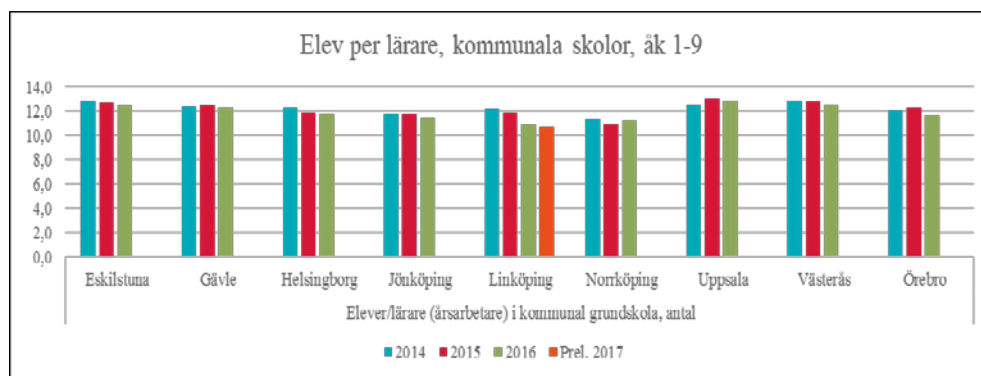

Enkätfråga i "Om Mig" till elever i årskurs 8 i undersökningen som genomfördes hösten 2017. Undersökningen genomförs på alla skolor i regionen. Resultatet visar en stor skillnad på pojkar och flickor. Andelen som uppger att de har en mycket bra eller bra hälsa har minskat, framförallt för flickor. I Linköping uppger en högre andel pojkar men framförallt flickor att de har en dålig eller mycket dålig hälsa jämfört med tidigare år.

Andel elever med frånvaro över 10 procent

Frånvaron i alla årskurser ökar, störst är ökningen i åk 7-9. Nästan 40 % av eleverna på högstadiet är frånvarande mer än 10 %.

Lärartätheten i Linköpings kommun har ökat under 2016 och 2017 i högre utsträckning än i jämförelsekommunerna.

Verksamhetsmätt	Bokslut 2017	Budget 2017	Budget-avvikelse 2017	Bokslut 2016	Förändr. 2017-2016 antal	Förändr. 2017-2016 %
Barn i förskola och annan pedagogisk verksamhet	8 481	8 264	217	8 267	214	2,6%
varav förskola	8 310	8 104	206	8 082	228	2,8%
varav familjedaghem	171	160	11	186	-15	-7,8%
Barn i fritidshem	7 352	7 281	71	7 198	155	2,1%
varav fritidshem	6 302	6 326	-24	6 148	154	2,5%
varav öppen fritidsverksamhet	1 050	955	95	1 049	1	0,1%
Elever i grundskolan	17 740	17 802	-62	17 283	457	2,6%
varav förskoleklass	1 844	1 862	-18	1 840	4	0,2%
varav grundskola	15 896	15 940	-44	15 443	453	2,9%
Elever i grundsärskolan	154	153	1	156	-1	-1,0%
varav grundsärskoleklass	131	134	-3	133	-2	-1,4%
varav individintegrerade	23	19	4	23	0	1,8%

Antalet inskrivna barn och elever har ökat inom samtliga verksamheter exklusive familjedaghem och särskola jämfört med 2016. När det gäller grundskolan så beror ökningen dels på att elevantalet i grundskolan ökar generellt utifrån befolkningsökning men även på att antalet nyanlända elever ökat senaste åren.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Barn- och ungdomsnämnden	2 700	2 605	-94	2 620	2 913
Grundskola	1 689 498	1 686 599	-2 900	1 617 302	1 508 048
Grundsärskola	67 331	59 517	-7 815	60 363	58 204
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	1 031 659	1 007 057	-24 602	965 053	946 194
Fritidshem	233 857	247 534	13 676	237 008	222 963
Ungdoms- och fritidsverksamhet, förebyggande verksamhet	56 608	57 544	936	53 142	50 075
<i>Övrig verksamhet</i>					
Vårdnadsbidrag	0	0	0	1 243	4 051
Verksamhetssystem	-501	159	660	630	-1 262
Särskild omsorg hos den kommunala utföraren (LSS)	423	0	-423	57	152
Summa	3 081 576	3 061 014	-20 562	2 937 417	2 791 338
<i>varav kostnader</i>	<i>3 531 518</i>	<i>3 412 396</i>	<i>-119 122</i>	<i>3 303 117</i>	<i>3 068 962</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-449 942</i>	<i>-351 382</i>	<i>98 560</i>	<i>-365 700</i>	<i>-277 624</i>

Kommentarer

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett negativt resultat på sammanlagt -20 562 tkr, vilket motsvarar 0,7 % av nämndens ram. Kostnadsutvecklingen mellan åren beror på löneökningar men även på ökade volymer när det gäller barn och elever samt på ökade kostnader för bland annat lokalhyror.

Tabell över resultat per verksamhet fördelat på nämndens anslagsdel och de kommunala enheterna

Verksamhet	Resultat 2017	varav nämnden	varav kommunala enheter	Avvikelse i %
Barn- och ungdomsnämnden	-94	-94	0	
Grundskola	-2 900	18 186	-21 086	-0,2%
Grundsärskola	-7 815	-8 840	1 025	-13,1%
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	-24 602	-17 809	-6 794	-2,4%
Fritidshem	13 676	-738	14 415	5,5%
Ungdoms- och fritidsverksamhet, förebyggande verksamhet	936	-1 070	2 006	1,6%
<i>Övrig verksamhet</i>			0	
Verksamhetssystem	660	660	0	
Särskild omsorg hos den kommunala utföraren (LSS)	-423	0	-423	
Summa	-20 562	-9 705	-10 857	-0,67%

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett negativt resultat på sammanlagt -20 562 tkr med fördelningen -9 705 tkr för nämndens anslagsdel och -10 857 tkr för de kommunala enheterna. Demografisk justering är gjord mot kommunstyrelsen vilket innebär att samtliga tabeller är justerade för demografi.

Nämndens anslagsdel (-9 705 tkr)

Det negativa resultatet avseende nämndens anslagsdel om -9 705 tkr beror framförallt på ett underskott när det gäller lokaler om -25 mnkr, som till större delen finns i förskolan. Ett underskott om 6 mnkr finns även inom särskola och särskolefritids, där nämnden inte får demografisk kompensation för förändrade volymer. För 2018 har medel tillskjutits barn- och ungdomsnämnden i samband med budgetbeslutet i kommunfullmäktige i juni. Nämndens kostnader för lokaler och särskola hanteras för 2018 inom ram.

Det finns även ett underskott när det gäller barn i behov av extraordinära stödsatser. En översyn genomförs när det gäller resursfördelningen för extraordinära stödsatser.

Underskotten möts för 2017 till viss del upp av nämndens resursmedel och överskott när det gäller utvecklingsmedel som finns främst inom grundskolan.

Ingen större avvikelse finns jämfört med prognosen i oktober. Per den 31 oktober prognostiserades ett underskott om -13 000 tkr gällande nämndens anslagsdel. Det förbättrade resultatet om 3 295 tkr beror bland annat på något högre intäkter än beräknat gällande föräldraavgifter, statsbidrag för nyanlända samt något lägre kostnader gällande resursmedel och utvecklingsmedel.

Ett högt antal nyanlända elever i verksamheten har medfört ökade kostnader. Kostnaderna för 2017 beräknas ha täckts av den beviljade tilläggsbudgeten för ett ökat flyktingmottagande för 2017 om 14 300 tkr.

Kommunala enheterna (-10 857 tkr)

De kommunala enheterna redovisar ett negativt resultat om -10 857 tkr. Det negativa resultatet finns främst inom grundskolan men även ett underskott finns gällande förskolan. Resultatet för fritidshem och grundskola är sammanlagt -6 671 tkr. Det negativa resultatet beror bland annat på ökade städkostnader samt färre inskrivna barn i förskolan än beräknat.

Underskottet finns hos ett antal enheter och där har åtgärder satts in för att se över lämpliga insatser. I samband med budgetarbetet för 2018 har åtgärder vidtagits för att anpassa organisationen och nå en ekonomi i balans. Ökade kostnader i och med tecknande av nya städavtal har försvårat budgetarbetet och innebär att prioriteringar behöver göras. Uppföljning och analys har genomförts av de ökade städkostnaderna och möjligheter till att minska dessa ses över i den mån det är möjligt. Tätare uppföljningar kommer att genomföras under 2018 för att säkerställa en ekonomi i balans.

En osäkerhet finns när det gäller utfallet på statsbidragen inför kommande läsår, framförallt när det gäller mindre barngrupper i förskolan.

Ett visst underskott finns när det gäller LSS-verksamheten där en utökning av antalet platser lett till ökade kostnader. Kostnaderna har delvis täckts av omsorgsnämnden som är beställare av verksamheten.

Ingen större avvikelse finns jämfört med prognosen i oktober. Per den 31 oktober prognostiserades ett underskott om -13 422 tkr. Det förbättrade resultatet om 2 565 tkr beror på något högre intäkter än beräknat gällande ersättning för olika utbildningsinsatser och statsbidrag samt något lägre kostnader när det gäller personal, läromedel och övrigt material.

Investeringar

Investeringar, tkr	Bokslut	Budget	Avvikelse	Bokslut	Bokslut
	2016	2017		2015	2014
Grundskola inkl f-klass	18 536	18 310	226	21 521	19 106
Grundsärskola	753	270	483	105	128
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	7 654	7 740	-86	4 295	3 625
Fritidshem	23	1 080	-1 057	77	135
Ungdoms- och fritidsverksamhet	65	150	-85	120	146
Summa investeringar	27 030	27 550	-520	26 118	23 140
<i>varav utgifter</i>	<i>27 030</i>	<i>27 550</i>	<i>-520</i>	<i>26 118</i>	<i>23 140</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentarer

Under 2017 har barn- och ungdomsnämnden investerat för totalt 27 030 tkr. Av dessa består 8,5 miljoner kronor av återinvesteringsutrymme som har fördelats ut till verksamheterna. Resterande investeringsmedel har främst använts till inventarier på nybyggda, utbyggda eller renoverade skolor och förskolor. Även medel till fokusbibliotek har fördelats under året.

Lokalförsörjning

Under 2017, har ca 300 nya förskoleplatser, ca 450 nya flexibla förskola/skolplatser och ca 900 skolplatser färdigställts. I samband med att nya förskolor/skolor har öppnat har ca 75 äldre och uttjänade förskoleplatser avvecklats och ca 130 skolplatser.

Nya förskolor/skolor färdigställda 2017

Förskola	Nygårdsvägen, Skäggetorp
Förskola, tillfällig paviljong	Berga/Bäck
Förskola, tillfällig paviljong	Vikingstad
Förskola	Bankekind
Förskola/Skola F-6	Norrberga, Sturefors
Förskola/skola F-6	Bogestadsskolan, Harvestad
Skola/Särskola	Vallastadens skola
Skola	Kvinnebyskolan
Skola 7-9	Folkungaskolan
Skola 7-9	Berzeliusskolan

Nämnden har i sin lokalförsörjningsplan ett stort antal nya objekt för att möta behovet av nya förskole- och skolplatser. Nya platser skapas genom upphandling i konkurrens (LOU) eller genom direktupphandling i befintliga fastigheter. Trots att ett stort antal nya förskole- och skolplatser tillkommit under året finns fortfarande en brist på platser i vissa delar av kommunen.

I Vikingstad, Gottfridsberg, Harvestad och Södra Ekkällan är behovet av nya förskoleplatser stort. I Vikingstad och Södra Ekkällan pågår arbete med upphandling av en nya förskolor/skolor och i Harvestad och Gottfridsberg och pågår byggnation som färdigställs under 2018 respektive 2019.

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

Typ av lokal	Area/plats, kvm	Lokalkostnad/plats, tkr/år	Nyttjandegrad
Förskola	11,0	15,9	90-102 %

Kommentar: I kommunens hyresavtalsregister KARPLAN finns idag ingen möjlighet att registrera kapacitet för skolor och därmed få ut nyckeltal area per plats, lokalkostnad per plats och nyttjandegrad.

Nyckeltalsredovisning – exempel på lokalprojekt, färdigställda 2017

Typ av lokal	Area/plats, kvm	Lokalkostnad/plats, tkr/år	Nyttjandegrad
Nygårdsvägen-Skäggetorp-FSK	10,7	17,6	100 %
Berga tillfällig. Pav. FSK	9,9	32,9	100 %
Bankekind, Lerboga FSK	10,1	19,1	85 %
Norrberga, Sturefors FSK/GR	11,4	25,1	100 %
Vikingstad tillfällig. Pav. FSK	9,1	36,1	100 %

Kommentar: Hög lokalkostnad/plats på de två förskolorna i Vikingstad och Berga förklaras av korta tillfälliga hyresavtal.

Bildningsnämnden

Nämndens ordförande

För gymnasieskolan är nämndens viktigaste mål att alla elever ska nå gymnasieexamen. I avgångsklasserna juni 2017 ökade andelen flickor som når examen medan andelen pojkar som når examen minskar jämfört med föregående år. Andelen pojkar som når examen minskar både på yrkesprogram och högskoleförberedande program. Sett över en treårsperiod (2015-2017) är dock andelen flickor respektive pojkar som når examen i princip oförändrad. Andelen flickor som når examen är högre än andelen pojkar.

Gymnasieutbildningen har ett kompensatoriskt uppdrag och åtgärder ska vidtas för att skapa likvärdiga förutsättningar för alla ungdomar att nå goda studieresultat. Nämnden har under budgetåret gjort insatser som syftar till att utveckla och förstärka insatser riktade till elever i behov av stöd. Övergången mellan grundskola och gymnasieskola har utvärderats och behöver fortsatt följas och stärkas i syfte att vid behov snabbare kunna sätta in stöd i undervisningen och för ökad närvaro. Tillgång till elevhälsans samtliga kompetenser samt förebyggande och hälsofrämjande arbete är betydelsefullt och en genomlysning av kommunens elevhälsa har genomförts och åtgärder ska arbetas vidare med under våren 2018.

I Digital agenda för Linköping 2017-2019 utgör Digitalisering som förstärker lärande ett prioriterat insatsområde. Viktiga förutsättningar för att kunna digitalisera undervisningen är att samtliga elever, lärare och annan berörd personal inom gymnasieskolan har tillgång till ett eget digitalt verktyg, att den digitala infrastrukturen fungerar och att lärare och annan personal har tillräcklig kompetens för att kunna utveckla digitaliseringen av utbildningarna. Gymnasieskolan genomför nu en heltäckande satsning för att digitalisera undervisningen och att kompetensutveckla personal.

Ett av nämndens förbättringsområden under 2017 var skolornas arbete med att erbjuda intressant, stimulerande och utvecklande undervisning. Flera av skolorna har under läsåret 2016/17 satt upp egna mål och gjort insatser med koppling till detta område. Nämnden har anslagit medel för ökat UF-företagande och tävlingsverksamhet, bland annat för att främja nya sätt för lärande. Ett stimulerande och utvecklande skolarbete påverkar i hög grad elevernas vilja att närvara i skolan. Under året har nämndens försök med heltidsmentor utvärderats, vilket visade på flera positiva effekter, däribland ökad elevnärvaro. Det finns ett tydligt behov av fortsatta insatser för att öka elevernas närvaro.

Ett av majoritetens övergripande mål för mandatperioden är att fler människor ska nå egen försörjning och en välutbyggd vuxenutbildning är ett viktigt verktyg för att nå målet. En välfungerande vuxenutbildning är en förutsättning för att inkludera de grupper som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden liksom för att möta arbetsgivarnas efterfrågan på kompetens. Under 2017 har en översyn av Linköpings kommuns vuxenutbildning genomförts. Under 2018 kommer en sammanhållen organisation för Linköpings kommuns vuxenutbildning, Centrum för vuxenutbildning, att bildas. För att kunna följa och öka målpuffyllelsen inom vuxenutbildningen finns behov av ett starkt systematiskt kvalitetsarbete.

Inom arbetsmarknadsområdet har nämnden som mål att andelen kvinnor och män som efter bildningsnämndens insatser försörjer sig själva ska öka. En större andel kvinnor och män lämnade Jobb- och Kunskapstorget för arbete eller studier 2017 än 2016. Jobb- och Kunskapstorget har under 2017 breddat sin målgrupp till att innefatta fler personer som har försörjningsstöd och som står längre bort från arbetsmarknaden jämfört med tidigare år. Detta har inneburit att färre personer totalt har lämnat Jobb- och Kunskapstorget då de personer som är inskrivna kräver längre insatser. Jobb- och Kunskapstorget har under 2017 implementerat en större organisationsförändring i form av självstyrande team vilket medfört en större tydlighet i uppdrag, ansvar och utveckling utifrån bildningsnämndens fastslagna mål.

Verksamheten inom arbetsmarknad och integration har intensifierats under året i och med starten av arbetsmarknads-satsningen, vilket inkluderar Jobbslussen, etableringsteam och projektbaserade arbetsmarknadsinsatser såsom Drivbänk och Garaget. Ett samarbete har ingåtts med Nyföretagarcentrum för att främja nyanländas företagande. Föreningsbidragen har omvandlats till projektmedel för integration med halvårsavstämning i syfte att bättre följa upp insatserna. Ett samarbete har även utvecklats där Linköpings kommun i samverkan med representanter för Sveriges byggindustrier arbetar för att bidra till kompetensförsörjningen inom denna sektor. Flera av de individer som deltar i kommunens arbetsmarknadsinsatser har behov av att praktiskt pröva sin arbetsförmåga. Ett samarbete har under 2017 initierats tillsammans med Idrott & Service för att utveckla en så kallad utsluss för matchning mot arbetsmarknaden.

Ansvarsområdet budget- och skuldrådgivning samt konsumentvägledning, har under året överlämnats till kommunstyrelsen för tydlighet i organisationen.

Måluppfyllelse

Alla elever i gymnasieskolan ska nå gymnasieexamen

Indikatorer för måluppfyllelse

Andelen elever i kommunala gymnasieskolor i Linköping som når gymnasieexamen inom tre respektive fyra år ska årligen öka med minst 2 procentenheter. (källa: Kolada)

	2015	2016	2017	Mål uppnått/delvis uppnått/inte uppnått ännu
Gymnasieexamen inom 3 år (inklusive elever som börjar på introduktionsprogram)	70 %	66 %	72 %	Målet är uppnått
Gymnasieexamen inom 4 år (inklusive elever som börjar på introduktionsprogram)	71 %	76 %	71 %	Målet är inte uppnått

Den nedgång som var i examensgrad efter tre år 2016 är nu återhämtad och återfinns i stället som en nedgång för examensgrad efter fyra år. Den låga examensgraden efter tre år 2016 kan bero på att antalet elever som påbörjade sina studier inom ett introduktionsprogram varierade mycket mellan åren de första åren efter gymnasiereformen 2011. Elever som påbörjar sina studier på gymnasieskolan på ett introduktionsprogram har mycket svårt att fullfölja sina studier på tre år.

Andelen flickor respektive pojkar i avgångsklasserna som får gymnasieexamen ska öka årligen. (källa: Extens)

	2015	2016	2017	Mål uppnått/delvis uppnått/inte uppnått ännu
Uppnått examen flickor	87 %	85 %	86 %	Målet är uppnått
Uppnått examen pojkar	81 %	85 %	82 %	Målet är inte uppnått

Andelen flickor som får examen har ökat medan andelen pojkar som får examen minskar. Andelen pojkar som får examen minskar både på yrkesprogram och högskoleförberedande program jämfört med föregående år. På vissa program/skolor är förändringen särskilt stor. Vid närmare analys för de två program som nedgången varit störst för ser man att elevernas antagningspoäng var låga och att det i många fall varit bristande språkkunskaper som gjort att förutsättningarna för att uppnå examen inte uppfyllts. På de program där en stor del av pojkarna inte uppnått examen är de vanligaste anledningen att eleven saknar godkänt betyg på mer än 90 % av kurserna och att eleven saknar godkänt betyg på gymnasiearbetet. Det är viktigt att tidigt arbeta aktivt med elevernas studieplanering, till exempel genom att planera studierna över fyra år.

Andelen elever som går från introduktionsprogram till nationellt program inom ett år ska öka.

Basnivå 2014: 25 % (källa: Skolverket, jämförelsetal)

	2015	2016	2017	Mål uppnått/delvis uppnått/inte uppnått ännu
Andel elever som gått från introduktionsprogram till nationellt program inom ett år ska öka.	24 %	24 %	Saknas	Kan ej bedömas

Andelen elever som gått från introduktionsprogram till nationellt program inom ett år har inte ändrats jämfört med tidigare år. Resultat från 2017 är ännu inte publicerade.

Andelen flickor respektive pojkar i det kommunala aktivitetsansvaret som påbörjar eller återgår till studier ska öka jämfört med föregående år (källa: Accorda).

På grund av att det kommunala uppföljningsansvaret flyttats mellan olika verksamheter under de senaste åren och uppföljningen gjorts på olika sätt kan inte kvalitén på nyckeltal som tagits fram säkerställas vilket medför att inga nyckeltal redovisas. Under 2017 har 110 ungdomar som ingår i det kommunala aktivitetsansvaret men inte går på ett introduktionsprogram hanterats av Jobb- och kunskapsstorget, nedan redovisas resultatet av insatserna.

Aktivitet	Antal
Annan åtgärd ¹	25
Anställning subventionerad	6
Erbjudit, men tackat nej	1
Kombination av åtgärder	14
Praktik	9
Andra studier	2
Studier på introduktionsprogram	13
Komvux	16
Studie- och yrkesvägledare	2
Vägledning/individuellt.	22
Summa	110

Planerade och genomförda aktiviteter för att nå målpuppfyllelse

- **Se över yrkesutbildningarnas organisering och skolornas programutbud**
Bildningsnämnden gav i november 2016, § 142, utbildningsdirektören i uppdrag att utreda yrkesutbildningens framtida organisering samt framtida programutbud på Nya Kungsberget och övriga kommunala gymnasieskolor. Utredningsuppdraget redovisades i juni 2017 och innehåller scenarier vad gäller framtida organisation av yrkesutbildningarna och övriga gymnasieskolors programutbud bland annat med utgångspunkt i att minska segregationen och bidra till en mer likvärdig gymnasieskola.
- **Lärare vidareutbildas i specialpedagogik**
Det specialpedagogiska projekt som pågått sedan 2014 avslutades i juni 2017. Lärare har genom erbjudandet om utbildning i specialpedagogik rustats för att bättre kunna möta behoven i klassrummet.
- **Arbeta med språkutvecklande arbetssätt för alla elever och deltagande i Läslyftet**
Flera skolor arbetade redan 2014 språk- och kunskapsutvecklande, arbetet fortsatte sedan genom det specialpedagogiska utvecklingsprojektet för att slutligen ledas och utvecklas av handledare på de olika skolorna genom Skolverkets läslyft. Arbetet fortsätter under 2018.
- **Fortsatt samarbete med Linköpings universitet inom matematikdidaktikprojekt**
Matematikdidaktiskt Centrum är ett samarbete mellan Linköpings universitet och Linköpings och Norrköpings kommuner inom grundskola och gymnasieskola. Projektet pågår till och med den 30 juni 2018. Projektet innebär att utveckla forskning som stöttar lärare i deras matematikundervisning samt att kompetensutveckla matematiklärare inom centrala matematikdidaktiska områden. Projektet har inneburit en gemensam finansiell satsning på unga lovande forskare inrättade vid ett forskningsprogram vid Linköping universitet inom forskningsområdet matematikdidaktik. Två forskare har getts anställning med fokus på området matematikdidaktik. Forskarprogrammet syftar till att utveckla samarbetet mellan kommunernas skolor. Utgångspunkten är att genom forskningen utveckla ny kunskap inom området matematikdidaktik som kan nyttjas för att stärka det utvecklingsarbete som redan idag pågår i skolorna. Matematikdidaktiskt Centrum är placerad vid Linköpings universitet som möjliggör ett samspel mellan forskning och praktik med en potential att stärka verksamheten inom alla de ingående skolmiljöerna.
- **Utveckla visualiserad statistik som möjliggör fördjupad analys av elevresultat och underlag för insatser på skolnivå för ökad målpuppfyllelse**
I skolstarten 2017 har skolorna fått ett större "paket" av statistik. Flera av filerna möjliggör analys på nedbruten nivå på skolorna. Alla skolor har inbjudits till så kallade "live-sessions" där möjlighet att ta fram underlag för analys av skolspecifika frågor har getts. Det finns behov av enklare verktyg för att skolorna själva ska

¹ Personer i aktiviteten/insatsen väntar på byte av skola, insatser från Support- och arbetsteamet, insatser från ungdomsresurs, insatser via psykatrin, omhändertagen enligt LVU, utlandsstudier eller insatser via Arbetsförmedlingen.

kunna ta fram underlag för analys. Under hösten har skolorna inbjudits till resultatdialoger i syfte att stötta skolorna i analysarbetet.

- **Stöd av genuspedagog**

Bildningsnämnden har i budget 2016-2017 avsatt medel för genuspedagog om 25 %. Vidare har en resurs om 10 % per gymnasieskola avsatts. Varje skola utgår från sina specifika behov inom genus och jämställdhet där de preciserar sina mål- och utvecklingsområden. Som stöd till de genusansvariga på skolorna finns ett nätverk under ledning av genuspedagog.

- **Förstärk elevhälsan**

En genomlysning av elevhälsan har genomförts inom såväl grundskolan som gymnasieskolan under hösten 2017. Den har syftat till att genomlysna hälsans organisation lokalt och centralt för att bättre möta elevernas behov och skollagens krav. Statsbidrag har beviljats för hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete.

- **Slutför och utvärdera försöksverksamhet med heltidsmentorer**

Pilotprojektet är avslutat och utvärderat. Det övergripande resultatet pekar på ett positivt utfall. De elever som fått möjlighet att ha en heltidsmentor är nöjda med den hjälp och det stöd de fått och de mål de satt upp för sina studier. De lärare som avlastats mentorskapet beskriver upplevelsen av ökad kvalitet och likvärdighet i undervisningen, men också en ökad arbetsglädje och arbetsro. De lärare som haft heltidsmentoruppdraget beskriver ett omfattande arbete som kräver prioriteringar, flexibilitet och effektivitet i relation till uppdragets omfattning (antal elever och arbetsuppgifter). Heltidsmentorerna talar om läraryrkets komplexitet och det positiva med att dela upp undervisning och mentorskap, och pekar på heltidsmentorns ökade möjlighet att ta ett helhetsgrepp samt göra eleverna delaktigare och undervisningen likvärdigare. Elevhälsoteamen tar till den övervägande delen upp fördelar med heltidsmentorskapet. En tendens mot ökad närvaro skönjas.

- **Förstärk överlämning/mottagning i gymnasieskola från grundskola**

Under 2017 fick utbildningsförvaltningen i uppdrag att utvärdera övergången (överföringen av information kring tidigare behov av stöd) mellan grundskolan och de kommunala gymnasieskolorna för elever med behörighet till nationellt program. Utbildningsförvaltningen (grundskola och gymnasieskola) har sedan 2013 rutiner för överlämnande av information mellan grundskola och gymnasieskola via det digitala systemet W3D3. Rutinen avser tydliggöra hur dokumentation kring elever ska hanteras mellan de båda skolformerna. Vad gäller överlämnande av information kring elever från fristående grundskolor och andra kommuner samt från grundskola till fristående gymnasieskolor behöver detta dock ske genom personligt överlämnande. För elever som saknar behörighet till nationellt program ska informationen och arbetet gå via mottagningsgruppen för introduktionsprogram. All överlämning av information för elever under 18 år ska ske efter vårdnadshavares godkännande. Studie- och yrkesvägledarna från grundskolan och gymnasieskolan träffas gemensamt fyra gånger per år. På våren i årskurs åtta anordnas en yrkesmässa för samtliga elever och på höstterminen i årskurs nio en gymnasiemässa. Utöver detta ges eleverna möjlighet att besöka de olika gymnasieskolorna. Inom utbildningsförvaltningen finns en avdelning med uppdrag att stärka arbetet med övergången mellan grundskola och gymnasieskola. Den nämnda avdelningen rymmer Gymnasieantagningen och mottagningsgruppen för introduktionsprogram. Mottagningsgruppen ska tillsammans med grundskolans studie- och yrkesvägledning svara för information om gymnasieskolans introduktionsprogram samt pröva behörighet till och besluta om mottagande till de introduktionsprogram i Linköpings kommunala gymnasieskolor som inte är sökbara.

- **Utredning av kommunala aktivitetsansvaret i syfte att öka andelen elever som slutför gymnasieutbildning.**

Under hösten 2017 gjordes en översyn av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) i syfte att öka andelen elever som återgår till studier efter studieavbrott. Från och med november 2017 har ansvaret för KAA flyttats från avdelningen för arbetsmarknad och integration till den förvaltningsgemensamma avdelningen.

Nämndens bedömning

Målet är inte uppnått.

Samtliga behöriga sökande ska erbjudas gymnasial vuxenutbildning

Indikatorer för måluppfyllelse

Samtliga sökande till gymnasial vuxenutbildning i Linköping bereds plats (källa: egen statistik ur Procapita)

Alla behöriga sökande har antagits till gymnasial vuxenutbildning i Linköpings kommun. Finns inte en viss yrkesutbildning i Linköpings kommun kan eleven söka den i en annan kommun. Linköpings kommun beviljar då detta, men varje kommun gör sin egen antagning och alla får inte plats.

Planerade och genomförda aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Utveckla lärlingsutbildningen inom vuxenutbildningen så att samtliga behöriga sökande till lärlingsutbildning kan erbjudas sökt utbildning

Utvecklingsarbetet för lärling inom vuxenutbildningen slutfördes under våren 2017. Gemensamma rutiner och riktlinjer är utarbetade och håller på att implementeras på skolorna. I oktober arrangerade Linköpings kommun tillsammans med Skolverket en regional konferens kring lärling inom vuxenutbildningen.

Nämndens bedömning

Målet är uppnått.

Andelen kvinnor och män som efter bildningsnämndens insatser försörjer sig själva ska ha ökat

Indikatorer för måluppfyllelse

Andelen kvinnor och män som efter Jobb- och kunskapstorgets insatser arbetar eller studerar ska öka (källa Accorda, vilket inte inkluderar 100-satsningen eller KAA, vilka följs upp separat)

	2015	2016	2017
Andelen kvinnor och män som lämnade Jobb- och kunskapstorget för arbete	18 %	18 %	20 %
Andel kvinnor och män som lämnade Jobb- och kunskapstorget för studier	10 %	10 %	13 %

Jobb- och kunskapstorget hade under 2017 487 aktiva deltagare, av dessa är 200 nyinskrivna. Under året avslutades 246 deltagare. Antalet avslutade ärenden har varit färre 2017 än tidigare år. Av de avslutade gick 47 personer (20 %) till arbete och 31 personer (13 %) till studier och 37 personer (15 %) till Arbetsförmedlingen. En bidragande orsak till det mindre antalet avslutade ärenden är att målgruppen för Jobb- och kunskapstorgets verksamhet befinner sig längre från arbetsmarknaden jämfört med tidigare år.

Under 2017 ska en modell med definierade indikatorer och definierade förslag på funktionstrappan arbetas fram och operativt användas. Detta i syfte att synliggöra de stegförflyttningar medborgare gör under/efter insatser på bland annat Jobb och kunskapstorget för att närma sig självförsörjning. Indikatorer ska tas fram i samarbete med omsorgsförvaltningen och socialkontoret.

Målet är ännu inte uppnått. Framtagandet av en stegförflyttning på en trappmodell för aktivitetsförmåga har visat sig vara en mycket invecklad process. Under 2017 har ett flertal samarbetsmöten och workshops anordnats med olika myndigheter och Linköpings universitet, vilket har belyst behovet av en gemensam samordnad trappmodell för samtliga berörda myndigheter. Samordningsförbundet centrala Östergötland har därefter påbörjat ett arbete som ska synkronisera en trappa som är övergripande för samtliga berörda myndigheter.

Samtliga personer inskrivna på Jobb- och kunskapstorget ska ha en individuell och samordnad handlingsplan

Under 2017 genomfördes ett utvecklingsarbete på Jobb- och kunskapstorget med bland annat självstyrande team. Teamen arbetar aktivt med att hålla handlingsplaner för varje individ levande och dokumenterar i dessa för att kunna mäta och rapportera sina resultat. Varje team mäter sitt resultat var tredje månad och utvärderar detta tillsammans med närmaste chef.

Andelen personer som har gått från offentligt skyddat arbete (OSA) till anställning/studier ska öka gentemot föregående år (Källan är Idrott- och services statistik)

	2015	2016	2017
Antal personer som övergått från OSA till annan anställning/studier ska öka jämfört med föregående år	1 till annan anställning	0	4 till annan anställning 2 till studier

Fler personer har övergått från OSA till annan anställning/studier 2017 jämfört med hur det sett ut tidigare år. På de tio avtalade arbetsträningsplatserna har Idrott- och service dessutom haft medarbetare som har kommit till externt arbete, men dessa är inte redovisade i statistiken då de inte är OSA-anställda.

Planerade och genomförda aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- **Deltagare från prioriterade stadsdelar (Skäggetorp, Ryd och Berga) ska aktivt erbjudas vuxenutbildning**
Studie- och yrkesvägledare är närvarande ett antal timmar per vecka i Skäggetorp. Under första halvåret 2017 fanns studieväglare på plats även i Ryd och Berga. När studie- och yrkesvägledare inte finns på plats, så finns de tillgängliga per telefon. Själva erbjudandet om utbildning sker via såväl studie- och yrkesvägledare som arbetsmarknadskonsulent samt utbildningsanordnare på plats i Skäggetorp och Berga. Samarbetet med Medborgarkontoret i Skäggetorp har stärkts, vilket har bidragit till en ökad besöksfrekvens på Jobb- och kunskapstorget i Skäggetorp. Samarbetet har också resulterat i att Jobb- och kunskapstorget och Medborgarkontoret kommer att ha en tillfällig mötesplats "Öppet torg" utanför lokalerna en gång i veckan. Försöket med "Öppet torg" kommer också att ske i Ryd tillsammans med stadsdelssamordnare.
- **Jobb- och kunskapstorgets arbetsmarknadsinsatser ska prioriteras mot personer som har försörjningsstöd**
Anvisningar som inkommer från handläggare på Avdelningen för försörjningsinsatser handläggs skyndsamt. Enheten har ingen kö. Arbete pågår för att öka antalet anvisningar. Jobb- och kunskapstorget har en arbetsgrupp som består av representanter från Jobb- och kunskapstorget och Avdelningen för försörjningsinsatser i syfte att arbeta fram bra underlag till anvisningarna, vilket snabbar på processen för den enskilde.
- **Inför ungdomsjobb i stadsdelar i samverkan med andra aktörer**
Jobb- och kunskapstorget samarbetar med Victoria Park AB och Willhem Linköping AB för att kunna erbjuda arbetsmarknadsinsatser till ungdomar i segregerade stadsdelar. Platser erbjuds även inom feriejobb för ungdomar i samarbete med Lejonfastigheter AB och Sankt Kors Fastighets AB.
- **Idrott och service har tillsammans med Jobb- och kunskapstorget ett uppdrag att svara för utsluss/matchning i samverkan med Arbetsförmedlingen vad gäller övergången från OSA till annan anställning**
Under 2017 utreddes behovet av en arbetsmarknadsinriktad verksamhet, en utsluss som utvecklar arbetsförmågan hos de individer som är långt från arbetsmarknaden. Målet med utsluss är att undvika inlåsnings effekter för individer. 2016 identifierade Idrott och Service att verksamheten inte levde upp till måluppfyllelsen, vilket föranledde att en omorganisation startade den 1 november 2017. Syftet med omorganisationen har dels varit att förändra arbetssättet till supported employment/education samt att hitta förbättrade samarbetsformer gällande utsluss och matchning med Jobb- och kunskapstorget och Arbetsförmedlingen. Det finns ett antal personer inom Idrott och Service som anses vara klara för utsluss så fort rutinerna för utsluss/matchning finns mellan Idrott och Service, Jobb- och kunskapstorget och Arbetsförmedlingen.

Nämndens bedömning

Målet är delvis uppnått.

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Kvalitetsuppföljning inom gymnasie- och vuxenutbildning

Av skollagen framgår att varje huvudman systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla verksamheten. Huvudmannen har alltså det övergripande ansvaret för att ett kvalitetsarbete kommer till stånd. Huvudmannens ansvar innebär bland annat att fördela resurser och organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Huvudmannens ansvar för utbildningens genomförande innebär att det vidtas åtgärder för förändring och förbättring, när brister synliggörs via det systematiska kvalitetsarbetet.

Bildningsnämnden beslutade i december 2017 om en handlingsplan för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Planen anger hur och när mål, uppföljningar och utvärderingar ska ske under året samt hur verksamhetens resultat och analys återkopplas till huvudmannen.

Motsvarande kvalitetsarbete som ovan, genomförs på skolenhetsnivå, där rektor har ansvar. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet inom skolan ska vara att nationella mål som finns i skollag och andra författningar, bland annat i läroplaner och kursplaner, ska uppfyllas. Kvalitetsarbetet är i första hand ett verktyg för det interna utvecklingsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Dokumentationen är en förutsättning för att kunna kartlägga verksamheten och identifiera områden som är särskilt angelägna att utveckla för att öka måluppfyllelsen. Syftet är också att skapa delaktighet och dialog i verksamheten om måluppfyllelsen. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

För att stimulera till ett fördjupat analys- och förbättringsarbete har utbildningskontoret tillsammans med rektors- och enhetschefgruppen arbetat fram en kronologisk kvalitetsrapport vars innehåll fokuseras mot analys av den egna enhetens nyckeltal, resultat, framgångsfaktorer och förbättringsområden. Innehållet i rapporten är bland annat:

- Uppföljning av skolenhetens **utvecklingsplan** från föregående läsår
- **Nyckeltal**, med tydlig koppling till **mål och uppdrag**
- **Enkätresultat**, högst och lägst index inom olika målområden
- Enhetens egna **mål** följs upp
- Enhetens **utvecklingsplan** för kommande läsår

Enheterna har lämnat sina kvalitetsrapporter till utbildningskontoret och dessa rapporter ligger till grund för sammanfattningen av de gemensamma förbättringsområdena som kommer att följas upp i 2018 års verksamhetsberättelse.

Kvalitetsuppföljning inom arbetsmarknad och integration

Bildningsnämnden beslutade i december 2017 om en handlingsplan för bildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete. Planen anger hur och när mål, uppföljningar och utvärderingar ska ske under året samt hur verksamhetens resultat och analys återkopplas till bildningsnämnden.

Avdelningen för Arbetsmarknad och Integration (AMI) samlar systematiskt och kontinuerligt in information i syfte att följa upp hur verksamheterna utvecklas. En viktig del i uppföljningen är att i den mån det är möjligt mäta den stegförflyttning som görs av deltagaren i en trappa. Samordningsförbundet har fått i uppdrag att synkronisera en trappa som är övergripande för alla myndigheter. I huvudsak handlar uppföljningen av verksamheterna om kvantitativa data i form av statistik och nyckeltal, men även om kvalitativ data i form av bland annat nämndbesök.

Tjänstemannabesök görs på Jobb- och kunskapstorget en gång per år. Tjänstemän från AMI besöker Jobb- och kunskapstorget. Syftet är att diskutera systematiskt kvalitetsarbete samt resultat av internkontroll och delårsrapporter. Tjänstemännen skriver minnesanteckningar som innehåller analys med förbättringsområden. Enhetschef är ansvarig för ändringar av rutiner och att åtgärder genomförs inom aktuella förbättringsområden.

Kvalitetsrapporter: Kommunens arbetsmarknadsenhet Jobb- och kunskapstorget sammanställer kvalitetsrapporter som innehåller systematiskt kvalitetsarbete per enhet och uppdrag. Kvalitetsrapporten omfattar ett kalenderår och lämnas in till utbildningskontoret vid årsskiftet. Enhetschef är ansvarig. Kvalitetsarbetet är i första hand ett verktyg för internt utvecklingsarbete. Kvalitetsrapporten följs upp av nämnd vid verksamhetsbesök. AMI kommer att utarbeta en mall för enheternas kvalitetsrapport.

Nyckeltal: AMI använder interna kommunala nyckeltal i kombination med Statistiska centralbyrån (SCB) och Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada).

Kartläggning: I verksamheterna ska det finnas en gemensam strukturerad uppföljnings/utvärderingsmetod som är kopplad till trappan. Vid anvisningen till verksamheterna ska en placering ske på trappan och det ska kunna gå att mäta deltagarens utveckling på trappan efter insats.

Kursutvärdering i utbildningsmoment: Kursutvärdering genomförs i förekommande fall efter varje avslutat utbildningsmoment.

Internkontroll. I Linköpings kommun är den interna kontrollen organiserad utifrån kommungemensamma internkontrollpunkter, nämndens internkontrollpunkter samt enheternas egna internkontrollpunkter. Både nämndernas och enheternas internkontrollpunkter strävar efter att vara så verksamhetsnära som möjligt.

Klagomålshantering: Synpunkter och klagomål som visar på att det finns brister i verksamheten följs upp av AMI som tillser att nödvändiga åtgärder vidtas. Resultatet delges bildningsnämnden vid deras sammanträde i september.

Uppföljning av 2017 års gemensamma förbättringsområden från gymnasie- och gymnasiesärskolan

Förbättringsområde 2017	Genomförda aktiviteter
<p>Fortsatt satsning kring digitalisering och e-lärande på skolorna.</p>	<p>Under 2017 har utbygganden av tillgången på ett digitalt verktyg för eleverna fullföljts så att alla elever har en egen läsplatta eller en egen Chromebook. Alla skolor använder G Suite for Education för att dela material mellan lärare och elever, chat, enklare prov, feedback i form av formativ återkoppling m m. Material som delas är planeringar, uppgifter, och annat som tidigare delades ut i pappersform. Tillgången till G Suite kan för många elever fungera som ett kompensatoriskt hjälpmedel. I flera kurser har elever också provat e-läromedel, det är dock viktigt att ett e-läromedel ger något mer än en traditionell bok. Flera e-läromedel börjar nu vara interaktiva och adaptiva mot den enskilda användaren. Skolorna har under året också provat två programvaror för digitala prov.</p> <p>Flera av skolorna har förstelärare med ett riktat uppdrag kring digitalisering och att driva det utvecklingsarbetet på skolan. Alla skolor har haft kompetensutvecklingsinsatser under året riktade mot det digitala lärandet.</p> <p>Avdelningen för gymnasie- och vuxenutbildningen har under året utarbetat en strategi för digitalisering. Utifrån den har sedan alla skolor utarbetat sina digitala handlingsplaner. Alla ledningsgrupper har utvärderat sin verksamhet utifrån ett digitalt perspektiv med SKL:s verktyg LIKA. Verktuget är ett stöd för rektor, förskolechef och förvaltning att fokusera på rätt saker, att prioritera insatser och aktiviteter.</p> <p>Ett frågeområde kring digitalisering har lagts till i mallen för de nämndbesök som genomförs i verksamheten.</p> <p>Digitalisering kommer vara ett fortsatt förbättringsområde under 2018.</p>
<p>Elevhälsans förebyggande arbete behöver utvecklas.</p>	<p>Enligt skollagen ska elevhälsoteamen på skolorna fokusera på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet med ett salutogent perspektiv. Detta innebär att arbeta med de faktorer som bidrar till hälsa, lärande och utveckling. Skolorna har under läsåret 2016/17 arbetat med flera olika förebyggande och hälsofrämjande insatser i syfte att minska psykiska ohälsan, stress, rökning och alkohol hos ungdomar på Linköpings gymnasieskolor. Elevhälsoteamen har bland annat träffat elevgrupper där eleverna fått kunskap om olika skydds- och riskfaktorer. På flera skolor har skolvårdar på skolorna involverats i det främjande arbetet. Genom att de olika kompetenserna på skolan samarbetar kan åtgärder skyndsamt genomföras och riskfaktorer identifieras. Några skolor har genomfört kurser i studieteknik i syfte att minska elevernas stress inför skolarbetet.</p> <p>Under 2018 har Linköpings kommun beviljats statsbidrag i hälsofrämjande elevhälsoarbete. Det övergripande målet för arbetet är att utveckla, utvärdera och sprida effektiva, hälsofrämjande arbetssätt på olika grund- och gymnasieskolor i Linköpings kommun. Utifrån de erfarenheter och kunskaper som synliggörs i detta arbete kommer en långsiktig hållbar strategi för kommunens hälsofrämjande arbete från grundskola till gymnasium att arbetas fram.</p>

<p>Skolorna behöver utveckla arbetet med elevinflytande.</p>	<p>Av skolornas kvalitetsrapporter framgår att arbete med att öka elevinflytandet pågår. På Berzeliuskolan har t e x elevrepresentanter från olika program deltagit i programforum; ett möte mellan rektor, personal och elever där utbildningsfrågor diskuteras. På Folkungaskolan möter delar av elevkårens styrelse skolledningen varje vecka i ett schemalagt möte. På Birgittaskolan träffas man i elevforum som rektor håller i. Elevforumet innebär att rektor berättar om hur verksamheten fungerar och delger information så eleverna ges möjlighet att förstå vad som händer på skolan. Eleverna för sedan information vidare till sina klasser. Utöver detta bjuds också rektor in till klassernas mentorstid. På Katedralskolan arbetar elevkåren med att öka elevinflytandet genom; regelbundna klassråd på mentorstid, återkommande frukostmöten där ordningsregler och den psykosociala miljön diskuteras, och studieplanering under mentorstid, studieplanering som syftar till att öka elevinflytandet och minska stressen etc. På ALG har mentorer och elever samarbetat kring t e x framtagande av ordningsregler. Elever, lärare och rektor träffas också några gånger per termin i Elevforum för att behandla frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för verksamheten.</p> <p>Sammanställningen av gymnasieenkätens frågeområde "Elevkår/Elevråd/Elevforum" visar dock att arbetet med att utveckla detta område bör fortsätta då kunskapen om, alternativt arbetet inom elevkåren, elevrådet och/ eller elevforumens endast är känt för 63,3 % av de gymnasieelever som besvarat enkäten.</p> <p>Den beskrivning som ges är att det ibland kan vara svårt att få elever delaktiga. Detta då de helst inte vill gå ifrån skolarbetet men samtidigt heller inte vill delta efter lektionstid.</p>
<p>Skolorna ska erbjuda intressant, stimulerande och utvecklande undervisning som ska leda till ökad måluppfyllelse.</p>	<p>Förbättringsområdet identifierades inför 2017 där de kommunala skolornas resultat i bildningsnämndens elevenkät pekade på en trend där det sammantagna indexet för frågorna "Skolarbetet är intressant" och "Skolarbetet stimulerar mig att lära mig mer" sjönk mellan 2015-2016. I 2017 års elevenkät återfinns en mindre ökning på samtliga kommunala gymnasieskolor på dessa två frågor jämfört med 2016 års resultat.</p> <p>Flera av skolorna har i sina kvalitetsrapporter för läsåret 2016/17 angett mål med koppling till förbättringsområdet. En återkommande aktivitet för att stimulera eleverna att vilja lära mer och bli mer intresserade av skolarbetet är ett fortsatt utvecklande av den formativa lärprocessen. Genom att tydliggöra målen och vad som förväntas av eleverna för att nå dessa ges eleverna möjlighet att ta ansvar för det egna lärandet, vilken i sin tur förväntas öka motivationen att lära. Flera skolor har under läsåret även prövat nya metoder som erbjuds i och med digitaliseringen där olika digitala verktyg kan underlätta lärprocessen både för elever och lärare.</p> <p>Förbättringsområdet har en tydlig koppling till elevernas frånvaro. Ett stimulerande och utvecklande skolarbete påverkar elevernas vilja att närvara i skolan. I uppföljningen av elevernas totala frånvaro läsåret 2016/17 återfinns en mindre ökning mellan 2015/16 och 2016/17. Frånvaron varierar stort mellan olika skolor och olika program och har under läsåret 2016/17 varit ett fokusområde på många skolor. På många av programmen med mindre elevantal påverkas den totala frånvaron av ett fåtal individer. I skolornas kvalitetsrapporter framgår att flera insatser har pågått under läsåret. De skolor som haft tillgång till heltidsmentorer uppger att detta haft en positiv effekt på elevernas närvaro då mentorer bidrar till en tätare elevuppföljning och en utökad kontakt med elever, föräldrar, undervisande lärare och övrig skolpersonal. I samband med Skolinspektionens regelbundna tillsyn av gymnasieskolan under 2016-2017 fick flera av de granskade enheterna kritik kring elevhälsans förebyggande arbete. Som en konsekvens har flera skolor sett över elevhälsans organisering och arbetssätt vilket på sikt även förväntas ha en effekt på elevernas närvaro i skolan. På flera av de högskoleförberedande programmen ökar frånvaron mellan årskurs 1 och 3, på flera av yrkesprogrammen minskar frånvaron under samma tidsperiod. En förklaring kan vara att yrkesprogrammets karaktärskurser ofta är förlagda under gymnasietidens senare årskurser vilka av många elever upplevs som mer stimulerande än de teoretiska motsvarigheterna.</p>

	<p>Elevernas frånvaro kopplas av flera enheter samman med en ökad andel elever med psykisk ohälsa, vilket även detta påverkar förbättringsområdet. Elevhälsan utgör här en avgörande part för att förbättra elevernas mående. Elevhälsan har på samtliga kommunala skolor under 2017 förstärkts med skolpsykologer anställda på skolorna, vilket är en förutsättning för ett gott förebyggande arbete. Även andra relaterade insatser har förekommit på skolorna under 2017, däribland insatser kopplade till stresshantering och studieteknik.</p> <p>Frånvaro och psykisk ohälsa är fortsatta förbättringsområden under 2018, liksom att skolorna ska erbjuda intressant, stimulerande och utvecklande undervisning.</p>
<p>Fortsatt utveckling av metoder för språkstöd och språkutvecklande arbetssätt.</p>	<p>Av Berzeliusskolans kvalitetsrapport framgår att elever med invandrarbakgrund är tydligt överrepresenterade bland de som inte når gymnasieexamen. Språksvårigheter anges som främsta orsak. Skolan ser att ett språkutvecklande arbetssätt för den ökande andelen elever i åk 1 med kort tid i Sverige skulle kunna öka måluppfyllelsen. Sannolikt blir det ett generellt fokus för all personal under läsåret 18/19.</p> <p>Inom Språkintröduktion har språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen identifierats som en prioriterad insats. Därför har en arbetsgrupp bestående av en deltagare från respektive skola skapats. Dessa kommer under våren 2018 genomgå olika fortbildningsinsatser för att under kommande läsår kunna fungera som handledare i ett kollegialt lärande i språkutvecklande arbetssätt för SI-arbetslagen på de egna skolorna.</p> <p>Enligt Nihad Bunar, professor vid Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen Stockholms universitet, är studiehandledning på modersmål helt avgörande för nyanlända elevers skolframgång. I ett samarbete med Barn- och Ungdomsavdelningen tillsattes därför under hösten en arbetsgrupp med syfte att svara på frågan om en kommunlicens av det digitala verktyget "Studiestöd på modersmål" via IL skulle kunna vara ett komplement till den fysiska studiehandledningen. Materialet är kopplat till svenska läromedel. Lärobokstexten på svenska varvas med studiehandledning på elevens modersmål. Förfrågan från lärare om materialet har framförts många gånger under innevarande läsår. Under vårterminen 2018 kommer ett pilotprojekt att bedrivas på ett antal grund- och gymnasieskolor för att utvärdera funktion, kvalitet och användbarhet innan arbetsgruppen tar ett beslut om eventuellt upphandling.</p> <p>Det specialpedagogiska projekt som pågått sedan 2014 avslutades i juni 2017. Lärare har bl.a. genom erbjudandet om utbildning i specialpedagogik rustats för att bättre kunna möta behoven i klassrummet. Kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte fortgår också genom det nätverk av specialpedagoger och speciallärare som skapats.</p>

Gemensamma förbättringsområden för 2018 inom gymnasie- och gymnasiesärskolan:

- Stimulera till lärande/elevinflytande
- Frånvaro
- Psykisk ohälsa/elevhälsa
- Övergångar
 - Grundskola/grundsärskola – gymnasieskola/gymnasiesärskola
 - Introduktionsprogram- nationella program
 - Gymnasieskola/gymnasiesärskola- vuxenutbildning
- Digitalisering

Uppföljning av 2017 års gemensamma förbättringsområden inom vuxenutbildningen

Förbättringsområde 2017	Genomförda aktiviteter
<p>Fortsatt satsning kring digitalisering och e-lärande på skolorna.</p>	<p>Inom vuxenutbildningen ska eleven själv stå för sina läromedel. Tillgång till digitala verktyg som utbildningsanordnaren kan låna ut varierar.</p> <p>Avdelningen för gymnasie- och vuxenutbildningen har under året utarbetat en strategi för digitalisering. Utifrån den har sedan de kommunala skolorna utarbetat sina digitala handlingsplaner. Alla ledningsgrupper har utvärderat sin verksamhet utifrån ett digitalt perspektiv med SKL:s verktyg LIKA. Verktöget är ett stöd för rektor, förskolechef och förvaltning att fokusera på rätt saker, att prioritera insatser och aktiviteter.</p> <p>Ett frågeområde kring digitalisering har lagts till i mallen för de nämndbesök som genomförs i verksamheten.</p> <p>Digitalisering kommer vara ett fortsatt förbättringsområde under 2018.</p>
<p>Kartläggning och kompetensutveckling kring vuxenstuderande med olika funktionsnedsättningar inom bl.a. autismspektret, neuropsykiatriska diagnoser och psykisk ohälsa. Genom samordning, vägledning och stöd kan måluppfyllelsen öka för den allt större elevgruppen med funktionsnedsättningar.</p>	<p>Bakgrund till projektet, som finansieras av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), är att elever med funktionsnedsättning inom vuxenutbildningen ofta inte får det stöd de behöver. Syfte för projekt ”Förbättrad samordning och måluppfyllelse för vuxenstuderande med funktionsnedsättning i Linköpings kommun” är att genomföra en fördjupad kartläggning av hur stödet till elever med funktionsnedsättning ser ut idag inom vuxenutbildningen samt föreslå förbättringsåtgärder.</p> <p>Kartläggningen ska mynna ut i:</p> <ul style="list-style-type: none"> - förslag till förbättrad samordning av stödet för hela vuxenutbildningen, - förslag till central organisation och arbetssätt/metoder för att fånga upp elevernas behov för att kunna tillgodose dessa, - förslag på hur det går att utveckla en välfungerande samverkan mellan aktörer med koppling till vuxenutbildningen; t ex Försäkringskassa, Arbetsförmedling, LSS, samt vuxenhabilitering. <p>I en första analys av kartläggningen, via intervjuer och deltagande observationer inom både upphandlad och kommunal vuxenutbildning, har nedanstående faktorer blivit tydliga:</p> <ul style="list-style-type: none"> - behov av en samordnarfunktion som är centralt placerad inom vuxenutbildningen med ansvar för intern och extern kommunikation mellan Jobb- och kunskapstorget och de olika utbildningsanordnarna samt mellan vuxenutbildningen och Socialtjänst, Försäkringskassa, LSS och Arbetsförmedling - vikten av tidig information om elevens funktionsnedsättning, vilket möjliggör tidigt insatt stöd, - vikten av närhet till stödfunktioner, - behov av anpassad specialpedagogik till SFI. <p>Slutredovisning för det första projektåret är i juni 2018. Därefter planeras för implementering av förbättrad organisation och samverkan förutsatt att ytterligare medel finns till projektet.</p>
<p>Fortsatt utveckling av metoder för språkstöd och språkutvecklande arbetssätt.</p>	<p>Birgittaskolan har fortsatt utvecklingsarbetet och samverkan mellan lärare inom utbildning för svenska för invandrare (SFI) och svenska som andraspråk. Arbetet påbörjades under 2014 och målet är att förbättra och utveckla övergångarna mellan skolformerna inom svenska som andraspråk. En förstelärare har rekryterats för att ytterligare förstärka arbetet.</p> <p>Arbete med det s.k. vårdspåret på Birgittaskolan har fortsatt och innebär samverkan mellan lärare inom SFI och vård- och omsorg samt inom grundläggande svenska, samhällskunskap och biologi.</p>

	<p>Ytterligare ett spår inom vård- och omsorg har tagits fram på Birgittaskolan. Det är en utbildning till vårdbiträde på två terminer där vårdkurserna kompletteras med grundläggande svenska samt orienteringskurs i studieteknik. Lärarna arbetar tematiskt och läraren i svenska är en nyckelperson i arbetslaget.</p> <p>MoA Lärcentrum har under 2017 planerat för att i januari 2018 starta en barn- och fritidsutbildning på fyra terminer där grundläggande svenska studeras parallellt med övriga kurser. I utbildningen ingår även en orienteringskurs med inriktning mot yrkessvenska och språkstöd minst 2 timmar per vecka.</p> <p>Behovet av metoder för språkstöd och språkutvecklande arbetssätt är stort i den målgrupp som studerar inom vuxenutbildningen i dag och även fortsättningsvis. Därför är detta utvecklingsområde med även 2018.</p>
Erbjuda vuxenutbildning under hela året d.v.s. inte terminsvis, inom den kommunala vuxenutbildningen	Enligt styrdokumenterna ska vuxenutbildningen bedrivas kontinuerligt under hela året så att den möter varje elev utifrån dennes behov och förutsättningar. Så är det inte i Linköpings kommun inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning och Skolinspektionen påpekade denna brist. En förutsättning för att kunna bedriva undervisning under hela året är att arbetstidsavtalet för lärare ändras från ferietid till något annat som bättre kan möta kravet på kontinuerlig undervisning under hela året. Den fackliga förhandlingsprocessen mellan arbetsgivare och fackliga parter pågår och leds av den centrala förhandlingsavdelningen i kommunen. Alla lärare som undervisar inom SFI har redan ett annat arbetstidsavtal.

Gemensamma förbättringsområden för 2018 inom vuxenutbildningen:

Skolchefen har fattat beslut om att förändra vuxenutbildningens organisation genom att samla de kommunövergripande funktioner och myndighetsuppdrag som finns inom vuxenutbildningen och tillskapa en ny enhet som får namnet Centrum för vuxenutbildning. Centrum för vuxenutbildning ska ledas av en enhetschef som blir en nyinrättad chefstjänst.

Centrum för vuxenutbildning ska utgöra en sammanhållen organisation för Linköpings kommuns vuxenutbildning som ska:

- ge förutsättningar att möta upp de nya kraven och förväntningarna som ställs på vuxenutbildningen t ex utbildningsplikten, studiestartsstödet, förkorta tiden för etablering
- tydliggöra uppdrag, roller och ansvar inom vuxenutbildningen
- ge förutsättningar för effektiv ledning, styrning, verksamhetsuppföljning och utvärdering
- utgöra en tydlig samverkanspart för andra förvaltningar, myndigheter och organisationer

Andra gemensamma förbättringsområden för vuxenutbildningen:

- Förbättrad verksamhetsuppföljning t ex avseende måluppfyllelse och genomströmning
- Digitalisering
- Fortsatt utveckling av metoder för språkstöd och språkutvecklande arbetssätt.

Uppföljning av 2017 års förbättringsområden inom arbetsmarknad och integration

Förbättringsområde 2017	Genomförda aktiviteter
Ny organisation på Jobb- och kunskapstorget.	Sedan den 20 september 2017 arbetar Jobb- och kunskapstorget utifrån en ny organisation med åtta "självstyrande team". Dessa team tar gemensamt ansvar för att utforma och utveckla arbetsprocesser, definiera delmål och utvärdera resultat kring individen samt för att sätta teamets arbete i ett helhetsperspektiv utifrån bildningsnämndens uppdrag. Teamen baseras utifrån ålders- och kontaktgrupper. Planering och samverkan görs med Avdelningen för försörjningsinsatser (AFI) på Socialförvaltningen Linköpings kommun samt med externa aktörer som Arbetsförmedlingen, Region Östergötland och Försäkringskassan.
Kartläggning och analysarbete av arbetslösa med försörjningsstöd. Samarbete med avdel-	För oktober 2017 redovisade Avdelningen för försörjningsinsatser (AFI), att för målgruppen som erhåller ekonomiskt bistånd per månad i Linköpings kommun fanns cirka 850 personer som enskilt kodades som "arbetslösa" enligt socialstyrelsens nationella riktlinjer för orsakskoder. Arbetsförmedlingen har huvudansvar

ningen för försörjningsstödsinsatser (AFI) på socialförvaltningen).	för en del av de arbetslösa vad gäller insatser till självförsörjning. För att kommunen ska kunna erbjuda fler arbetslösa försörjningsstödstagare relevanta insatser behöver en fördjupad analys av gruppen göras på gruppnivå. Kartläggningen och analysen ska redovisas för bildningsnämnden och socialnämnden i april 2018.
Utveckling av samordnad handlingsplan för varje deltagare.	De självstyrande teamen på Jobb- och kunskapstorget arbetar aktivt med att hålla handlingsplaner för varje individ levande och dokumentera i dessa för att kunna mäta och rapportera sina resultat. Varje team mäter sitt resultat var tredje månad och utvärderar detta tillsammans med närmsta chef. Ett utvecklingsarbete har startat av verksamhetssystemet Accorda.
Utveckling av aktiviteter kopplade till utsluss och stegförflyttning på trappmodell för aktivitetsförmåga.	Under 2017 utreddes behovet av en arbetsinriktad verksamhet, en utsluss som utvecklar arbetsförmågan hos de individer som är långt från arbetsmarknaden. Målet med utsluss är att undvika inläsningseffekter för individer. Framtagandet av en stegförflyttning på en trappmodell för aktivitetsförmåga har visat sig vara en mycket invecklad process. Under 2017 har ett flertal samarbetsmöten och workshops anordnats med olika myndigheter och Linköpings universitet, vilket har belyst behovet av en gemensam samordnad trappmodell för samtliga berörda myndigheter. Samordningsförbundet centrala Östergötland har därefter påbörjat ett arbete som ska synkronisera en trappa som är övergripande för samtliga berörda myndigheter.
Utveckla strategisk samverkan med olika aktörer inom de tre lokala överenskommelserna.	Enligt tilläggsdirektiv beslutade i februari 2017 ska Delegationen för unga och nyanlända i arbete (DUA) främja samverkan mellan aktörer som har betydelse för nyanländas etablering i arbetslivet. I dialog med Arbetsförmedlingen, SKL och enskilda kommuner har DUA tagit fram en modell för hur samverkan kan fördjupas. Modellen bygger bland annat på jobbspår (i samarbete med utbildningsinsatser) till arbete för individen. Samarbetet befästs genom lokala överenskommelser mellan Linköpings kommun och Arbetsförmedlingen.
Utveckla samarbetet med näringslivet och kommunen som arbetsgivare.	En utveckling av samarbetet med näringslivet och kommunen som arbetsgivare har skett inom ramen för arbetsmarknadssatsningen. Utbildningsförvaltningen och Avdelningen för arbetsmarknad och integration har tillsammans med HR tilldelats medel under 2017 för att genomföra arbetsmarknadssatsningar för de personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetsmarknadssatsningarna har följande tre fokusområden: 1. Jobbsluss, 2. Etableringsteam, 3. Projektbaserade arbetsmarknadsinsatser. Jobbsluss Jobbsslussen är ett arbetsmarknadsprojekt med syfte att dels få människor i försörjningsstöd till varaktig sysselsättning och dels bidra till kommunens rekrytering av medarbetare i de olika verksamheterna. Samtliga kommunala bolag och förvaltningar har åtagit sig att ta emot personer inom Jobbsslussen och i arbetsmarknadsprojektet bistå kommunen, förvaltningar och bolag med centralt stöd, coaching/handledning av deltagare och verksamheter under hela processen. Målet är att det 2017-2018 ska finnas totalt 300 platser inom Jobbsslussen. Jobbsslussen startade i april 2017 med rekrytering och uppbyggnaden av verksamheten. Målet för Jobbsslussen var att under 2017 nå resultatet 300 placeringar (plus 100-satsningens 100 platser). Det var en tuff utmaning då bemanningen i projektet var knapp och under uppbyggnad, samt att gruppen fick i uppdrag att fokusera på extratjänster. Medarbetare har rekryterats under 2017 och teamet blir inte komplett förrän i början av 2018, vilket bidragit till att målet inte har kunnat uppnås. Under perioden oktober till december tillsattes 125 platser. Etableringsteam Syftet med den lokala överenskommelsen gällande nyanländas etablering i Linköping som gick ut vid årsskiftet (BIN 2017:182) var att förkorta etableringstiden. Under 2017 har förutsättningarna för att bilda ett etableringsteam klargjorts. Under 2017 har Linköpings kommun tillsammans med Arbetsförmedlingen och Kinda kommun utformat tre jobbspår i sektorerna bygg, industri och vård, skola och omsorg.

	<p>Projektbaserade arbetsmarknadsinsatser</p> <p>Inom arbetsmarknadssatsningen finns ett flertal projektbaserade arbetsmarknadsinsatser som exempelvis Drivbänk och Garaget. Drivbänk är ett samarbete med Samordningsförbundet i centrala Östergötland och det lokala näringslivet i Vreta kluster. Projektet syftar till att stärka de personer som står långt från arbetsmarknaden till att bli anställningsbara inom gröna näringar såsom jordbruk, djurhållning och odling genom utbildning och praktik. Inom ramen för projektet bedrivs även caféverksamhet där deltagarna erbjuds möjlighet att få erfarenhet av serviceyrken och livsmedelshygien.</p> <p>Garaget är ett projekt med syfte att verka för ett integrerat Linköping genom att Linköping tillsammans med projektets samarbetspartners (Vreta kluster, Klöverns fastighetsbolag och White arkitekter) skapar en mötesplats för samtliga Linköpingsbor. Projektet tillhandahåller fysiska förutsättningar för mötesplatser och skapar samarbeten med utförare som erbjuder aktiviteter på området.</p> <p>Dessutom har ett samarbete påbörjats med Sveriges byggindustrier och Byggnadsfackförening.</p>
--	---

Gemensamma förbättringsområden för 2018 inom arbetsmarknad och integration:

- Kartläggning och analysarbete av arbetslösa med försörjningsstöd. Samarbete med avdelningen för försörjningsinsatser (AFI) på socialförvaltningen. Detta ligger till grund för verksamhetsutvecklingen.
- Fortsatt utveckling av gemensamma och förankrade handlingsplaner på Jobb- och kunskapsstorget samt i Idrott och Service uppdrag
- Utveckling av samarbetet med LeanLink, Idrott- och service för att kunna få ut deltagarna till sysselsättning, externt arbete eller utbildning
- Stegförflyttning på trappmodell för aktivitetsförmåga tillsammans med Samordningsförbundets medlemmar
- Fortsatt strategisk samverkan med olika aktörer genom en eller flera lokala och regionala överenskommelser
- Nya insatser och uppdrag inom arbetsmarknadssatsningen, exempelvis idéburet offentligt partnerskap (IOP) och etableringsinsatser

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Kommunfullmäktige antog den 16 februari 2016 ett program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare. Av programmet framgår bl. a att varje nämnd ska med fullmäktiges program som grund utarbeta en plan som ses över årligen för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp. Planen ska omfatta samtliga utförare oavsett driftsform, d v s även verksamhet i kommunal regi i tillämpliga delar. Vidare ska varje nämnd i avtal med privata utförare säkerställa att information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Enligt program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare ska varje nämnd följa upp de avtal som nämnden tecknat med privat utförare samt de avtal/uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi. Det är viktigt att utifrån resultatet redovisa eventuella förbättringsområden samt hur de följs upp.

Bildningsnämnden har en modell för systematiskt kvalitetsarbete. Skollagen ställer krav på att detta ska finnas för varje huvudman (Skollagen kap 4 § 3). Huvudsyftet för det systematiska kvalitetsarbetet är följa upp att de mål som finns för utbildningen i skollag och andra styrdokument uppfylls.

Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet sker ett antal aktiviteter såsom uppföljning av resultat och mål, enkäter, besök i verksamheterna och internkontroll.

Kvalitetsarbetet sker kontinuerligt och resulterar i en årlig rapport. I och med att bildningsnämnden är huvudman för den upphandlade vuxenutbildningen och att denna utförs under en kommunal rektor har nämnden stor rådighet över verksamheten även under avtalsperioden.

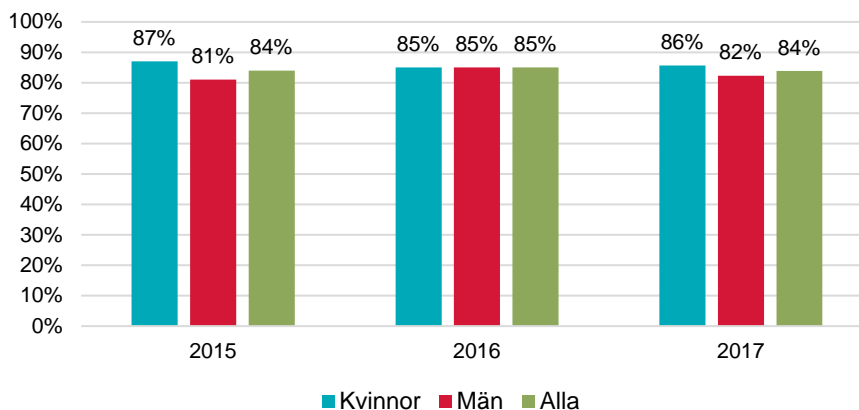
- Relevanta delar av den årliga kvalitetsrapporten rapporteras i nämndens verksamhetsberättelse och delårsrapporter.
- Politiker- och tjänstemannabesök sker enligt en systematisk form och avrapporteras årligen till nämnd.

Det systematiska kvalitetsarbetet ingår i de avtal bildningsnämnden sluter med privata utförare.

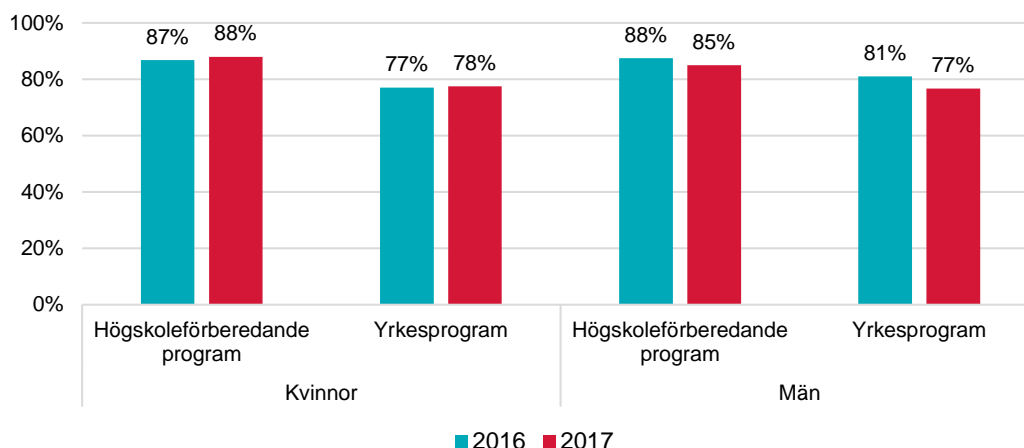
Jämförelser och verksamhetsmått

Gymnasieskola

Andel elever med examen, alla nationella program för de elever som gick ut från de kommunala gymnasieskolorna i juni respektive år

Andel kvinnor respektive män med examen per programtyp

Källa: Extens

Statistik gällande examensgrad för eleverna som gått ut från de kommunala gymnasieskolorna i juni respektive år. Den totala examensgraden har sjunkit med 1 procentenhet från 2016 till 2017. Examensgraden för kvinnor har ökat medan den har sjunkit för män. Från att examensgraden 2016 var lika stor för kvinnor och män är det 2017 återigen så att männen har en lägre examensgrad än kvinnorna på både yrkesprogram och högskoleförberedande program. På ett par av yrkesprogrammen har en väsentlig försämring av examensgraden skett. Försämringen har framförallt skett på ett yrkesprogram med många teoretiska kurser och det är framförallt elevernas svaga språkkunskaper som bidrar till att de inte når examen.

Vuxenutbildning

Linköping har en god arbetsmarknad med låg arbetslöshet, vilket är en orsak till att färre personer söker sig till vuxenutbildningen. Antalet elever är betydligt större än antalet helårsplatser, eftersom många elever läser en eller några få kurser för att t.ex. få behörighet att söka vidare till högre studier och att det är kontinuerlig antagning under hela året.

Antal helårsplatser	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Förändring jämfört med 2016
Gymnasial vuxenutbildning	1 955	1 542	-413
Grundläggande vuxenutbildning	451	422	-29
Utbildning i svenska för invandrare (sfi)	1 279	1 477	+198
Summa	3 685	3 441	-244

Antal helårsplatser i yrkesutbildning	2016	2017
Totalt	1 403	1 255
Varav lärling	28	13

Antalet helårsplatser är lägre för gymnasial och grundläggande vuxenutbildning jämfört med 2016. För utbildning i svenska för invandrare är det däremot fler helårsplatser.

Alla behöriga sökande har antagits till gymnasial vuxenutbildning i Linköpings kommun. Finns inte en viss yrkesutbildning i Linköpings kommun kan eleven söka den i en annan kommun. Linköpings kommun beviljar då detta, men varje kommun gör sin egen antagning och alla får inte plats.

Bildningsnämnden har under 2017 erhållit statsbidrag för yrkesinriktad vuxenutbildning och vuxlärling. Dessa har till del tagits i anspråk under 2017. De flesta yrkesutbildningar pågår minst tre terminer och statsbidragen behövs därför kommande år. Antal heltidsplatser i yrkesutbildning har minskat från 1 403 platser 2016 till 1 255 platser 2017. Antal helårsplatser för lärling har sjunkit till 13, vilket motsvarar 40 elever. Det är tyvärr lågt intresse för lärlingsutbildning både från elever och arbetsgivare. Lärling är ett bra sätt för eleven att lära sig ett yrke och arbetsplatsen får samtidigt möjlighet att pröva och lära känna eleven som förhoppningsvis kan bli anställd efter lärlingsutbildningen. Det behövs informationsinsatser till både elever och arbetsgivare samt studie- och yrkesvägledning för att få fler elever att studera lärling.

Arbetsmarknad och integration

Måluppfyllelse för arbetsmarknadsinsatser (inkluderar inte 100-satsningen och KAA)	2015	2016	2017
Antal avslutade ärenden på Jobb- och kunskapstorget	430	292	246
Kvinnor	227	142	129
Män	203	150	117

Måluppfyllelse för arbetsmarknadsinsatser (andel i procent, inkluderar inte 100-satsningen och KAA)	2015	2016	2017
Arbete	18 %	18 %	20 %
Studier	10 %	10 %	13 %
Insats via Arbetsförmedlingen/ Övrigt (flyttat, sjukdom, föräldraledig, arbetssökande, annat)	10 %	12 %	215 % (37 personer ^[1])

Kommentar

Andel i procent som återgått till arbete/studier från Jobb- och kunskapstorget har ökat 2017 jämfört med 2016. Antalet avslutade ärenden varit färre 2017 än tidigare år. En förklaring till det mindre antalet avslutade ärenden är att målgruppen för Jobb- och kunskapstorget befinner sig längre från arbetsmarknaden.

² Observera att andelen för 2017 endast avser insatser via Arbetsförmedlingen

Konsument- och budget- och skuldrådgivning

Tabellerna som följer visar antal minuter budget- och skuldrådgivning per invånare och år samt väntetid i antal veckor. Linköping har i flera år legat lägst i jämförelse med kommungruppen och riket. Medel till ytterligare en tjänst som budget- och skuldrådgivare beviljades från 2015 och har medfört en ökning av antalet minuter per invånare och även att väntetiden i antal veckor har sjunkit. För 2017 saknas statistik från Konsumentverket.

Antal minuter budget- och skuldrådgivning per invånare och år (Konsumentverket)	2015	2016
Eskilstuna	2,5	2,4
Gävle	2,1	2,1
Helsingborg	4,1	2,7
Jönköping	2,8	2,8
Linköping	1,4	2,2
Norrköping	2,8	3,1
Umeå	3,1	2,5
Uppsala	2,3	2,4
Västerås	3,0	3,1
Örebro	2,4	2,1
Riket	3,3	3,0

Väntetid i antal veckor till budget- och skuldrådgivning (Konsumentverket)	2015	2016
Eskilstuna	4	4
Gävle	1	3
Helsingborg	2	1
Jönköping	7	5
Linköping	5	4
Norrköping	4	4
Umeå	2	2
Uppsala	3	6
Västerås	12	10
Örebro	1	0
Riket	4	4

Nedanstående tabell visar antal minuter konsumentrådgivning per invånare och år. Linköping ligger inte längre lägst i jämförelse med kommungruppen och riket. Linköping har som tidigare 1,0 tjänst. Både Norrköping och Umeå ligger lägre och i ytterligare några kommuner har antalet minuter per invånare sjunkit. För 2017 saknas statistik från Konsumentverket.

Antal minuter konsumentrådgivning per invånare och år (Konsumentverket)	2015	2016
Eskilstuna	2,2	2,1
Gävle	3,3	3,3
Helsingborg	1,8	2,0
Jönköping	1,1	1,1
Linköping	0,8	0,8
Norrköping	0,8	0,7
Umeå	0,8	0,6
Uppsala	1,7	1,6
Västerås	3,3	3,3
Örebro	1,8	0,9
Riket	1,9	1,4

Från och med den 1 januari 2018 tillhör efter beslut av kommunfullmäktige inte längre budget-, skuld- samt konsumentvägledning bildningsnämndens ansvarsområde, (BIN 2017-252).

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Bildningsnämnden	1 581	1 657	76	1 447	1 549
Gymnasieskola	549 733	543 842	-5 891	513 450	494 438
Gymnasiesärskola	35 060	35 200	140	34 551	35 716
Vuxenutbildning inkl. sÄrvux	118 004	121 271	3 267	71 708	73 208
Arbetsmarknads- och integrationsinsatser	47 979	55 615	7 636	81 829	81 857
Konsument-, budget och skuldrÅdgivning	3 114	3 185	71	2 989	2 903
Uppdragsutbildning	-2 287		2 287	-497	-142
Ofördelad pris- och lÅnejustering	0		0	0	0
Summa	753 184	760 770	7 586	705 477	689 529
<i>varav kostnader</i>	<i>929 940</i>	<i>914 943</i>		<i>899 679</i>	<i>850 484</i>
<i>varav intÅkter</i>	<i>176 756</i>	<i>154 173</i>		<i>194 202</i>	<i>160 955</i>

Specifikation av resultat fÅrdelat pÅ nÅmnd och verksamhet

Verksamhet	Resultat 2017	varav nÅmnden	varav kommunal verksamhet	Avvikelse i % av omslutning
BildningsnÅmnden	76	76	0	4,6 %
Gymnasieskola	-5 891	4 378	-10 269	-1,1 %
GymnasiesÅrskola/SÅrvux	140	-999	1 139	0,4 %
Vuxenutbildning	3 267	1 126	2 141	2,7 %
Arbetsmarknads- och integrationsinsatser	7 636	5 578	2 058	13,7%
Konsument-, budget och skuldrÅdgivning	71	71	0	2,2 %
Uppdragsutbildning	2 287	0	2 287	
OfÅrdelad pris och lÅnejustering	0	0	0	
Summa	7 586	10 230	-2 644	1,0 %

Kommentarer

NÅmndens anslagsdel (stÅrre avvikelser)

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan redovisar ett Åverskott pÅ ca 4 400 tkr. Avvikelsen beror pÅ lÅgre kostnader fÅr lokaler Ån budgeterat till fÅljd av att planerade lokalomstÅllningar inte genomfÅrs. Åverskottet fÅr lokaler År ca 2 000 tkr. Den specialpedagogiska satsning som nÅmnden fattade beslut om under vÅren och som skulle genomfÅras under hÅsten, har inte kunnat genomfÅras fullt ut. Anledningen År att skolornas tÅjansteplanering fÅr hÅstterminen redan var lagd och det var svårt att frigÅra tÅnkt personalgrupp fÅr satsning, Åverskott pÅ ca 800 tkr av den totala satsningen pÅ 3 200 tkr. Kostnaderna fÅr Gymnasieantagningen blev ocksÅ lÅgre Ån budgeterat.

I bokslutet 2016 bokades 15 000 tkr som en fordran pÅ Migrationsverket fÅr ersÅttningskostnader som kommunen hade fÅr asylsÅkandes skolgÅng. Under 2017 har Migrationsverket betalat ut 13 400 tkr fÅr kostnader som hÅrde till 2016.

FÅr gymnasieskolan skiljer det ca 5 500 tkr pÅ Årets utfall jÅmfÅrt med prognosen per den 31 oktober. FÅrÅndringen bestÅr av lÅgre kostnader fÅr karriÅrtÅnster och lÅrarlÅnelyftet efter avstÅmning och utbetalning frÅn Skolverket, ca 1 800 tkr. Kostnaderna fÅr Gymnasieantagningen blev ca 600 tkr lÅgre samt hÅgre ersÅttningskostnader fÅr asylsÅkande fÅr 2016

än prognostiserat, ca 2 300 tkr. Den högre ersättningen för 2016 gjorde att en något högre ersättning för 2017 bokats upp jämfört med prognosen i oktober.

Gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan redovisar ett underskott på – 1 000 tkr som beror på fler elever med multifunktionsnedsättningar som kräver individuella och långtgående insatser. Elevgruppen inom gymnasiesärskolan har över tid blivit mer resurskrävande. Detta är ingen tillfällig förändring utan det kommer fler och fler elever med stora behov. Under 2018 kommer bildningsnämnden föreslå att utbildningskontoret ska se över gymnasiesärskolans programersättningar och bidragsbelopp utifrån en tydligare koppling mellan elevens funktionsnedsättning och programersättning. Arbetet ska utföras i dialog med grundsärskolan.

Om underskottet i verksamheten kvarstår 2018 behöver nämnden göra omfördelningar inom ram 2018 för att nå en budget i balans för gymnasiesärskolan. I samband med revidering av internbudget för pris- och löneuppräknings, detta sker vanligtvis vid nämndsammanträde i juni eller september, kommer förslag för omfördelning inom ram att föreslås.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen redovisar ett överskott på ca 1 120 tkr. Avvikelsen beror på lägre efterfrågan på gymnasial vuxenutbildning.

Arbetsmarknads- och integrationsinsatser

Arbetsmarknads- och integrationsinsatser redovisar ett överskott på ca 5 600 tkr. Överskottet beror dels på att medel för arbetsmarknadsinsatser och stadsdelssatsningar, ca 2 700 tkr, inte förbrukats fullt ut, dels på att verksamhetsbidraget till Migrationscentrum upphört vid halvårsskiftet på grund av att Migrationscentrums verksamhet gått i konkurs, ca 560 tkr, och dels på lägre kostnader för offentligt skyddat arbete i kombination med en högre ersättning från Arbetsförmedlingen än budgeterat, ca 2 400 tkr. En anledning till att budgeterade medel för arbetsmarknadsinsatser och stadsdelssatsningar inte förbrukats fullt är att avdelningen för arbetsmarknad och integration varit underbemädd under året samt att utvärdering av tidigare insatser behövt göras för att framåt kunna genomföra insatser som är så verkningsfulla som möjligt.

Kostnaden för feriearbete uppgick till 11 750 tkr. Det var ca 550 tkr mer än budgeterat. I internbudgeten 2018 finns 12 760 tkr avsatta för uppdraget som under 2018 kommer ha en viss annan utformning.

Kommunala enheter (större avvikelser)

Resultat per skola/enhet Belopp tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse mot budget
Berzeliuskolan	-325	0	-325
Berzeliuskolan Uppdragsutbildning	-64	0	-64
Birgittaskolan	958	0	958
Birgittaskolan Uppdragsutbildning	1	0	1
Katedralskolan	-546	0	-546
Anders Ljungstedts Gymnasium	-2 407	0	-2 407
Folkungaskolan	-863	0	-863
Sektionen för resurs- och stödverksamhet	26	0	26
Jobb- och kunskapstorget	1 208	0	1 208
Bildning gem verksamhet	-631	0	-631
Arbetsmarknadssatsning	0	0	0
Summa	-2 645	0	-2 645

Berzeliuskolan redovisar ett underskott på – 325 tkr som beror på att allt fler elever inom gymnasiesärskolan behöver långtgående insatser som är mycket resurskrävande.

Birgittaskolan redovisar ett överskott på 960 tkr där gymnasieskolan gör ett underskott på – 2 900 tkr och vuxenutbildningen ett överskott på 3 860 tkr. Underskottet på gymnasieskolan beror på skolans små elevgrupper samt att många elever är i behov av extra stödresurser. Överskottet inom vuxenutbildningen beror på fler producerade elevtimmar än beräknat. Resultatet för Birgittaskolan blev cirka 4 000 tkr bättre än prognosen per den 31 oktober. Förändringen beror

på fler producerade elevtimmar inom alfabetisering där avsaknad av bra systemstöd försvårat skolans prognos av producerade elevtimmar.

Anders Ljungstedts gymnasium redovisar ett underskott på – 2 407 tkr och beror främst på betydligt färre elever än förväntat på språkintrouktion. Även andra program har färre elever än budgeterat, vilket bidrar till underskottet. Flygtetikutbildningen har svårt att rekrytera lärare vilket genererar överskott för programmet. Arbetet med rekrytering pågår. Inför höstterminen 2017 anpassades stöd- och ledningsfunktioner på skolan efter rådande elevantal. Enheten har under året haft extraordinära kostnader, cirka 800 tkr, för avvecklingen av handels och administrationsprogrammet, kostnader som inte kommer att finnas 2018.

Anders Ljungstedt gymnasiums underskott blev mindre än befarat vid tidigare prognoser under året. Förändringen mellan utfall och prognosen i oktober är ca 1 300 tkr och beror på högre intäkter än prognostiserat.

Folkungaskolan redovisar ett underskott på – 863 tkr som beror på färre elever på det estetiska programmet, högre kostnader för timlöner samt minskade bidrag för nystartsjobb. Under hösten har skolan också haft högre kostnader för det individuella valet än budgeterat, vilket är förklaringen till skillnaden mellan prognosen i oktober, – 412 tkr, jämfört med utfallet. Analysarbetet med varför kostnaderna för det individuella valet blev högre än förväntat kommer göras.

Katedralskolan redovisar ett underskott på – 546 tkr som främst beror på färre elever på IB (International Baccalaureate) och på det humanistiska programmet än beräknat.

Jobb- och kunskapstorget redovisar ett överskott på 1 208 tkr. Viss obalans finns mellan enhetens verksamheter där resultatet för vuxenutbildningen visar ett underskott på cirka – 850 tkr och resultatet för arbetsmarknads- och integrationsinsatser ett överskott på cirka 2 050 tkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader p.g.a. vakanta tjänster. Ledningen på JKT har medvetet avvaktat med att tillsätta vakanser under hösten för att efter implementationen av det nya arbets sättet med självstyrande team göra en analys av vilka kompetenser som saknas och bör tillsättas. Från och med 2018 kommer enheten inte budgetera med kostnader som tillhör vuxenutbildningen då den nya enheten Centrum för vuxenutbildning kommer starta.

Jobb- och kunskapstorgets överskott blev cirka 700 tkr mer än prognostiserat i oktober. Enheten har i slutet av året haft lägre personal- och datakostnader än förväntat.

Flera av de kommunala gymnasieskolorna redovisar ett underskott för 2017. Samtliga kommunala gymnasieskolor med underskott har positivt eget kapital, det vill säga överskott från tidigare år, att kvitta underskotten med. Anders Ljungstedts gymnasiums egna kapital räcker inte fullt ut och enheten behöver återställa 319 tkr inom tre år. De kommunala enheterna måste emellertid anpassa sina organisationer för att nå balans 2018.

Investeringar

Investeringar Belopp tkr Ändamål	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Gymnasieskola	5 368	9 850	4 483	5 098	5 397
Gymnasiesärskola/Särvux	471	100	-371	136	118
Vuxenutbildning	580	300	-280	398	1 150
Arbetsmarknad/integration	52	100	48	0	213
Uppdragsutbildning	106	0	-106	50	0
Ofördelad investeringsram					
Summa	6 576	10 350	3 774	5 682	6 878
<i>varav utgifter</i>	6 616	10 350	3 734	5 682	6 878
<i>varav inkomster</i>	40	0	0	0	0

Prognos utgifter vid delårsbokslut per den 31 oktober var 8 655 tkr. En del beställningar är gjorda sent under hösten där leverans beräknas bli under 2018 och kommer belasta 2018 års investeringsram.

Lokalförsörjning

Nämndens lokalplanering och utformning av programutbud på de kommunala gymnasieskolorna är en del i arbetet med en sammanhållen kommun. Bildningsnämnden står den kommande 10-årsperioden inför ett stort omställningsbehov vad gäller lokaler. Utmaningarna kan huvudsakligen delas in i tre delar:

- **Den demografiska elevökningen inom gymnasieskolan** medför att det kommer behöva tillskapas nya utbildningsplatser inom gymnasieskolan de kommande åren, där störst efterfrågan återfinns på utbildningsplatser för högskoleförberedande program.
- **Förändringar i gymnasieskolans sökmönster** där en större andel elever väljer att studera på högskoleförberedande program föranleder ett behov av att nämndens sammantagna verksamhetslokaler för yrkesprogram i högre utsträckning behöver följa elevantalet samt att framtida lokaler utformas för ett mer effektivt lokalutnyttjande.
- **Anders Ljungstedts gymnasiums** utbildningar behöver omlokaliseras utifrån ineffektivt lokalutnyttjande, kommande stadsbebyggelse och Ostlänkens dragning.

Bildningsnämndens investerings- och lokalplan beskriver kommande utmaningar, projekt och förändringar i nämndens lokalbestånd utifrån behovet av framtida utbildningslokaler. Mot bakgrund av det kommunövergripande uppdrag som kommunstyrelsen gett nämnderna i samband med budget 2018 med plan för 2019-2021 har prioriteringar i nämndens plan genomförts. Detta innefattar effektiviseringar vad gäller lokalytor för yrkesprogrammen i framtida utbildningslokaler, men även en ökad grad av samutnyttjande mellan bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och barn- och ungdomsnämnden i Nya Kungsberget och övriga lokaler. Arbetet med att hitta synergieffekter vad gäller lokalutnyttjande kommer fortsätta under budgetperioden där gemensam planering och behovsbedömning mellan bildningsnämnden, barn- och ungdomsnämnden och kultur- och fritidsnämnden är en viktig framgångsfaktor.

Kapacitet skolor	Kapacitet	Nyttjandegrad
Anders Ljungstedts gymnasium	1 335 platser	81,0 %
Berzeliuskolan	900 platser	90,0 %
Birgittaskolan	470 platser	87,0 %
Folkungaskolan	700 platser	114,9 %
Katedralskolan	1100 platser	99,7 %

Typ av lokal	Yta per plats (kvm)	Lokalkostnad per plats (kr)
Högskoleförberedande program	11	12 099
Yrkesförberedande program	26	25 738
Introduktionsprogram	22	20 017

Redovisad nyttjandegrad är beroende av respektive skolas programutbud vilket är avgörande för skolornas möjliga platsantal. Bildningsnämnden fastställer efter samråd med gymnasieskolorna antal platser per program inför varje nytt läsår vilket görs i syfte att i möjligaste mån möta elevernas förstahandsval. Lokalutnyttjandet på Folkungaskolan, Katedralskolan och Berzeliuskolan är i dagsläget mycket högt i förhållande till skolornas kapacitet. Inför nästkommande läsår möjliggörs en utökning av Katedralskolans kapacitet som en följd av förhyrning av ytterligare utbildningslokaler på Platensgatan 28.

Detaljerade jämförelser på programnivå av lokalkostnad mellan kommuner är i dagsläget inte möjligt då det saknas nationellt fastslagna nyckeltal för detta. För redovisning och kommentarer av det nationella nyckeltalet lokalkostnad per elev se diagram under kapitlet "Jämförelser och verksamhetsmått".

Lokalprojekt 2017

Typ av lokal	Yta per plats (kvm)	Lokalkostnad per plats (kr)
Platensgatan 28	7	12 300

Kommentarer

Platensgatan 28

Bildningsnämnden fick av kommunstyrelsen den 28 februari 2017, § 85, tillstånd att förhyra ytterligare skollokaler på Platensgatan 28 för en utökning av Katedralskolan. Lokalerna har under hösten 2017 genomgått en renovering. Genom förhyrningen möjliggörs en utökning av Katedralskolans platsantal med ca 200 elever vilket möter ett ökat behov av platser inom gymnasieskolan som helhet.

Nya Vasahallen

Moderniseringen av Berzeliuskolan har medfört en effektivisering av befintliga lokalytor vilket möjliggjort en utökning av platsantalet på de aktuella gymnasieprogrammen på skolan. Med det ökade elevantalet på skolan följer ett ökat behov av matsalsytor samt idrottshallstider för gymnasieskolan.

Katedralskolan har redan innan förhyrningen av Platensgatan 28 en ansträngd situation vad gäller matsalsytor. Om en utökning av Katedralskolan ska vara möjlig krävs att skolan på sikt får tillgång till ytterligare matsalsytor.

I och med utökningen av grundskoleplatser på Folkungaskolan ökar behovet av idrottshallstider dagtid på Folkungahallen. Detta får konsekvenser för Katedralskolan som för närvarande använder Folkungahallen för delar av sin idrottsundervisning. Nya Vasahallen möter därför även Katedralskolans behov av undervisningslokaler för idrott.

Bildningsnämnden, barn- och ungdomsnämnden och kultur- och fritidsnämnden undertecknade i december 2017 en projekteringsöverenskommelse med Lejonfastigheter för Nya Vasahallen. Projektet är nu i det skedet att Lejonfastigheter infordrat anbud på byggnation genom en samverkansentreprenad där fortsatt projektering ska ske i samverkan med upphandlad entreprenör. Upphandlingen är uppdelad i två faser. Fas ett innefattar framtagande av program och systemhandling samt avslutas med fastställande av riktpolis för entreprenaden. Fas två som innefattar färdigprojektering och byggnation och som påbörjas först under förutsättning att resultatet av fas ett accepteras av parterna och kommunen som kommande hyresgäst. Under våren 2018 kommer de tre ingående nämnderna samt kommunstyrelsen presenteras ett färdigt utkast till hyresavtal.

Anders Ljungstedts gymnasium

Anders Ljungstedts gymnasium är Linköping kommuns till ytan största skola. Skollokalernas totala area är c:a 35 000 kvm, varav huvudbyggnaden har en area på ca 32 000 kvm. Övriga byggnader, Fordonshall, Byggtält och Skolidrotts-hall har en total area på ca 3 000 kvm.

Stor del av skolans lokaler är specialsalar och specialanpassade verkstäder för de yrkesförberedande programmens olika behov. En förändring av dessa lokalytor är idag svår att genomföra. Programmens olika karaktärsämnen, och dess behov av större specialanpassade ytor, påverkas obetydligt av antalet elever på de olika programmen. En förändring av dessa lokaler är möjlig först då nya lokalprogram tagits fram.

Bildningsnämnden beslutade i september 2017, § 107, att utbildningarna på Anders Ljungstedts gymnasium på sikt ska omlokaliseras. Utbildningskontoret har under 2017 påbörjat en lokalutredning i syfte att frigöra sammanhängande lokalytor på Anders Ljungstedts gymnasium. De lokalytor som tomställs ska vara möjliga för fastighetsägaren att nyttja till annan kommunal eller extern verksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens ordförande

2017 var utredningarnas år. Utredningen om Friluftsmuseet Gamla Linköpings framtid har engagerat många och vi har tagit den vidare. Bidragsutredningen, som tidigare sköts upp genomfördes och förvaltningen har börjat implementera utifrån utredningens förslag. Framtidens Kulturskola, Filmutredningen och Dansutredningen har tagits emot av nämnden. Där har inget aktivt arbete påbörjats ännu men det är viktigt att de får en fortsättning när vi nu vet förutsättningarna.

Under året tog nämnden beslut om att bygga två hallar till vid Vasahallen, som är specialanpassade för gymnastik och parasport. Vi startade även en multihallsutredning för att utröna var på Kallerstad som är lämpligt att bygga och vilka olika alternativ för finansiering som finns.

Tillsammans med Norrköpings kommun och Region Östergötland anordnades en internationell kulturarvskonferens där nämnden bjöd in kommunens vänorter. Det var mycket lyckat och många nya samarbeten initierades. Därutöver har även en delegation, på initiativ och med stöd av nämnden, med elitsatsande idrottsungdomar från Linköping deltagit på ICG (International Childrens Game) i Kaunas.

Lill-Valla återinvigdes under hösten, vilket var populärt och rönste mycket uppmärksamhet. Spadtaget för Agora, allaktivitetshuset i Skäggetorp, togs i september 2017 och bygget har fortskridit enligt plan. Invigning sker under 2018. Under 2017 tog nämnden ett helhetsansvar för sommarverksamheten och genom god samordning med barn- och ungdomsnämnden kunde fler aktiviteter för barn och unga än tidigare erbjudas målgruppen. Under året har det även skett ett intensivt arbete med det idrottspolitiska programmet, som gick ut på remiss i slutet av året. Efter remissomgången ska en slutlig bearbetning ske för att sedan gå upp för beslut i kommunfullmäktige. Det kulturpolitiska programmet planeras att skickas ut som remiss under i början av 2018.

Nämndens arbete avslutades med en jämställdhetssatsning inspirerad av #metoo. Den fick stort genomslag med 55 inkomna ansökningar och totalt delades 605 tkr ut till tjejers idrottande.

Året har präglats av arbetet med en sammanhållen kommun, att aktivt inkludera alla människor och skapa bättre förutsättningar för såväl kultur som idrott.

Nämndens måluppfyllelse har för 2017 varit god. Nämndens samtliga tre viktigaste mål – en attraktiv stad, en hälsosam stad och en kreativ stad, bedöms vara uppnått. Kultur- och fritidsvaneundersökningen visar bättre resultat för samtliga tre mål i jämförelse med 2016 års undersökning. Framför allt utmärker sig målet avseende en kreativ stad där andelen svarande som anser att alla kan ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande har ökat med 5 procentenheter, från 68 procent till 73 procent, i förhållande till föregående år.

En attraktiv stad: Ett rikt och synligt kultur- idrotts- och fritidsliv ska bidra till Linköpings identitet som attraktiv kommun.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Linköpingsbor som anser att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbudet till Linköpings identitet som attraktiv kommun enligt kultur- och fritidsvaneundersökningen. (Ska öka)
- Beskrivning av aktiviteter i samverkan föreningsliv och kommunen. (Ökad samverkan)
- Linköpingsbornas betyg för vilka möjligheter som finns gällande aktiviteter på fritiden enligt SCB:s medborgarundersökning 2018. (Ska öka eller kvarstå för minst sex storheter)
- Antal sökträffar i media/år där Linköping nämns i sammanhang kring kultur, idrott och fritid. (Ska öka).

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Arbete i enlighet med det kulturpolitiska handlingsprogrammet utifrån en attraktiv kommun.

Arbete i enlighet med det idrottspolitiska programmet utifrån en attraktiv kommun.

Erbjuda ett brett och varierat utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter utifrån en attraktiv kommun.

Uppföljningsarbete utifrån kultur- och fritidsvaneundersökningen.

Utökad samverkan med föreningsliv och den ideella sektorn.

Stödja större idrottsevent.

Marknadsföringsinsatser.

Nämndens analys samt bedömning

Målet är uppnått. I nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning för 2017 har 81 procent av de svarande uppgett att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbud bidrar till Linköpings identitet som attraktiv kommun, vilket är en ökning med 1 procentenhet i jämförelse med 2016 då motsvarande siffra var 80 procent.

Nämnden har under året arbetat i enlighet med det idrottspolitiska och kulturpolitiska programmet och parallellt med detta arbete har nämnden även arbetat med att ta fram nytt kultur- respektive idrottspolitiskt program. Arbetet med programmet har skett i samverkan och i dialog med andra nämnder, den ideburna sektorn och med andra samarbetsparter.

Under året har dialogen och samverkan med föreningslivet intensifierats, bland annat har nämnden genomfört jämställdhetsutredningen *Idrott för alla* där föreningslivet har fått möjlighet att söka extra medel för dam- och flickidrott. Vidare har biblioteket fortsatt att stärka och utöka samarbetet med föreningslivet ytterligare och under 2017 fanns samarbete med 88 föreningar/organisationer, vilket är en ökning med 6 procentenheter i jämförelse med 2016. Nämnden stöttar idrottsarrangemang inom ramen för nämndens arrangemangsbidrag. Större idrottsevent hanteras i enlighet med kommunens eventstrategi.

Antal träffar i media har ökat med 27 procentenheter i jämförelse med föregående år. Under 2017 uppgick antal träffar till 1 058 för helåret, varav 60 procent avser tryckt press och 40 procent avser webb. Medieexponeringen för print (636 artiklar) har en fördelning av 97 procent i landsortspress. Under 2017 har utredningen av Friluftsmuseet Gamla Linköpings framtid, arkitektävlingen för nya simhallen, konsten i Vallastaden och fortsatt utveckling inom kultur- och idrottssidan fått god medial exponering. Nämnden arbetar strategiskt för att hålla media uppdaterad kring vad som sker inom ramen för nämndens verksamheter, samt har fortsatt god dialog och samarbete med lokalpressen. Nämndens verksamheter har stått och står inför en stor utvecklingsfas, vilket media har haft stort intresse för och som också kan vara en förklaring till den ökade medieexponeringen. Genomförda aktiviteter har skett enligt planering under 2017 och nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning visar fortsatt goda resultat. Mot bakgrund av detta bedöms målet vara uppnått för 2017.

En hälsosam stad: Linköpings kultur-, idrotts- och fritidsutbud ska bidra till att alla linköpingsbor har förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Linköpingsbor som anser att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbudet bidrar till förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv enligt kultur- och fritidsvaneundersökningen. (Ska öka)
- Beskrivning av utbud och tillgänglighet i form av idrottshallar, bibliotek, film och andra kulturyttringar. (Ökat eller oförändrat utbud)

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Arbete i enlighet med det kulturpolitiska handlingsprogrammet utifrån ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Arbete i enlighet med det idrottspolitiska programmet utifrån ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Erbjuda ett brett och varierat utbud av kultur-, idrotts- och fritidsaktiviteter utifrån ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Uppföljningsarbete utifrån kultur- och fritidsvaneundersökningen.

Byggnation av arenor, planer och hallar.

Fortsatt god standard i hallar samt god service till föreningar.

Samarbete inom folkhälsostrategiskt arbete.

Utökat samarbete med universitet och föreningar.

Nämndens analys samt bedömning.

Målet är uppnått. I nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning för 2017 har 83 procent av de svarande uppgett att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbud bidrar till förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv, vilket är en ökning med 3 procentenheter i jämförelse med 2016, då motsvarande siffra var 80 procent.

Nämnden har arbetat i enlighet med det idrottspolitiska programmet. Förslag till nytt program har tagits fram under året och är ute på remiss för slutlig bearbetning inför beslut i kommunfullmäktige. Under året har nämnden erbjudit ett brett och varierat utbud av idrotts- och fritidsaktiviteter, vilka ska bidra till ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Byggnation av ny fullstor idrottshall i Brokind med beräknad driftstart våren 2018 pågår, liksom projekteringsarbete avseende byggnation av idrottshallar i Sturefors och vid Berzeliuskolan. Därutöver har byggnation för omklädning och samlingslokal vid Skarpans IP projekterats och upphandlats. Nämnden har också beslutat att uppföra en 9-manna naturgräsplan i Ekängen. Under 2017 har även förutsättningar och möjligheter för en multianläggning utretts. Nämnden arbetar kontinuerligt med att förbättra kvalitet, standard och service i nämndens idrottsanläggningar. Breddmiljonen syftar till att få fler att bli fysiskt aktiva och att främja folkhälsan samt har resulterat i en utökad dialog med föreningslivet. Det finns dock behov av att utveckla det strategiska folkhälsoarbetet, vilket tagits upp som en central del i arbetet med kommunens nya idrottspolitiska program. Samarbete med Linköpings universitet sker i viss mån på Smedstad Ridsportcenter, men det finns behov av ett fortsatt utökat samarbete med universitet och högskolor.

Genomförda aktiviteter har i stort skett enligt planering under 2017. Den främsta orsaken till att vissa aktiviteter förse- nats beror på resursbrist, något nämnden åtgärdat under året. Nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning visar goda resultat, där andelen svarande som anser att kommunens kultur-, idrotts- och fritidsutbud bidrar till förutsättningar att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv har ökat mellan 2016 och 2017. Mot bakgrund av genomförda insatser och resultatet av kultur- och fritidsvaneundersökningen bedöms målet vara uppnått för 2017.

En kreativ stad: Alla ska kunna ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande.

Indikatorer för måluppfyllelse

- Linköpingsbor som anser sig kunna ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande enligt kultur- och fritidsvaneundersökningen. (Ska öka)

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Arbete med ökad delaktighet inom kultur-, idrotts- och fritidsområdet.

Produktionsbidrag och arrangörstöd som uppmuntrar till kreativa och utmanande produktioner och arrangemang.

Inköp och produktion av kreativt och utmanande konst.

Erbjuda kreativa och utmanande aktiviteter.

Erbjuda aktiviteter för eget skapande.

Nämndens analys samt bedömning

Målet är uppnått. I nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning för 2017 har 73 procent av de svarande uppgett att alla kan ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande, vilket är en ökning med 5 procentenheter i jämförelse med 2016, då motsvarande siffra var 68 procent. Under 2017 har nämndens dialog och samverkan med föreningslivet intensifierats, utvecklats och formaliserats i vad som kan beskrivas som idrottspolitiska dialoger. Dialog och samverkan har bland annat skett inom ramen för framtagandet av ett nytt idrottspolitiskt program, breddmiljonen och i samband med brukardialoger kopplade till nämndens nybyggnationer.

Genom ökad dialog med den idéburna sektorn inom kultur, fritid- och idrottsområdet och med boende på landsbygden ges medborgarna möjlighet till ökad delaktighet. Särskilda insatser har genomförts inom ramen för Ung Puls (Ungas mötesplatser) och nämndens verksamheter för barn, unga och unga vuxna som arbetar aktivt med aktiviteter för eget skapande. Under året har Linköpings kulturaktörer bjudits in till dialogmöten, vilket resulterat i gränsöverskridande arrangemang och flertalet samarbeten kulturaktörer sinsemellan. Inom ramen för nämndens arrangemangs- och produktionsbidrag uppmuntras och prioriteras kreativa och utmanande produktioner och arrangemang, som exempelvis nycirkusföreställning. En annan satsning är *Kulturfläcken* med flertalet dansproduktioner, där medborgarna har fått möta professionell kultur i det offentliga rummet.

Nämndens resultatenheter har genomfört aktiviteter såsom programverksamhet och aktiviteter för barn respektive vuxna på stadsbiblioteket. Under hösten invigdes Friluftsmuseet Gamla Linköpings nya Lill-Valla lekpark, där lekparkens utformning bland annat ska uppmuntra till samspel och eget skapande. Friluftsmuseet har därutöver erbjudit prova-på och skapande för hela familjen under *Tidernas sommar* samt lovverksamhet under övriga skollov. Även barn- och ungdomsverksamheten vid Passagen Linköpings konsthall bygger på delaktighet och eget kreativt skapande. I samband med utvecklingen av Agora, allaktivitetshuset i Skäggetorp, samt Skylten-området, har dialog inletts med kommunens kulturaktörer med fokus på verksamhet och eget skapande. Kulturskolan bedriver i sin kärnverksamhet kreativa verksamheter samt aktiviteter för eget skapande inom samtliga förekommande konstformer; Musik, Bild & form, Dans och Teater.

Genomförda aktiviteter har skett enligt planering under 2017. Nämndens kultur- och fritidsvaneundersökning visar goda resultat, där andelen svarande som anser att Linköpingsbor kan ta del av ett kreativt och utmanande kultur-, idrotts- och fritidsliv med möjlighet till eget skapande ökat markant mellan 2016 och 2017. Mot bakgrund av detta bedöms målet vara uppnått för 2017.

Majoritetens övergripande mål och samverkansprogram

Kultur- och fritidsnämndens mål utgår direkt från kommunfullmäktiges mål och koalitionen samverkansprogram. Nämndens arbete med ökad måluppfyllelse av det viktigaste målen bidrar därmed till ökad måluppfyllelse av kommunfullmäktiges mål och till samverkansprogrammet. En sammanhållen stad genomsyrar nämndens arbete – från planering av nya lokaler och anläggningar till aktiviteter och utbud i bland annat prioriterade stadsdelar (ex sommarsatsningarna) samt insatser för nyanlända. Vidare har nämnden arbetat för föreningslivets ökade delaktighet genom dialog och ökad samverkan. Utredningsuppdragen är andra viktiga bidrag. De anger riktning för att linköpingsbor ska ges förutsättningar att leva ett hälsosamt liv och en meningsfull tillvaro, samt erbjudas ett varierat kultur- och fritidsutbud som är attraktivt för besökare. Nämnden har även ansökt om och beviljats medel för flera insatser, vilka är viktiga i arbetet med majoritetens övergripande mål och samverkansprogram.

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Program för uppföljning av och insyn i verksamhet omfattar nämndens samtliga verksamheter som utförs av privata entreprenörer. Programmet fokuserar främst på upphandlade verksamheter som medborgare berörs och/eller är beroende av. Nämndens konkurrensutsättningsplan reglerar vilka verksamheter som utförs av privata utförare. Under 2017 motsvarade andelen privata utförare i nämndens verksamheter 29 procent av nämndens budget, vilket motsvarar 85 mnkr av totalt 290 mnkr.

Kultur- och fritidsnämndens samtliga upphandlade verksamheter omfattas av nämndens löpande kvalitetsuppföljningsarbete. Uppföljning av verksamheterna sker även inom ramen för nämndens internkontroll. Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsuppföljningsplan anger vilka verksamheter, såväl nämndens egna som privata utförare, som följs upp. Vidare anger planen vad i verksamheten som följs upp, hur uppföljningen sker, i vilken omfattning och när uppföljningen redovisas för nämnden. Uppdragsföretag och andra avtalspartner lämnar bland annat in årsredovisning/ verksamhetsberättelser till nämnden. I samband med att resultatredovisningen av nyckeltalen begärs även uppgifter in från entreprenörer och andra avtalspartner såsom länsinstitutionerna. Planen revideras varje höst inför kommande verksamhetsår. I samband med upphandling av nämndens verksamheter är det av stort vikt att nämnden har ett strategiskt förhållningssätt avseende uppföljning och kontroll av samt insyn i verksamheten. Det strategiska förhållningssättet omfattar även allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet som omfattas av avtal med nämnden.

Nämndens framtida upphandlingar ska präglas av samma förhållningssätt gällande uppföljning och kontroll av samt insyn i verksamhet. I framtida upphandlingar ska samma eller motsvarande samt tillräckliga krav ställas för uppföljning, kontroll och insyn av verksamheten. Detta inkluderar även krav som bidrar till att säkerställa allmänhetens insyn i utförares verksamhet som omfattas av avtal med nämnden. En utmaning som nämnden står inför är uppföljningsarbetet av verksamhet som sker genom Idéburet offentligt partnerskap (IOP). Rutiner för uppföljning, kontroll och insyn av verksamheten och som också är förenligt med IOP som avtalsform behöver därför säkerställas. För det fortsatta förbättringsarbetet behöver verksamhetsuppföljningsplanen kvalitetssäkras, revideras och följas upp kontinuerligt. Nämnden behöver även förbättra allmänhetens möjlighet till insyn i befintliga verksamheter. För att stärka kvalitetsuppföljningsarbetet framgent har ytterligare resurser tillsatts under slutet av 2017.

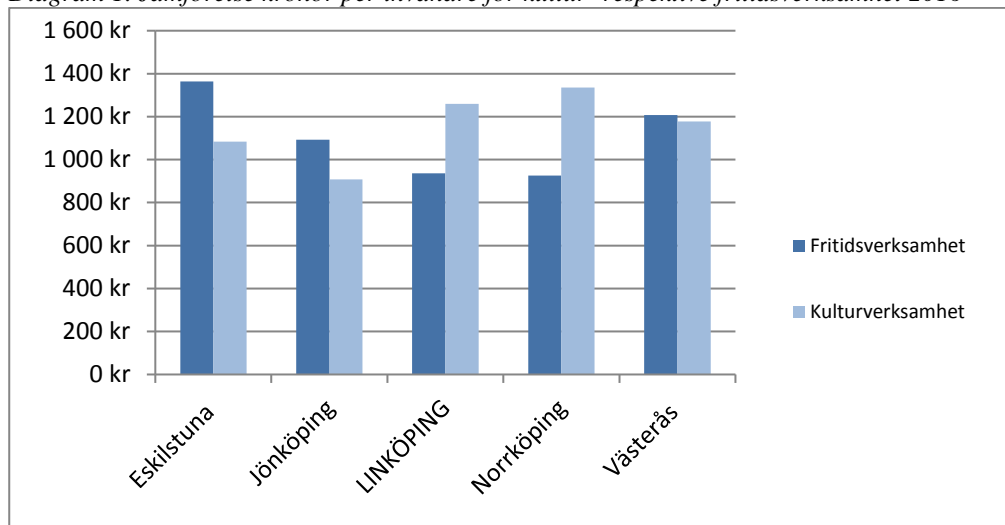
Jämförelser och verksamhetsmått

Tabell 1. Jämförelse kronor per invånare 2016 uppdelat per verksamhet

	Idrott- och fritidsanläggningar	Allmän fritidsverksamhet	Musikskola/Kulturskola	Bibliotek	Allmän kulturverksamhet	Stöd till studieorganisationer
Eskilstuna	1 089 kr	274 kr	232 kr	373 kr	382 kr	97 kr
Jönköping	747 kr	346 kr	242 kr	333 kr	298 kr	36 kr
LINKÖPING	687 kr	249 kr	156 kr	451 kr	615 kr	38 kr
Norrköping	797 kr	130 kr	171 kr	306 kr	830 kr	28 kr
Västerås	951 kr	255 kr	154 kr	345 kr	616 kr	63 kr
Snittvärde	854 kr	251 kr	191 kr	362 kr	548 kr	52 kr

Linköpings kommun har mellan 2015 och 2016 ökat kostnaden per invånare från 2 108 till 2 197 kr per invånare¹. Den ökade kostnaden återfinns inom idrotts- och fritidsanläggningar, allmän fritidsverksamhet och allmän kulturverksamhet, medan kostnaden minskat något för biblioteket. Linköpings kommuns kostnad per invånare är strax under genomsnittskostnaden bland jämförelsekommunerna, lägst kostnad har Jönköping med (följt av Linköping) och högst har Eskilstuna. Högst kostnad per invånare bland jämförelsekommunerna har Eskilstuna och Örebro med 2 447 respektive 2 385 kr per invånare. Linköping har tillsammans med Norrköping ökat mest i kostnad per invånare, medan den största minskningen återfinns i Eskilstuna. Genomsnittskostnaden bland jämförelsekommunerna har mellan 2015 och 2016 minskat från 2 271 till 2 206 kr per invånare. Jämförelser uppdelat på kön saknas.

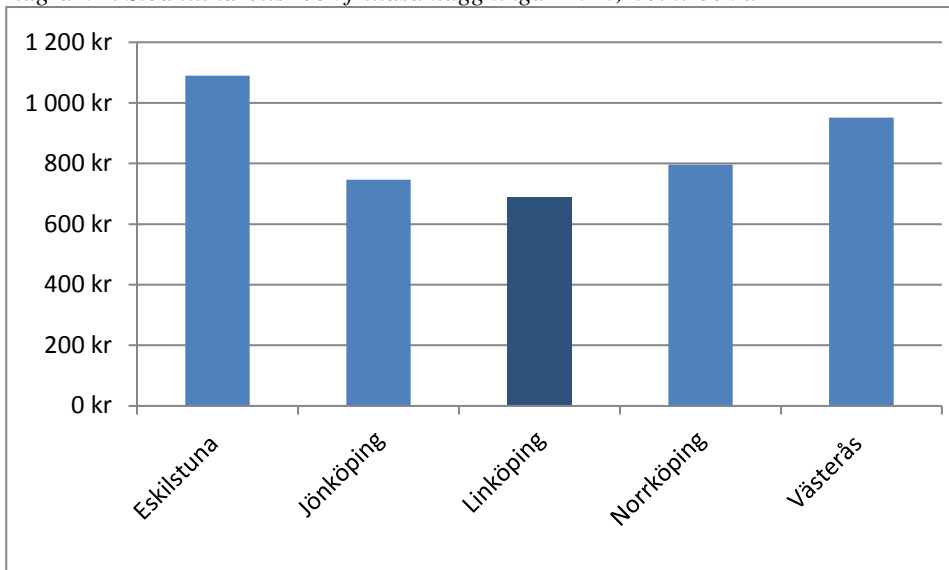
Diagram 1. Jämförelse kronor per invånare för kultur- respektive fritidsverksamhet 2016

Linköpings kommun har fortsatt låg kostnad per invånare för fritidsverksamheten och har efter Norrköpings kommun lägst kostnad bland jämförelsekommunerna. Den genomsnittliga kostnaden hos jämförelsekommunerna är 1 105 kr per invånare, medan Linköpings kostnad per invånare uppgår till 937 kr. Eskilstuna har högst kostnad per invånare för fritidsverksamheten (med 1 363 kr). Högst kostnad för kulturverksamheten har Norrköpings kommun med 1 335 kr per invånare, följt av Linköpings kommun med 1 260 kr per invånare. Lägst kostnad per invånare har Jönköpings kommun med 1 093 kr. Genomsnittskostnaden för jämförelsekommunerna är 1 105 kr per invånare.

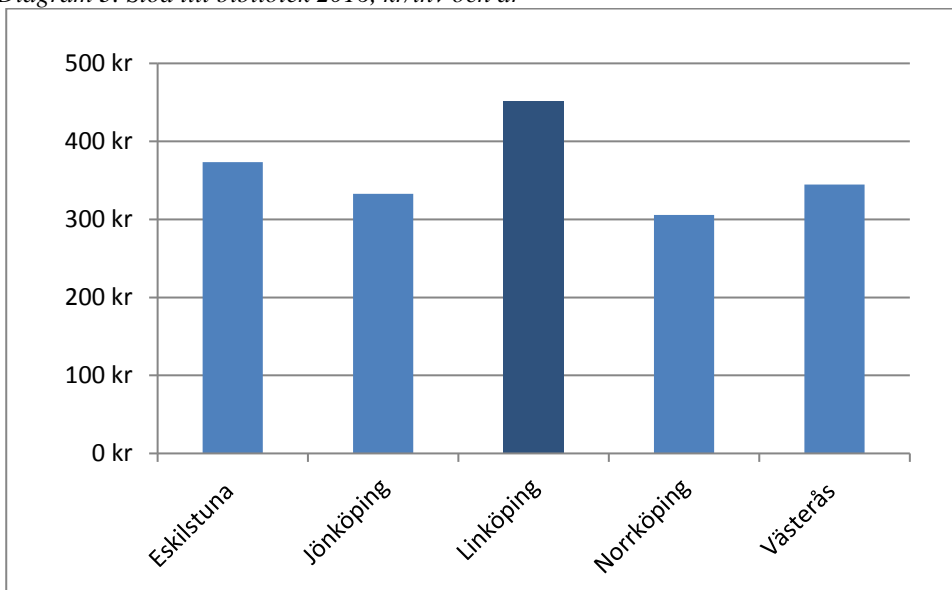
¹ Tidigare år har även Örebro funnits med som jämförelsekommun. Kultur- och fritidskontoret saknar underlag från Örebro för 2016 varför Örebro inte finns med bland jämförelsekommunerna i bokslutet för 2016.

Diagram 2. Stöd till idrotts- och fritidsanläggningar 2016, kr/inv och år

Linköpings kommun har fortsatt låg kostnad per invånare avseende stöd till idrotts- och fritidsanläggningar och ligger lägst bland jämförelsekommunerna. Den genomsnittliga kostnaden hos jämförelsekommunerna är 854 kr per invånare, medan Linköpings kostnad per invånare uppgår till 687 kr. Eskilstuna har tillsammans med Västerås högst kostnad² per invånare för idrotts- och fritidsanläggningar med 992 respektive 937 kr per invånare. Kostnaden för idrotts- och fritidsanläggningar kommer öka än mer framöver för Linköping då kommunen får ökade kostnader i och med, nya idrottsanläggningar/idrottshallar samt ny simhall.

Diagram 3. Stöd till bibliotek 2016, kr/inv och år

Mellan 2015 och 2016 har kostnaden per invånare för biblioteksverksamheten minskat något i Linköping, från 456 till 451 kr. I jämförelse med övriga kommuner har Linköpings kommun högst kostnad per invånare. Den genomsnittliga kostnaden för per invånare bland jämförelsekommunerna är 362 kr (motsvarande som 2015). Den högre kostnaden i förhållande till jämförelsekommunerna utgörs av högre hyreskostnad, medan personalkostnaden ligger i paritet med övriga städer.

² Det kan noteras att Örebro, som saknas bland jämförelsekommunerna för 2016, hade en kostnad om 953 kr per invånare under 2015 avseende stöd till idrotts- och fritidsanläggningar.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Tabell 2. Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Fritid					
Idrotts- och friluftsanläggning samt temp bad					
Nettokostnader tkr	78 103	78 270	167	72 578	82 076
Övrig fritidsverksamhet					
Föreningsstöd	19 389	19 321	-68	19 265	17 831
Kultur					
Bibliotek					
Nettokostnader tkr	65 955	66 186	231	64 494	63 805
Övrig kulturverksamhet					
Allmän kultur för barn	2 493	2 560	67	2 468	2 589
Mötesplatser för unga	13 626	13 691	65	13 936	13 570
Kulturskola	25 414	25 121	-293	23 424	22 066
Friluftsmuseet Gamla Linköping	16 215	16 211	-4	15 682	15 118
Kultur	50 698	51 039	341	50 844	49 761
Konst	4 986	5 097	111	4 771	3 826
Övrig verksamhet					
Nämnden	1 420	1 154	-266	1 496	1 149
Utvecklingsmedel & Information	9 460	11 583	2 123	7 919	5 754
Pris-, lön- och PO-justering	0	0	0	0	0
Summa nettokostnad tkr	287 759	290 233	2 474	276 877	277 545
<i>varav kostnader</i>	332 450	331 201	-1 249	318 819	335 722
<i>varav intäkter</i>	44 691	40 968	3 723	41 941	58 177
Nämndens verksamheter	-337 ¹⁾	0	337	-1 097 ¹⁾	-121 ¹⁾
Summa nettokostnad tkr, inkl kommunal verksamhet	287 422	290 233	2 811	275 780	277 424

¹⁾ Minustecken = positivt resultat/nettointäkt

Kommentarer

För 2017 redovisar kultur- och fritidsnämnden ett positivt resultat om 2,8 mnkr varav nämndens resultatenheter visar ett positivt resultat om 0,3 mnkr.

Nämndens kulturverksamhet redovisar ett överskott om cirka 500 tkr. Överskottet består till största delen av en kvartalshyra som belastat 2016. Fritidssidan redovisar ett överskott om cirka 100 tkr. Det stora överskottet för kultur- och fritidsnämnden har uppstått inom nämndens utvecklingsmedel där reserverade medel för en del osäkra kostnader ej har behövt användas under året. Under december har en förhandling gällande hyresnivå för förhyrningar hos Lejonfastigheter genomförts och frigjort reserverade medel. Nämnden har även erhållit mer intäkter under andra halvan av året är beräknat. Några av nämndens resultatenheter redovisar mindre underskott för året, se tabellen nedan. Dessa är så små att inga åtgärder bedöms behövas genomföras. Den enhet som redovisat ett överskott är Kulturscener och ungdom, vilken uppstått på grund av att enheten har haft vakanta tjänster under året.

Resultatet för 2017 kommer inte att påverka 2018 års budget.

Tabell 3. Resultat per enhet, tkr

Resultat per enhet Belopp tkr	Resultat 2017	Resultat 2016	Resultat 2015
Konst	-4	4	1
Gamla Linköping	-34	190	8
Bibliotek	-31	72	112
Kulturskolan	4	0	0
Kulturscener och ungdom	402	0	0
Summa	337	266	121

Investeringar

Tabell 4. Investeringsredovisning netto, tkr

Investeringar, tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Idrottsanläggningar					
Återanskaffning inventarier idrottsanläggningar	304	500	196	149	200
Återanskaffning inventarier skolidotthallar	92	200	108	81	500
Nytt motionsspår Ekängen	0	1 000	1 000		
Idrottshall innerstaden		500	500		
Idrottshall södra stadsdelen		500	500		
Ny konsträsplan Ryd/Solhaga		5 000	5 000		
Nytt konstgräsplan 11-manna Ekängen		6 500	6 500		
Sporthallen			0		
Befintlig simhall		2 150	2 150	187	500
Utegyms Vidingsjö				553	
Idrottshall Brokind		400	400		
Konstgräs		4 000	4 000	5 200	2 180
Kultur					
Konstinköp		50	50		50
Scenhiss					220
Biblioteket					
Återanskaffning inventarier biblioteket		400	400	106	500
Kulturscener och ungdom					
Inventarier		500	500		
Kulturskolan					
Återanskaffning inventarier	132	100	-32	52	
Friluftsmuseet Gamla Linköping					
Maskiner och inventarier	55	100	45	112	100
Tuff-Tuff Tåg		4 000	4 000		
Summa investeringar	583	25 900	25 317	6 440	4 250
<i>varav utgifter</i>	<i>583</i>	<i>25 900</i>	<i>25 317</i>	<i>4 250</i>	<i>4 250</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentarer

Under året har kultur- och fritidsnämnden gjort återinvesteringar om 583 tkr.

I budgeten för 2016-2017 med plan för 2018-2019 tilldelades kultur- och fritidsnämnden en investeringsram om 11,5 mnkr för ny konstgräsplan och motionsspår i Ekängen. Dessa nyinvesteringar har inte kunnat genomföras under 2017. Under hösten beslutade kommunfullmäktige att ombudgetera 4 mnkr av investeringsramen till ett nytt eldrivet "tuff-tuff"-tåg till Friluftsmuseet Gamla Linköping. Då ett sådant tåg inte har kunnat levereras under 2017 avser nämnden att få dessa medel ombudgeterade till 2018.

Nämnden har även beviljats investeringsram för idrottshallar, vilka enligt tidigare planering skulle ha varit färdigställda under 2017. På grund av att byggnationen har idrottshallarna försenats har inte investeringsutrymmet för idrottshallarna nyttjats under året. Nämnden kommer att begära att dessa investeringsutrymmen flyttas fram för att ligga i fas med färdigställandet av hallarna. Även övriga specificerade investeringsmedel som inte har använts under året, men som planeras genomföras under nästa år kommer att begäras överflyttade till 2018. Investeringar, vilka nämnden idag bedömer som svårare att tidsmässigt planera, kommer att tas upp i kommande budgethandling med tillhörande tidplan.

Lokalförsörjning

I samband med investeringsberedningen i maj 2016 presenterade kultur- och fritidsnämnden framtida anläggnings- och lokalbehov utifrån demografi och trender såsom nya fritids-, sport- och motionsmönster. Vidare presenterades de stora samarbetsprojekten Agora (allaktivitetshuset i Skäggetorp), idrottshallar och nya lokaler för kulturskolan i Nya Kungsbjergsskolan samt idrottshallar vid Berzeliussskolan. Vid investeringsberedningen framfördes även behovet av kultur- och fritidslokaler i staden för utveckling av kulturen och för arbetet med det vidgade kulturbegreppet. Under perioden har behovet av nya idrottslokaler lyfts fram ytterligare. För att kunna tillmötesgå behoven behöver kultur- och fritidsnämnden tillsammans med andra nämnder planera multifunktionella lokaler som samnyttjas för ökad effektivitet och som kan anpassas över tid. Arbetet med Agora i Skäggetorp har fortgått med medborgardialoger och omvärldsbevakning. Inga större avvikelser finns att rapportera för Agora och de stora samarbetsprojekt som presenterades vid investeringsberedningen. För de nämnder som förhär en betydande mängd lokaler för egna verksamheter har även en långsiktig lokalförsörjningsplan tagits fram för 2017-2026. Kultur- och fritidsnämndens lokalförsörjningsplan innehåller beskrivningar av nuvarande lokalbestånd, framtida behov och aktuella lokalförändringar samt projekt och utmaningar som nämnden står inför kommande 10-årsperiod. En av de större utmaningarna nämnden står inför är ökade hyreskostnader i samband med omförhandling av nya hyresavtal.

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

Tabell 5. Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

	Yta	Hyreskostnad	Kostn/kvm	Antal	Nyttjandegrad *	Antal besök *
Allmänskultur						
Allmänskultur	73	81 480	1 116			
Danslokal ⁵⁾	634	840 000	1 325	1	56%	
Scen	1 399	1 443 878	1 032	2		
Barnkultur						
Ateljé	103	74 349	721	1		
Bibliotek						
Integrerade bibliotek	380	477 948	1 258	3		139 195
Huvudbibliotek	12 861	21 847 434	1 699	1		506 810
Närbibliotek	1 800	1 857 262	1 032	6		316 904
Idrott- och fritidsanläggningar						
Aktivitetshus	2 426	1 307 426	539	1		
Fotbollshall	3 630	1 167 959	322	1		
Fotboll, omklädningsrum		534 981		2		
Fotbollsplaner ²⁾				14	53%	
Friidrottsarena	800	5 922 541		1		
Friidrottshall	5 200	4 536 759	872	1		
Idrottshall				5		
Isyta ¹⁾				5	82%	
Konstgräsplan ^{3) 6)}				4	79%	
Motions- och friluftsanläggning				2		
Skyttecentrum						
Ridanläggning		10 141 570		2		
Simanläggning	13 108	12 549 129		3		
Sjöbad						
Skolidrottshallar ⁴⁾	16 181	1 011 526	1 120	10	79%	
Konst						
Ateljé	1 322	682 146	516	3		
Konsthall	1 272	916 971	721	1		29 003
Kulturskolan						
Kulturskolan	2 108	1 895 001	899	1		
Museum						
Museum (inkl Valla fritidsomr)	10 936	2 393 729				
Mötesplatser för unga						
Kulturhus för unga	2 402	1 650 413	687	3		
Verksamhetshus för unga vuxna	969	1 132 097	1 168	3		

* Siffrorna gäller 2016

¹⁾ Nyttjandegrad okt-mars (bandy nov-feb), vardagar 16-22 + helger

²⁾ Nyttjandegrad av bogningsbar tid, april-sept, vardagar 17-20 + helger

³⁾ Nyttjandegrad, okt-mars vardagar 17-20 + helger

⁴⁾ Nyttjandegrad, sept-april, vardagar 17-22 + helger

⁵⁾ Nyttjandegrad av bogningsbar tid, alla dagar 8-23

⁶⁾ Siffran avser 2015 (för 2016 uppskattat samma som 2015)

Lokalprojekt 2017

Kommentarer

Skylten

Renoveringen och ombyggnationen av Skylten 3A pågår och beräknas vara klart under 2018. Ett konstprogram har tagits fram och konstnär är utsedd för skissuppdraget. Projektering kring utemiljön som mötesplats har påbörjats och åtgärderna beräknas vara klara under 2018.

Agora

Byggnadsproduktionen är påbörjad. Tidplanen följs och Agora beräknas vara klart under hösten 2018. Processen med framtagning av inredning, teknik samt läktare har påbörjats. Utemiljön kring huset processas för att optimera att fler aktiviteter skall kunna nyttja ytan framför och vid sidan om huset

Sturefors

Hallen i Sturefors kommer att ligga i anslutning till Vist skola och fastigheten kommer inrymma både idrottshall och bibliotek. Hallen beräknas vara klar första kvartalet 2020.

Utredning multianläggning

Utredningen kring en eventuell multianläggning har påbörjats och ska presenteras för kommunstyrelsen under första kvartalet 2018. Utredningen fokuserar på lokalisering, finansiering, ägande, driftsformer och innehåll.

Ny simhall

Arbete med projektering och kalkylarbete för den nya simhallen pågår för att kunna fastställa kostnader och hyresnivåer som underlag till beslut efter årsskiftet 2018.

Vikingstad

En ny skola ska byggas i Vikingstad. Kultur- och fritidsnämnden är involverade i det inledande planeringsarbetet för att få option på att det byggs en fullstor inomhushall i anslutning till skolan. Behovet behöver utredas vidare innan beslut kan tas. Färdigställande planeras till 2021.

Kungsberget

Projektering av Nya Kungsberget pågår. En arkitektävling har genomförts. Ambitionen är att bygga två fullstora idrottshallar samt nya lokaler för kulturskolans verksamhet.

Nya omklädningsrum och kansli på Skarpan

Nya omklädningsrum och kansli ska uppföras på Skarpans idrottsplats i Berga. Projektet är ett samarbete mellan kommunen och föreningslivet. Byggstart ska ske första kvartalet 2018 och fastigheten planeras vara klar till halvårsskiftet 2018.

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens ordförande

2017 har präglats av ett fortsatt högt tempo gällande bostadsbyggande och bostadsplanering. Under 2017 påbörjades byggnation av 1909 bostäder i kommunen. Antalet färdigställda bostäder var vid årets slut 1850. Detta innebär att vi under året närmast oss de nivåer bostadsbyggandet låg på under rekordåren under 60- och 70-talen. De stora volymerna ligger naturligt i våra stora stadsutvecklingsområden; Vallastaden och Övre Vasastaden. Vid årets avslut fanns drygt 5000 bostäder i pågående detaljplanering och planreserven låg på 2860 bostäder vilket uppfyller nämndens målsättning om reserv för två års bostadsproduktion. Nämnden antog under året detaljplaner för sammanlagt 1190 bostäder.

Det är glädjande att se att de bostäder som ligger i planering har en bra geografisk spridning och återfinns förutom i staden Linköping även i Ljungsbro, Skeda Udde, Slaka och Malmslätt. Även planering utanför tätorterna pågår för bl.a. Roxenbaden samt områdena Kränge, Vårdsberg och Landeryd. I Linköpings stad har planering pågått både i innerstaden och stadsdelarna Berga, Ekholmen, Skäggetorp och Ryd. I Innerstaden har fokus legat på planering av Folkungavallen samt förtätning utmed Djurgårdsgatan. Målbilden för planeringen av förtätningen i de olika stadsdelarna, i synnerhet i Ryd och Skäggetorp, har givetvis varit den sociala hållbarheten med ambitionen att utveckla stadsdelarna genom att tillföra möjlighet till mer varierade bostadstyper och koppla ihop stadsdelarna med sin omgivning, bl.a. genom att för-stärka gång- och cykelstråken.

Planeringen för ett nytt bostadsområde i Berga inleddes under året. Syftet är att utveckla stadsdelen Berga och bidra till att väva samman det befintliga Berga med intilliggande stadsdelar. Området ska erbjuda nya mötesplatser och nya bostadsformer i Berga. Vidare är tanken att kostnadsnivåerna på de bostäder som når slutkund ska vara lägre än annan liknande bostadsproduktion under samma period. I projektet spänner vi dessutom bågen ytterligare och testar byggherre-driven planering i tidiga skeden. En lyckad och välbesökt workshop genomfördes med intressenter i december och arbetet med underlaget till markanvisningstävlingen tog fart.

Vallastaden och samhällsbyggnadsexpot har givetvis präglat 2017 års verksamhet och ett intensivt arbete genomfördes för att ställa i ordning området inför bomässan samtidigt som en ytterligare markanvisningstävling genomfördes för ca 100 bostäder inom området. Precis som tänkt så blev mässan givetvis ett enormt skyltfönster för kommunen och för nämndens arbete i övrigt. Ett arbete för att fortsätta utveckla Vallastaden tar nu vid!

Årets avslut innebar också ett besked att Trafikverket nu drar igång sin planering för Ostlänken genom Linköping vilket för oss innebär att staden ska förberedas för ett nytt stationsläge väster om Stångån men också för den utveckling och tillväxt som Ostlänken kommer att innebära.

Att stadens service, såväl offentliga som kommersiella, utvecklas hand i hand med bostadsbyggandet är en viktig förutsättning. Som exempel kan nämnas att planering för ny Kungsbergskola har påbörjats och planering för att både utveckla befintliga och ett flertal nya förskolor pågår. Vidare har detaljplanen för en ny simhall beslutats under året. Förutsättningarna för kommersiell service förbättras och utvecklas i flera av de pågående projekten inom innerstaden samt t.ex. genom planering för utveckling av delar av Tornby.

Nämndens arbete med att underhålla allmän platsmark, skog och rekreationsområden i kommunen för att de ska upplevas attraktiva, funktionella, tillgängliga och trygga för medborgare och besökare, har fungerat bra visar årets medborgarenkät. Under 2017 har nämnden investerat i infrastruktur, park och grönområden och natur- och rekreationsområden till ett värde av nästan en halv miljard kronor. Några större projekt som blev klara under året, som nu förgyller staden, är Snugganparken ut med Stångåstråket, ombyggnationen av stadens största lekplats i Lill-Valla och staden nya finrum i det nybyggda Hospitalstorget.

Stadens trafikinfrastruktur förbättrades genom ny asfaltsbeläggning av cirka 5 % av kommunens gator, motsvarande siffra för gång- och cykelvägar var cirka 4 %. Arbeten med förbättring av infrastrukturen för kollektivtrafik genomfördes genom bland annat två större projekt under året, ombyggnation av Storgatan utanför Akilles och kollektivtrafikstråket utanför US. Vid sex av kommunens mest trafikerade busshållplatser genomfördes tillgänglighetsåtgärder.

Under 2017 har nämnden arbetat med mer än 50 projekt och investerat cirka 50 mnkr i cykelåtgärder. Exempel på nya GC-vägar som levererats till staden under året är från Tallboda till Linghem, del av G:a Tanneforsvägen och längs Gällestadvägen i Linghem. Nämnden har fattat beslut om konceptet Cykellänken, samt att bygga två cykellänkar enligt konceptet (Skäggetorp och Ryd). Cykellänken, som står för breda effektiva länkar för gående och cyklister mellan inner- och ytterstaden. Smarta resan och Grön resplan, är två exempel på attityds och beteende påverkande projekt som nämnden arbetat framgångsrikt med under året.

Inom park, natur och rekreationsområdet är värt att nämna byggnationen av spång och fågeltorn i Sturefors, den nya entrén till Trädgårdsföreningen från Lasarettsgatan samt utökning till att hela Vallaskogen blev naturreservat.

Nya boendeparkeringsområden för Södra Ekkällan, Östra Valla och Gottfridsberg har införts under året.

Utvärdering av mål 4.

Tillgången på detaljplanlagd mark för bostäder, verksamheter och handel ska vara god. Utveckla metoder för detaljplanläggning och markanvisning.

Indikatorer

Nämnden ska ha en planberedskap i antagna detaljplaner för nya bostäder som motsvarar två års bostadsproduktion.

1 000 lägenheter i antagna detaljplaner ska produceras årligen.

1 700 lägenheter är framtagna i startade detaljplaner.

Nämnden ska ha en utbyggd markreserv om minst 50 ha attraktiv mark för industri och kontor, samt 20 ha för handel.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

4.1 Ta fram detaljplaner för minst 1 000 lägenheter att anta under 2017.

Nämndens analys samt bedömning

Under året färdigställdes 1 850 bostäder och 9 detaljplaner har antagits, med möjlighet att bygga 1 190 bostäder, varav 3 har blivit överklagade. För industri och kontor finns en markreserv på totalt 86,75 ha, som består av 40,75 ha med utbyggd infrastruktur och 46 ha utan infrastruktur. Indikatorn klargör att nämnden ska ha en utbyggd markreserv om minst 50 ha attraktiv mark, vilket innebär att nämnden är 9,25 ha från att uppnå målet. För handelsändamål finns en markreserv på 17,5 ha, vilket är 2,5 ha under målvärdet. Planreserven innefattar 2 860 bostäder, vilket är 860 bostäder över målvärdet.

Sammantaget får målet anses vara **delvis uppnått**, då planreserven för bostäder ligger långt över målet, men planberedskapen för verksamheter ligger under målvärdena.

Utvärdering av mål 5.

Nämnden ska planera för stadsbyggnad och arkitektur av hög kvalitet och god hållbarhet.

Indikatorer

Minst 85 % av medborgarna ska uppleva att nya, ombyggda och restaurerade byggnader, anläggningar och offentliga miljöer har arkitektur av hög kvalitet. Stadsbyggnadsinsatserna ska bidra till en hållbar utveckling med en god bebyggd miljö och ”mer och bättre stadskvaliteter”.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

5.1 Varje projekt ska formulera en arkitektonisk idé och visa på hur det bidrar till den omgivande staden.

5.2 Skapa riktlinjer för att underlätta och tydliggöra grundläggande sakfrågor inom fysisk planering.

5.3 Ta fram riktlinjer för utformning av offentliga miljöer och skötselplaner för förvaltning som säkerställer en hållbar stadsmiljö av hög kvalitet.

Nämndens analys samt bedömning

63 procent upplever att arkitekturen och kvalitén på ny- och ombyggnationer i stadsmiljöer är bra. 22 procent är neutrala och 14 procent anser att arkitekturen och kvalitén är dålig.

Arkitektonisk idé alternativt stadsbyggnadsidé har formulerats för större planerings- och förtättningsprojekt som har startats under året. Ambitionen om en stadsbyggnadsidé har arbetats in i rutinen för uppstart av planeringsprojekt.

Omvärldsbevakning har genomförts i frågor gällande kulturmiljöfrågor samt ekosystemtjänster och hållbarhetscertifiering av stadsdelar. Dessa utgör underlag och kommer i vissa fall att ligga till grund för nya av riktlinjer inom aktuella områden. VA-policy och dagvattenpolicy har tillstyrkts under året.

Mål 5 är **uppnått**.

Utvärdering av mål 6.

Linköpings stadsdelar och kommunens tätorter ska utvecklas till levande och integrerade stadsmiljöer med blandade boendeformer, daglig service och bostadsnära verksamheter.

Indikatorer

Planer för nya och ombyggda bostäder ska bidra till en ökad variation av upplåtelseformer, hustyper, bostadsstorlekar i den stadsdel och ort som berörs. Stadsbyggnadsinsatser ska genomföras för att integrera och utveckla stadsdelar med utanförskap och särskilda behov.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- 6.1 Planarbetet koncentreras till fyra områden; 1) innerstadens utveckling, 2) komplement i befintliga stadsdelar, 3) prioriterade utvecklingsorter samt 4) planer som binder ihop stadsdelar.
- 6.2 Påbörja arbete med en marknadsstrategi för tätorten Linköping i syfte att säkerställa långsiktigt bostadsbyggande ur olika kvalitetsaspekter samt påbörja markanvisning enligt dessa aspekter.
- 6.3 Attrahera fler byggherrar till Linköpings kommun genom att bland annat erbjuda differentierade marktilldelningar i olika lägen.

Nämndens analys samt bedömning

Under 2017 har nämnden arbetat intensivt med projekt som stödjer förverkligandet av Utvecklingsplanen för Linköpings innerstad. Bland annat har arbete pågått med en detaljplan för helt ny stadsbebyggelse på Folkungavallen samt med flera förtätningar i anslutning till Djurgårdsgatan men också mindre förtättningsprojekt så som Detektiven 19. Vidare har förutsättningar för utveckling och förtätning studerats för flera befintliga stadsdelar, t.ex. har nämnden arbetat med planprogram för Skäggetorp, norra Ekholmen och Vistvägen samt med större sammanhängande utveckling av befintliga bostadsområdet i Ryd. Gemensamt för planprogrammen är ambitionen att binda ihop stadsdelar. I Berga har olika projekt presenterats för medborgare och nämnden har funnits på plats och deltagit i "Bergadialogen". Arbetet med prioriterade utvecklingsorter har under året varit koncentrerat till Lingham, Vikingstad och Ljungsbro. Vidare har ett aktivt pågått med områdesbestämmelser i Vårdsberg, Landeryd och Kränge.

Under 2017 har ett kunskapsunderlag tagits fram och kommer att ligga till grund för kommande arbete med en marknadsstrategi för tätorten Linköping. I alla markanvisningar arbetas det aktivt med att attrahera fler byggherrar till Linköpings kommun, vilket Vallastaden är ett tydligt exempel på. Under 2017 startade markanvisning av ca 100 bostäder vardera för Vallastaden och Vikingstad, alltså totalt ca 200 bostäder.

Mål 6 är **uppnått**.

Utvärdering av mål 13.

Kommunens trafiksystem ska bidra till en attraktiv och hälsosam stadsmiljö med prioriteringsordning att gå, cykla, åka kollektivtrafik, åka bil.

Indikatorer

Antalet gång-, cykel- och kollektivtrafikresor ska öka i relation till det totala antalet resor i kommunen. Minst 80 % av resenärerna ska uppleva den allmänna kollektivtrafiken som snabb och attraktiv. Trafikplaneringens aktiviteter har bidragit till att kommunens mål om koldioxidneutralitet 2025 kan uppnås.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- 13.1 Genomför mobility managementprojekt som omfattar beteendepåverkan samt ökar gående och cyklande till skola.
- 13.2 Bygg ut och utveckla gång- och cykelstråk.
- 13.3 Förbättra kollektivtrafikens tillgänglighet och framkomlighet.
- 13.4 Införa nya boendeparkeringsområden.

Nämndens analys samt bedömning

På frågor till allmänheten angående att resa i kollektivtrafiken anger 71 % att resans snabbhet är godkänd (1 procentenhets försämring jämfört med 2016) och 85 % att dess bekvämlighet är godkänd (10 procentenheters förbättring från 2016). Ur dessa aspekter är målet delvis uppnått då det totala medelvärdet är 78 % och målvärdet ligger på 80 %.

En relativt hög andel av de svarande på frågorna om kollektivtrafikens kvaliteter anger att de ej har någon uppfattning, 23 % respektive 22 %.

Förra året mättes/redovisades målet även genom trafikmätningar samt resvaneundersökning. Resvaneundersökning utförs först under år 2018 och trafikmätningar utförs var tredje år i de flesta prioriterade punkterna. Vissa punkter mäts årligen, men de är inte representativa för hela staden eftersom de sker i områden där stor utbyggnad sker.

Målet anses vara **delvis uppnått**.

Verksamhetsuppföljning

Program för uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Av nämndens driftsbudget går 77 % till privata utförare, varav 89 procentenheter går till kollektivtrafik, gator och vägar samt parker och grönområden (49+25+15 procentenheter). Inbegrips även investerings- och exploateringsbudgeten så utför privata aktörer 81 % av volymen. Resterande procent går till kommunkoncernen inkl. de kommunala bolagen (17 %), Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen (2 %) och övriga inom kommunen (0,1 %). De privata utförarna innefattar bland annat konsulter som tar fram förslag på detaljplaner, projekterar offentliga miljöer och entreprenörer som driver kollektivtrafik eller anlägger och sköter gator och parker, samt idkar naturvård och skogsbruk. Viss parkskötsel och naturvård utförs som arbetsmarknadsåtgärder. Inom naturvården anlitas ideella föreningar för tillsyn och viss skötsel.

Kravspecifikationerna, upphandlingen samt den kontroll och besiktning som sker av entreprenaderna säkerställer att kommunen får levererad produkt i tid till överenskommet pris och kvalitet. Driftverksamheten följer de avtal som upprättats för att uppnå nämndens mål. Driften av gatu- och parkmarken är indelad i sju driftområden, och driftentreprenaderna är vanligtvis treåriga, med optionsklausuler. Entreprenadtiderna i de olika driftområdena går omlott så att minst ett driftområde måste upphandlas på nytt varje år. Därmed upprätthålls en kontinuerlig marknadssituation med tillhörande kostnads- och kvalitetskontroll, samt möjligheter för kommunen att utveckla verksamheten. Den upphandlade verksamheten kostnadsregleras med gällande branschindex. Motsvarande kostnadsreglering sker för anläggningsarbetena och asfaltentreprenaderna.

För nämnden är det centralt att det finns tillräckligt med privata utförare som genom konkurrens är villiga att lämna anbud och ta på sig utföraruppdrag. Just nu får nämnden in tillräckligt med kvalificerade anbud vid varje markskötsel- och entreprenadupphandling, vilket visar att konkurrensen fungerar. I takt med att konkurrensen ökar om arbetskraften kan det dock bli allt svårare att få arbetena utförda. Därför är det viktigt att ständigt vara observant på hur de olika delmarknaderna utvecklas. När det gäller konsultupphandlingar för framförallt markprojektering och exploateringsverksamheten så har det under perioder varit en utmaning att få tag på konsulter. Det har inneburit att starten av vissa projekt blivit försenade. Nämnden konstaterar att det är svårt för nämnden att påverka delmarknaderna utan det blir mer att observera, parera och försöka att agera proaktivt, till exempel genom god planering och framförhållning.

För att ändå i viss mån underlätta upphandlingarna och påskynda genomförandet har nämnden tecknat ett flertal ramavtal för expertstöd, samt för kontroll och besiktning av asfaltbeläggningar, driftkontroll och växtkontroll. Genom att införa ett nytt projektledningsverktyg (arbetet pågår på förvaltningen) ökar nämndens framförhållning av start av kommande projekt. Det torde innebära att det blir lättare att tidigare knyta upp resurser till de olika projekten. I samarbete med skatteverket finns det också en rutin för kontroll av underentreprenörer i flera led avseende skatt, arbetsgivaravgifter etc.

Till varje projekt utser förvaltningen en projektledare som har ansvar för projektets resultat inklusive ekonomi. Hur kontroll och uppföljning går till preciseras särskilt i förfrågningsunderlagen och bestäms i avtal och beställningar. Till varje anläggningsprojekt utses en byggleddare. Slutbesiktning genomförs innan arbetet godkänns. För anläggningsarbetena sker dessutom en garantibesiktning, oftast två år efter godkänd slutbesiktning av entreprenaden. För investeringsprojekten sker den normala uppdragsstyrningen enligt branschstandard med krav på internkontroll, miljöledningssystem, kvalitetsplaner, samt genom projekterings- och byggmöten, checklistor, externa byggleddare, kontrollanter och besiktningsmän. För att kvalitetssäkra nämndens upphandlingar förekommer också typritningar, på till exempel tillgänglighetsanpassade åtgärder, särskilda listor över vanliga entreprenadfel, erfarenhetsmöten och särskilda ekonomimöten med konsulter och entreprenörer. Dessutom förekommer extern granskning av bygghandlingarna. Miljöbonus till genomförande av projekten.

Nämnden antar årligen en internkontrollplan som delvis verkställs av politiker i nämnden. Nämnden beslutar också årligen om en utvärderingsplan. I den genomförs årligen en medborgarenkät som mäter medborgarnas nöjdhet med gatu- och parkskötsel, stadsmiljöns attraktivitet, naturmiljöns rekreativvärde, trygghet och tillgänglighet samt medborgarnas möjlighet att delta i samhällsplaneringen. Årligen genomför nämnden också utvärderingar av någon del av sin verksamhet, t.ex. om vinterljus. Som ett led i kvalitetsarbetet deltar nämnden i kommunjämförande kvalitetsuppföljningar, till exempel kommunvelometern om cykelfrämjande insatser. Dessa uppföljningar, utvärderingar och revisioner ligger till grund för nämndens verksamhetsplanering.

Drift och underhåll av gator, parker och annan offentlig mark följs upp och utvärderas dessutom genom Sveriges kommuner och landstings kommunenkät "Kritik på teknik" som mäter medborgarnas nöjdhet med gatornas, inkl. gång- och cykelvägars, standard, snöröjning och halkbekämpning, renhållning, parkering, trafiksäkerhet, samt medborgarnas kontakt med kommunen om gator, parker m.m. Den senaste enkäten genomfördes 2016. Var tredje år genomför nämnden också en utvärdering av stadskärnans attraktivitet. Den senaste utfördes år 2014.

Granskningen av detaljplanens formella och juridiska krav sker bl.a. genom motläsning av de tjänstemän som inte medverkat i planens framtagande.

Alla entreprenörer som anlitas för skötsel och underhåll ska bedriva egenkontroll som kommunen kan ta del av. Kommunens tjänstemän eller externa kontrollanter utför stickprovskontroller utifrån bland annat kontrollprogram och checklistor. Varje månad hålls driftmöten mellan kommunens tjänstemän och entreprenörerna med uppföljning och avstämning gällande ekonomi och verksamhet. Tillsyn av driftområden genomförs några gånger per år av kommunens tjänstemän med eller utan entreprenörsmedverkan. Dessutom görs även stickprovskontroller av utfört driftsuppdrag genom upphandlad driftskontrollant. Kommunen bjuder inför vintersäsong in samtliga entreprenörer för dialog kring vinterväghållning samt aktuella ämnen samt gör uppföljning efter avslutad vintersäsong.

Via kommunens hemsida och felanmälningssystem samt genom det ärendehanteringssystem som finns hos Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen slussas inrapporterade fel och synpunkter ut i förvaltningen för handläggning. Det IT-stöd (kundtjänstsystem) som installerades 2015 har förenklat inregistreringen av ärenden, och gett bättre möjligheter till uppföljning och att få fram statistik, t.ex. fördelad på ärendetyp och kön.

Från och med 2016 har medborgarförslagen ersatts med s.k. Linköpingsförslag. Många av dessa kommer för handläggning av nämnden.

Jämförelser och verksamhetsmätt

Antal bostäder i antagna i detaljplaner

År	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Summa	1 170	219	163	1 323	527	1 154	1 115	730	372	1 960	1 190

Under 2017 har nämnden antagit detaljplaner med utrymme för totalt 1 190 bostäder, bl.a. i två större detaljplaner; Södra Ekkällan med 500 bostäder samt Ostbrickan 2 i Ryd med 570 bostäder. Under året har det startats detaljplaner för ytterligare 2890 bostäder varav 2000 bostäder i en stor detaljplan för den nya stadsdelen Djurgården. Vid årets slut pågick planarbete för ca 5000 bostäder.

Planreserven, det vill säga planer som vunnit laga kraft men där byggherre inte fått startbesked, uppgår vid årsskiftet till 2 860 bostäder.

Driftkostnader och nöjdhet med gatudriften

Jämförelsen mellan kommunerna i nedanstående tabell är hämtade från Kolada som är en databas med nyckeltal från kommunal verksamhet. Urvalet av städer är baserat på de städer som deltar i projektet *Väl mätt Gata/Park*. Projektet väl mätt är ett samarbete mellan fem kommuner med mål att ta fram jämförelser för park- och gatukostnader.

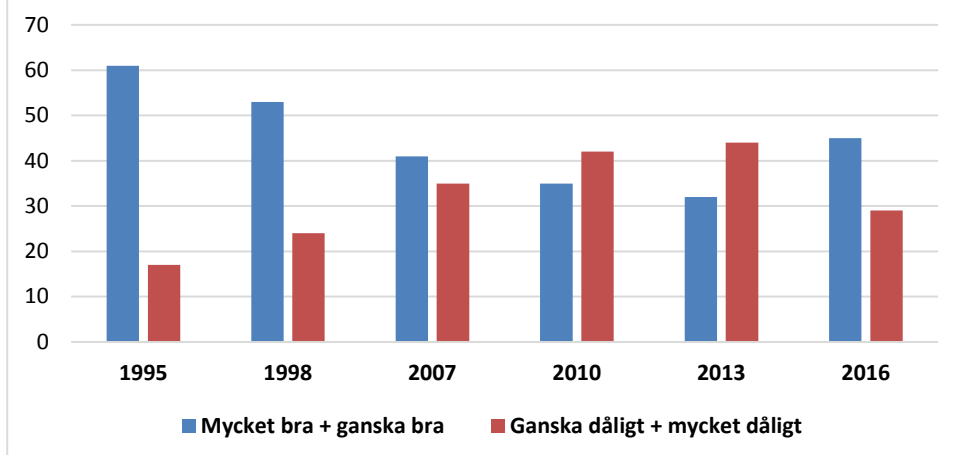
Nettokostnad gator och vägar samt parkering, kr/inv.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Örebro	1 035	1 017	855	708	788	716	684
Västerås	1 097	973	1 062	979	870	818	790
Linköping	1 377	1 307	1 306	1 238	1 094	1 310	1338
Jönköping	1 677	1 447	1 457	1 574	1 419	1 658	1382
Karlstad	1 840	1 893	1 844	1 795	1 479	1 280	1632

Linköpings nettokostnad för gator, vägar samt parkering var under år 2016 1 338 kr/inv. Linköping har klart lägst intäkter från parkeringsverksamheten. Skillnaden mellan Linköping och övriga kommuner beror på ett antal faktorer. Linköping har endast intäkter från gatuparkering inräknade eftersom resterande parkeringsintäkter tillfaller ett kommunägt bolag. Nämnden ställer höga krav mot entreprenörerna för vinterväghållningen i jämförelse med de andra kommunerna. Nämnden har också sop- och saltstråk för gång- och cykelvägar som inte har motsvarighet i andra kommuner. Skötselstandard för det kommunala vägnätet är mer enhetligt över hela kommunen.

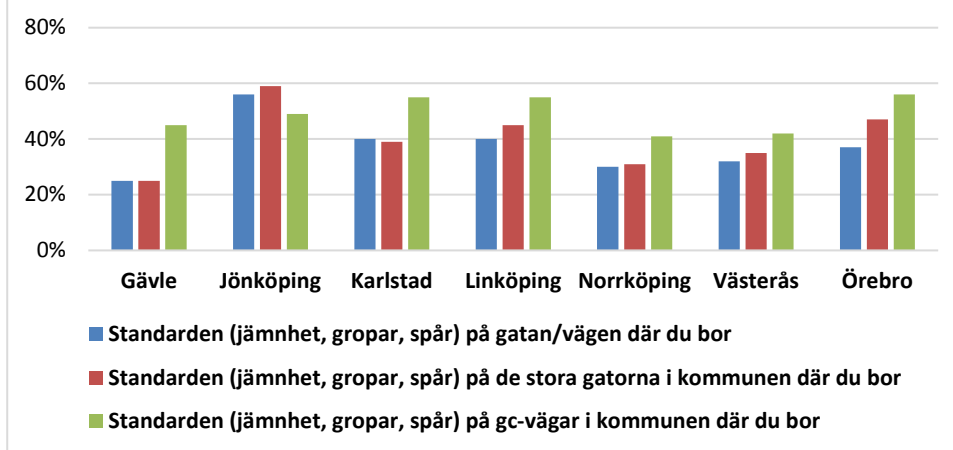
Det lägre nettokostnadsläget 2014 beror på att kostnader för beläggningsprogrammet från det året redovisas som en investering, och att kommunen genomfört en större satsning på energieffektivisering genom utbyte till led-armatur samt att sop- och saltstråket har utökats.

Vart tredje år genomför Sveriges kommuner och landsting (SKL) medborgarundersökningen "Kritik på teknik" som mäter nöjdheten hos kommuninvånare gällande drift och underhåll. Enligt resultat från 2016 års undersökning har nöjdheten gällande gatustandarden (vägbeläggnings jämnhet) i Linköping förbättrats sedan 2013. Detta visar de blå staplarna i diagrammet nedan. Liknande positiva trend visar nöjdheten gällande standarden på gatan där man bor. Nöjdheten gällande standarden på gång- och cykelvägar har legat relativt högt (kring 50 procent) vid tidigare undersökningar men ökade ytterligare vid 2016 års undersökning.

Standarden på större gator och vägar i Linköpings kommun (% av svarande)

Mycket och ganska bra standard på gatorna 2016

Medelvärdet för standarden på gatan/vägen där du bor är 37 %, de stora gatorna i kommunen 40 %, och gång- och cykelvägarna i kommunen 49 %. Linköpings kommun ligger 3, 5 och 6 procentenheter över medelvärdet. Av jämförbara kommuner är det bara 1 å 2 kommuner som har bättre gatu-/vägstandard än Linköping. Gällande nöjdheten på gång- och cykelvägars standard ligger Linköpings kommun bra till, tillsammans med Karlstad och Örebro.

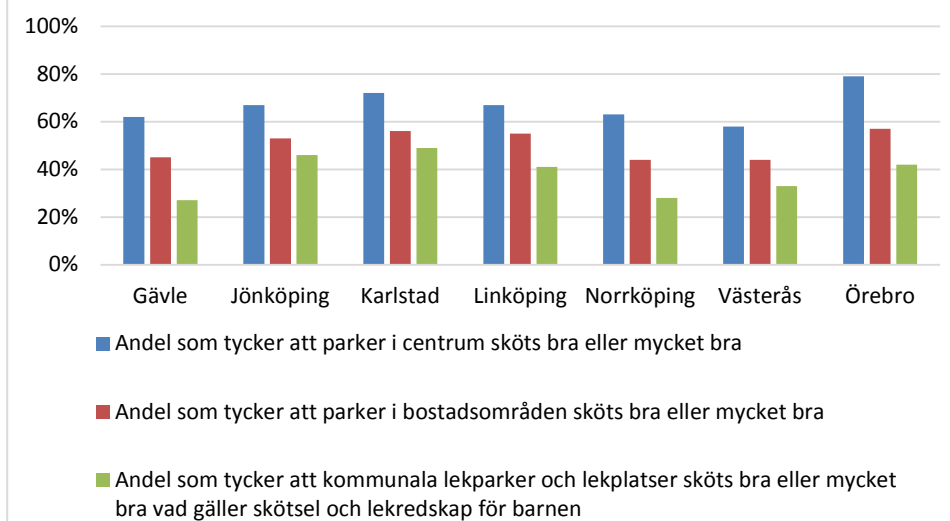
Driftkostnader och nöjdhet med parkdriften

För år 2016 är nettokostnaden för parker 429 kr/inv. I jämförelse med de övriga kommuner är nettokostnaden likvärdig med den som Jönköpings kommun har, men högre än de likvärdiga kommunerna Västerås och Örebro.

Nettokostnad parker, kr/inv.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Jönköping	203	258	302	305	449	401	409
Örebro	248	330	385	340	369	368	371
Västerås	328	325	367	384	385	323	348
Linköping	342	411	382	419	430	408	429
Karlstad	405	531	511	531	525	530	765

Linköping har en hög ambitionsnivå och ställer, i jämförelse med andra jämförbara kommuner, höga krav mot våra entreprenörer. Linköping har en god ekonomi vilket också möjliggör en hög skötselstandard.

Skötsel av parker och lekplatser 2016

Nöjdheten gällande skötsel av parker och lekplatser i Linköping står sig bra i förhållande till nöjdheten hos invånare i jämförbara kommuner.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Samhällsbyggnadsnämnd	7 462	7 555	93	3 843	3 062
Planering, mark och byggande	7 844	8 080	236	7 846	5 072
Förvaltning fastigheter och mark	-21 943	-20 811	1 132	-20 683	-21 828
Natur och stadsmiljö	10 817	12 306	1 489	10 551	8 311
Drift och underhåll	142 396	159 901	17 506	150 287	148 458
Trafik och parkering	-6 273	-2 871	3 402	-6 307	-6 661
Kollektivtrafik	114 255	115 982	1 727	108 670	113 633
Kapitalkostnader	105 614	105 040	-574	107 951	93 561
Ofördelat	0	939	939	2	0
Summa	360 173	386 121	25 948	362 160	343 607
<i>varav kostnader</i>	<i>-466 895</i>	<i>-486 440</i>	<i>19 545</i>	<i>-461 737</i>	<i>-441 061</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>106 722</i>	<i>100 319</i>	<i>6 403</i>	<i>99 576</i>	<i>97 454</i>

Kommentarer

Samhällsbyggnadsnämndens resultat visar en positiv avvikelse mot budget på 25 948 tkr. De största avvikelserna mellan budget och bokslut finns inom drift och underhåll samt trafik och parkering.

Planering, mark och byggande (236 tkr):

Som helhet ligger utfallet i linje med budget, men avvikelser inom området finns. Planprogrammen för Skäggetorp och Ekholmen har tagit mer resurser i anspråk än budgeterat och kostnaderna för planbesked är högre än budgeterat, samtidigt som ett antal utredningar och planprogram som var planerade för året har skjutits till 2018.

Förvaltning fastigheter och mark (1 132 tkr):

Verksamheten visar ett överskott på grund av högre intäkter i form av arrende för markupplåtelse, allmän platsmark visar både högre intäkter och lägre kostnader än planerat samt att ersättning för ledingsåterställning blivit högre än budgeterat.

Natur och stadsmiljö (1 489 tkr):

Överskottet inom verksamheten beror främst på lägre kostnader för hantering av förorenad mark vid Bestorps sågverk där bidrag betalas ut först år 2019 och förskjuter kostnader både avseende intern tid och övriga tjänster.

Drift och underhåll (17 506 tkr):

Utfallet på vinterväghållningen (snöröjning och halkbekämpning) blev betydligt lägre än budgeterat. Tillsammans med lägre markvärmekostnader blev överskottet 7 515 tkr. Kostnaderna för partikelmätning, beredskap och jour visar ett överskott på 1 430 tkr. Energieffektivisering har gett lägre elkostnader för allmänbelysningen (1 420 tkr). Däremot har utbyggnad av allmänbelysning medfört ökade driftskostnader. Kostnader för energieffektivisering totalt är lägre för år 2017 jämfört med tidigare år då energieffektiviseringsprojektet har avslutats under år 2017.

Trafik och parkering (3 402 tkr):

Lägre kostnader för trafiksignaler på grund av minskad volym. Parkeringsverksamheten redovisar högre intäkter i form av parkeringsavgifter samt boendeparkering på grund av införandet av nya boendeparkeringsområden.

Kollektivtrafik (1 727 tkr):

Kostnader för färdtjänst, riksfärdtjänst och alternativ färdtjänst blev lägre än budgeterat och verksamheterna visar tillsammans ett överskott på ca 2 milj. Allmän kollektivtrafik visar ett mindre överskott. Däremot redovisar skolskjutsar ett underskott ca 0,5 mnkr. Orsaken är att den upphandlade skolskjutsen har utökats med ytterligare två bussar pga att Östgötatrafiken har lagt ner och förkortat turer på landsbygden samt att det är fler elever på gymnasiet och fler elever på grundskolan som utnyttjar växelvis boende.

Nämndens post ofördelat är en reserv för oförutsedda behov. Reserven har ej behövt nyttjas under 2017 och raden redovisar således ett överskott med 939 tkr.

Investeringar

Investeringar tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Gator	19 208	44 037	24 829	30 313	22 595
Parker och grönområden	60 355	58 433	-1 922	52 257	26 753
Trafikantåtgärder	29 352	20 650	-8 702	16 997	24 911
Stadsmiljö	33 807	32 180	-1 627	21 503	13 961
Beläggning	28 906	30 000	1 094	29 960	30 069
Övriga investeringar	1 351	700	-651	1 362	1 754
Summa investeringar	172 980	186 000	13 020	152 391	120 043
<i>varav utgifter</i>	<i>299 887</i>	<i>361 727</i>	<i>61 840</i>	<i>-244 274</i>	<i>-226 175</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>-126 907</i>	<i>-175 727</i>	<i>-48 820</i>	<i>91 883</i>	<i>106 132</i>

Kommentarer

Årets nettoinvesteringar uppgår till 172 980 tkr. Jämfört med budget (186 000 tkr) är utfallet 13 020 tkr lägre.

Nämnden har varit framgångsrik i att få beviljat olika stadsbidrag, bl a stadsmiljöavtalsmedel, för kollektivtrafik- och gång- och cykelprojekt. Nu pågår ett flertal sådana projekt, i projekterings – eller entreprenadskede, som ska vara klara under 2018.

Under året har nämnden bland annat byggt ut gator, torg och lekplatser i olika bostadsområden, såsom Vallastaden, Övre Vasastaden, Harvestad och Norrberga. Nämnden har också projekterat utbyggnaden av nya bostadsområden ibland annat Bankeberg Vikingstad och fortsatt utbyggnad av Södra Ekkällan. För industriändamål har nya gator projekterats för fortsatt utbyggnad av Östra Malmskogen.

I samband med att nya exploateringsområden etableras byggs också nya gång- och cykelvägar. Därutöver har nämnden under året haft stort fokus på att förbättra cykelinfrastrukturen. Nämnden har förnyat belysningen längs gång- och cykelvägen runt Skäggetorp. Belysningen i ett flertal gång- och cykeltunnlar har bytts ut och förstärkts bland annat Stenbrötsgatan/Industrigatan Mimervägen i Vikingstad och Ledbergsvägen i Malmslätt. Ett flertal gång- och cykelvägar har byggts ut, bland annat längs Gunnarstorsvägen i Ljungsbro, Gamla Tanneforsvägen, Gällstadsvägen i Linghem och Schörlins gata vid Vallastaden. Nya cykelfält har anlagts på Ötgötagatan lagda i röd asfalt. Andra delen av tre av cykelvägen Tallboda- Linghem är klar, dvs anslutningen in mot Linghem. Projektering av delen längs med gamla riksettan pågår. Ett nytt rekreativstråk längs Stängån förbi Emmalund och Ådala har iordningsställts. Nämnden har fattat beslut om konceptet Cykellänken, samt att bygga två cykellänkar enligt konceptet (Skäggetorp och Ryd). Projektering för dessa pågår.

Snugganparken i Tannefors har byggts om och intilliggande kaj har renoverats. Linköpings största lekpark Lill-Valla invigdes i början av oktober. Parken Raoul Wallenbegrs plats har byggts om. Trädgårdsföreningen har fått en förnyad entré mot Lasarettsgatan. Renoveringen av kajen mellan Tullbron och Nykvarn har påbörjats. Plaskdammen i Johannelund har renoverats och motorikbanor har byggts vid Fältgatan och Sofielundsvägen och ett nytt utegym i Skeda Udde. Nya schackbord har satts upp i Berga, St Larsparken och Skäggetorp. En ny aktivitetspark har byggts i Ekängen och den i Berga har kompletterats. Nya lekplatser har färdigställts i Vallastaden, Harvestad och Ullstämman. Projektering pågår för en ny faunapassage vid Nykvarn och nya lekmöjligheter för fisk i Tannefors.

Ombyggnaden av Nygatan (delen Klostergatan – Apotekaregatan) och Hospitalstorget är nu klar. Innerstaden har också berikats med komplettering av utökad julbelysning och ny fasadbelysning på Trädgårdstorget. Nämnden har uppfört 8 offentliga konstverk i Vallastaden och på Hospitalstorget.

Nya boendeparkeringsområden har införts bland annat i Östra Valla och Gottfridsberg. Tillgängligheten till och i kommunens naturreservat har ökat bland genom nya tillgängliga spänger, gångstigar och grillplatser. Andra tillgänglighetsåtgärder är rullstolsanpassade sandlådor, utbyte av bänkar, ny trappa vid Nattstuvugatan och kantnedsänkningar vid gång- och cykelvägar bland annat i Vidingsjö. Arbetet med att tillgänglighetsanpassa busshållplatser har fortsatt bland annat med hållplatser i Malmslätt och Lambohov.

Arbetet med att bygga nya gator och anslutningar till Universitetssjukhuset (US) pågår. Utbyggnad av nya kollektivtrafikljussignalanläggningar pågår. En breddning av bron över Haningeleden vid Garnisonen pågår. Det pågår projektering av en rad kollektivtrafikåtgärder såsom nya kollektivtrafikfält längs Bergsvägen (delen Roxviksgatan – Bergsrondellen) och nya hållplatser på St Larsgatan (delen Drottninggatan- Lasarettsgatan).

Ett antal projekt har blivit försenade, vilket bland annat beror på att upphandlingar har blivit försenade eller att detaljplaner blivit överklagade, ledningsarbeten som dragit ut på tiden, brist på projekteringsstöd, projekt har blivit större och därigenom tagit längre tid att projektera. Framförallt tre stycken större gång – och cykelvägssatsningar påverkar utfallet, dels gc-väg Lingham – Tallboda där Trafikverket bygger ut densamma och sen fakturerar kommunen (beräknas vara klar försommaren 2018) och dels cykellänkarna till Ryd resp Skäggetorp. Dessa projekt pågår nu varvid kostnaderna hamnar på 2018.

Under 2017 asfalterades cirka 209 000 kvadratmeter gator. Detta motsvarar 4,8 % av asfalterad areal. De största beläggningsarbetena genomfördes på bl.a. Tornbyvägen, Västra Svedengatan, St Larsgatan, Vistvägen och Nygårdsvägen. Nämnden asfalterade också två ”cykelgator”, Högdalsgatan och Uvebergsvägen.

Under året asfalterades även cirka 50 000 kvadratmeter gång- och cykelvägar, vilket motsvarar cirka 3,6 % av den totala arealen. Största arbetena var i Lambohov, Ekholmen, Berga och Skäggetorp. 4 200 kvadratmeter trottoarer har också asfalteras.

Exploatering

Årets exploatering Balansräkning tkr	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse mot budget	Prognos 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Bostadsexploatering						
Inkomster	109 191	126 245	-17 054	124 303	132 265	209 267
Utgifter	-122 608	-134 787	12 179	-146 030	110 675	120 461
Netto bostäder	-13 417	-8 542	-4 875	-21 727	21 591	88 806
Verksamhetsexploatering						
Inkomster	27 198	59 329	-32 131	27 959	22 123	38 850
Utgifter	-8 013	-64 380	56 367	-16 958	12 303	30 509
Netto verksamheter	19 185	-5 051	24 236	11 001	9 820	8 341
Netto totalt	5 768	-13 593	19 361	10 726	31 411	97 147

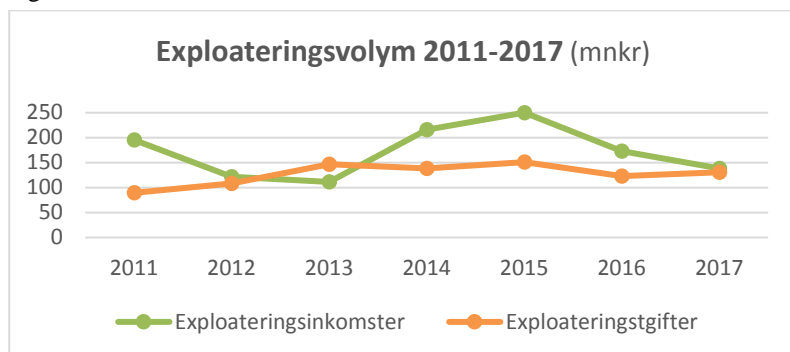
Kommentarer

Exploateringsverksamheten redovisas på balansräkningen till dess att markförsäljning sker. Merparten av den pågående exploateringen påverkar därför inte kommunens resultat för året utan endast balansen.

Totalt sett hade exploateringsverksamheten inkomster om 136,4 mnkr och utgifter om 130,6 mnkr under året. Både inkomst- och kostnadsvolymer för året landar väsentligt lägre än budget och prognos, främst på verksamhetsexploateringen. Avvikelsena mellan utfall och budget beror huvudsakligen på att utbyggnad och försäljning har förskjutits i tid i ett antal projekt, bland de större avvikelsena finns Tornby, Mörtlösa och Djurgården.

Stora fluktuationer är inte ovanliga i exploateringsplaner bland annat eftersom det är svårt att bedöma om detaljplaner kommer att senareläggas och/eller överklagas och exakta tidpunkter för infrastrukturutbyggnad.

Tittar vi på de senaste åren så har utgiftsvolymer i exploateringen legat relativt jämnt och 2017 års utfall ligger i linje med den senaste femårsperiodens genomsnitt. Inkomstsidan varierar mer mellan åren, 2017 års utfall ligger väsentligt lägre än de senaste tre åren.

Tabell: Nedan ses de största projekten under 2017 sett till inkomst- och utgiftsvolym.

Projekt	Inkomster (mnkr)	Projekt	Utgifter (mnkr)
Södra Möjetorp, Harvestad 9:1 m fl	52,2	Detaljplan för Bo2016, allmän	52,2
Gällstad 1:78, Lingham (V Manstorp)	15,5	Smestad 1:4 i Djurgården etapp1	16,9
Alnen (Vasastaden)	7,0	Vallastaden (västra)	14,2
Automaten (Vasastaden)	6,6	Södra Möjetorp, Harvestad 9:1 m.fl.	8,9
Norra tornen Linköping arena	6,4	Del av Smestad 1:4, Västra Valla	8,5

Resultaträkning tkr	Utfall 2017	Budget 2017	Avvikelse mot budget	Prognos 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Bostadsexploatering						
Intäkter, avräknade och avslutade	96 747	90 741	6 006	95 468	126 175	190 124
Kostnader, avräknade och avslutade	-51 064	-70 024	18 960	-54 957	-125 056	-178 686
Övriga kostnader	-1 427	-629	-798	-629	-789	-564
Resultat	44 256	20 088	24 168	39 882	330	10 874
Verksamhetsexploatering						
Intäkter, avräknade och avslutade	17 379	0	17 379	17 994	20 806	30 197
Kostnader, avräknade och avslutade	-10 257	0	-10 257	-10 551	-13 791	-15 484
Övriga kostnader	-48	-88	40	-88	-95	-67
Resultat	7 074	-88	7 162	7 355	6 920	14 646
Summa resultat	51 330	20 000	31 330	47 237	7 250	25 520
Kommunbidrag	-20 000	-20 000	0	-20 000	-20 000	0
Resultat totalt	31 330	0	31 330	27 237	-12 750	25 520

Kommentarer

I takt med att exploaterad mark säljs redovisas försäljningsintäkterna i kommunens resultaträkning och kalkylerade kostnader för markens iordningställande avräknas från balansräkningens utgiftssida. 2017 års resultat från exploateringen är +51,3 mnkr.

Redovisningsreglerna inom exploateringsområdet innebär att resultatet för ett enskilt år helt är beroende av inom vilka projekt som vi slutförsålt mark, och det ovanligt höga överskottet 2017 beror på att mycket försäljning skett inom vissa projekt med stora vinstmarginaler främst Harvestad 9:1 och Gällstad 1:78.

I nämndens budgetmål ingår ett kommunbidrag från exploateringsverksamhetens nettoöverskott med 20 mnkr. Efter avdrag för kommunbidraget är årets resultat från exploateringen således +31,3 mnkr.

Tabell: Nedan ses de största projekten under 2017 sett till intäkter och kostnader (avräkning från balansen):

Projekt	Intäkter (mnkr)	Projekt	Kostnader (avräkning) (mnkr)
Södra Möjetorp, Harvestad 9:1 m fl	61,4	Södra Möjetorp, Harvestad 9:1 m fl	18,3
Gällstad 1:78, Lingham (V Manstorp)	16,5	Ullstämman 5:1	10,1
Östra Malmskogen 1:3, del 2	5,1	Gällstad 1:78, Lingham (V Manstorp)	6,1
Alnen (Vasastaden)	4,4	Östra Malmskogen 1:3, del 2	4,6
Norrberga 1.294, N:a Sturefors	3,6	Detaljplan för Bo2016, allmän	3,7

Socialnämnden

Nämndens ordförande

Socialtjänsten och myndighetsutövningen har ställts inför stora utmaningar under 2017, vilket påverkar att alla mål inte kunnat uppnås. Det viktigaste och övergripande målet – En rättssäker och effektiv handläggning har inte kunnat uppnås. Ärendeströmningen av orosanmälningar har legat högt under hela 2017, ca 300-350 anmälningar/månad. Alla utredningar har inte klarats av inom lagstadgad tid. IVO:s tillsyn sedan 2014 följer utvecklingen och de har ännu inte avslutat den.

Brist på och konkurrens om socialsekreterare råder i hela landet, vilket medfört rekryteringssvårigheter. Arbetsbelastningen och det sämre löneläget är också bidragande orsaker. Glädjande är att långsiktiga satsningar på en bättre arbetsmiljö, såsom leankonceptet, mentorskap, kompetenstrappa m.m. börjar ge resultat. Personalboks slutet för 2017 visar att omsättningen av personal har minskat i jämförelse med 2016.

Antalet ansökningar och begäran om LSS har under året ökat väldigt mycket, vilket påverkat handläggningstiden. Åtgärder har vidtagits genom att anställa pooltjänster och konsulter. Glädjande är att tiden för att erhålla en bostad enligt LSS eller korttidsplats har förbättrats under 2017.

Redovisningen av ekonomiskt bistånd visar ett överskott. Det långsiktiga arbetet med att minska långtidsberoende av försörjningsstöd visar att strategier fungerar och ger resultat. Fler människor har kommit i egen försörjning, studier eller arbete. Oroande är att de personer som kommit ur etableringen och inte kommit i egen försörjning har ökat under 2017. Team utreda och Team utreda arbetsmarknad har också bidragit till det goda resultatet. God samverkan med Arbetsförmedlingen och Jobb-och Kunskapstorget är också viktiga delar i arbetet.

Bristen på familjehem, trots stora insatser för att rekrytera, gör att akut/jourhem och konsulentstödda familjehem måste anlitas, vilket ger kostnadsökningar. Oroande är även att kostnaderna för HVB barn/unga, men även HVB vuxna visar ett underskott för 2017. Orsaken är placeringar på SiS, vilket medfört högre kostnader.

Bostadsbristen i kommunen och en striktare bedömning från hyresvärdarna med krav på förmåga till egen försörjning och skuldfrihet betyder att bosociala verksamheten måste utreda ett stort antal sociala stödkontrakt. Positivt är att fler erhållit förstahandskontrakt. Samverkan med kommunens fastighetsbolag Stångåstaden är god.

Satsningar under 2017 som kommer att förbättra måluppfyllelsen 2018 är;

- Skolfam-team, där syftet är att stärka familjehemsplacerade barns skolgång.
- Implementeringen av familjelotsens framgångsrika arbete.
- Satsningen på områdesbaserad socialtjänst d.v.s. verksamhet som finns nära medborgarna i Berga och Lambohov.
- Att utbildning av alla handläggare inom äldreomsorgen i IBIC är genomförd.
- Bred kunskapsinhämtning inför upphandling av HVB barn och unga.

Förvaltningens alla avdelningar bidrar på ett mycket positivt sätt för att Socialnämnden skall uppnå sina mål, genom verksamhetsutveckling, verksamhetsplaner med tydliga och konkreta aktiviteter.

Personalen är vårt viktigaste verktyg.

Professionellt bemötande och god tillgänglighet

Indikatorer för måluppfyllelse

Brukarenkäter genomförs regelbundet inom nämndens verksamhetsområden. De som besvarar enkäten ska uppleva att den information de får av sin handläggare är mycket lätt eller ganska lätt att förstå, målvärde 80 %.

Samarbetet med externa parter ska öka i syfte att gagna t ex brukarens väg till egen försörjning. Medarbetarna skattar samarbetet vid regelbundna medarbetarundersökningar och målvärdet är att en förbättring ska ha skett jämfört med tidigare mätperiod.

Genomförda och planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- För samtliga verksamhetsområden sker deltagande i nationella brukarenkäter där tillgänglighet och bemötande mäts. Även interna brukaruppföljningar har genomförts.

Ekonomiskt bistånd

- Vad beträffar den del av genomförd brukarundersökning som rör bemötande visar resultatet att 91 % av de svarande är nöjda med bemötandet och motsvarande siffra för tillgänglighet var 94 %. I syfte att erbjuda ökad tillgänglighet för klienter att nå socialsekreterare och handläggare har avdelningen haft utökad telefontid under året.
- De sedan tidigare påbörjade satsningarna på utbildning i MI (motiverande intervju) och systemteori i syfte att utveckla klientarbetet, där bemötande är ett viktigt område, har permanentats. All personal som inte har genomgått dessa utbildningar erbjuds detta.

Individ och familjeomsorg, barn, unga och vuxna

Måluppfyllelse sker genom;

- Att i kontakter med brukare ha ett förhållningssätt som innebär snabb återkoppling och kontinuerlig information i det pågående ärendet.
- Att arbeta med införandet av rollen/funktionen Handläggarsamordnare inom ramen för LIFE-projektet (internationell samverkan). Rollen grundar sig i resultatet av samverkansprojektet Familjelotsen vars målgrupp var familjer med sammansatta behov där en eller flera familjemedlemmar har en neuropsykiatrisk diagnos. Socialförvaltningens målsättning är att bidra till att antalet handläggarkontakter minskar för målgruppen då det framkommit av projektet att det är ett stort behov hos målgruppen som ofta har svårt med de exekutiva funktionerna såsom exempelvis förmågan att planera och organisera samt skapa en struktur i vardagen.
- Att kunna införa SMS påminnelse. Tekniska frågeställningar är fortsatt olösta.
- Att handläggare har tillgång till smartphones och att möten kan genomföras via Skype vilket förväntas bidra till en ökad tillgänglighet.
- Att kvällsöppet har erbjudits under en provperiod för att öka tillgängligheten.

Ä&F, Äldre och funktionsnedsatta

- Svar på frågor om bemötande visar en ökad nöjdhet hos brukarna från 88 % 2016 till 97 % 2017. Även upplevelsen av delaktighet är förbättrad och har ökat från 84 % 2016 till 88 % 2017.
- Även upplevelsen av tillgänglighet är förbättrad då nöjdheten med att nå kontakt per telefon har ökat från 72 % 2016 till 82 % 2017. Även möjligheten att få ett personligt möte med handläggare är förbättrad. Däremot önskar brukarna få mer tid med sin handläggare.
- Under 2017 har avdelningen genomfört två brukarluncher för att komplettera brukarenkäten. Brukarnas synpunkter har tillvaratagits i förbättringsarbeten.
- Under 2018 finns planer på att påbörja en dialog med brukarorganisationer för att få en förbättrad bild av vad medborgare förväntar sig av myndigheten när det gäller bemötande, information och tillgänglighet.

Nämndens analys samt bedömning

I brukarundersökningen 2017 inom IFO uppnås målet om nöjdhet vad gäller tillgänglighet (snittet var 90 %) och bemötande (snittet var 82 %). Kvällsöppet ökade inte den tillgänglighet som antogs, då det endast utnyttjades vid tre tillfällen. Det var därför inte försvarbart utifrån resursutnyttjande att fortsätta med insatsen.

Bemötandet inom hela förvaltningen håller en hög kvalitet, men däremot finns ett önskemål om ökad tillgänglighet, vilket har varit svårt att tillgodose utifrån ett högt tryck och stort ärendeflöde, speciellt inom avdelningen äldre och funktionsnedsatta. **Målet är uppnått enligt de indikatorer som mäts.**

Barnperspektivet ska särskilt beaktas inom socialnämndens verksamhet

Indikatorer för måluppfyllelse

Ett stärkt skydd ska finnas för alla barn. Barnets situation och behov ska framträda klart i dokumentationen i samband med utredningar och beslut. Mäts genom aktgranskning i samband med internkontrollen. Stöddokument för stärkt barnperspektiv ska vara känt i arbetsgrupperna

Genomförda och planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Ekonomiskt bistånd

- Klarspråksgruppen har arbetat fram ett stöd för hur barns situation ska dokumenteras i ärenden. I varje beviljande beslut som direkt berör barnet eller dennes situation ska det i motiveringen framgå varför det är skäligt att utifrån ett barnrättsperspektiv bevilja bistånd alternativt hur ett behov kan tillgodoses på annat sätt vid ett avslag.
- Förbättring har skett sedan förra internkontrollen men det finns fortfarande arbete att göra. Barns situation behöver mer specifikt belysas i dokumentationen.

Individ och familjeomsorg, barn, unga och vuxna

- Under verksamhetsåret har det inom IFO verksamheten varit prioriterat att implementera styrdokumentet "Stöddokument för stärkt barnperspektiv". Temadiskussioner sker i arbetsgrupperna, liksom granskning av akter och beslutsunderlag.
- Resultatet i brukarenkäten visar att barn och ungdomar upplever hög tillgänglighet och att deras synpunkter efterfrågas i kontakterna med socialförvaltningen (100 %). Ensamkommande barn och ungdomar visar något lägre resultat, 83-93%, vilket kan förklaras av regeländringar som påverkat ungdomarnas mående och möjlighet att påverka.

Äldre och funktionsnedsatta

- Granskning är genomförd i form av kollegiegranskning av 12 handläggare i LSS-gruppen där varje handläggare fick granska ett ärende var. I samtliga fall anges barnet specifikt samt dennes behov, önskemål och intressen. Generellt beskrivs konsekvenser av beslut för samtliga barn i form av hänvisning till proposition, lagtext och barnets bästa. Det beskrivs även i former av avlastning för föräldrar. I samtliga fall har barnet närvarat i mötet med handläggaren. I fyra fall för barnet sin talan och i ett av dessa riktar handläggaren direkt frågor till barnet. I övriga fall för förälder eller vårdnadshavare barnets talan, dock framkommer det inte, förutom i två fall, att en bedömning är gjord eller beskrivning om barnets kommunikationsförmåga. Bedömningen är att handläggaren har lyft fram barnets röst i utredningen på olika sätt, dock behöver en beskrivning göras av de fall där barnets talan förs av annan och vad det beror på.
- Förbättringar som kan göras är att mer utförligt beskriva och koppla bedömningar och beslut gällande barnperspektivet till lagtexten. Vid kommunikering av utredningar och beslut överlämnar handläggarna detta till andra parter än barnet, t ex. föräldrarna. En bedömning bör göras om det är lämpligt att äldre barn istället bör kommuniceras då de själva är part i ärendet, medan det från fall till fall får avgöras om det inte är lämpligt att kommunicera med yngre barn. När det gäller barnets rätt till inflytande och insyn kan en hel del förbättringar göras bl.a. genom att använda olika kommunikationshjälpmedel.
- Mer utförliga konsekvensbeskrivningar kan göras i utredningsprocessen, främst i de fall när det gäller mer ingripande insatser som är nya för barnet men framförallt vid avslagsbeslut. Målbeskrivningen av insatsen kan göras mer individspecifik så att barnets tankar kring mål och förväntningar framkommer. Det är viktigt att ange i utredningen var informationen kommer ifrån och vem som uppger vad.

Nämndens analys samt bedömning

Beaktande av barnperspektivet har stärkts under året. Kompetenshöjande insatser har genomförts. Det finns fortfarande utvecklingspotential inom detta område och fortsatta aktiviteter är planerade. Exempelvis är en halvdag om barnrätt planerad att äga rum i mars i samverkan AFI och IFO barn. Halvdagen är tänkt att ge ytterligare kunskap om hur IFO barngrupper arbetar och hur avdelningarna gemensamt kan tillse att barns behov ses ur flera aspekter.

Inom Ä&F finns förbättringar att göra framförallt när det gäller dokumentationen av på vilket sätt barnperspektivet har beaktats. **Målet är delvis uppnått.**

Verksamhetsuppföljning

- Linköpings kommun har en stark befolkningsutveckling, vilket syns i ärendeinflödet som har ökat markant senaste året. Nya kommuninvånare kräver nya sätt att samverka med andra huvudmän för att den enskilde ska erhålla rätt stöd. Omvärldsbevakning och kontinuerlig kompetensutveckling är en förutsättning för att möta kommuninvånarnas behov.
- Viktigt framledes är att verksamheten arbetar systematiskt med uppföljning av beviljade insatser på individ- och gruppnivå.

Ekonomiskt bistånd

- Avdelningen har inrättat en ny arbetsgrupp, Integrationsgruppen, för att kunna utveckla och arbeta effektivt med flyktingärenden. Utmaningen 2018 är att ta emot 331 anvisade där mellan 120-160 är kvotflyktingar, vilket är en stor ökning i jämförelse med 2017 då 51 kvotflyktingar togs emot.
- Viktigt att utveckla arbetet med integrationsgruppens målgrupper (kommunanvisade flyktingar och kvotflyktingar) på ett sådant sätt att individer på snabbaste möjliga sätt kan etablera sig i samhället och bli självförsörjande.
- Avdelningen har arbetat med riktlinjefrågor som bland annat har handlat om bedömning av hyresnivåer. Syftet har varit att åstadkomma effektiv och ändamålsenlig handläggning och minskad administration.
- Avdelningen har fokuserat på att tydliggöra prioriteringar i kärnverksamheten.
- Att fortsätta det långsiktiga arbetet med att få långtidsberoende klienter att närma sig möjligheter att nå självförsörjning antingen genom arbete, studier, sjukersättning eller på annat sätt. Särskilt prioritet läggs på att arbeta med barnfamiljer i denna målgrupp.
- Att etablera gott samarbete med olika samhällsaktörer på chefs- och medarbetarnivå i syfte att använda samhällsresurser på bästa möjliga sätt för att gagna individens mål att bli självförsörjande.
- Att fortsätta utvecklingsarbetet med riktlinjer utifrån förändringar i samhället.
- Att kunna bibehålla och utveckla kvaliteten i utrednings- och handlägningsarbetet samt i motivationsarbetet med klienter
- Att fortsätta effektivisera och förenkla handlägningsrutiner.
- Att påbörja arbetet med det 3-åriga VISA-projektet (varaktigt inkludering i samhälle och arbetsmarknad) i syfte att utveckla innovativa sätt att arbeta med insatser som syftar till att få ut de långtidsbehövande klienterna i självförsörjning.
- Att effektivisera handläggningen av ekonomiskt bistånd med hjälp av digitala lösningar (e-tjänst för ansökan om försörjningsstöd).

Individ och familjeomsorg; barn, unga och vuxna

- Att i så hög utsträckning som möjligt ge stöd i form av öppenvård
- Att vid placering på HVB planera inför, under och efter placeringen – med målsättningen att placeringens längd blir ändamålsenlig.
- Att i så hög grad som möjligt använda upphandlad verksamhet både inom öppenvård och HVB-vård
- En utmaning, liksom tidigare, är att inom barn- och ungdomsvården klara grunduppdraget vad gäller att uppfylla lagstiftningens krav.
- Att skapa utrymme och metoder för uppföljning på individ- och gruppnivå.

Ä&F, Äldre och funktionsnedsatta

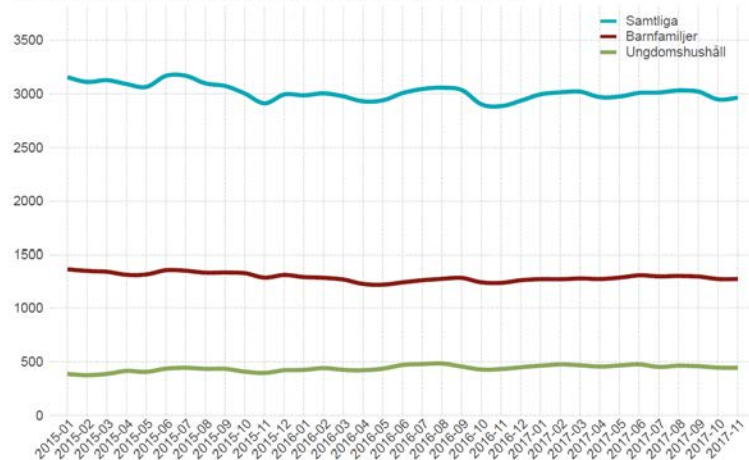
- Under 2017 har en kvalitetshöjning skett gällande utredningsmetodik i form av IBIC, där också IT-verktyget introducerades för biståndsbedömarna i äldregrupperna i maj 2017. Funktionshinderomsorgsgruppen gick in i IBIC fullt ut under 2017, dock utan IT-stödet. Nästa steg när det gäller IBIC är implementering för LSS-handläggning och att införa IT-stödet inom funktionshinderområdet.
- För LSS-gruppen har årets utmaningar bestått i att hantera handläggningstiderna. Ett ökat inflöde noteras för sju av årets tolv månader och under november kom hela 95 ansökningar gällande LSS in, vilket är det högsta noterade antalet någonsin. Konsekvenserna är att handläggning ligger efter och åtgärder har vidtagits genom att anställa pooltjänster, samt anlita konsulter.

- Avdelningen för äldre och funktionsnedsatta har under hela året förberett sig inför Lag om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Förberedelsearbetet har skett tillsammans med Region Östergötland och länets övriga kommuner. Information, riktlinje och processbeskrivningar har tagits fram och utbildningsinsatser har genomförts. Gemensam uppföljning kommer att ske under 2018 för att justera eventuella svårigheter med det nya arbetssättet.
- Lagförändringar som påverkar socialnämndens verksamhetsområden är Lag om samverkan, Dataskyddsförordningen, ny Förvaltningslag, förändringar i assistansersättning (SFB) och LSS. Inom äldreomsorgen behandlas i lagrådsremiss specifikt tillstånd för privata utförare av äldreboende samt att handlägga ärenden på ett förenklat sätt.

Jämförelser och verksamhetsmåt

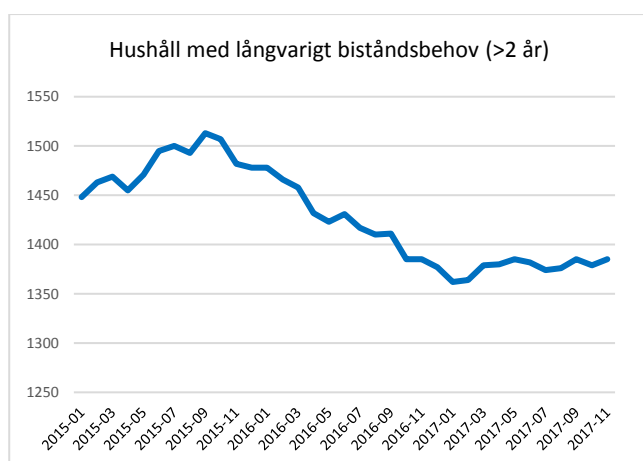
Ekonomiskt bistånd

Aktuella ärenden samtliga, barnfamiljer och ungdomshushåll

Källa: LinQ rapport 21

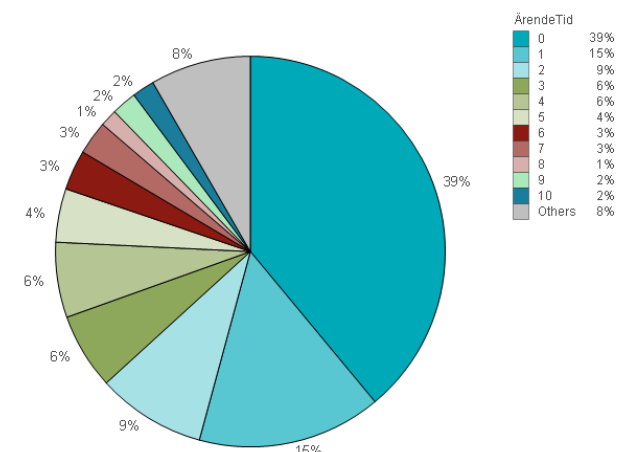
Kommentar/analys: Vid en jämförelse av antal hushåll för 2016-2017 med antalet 2015 har avdelningen uppfyllt målsättningen att antal hushåll med försörjningsstöd ska minska under perioden 2016-2017 jämfört med 2015.

Källa: LinQ rapport 21

Kommentar/analys: Målsättningen att minska antal hushåll som är långvarigt biståndsbehövande har nåtts. Antal hushåll som har ett långvarigt biståndsbehov har minskat med cirka 50 ärenden mellan 2016 och 2017. Fokusärenden har varit ärende aktuella längre än 2 år och maximalt 5 år, där det har bedömts finnas goda möjligheter att nå en självförsörjning. Från mars 2017 och under resten av året har antal hushåll med ett långvarigt biståndsbehov legat på en oförändrad nivå.

Antal pågående ärenden per biståndår

Källa: LinQ rapport 25, urval november 2017.

Kommentar/analys: Cirka 54 % av ärenden är aktuella mindre än 2 år, 15 % aktuella mellan 2-3 år, 10 % aktuella mellan 4-5 år. Störst åldersgrupp i målgruppen långtidsbehövande är 31-45 åringar.

Individ och familjeomsorg, barn, unga och vuxna

Familjehem	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Förändring %
Familjehem per månad*	215	254	-15 %
Vård dygn akut/jourhem	8 857	17 284	-49 %

* familjehem inkl vårdnadsöverflyttningar

Familjerätt	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Förändring %
Antal ärenden VBU per år	245	237	3 %
Antal samarbetsamtal per år	252	220	15 %
Antal faderskap per år	911	987	-8 %
Antal medgivanden per år	10	13	-30 %

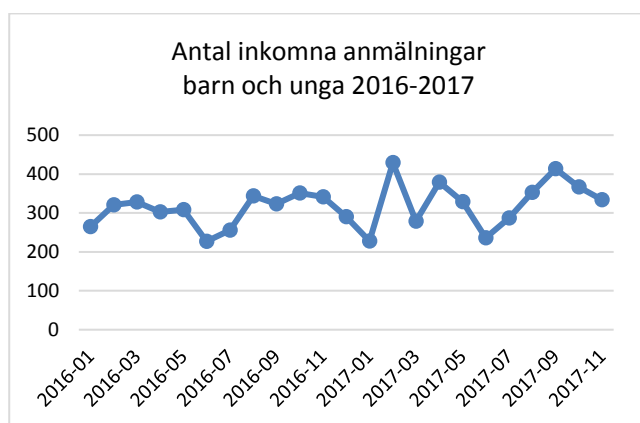
* VBU = Vårdnad, boende och umgänge

Kommentar/analys: Den minskning som skett vad gäller familjehemsvården kan relateras till minskningen av antalet ensamkommande barn och unga. Behov av samarbetsamtal ökar, genom ett strukturerat och effektivt arbetssätt kan samtal erbjudas inom tre veckor.

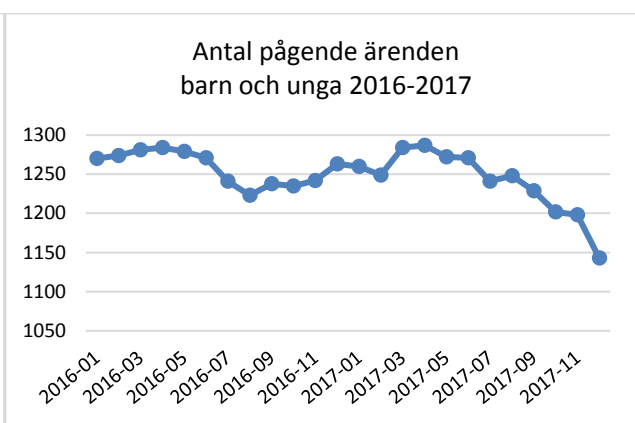
HvB ungdom	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Förändring %
Vård dygn totalt	19 124	20 502	-7 %
varav SiS	3 287	4 339	-24 %
Antal placerade i snitt per månad	59	62	-5 %
Antal plac på SiS i snitt per månad	10	14	-29 %

HvB vuxna	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Förändring %
Vård dygn totalt	29 626	31 386	-6 %
varav SiS	2 268	1 778	28 %
Antal placerade i snitt per månad	94	97	-3 %
Antal plac på SiS i snitt per månad	7	6	17 %

Kommentar/analys: *HVB unga;* Antalet vård dygn har inte ökat, däremot har dygnskostnaden per vård dygn ökat. Familjesupporten, vars uppdrag är att förhindra och korta ner placeringar, finansieras via HVB-budgeten. 8 miljoner har överförts från socialnämnd till omsorgsnämnd. *HVB vuxna;* Antalet ansökningar/anmälningar rörande missbruk ökade under hösten 2017, vilket påverkat placerings- och dygnskostnaden.

Källa: Treserva IFO rapport Aktualiseringar

Källa: Treserva IFO rapport Klienter

Kommentar/analys: Det är en hög inströmning av anmälningar om barn som far illa som inte kan regleras. Antalet pågående ärenden har minskat under året, vilket kan förklaras av att fler ensamkommande barn/unga får avslag på sin asylansökan och därmed avslutas. Under 2017 har de ensamkommande unga minskat med ca 100 personer.

Bosocial verksamhet	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Förändring %
Antal sociala stödkontrakt	173	223	-29 %

Avhysningar där barn är involverade	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Antal barn i registrerade ansökningar om avhysning	38	63	18
Genomförda avhysningar varav med barn inblandade	12	8	2
Antal berörda barn i verkställda avhysningar	17	19	3

Kommentar/analys: Antal sociala stödkontrakt är i år något lägre än tidigare, flera har övergått till förstahandskontrakt. Tabellen avhysningar visar att antalet berörda familjer är något högre i år än förra året.

Äldre och funktionsnedsatta

Äldre & funktionsnedsatta/nyckeltal	Bokslut 2017	Bokslut 2016	Förändring %
Inflöde per månad (anmälningar, förfrågningar och inledda utredningar)	532	404	32 %
Antal beslut	626	522	20 %
Uppföljningar per månad	122	121	1 %
Avgiftsbeslut	252	233	8 %

Kommentar/analys: Avdelningen för äldre och funktionsnedsatta har haft ett markant ökat inflöde av ansökningar under 2017 jämfört med 2016. En orsak tros vara att samtliga ansökningar biståndsprövas sedan augusti 2016. Ökat inflöde har medfört väntetider inom LSS-handläggning.

Uppföljningar och avgiftsbeslut ligger på en jämn nivå, dock en viss ökning av antalet avgiftsbeslut.

I KKIK (kommunens kvalitet i korthet) visar nyckeltalen för verksamhetsområden en positiv utveckling då väntetiderna i antal dagar mellan ansökan om erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende har minskat från 70 till 64 dagar. Det noteras också att det 2017 är en bättre utjämning av väntetid mellan könen, även om en viss skillnad kvarstår.

Positivt är också att väntetid mellan beslut och verkställd insats för bostad med särskild service enligt LSS har minskat. Negativt inom LSS-området är att utredningstiderna har ökat, vilket avdelningen för äldre och funktionsnedsatta fortsatt jobbar för att förbättra.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Ekonomiskt bistånd	215 539	226 615	11 076	212 387	211 746
Bosociala verksamheten	13 432	14 012	580	11 870	12 159
HVB unga och vuxna	140 342	135 741	-4 601	132 667	0
Familjehem	63 957	66 298	2 341	64 243	60 397
Ensamkommande flyktingbarn	-94 904	0	94 904	0	0
Utredningsplaceringar	4 251	8 680	4 429	5 682	6 534
Barnahus	562	562	0	551	547
Socialnämnd och gem funktioner	8 325	8 392	67	5 224	7 242
Summa nettokostnader, tkr	351 504	460 300	108 796	432 624	298 625
<i>varav kostnader</i>	<i>-810 652</i>	<i>-700 544</i>	<i>-110 108</i>	<i>-863 812</i>	<i>-605 749</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>459 148</i>	<i>240 244</i>	<i>218 904</i>	<i>431 188</i>	<i>307 124</i>

Kommentarer

Bokslutet för socialnämnden visar ett överskott med 108,8 mnkr. Orsaken till det stora överskottet är resultatbokföring av uppbokade och retroaktiva ersättningar från Migrationsverket. I årsbokslutet 2016 bokades ett överskott avseende erhållna medel från Migrationsverket för ensamkommande flyktingbarn om 101,3 mnkr upp på balanskonto för att kunna disponeras för ensamkommande de kommande åren. Under 2017 har beslut fattats om att disponera 57,9 mnkr varav merparten under 2018. I enlighet med de redovisningsregler som gäller (RKA, rådet för kommunal redovisning) ska statsbidraget redovisas i resultaträkningen det år som beloppet erhålls och därför måste återstående belopp, 43,4 mnkr samt 10,7 mnkr som inte förbrukats enligt beslut om disponering nu ett år efteråt tas upp som ett överskott i socialnämndens årsbokslut. På grund av att kommunen erhållit retroaktiva ersättningar för kostnader från 2016 (återsökning skedde under 2017 så de fanns ej med i uppbokat belopp) så ökar överskottet. Ytterligare förstärkning har skett på grund av att omsorgsnämnden ej disponerat erhållna medel för sina insatser till ensamkommande barn utan returnerat dem till socialnämnden i samband med bokslutet. Sammantaget ger ersättningar från Migrationsverket för EKB tidigare år ett överskott med 85,6 mnkr. Därutöver har omsorgsnämnden debiterat lägre kostnader under 2017 för avtalade platser för EKB på grund av att de i sin tur fått medel återbetalda från Leanlink i slutet av året.

Ekonomiskt bistånd visar ett överskott med 11 mnkr. Antal hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat med i snitt 53 st per månad jämfört med 2016 (exkl flyktinghushåll), dock är det utbetalda beloppet per hushåll räknat något högre, vilket gör att verksamheten totalt ändå visar en kostnadsökning med 3,2 mnkr, från 212,4 mnkr år 2016 till 215,6 mnkr 2017. Ekonomiskt bistånd flyktingar ersätts av kommunstyrelsen månadsvis i efterskott. Här har antal hushåll ökat markant jämfört med tidigare år, från i snitt 184 hushåll per månad 2016 till 338 hushåll 2017, vilket är nästan en fördubbling. Debiteringen av dessa kostnader till kommunstyrelsen har ökat från 17,3 mnkr 2016 till 26,5 mnkr 2017.

Kostnaden för HVB placeringar har under årets sista månader ökat och det är framförallt inom HVB unga särskilt avtal som det blivit fler och dyrare placeringar. Verksamheten redovisar i år ett underskott med 4,6 mnkr. Socialnämndens budget för HVB placeringar reducerades under året efter ett beslut i kommunstyrelsen då 8 mnkr fördes över från socialnämnden till omsorgsnämnden för öppenvårdsinsatser, vilket påverkar resultatet.

Tendensen för den bosociala verksamheten har under året varit att antalet sociala stödkontrakt minskat och ett antal personer har erhållit förstahandskontrakt. Verksamheten visar ett överskott med 0,6 mnkr.

Trots ett intensivt rekryteringsarbete finns det fortfarande brist på familjehem. Socialförvaltningen har de senaste åren allt oftare haft behov av att föreslå högre ersättningar än de av SKL rekommenderade, främst på grund av att uppdragen är komplexa och krävande eller att socialförvaltningen övertar ett familjehem från en privat organisation. På grund av retroaktiva ersättningar från Migrationsverket för placerade ensamkommande barn i familjehem visar verksamheten i år ett överskott med 2,4 mnkr. Utredningsplaceringar visar ett överskott med 4,4 mnkr. Det har under året varit endast några enstaka utredningsplaceringar avseende barn/familj.

Socialnämnd och gemensamma funktioner, där alkoholhandläggningen ingår, redovisar ett resultat i nivå med budget.

Bygg- och miljönämnden

Nämndens ordförande

”Det ska vara lätt att göra rätt” kan sägas vara det motto vi har gett Bygglövskontoret, Miljökontoret och Kommunlantmäteriet att utveckla sitt arbete efter. Service, dialog och samverkan är starka ledord för Bygg- och Miljönämnden, som har att se till att olika bygg- och miljölagar efterlevs. Genom olika former av möten har nämnden på ett bra sätt nått ut med information och riktlinjer samt bedrivit kontroll kring lagar och regler som berör företag och kommuninnevånare. Dialogen syftar till att förenkla för de som driver företag eller som gör något som behöver tillstånd från bygg- och miljönämnden, samtidigt som vi kan få en bättre efterlevnad av lagstiftningen. Nämnden har under året haft en fokusgrupp som har tittat på livsmedelstillsynen, för att sätta sig in i hur tillsynen fungerar och hämta in synpunkter från berörda intressenter. Nämnden har också haft en fokusgrupp som har tittat på möjligheten att digitalisera kontorens verksamhet mera, i syfte att få en effektivare verksamhet och bättre service för våra kunder.

I början av året antog nämnden för andra gången en tillsynsplan för Bygglövskontoret, där nämnden har samlat olika former av planerad tillsyn och hur den ska bedrivas av kontoret. Det gäller t ex tillgänglighet, där tillsyn under året har skett i olika stadsdelscentra, ventilationskontroller och hissar. Planen omfattar även tillsyn enligt PBL och Miljöbalken för att tillförsäkra allmänhetens tillgång till allmän platsmark. Den tillsynen har gjorts kring Ekängens stränder, där endast ett fåtal överträdelser som hindrar allmänhetens tillträde noterades. Arbetet med rättelser gentemot fastighetsägare längs Stångåns stränder fortsatte under året, där några ärenden fortfarande ej är helt avgjorda av överinstanser.

Under året har nämnden fortsatt att fokusera på kemikalier ur ett barn- och ungdomsperspektiv i sin tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Ett flertal tillsynsaktiviteter har genomförts för att förbättra barns och ungas miljö i förskola och skola. Merparten av alla barn i förskolan och skolan har berörts av aktiviteter och projekt. Dessutom har aktiviteter genomförts för att förbättra barns och ungas miljö på fritiden, till exempel avseende kosttillskott och vistelsemiljö utomhus.

För att bidra till det prioriterade målet med minskad klimatpåverkan har också ett antal aktiviteter genomförts av miljökontoret, t ex avfallshantering på livsmedelsverksamheter och tillsyn på verksamheter med hög energiförbrukning. Bygglövskontoret har haft en uppföljning av att nybyggda småhus uppfyller de energiprestanda som utlovas i bygglovet.

Antalet bygglovsärenden under året ökade med 4 % jämfört med 2016, till ca 2 300 ärenden. Bostadsproduktionen i Vallastaden, Övre Vasastaden och Harvestad har fortsatt starkt bidragit till den höga byggvolymen. Bostadsanpassningsärendena uppnådde ungefär samma nivå som 2016.

Handläggningstiderna för bygglov ökade till 4,3 veckor i medelvärde, vilket var en ökning med 0,7 veckor jämfört med 2016. Orsaken till ökningen var dels stor arbetsbelastning när bostadsbyggandet kulminerade 2017, kombinerat med personalavgångar. Handläggningstiderna för bostadsanpassning blev fortsatt korta i likhet med 2016, ca 2,0 veckor.

Inkommande ansökningar om bygglovsfria ”Attefallshus eller Attefallstillbyggnader” har minskat 15 % jämfört med 2016. De har endast genererat 4 st nya bostäder, resten är enklare komplementbyggnader till huvudbyggnaden.

Nöjd kundindex för bygglovsområdet ligger på NKI 70, vilket är en hög nivå, främst tack vare en mycket gott kundbemötande. NKI för företagare inom miljöbalkens område ligger på 80 och inom livsmedelsområdet 79. NKI mäts på en 100-gradiga skala, där resultat över 80 betecknas som ”mycket högt” och 70-80 ”högt”. Även för miljökontorets del är det bemötande som är det serviceområdet som får högst index.

Kommunlantmäteriet har fortsatt att arbeta med att förkorta sina handläggningstider genom att reducera antalet passiva ärenden samt aktivt prioriterat vissa typer av ärenden så som nyetableringar av bostäder eller industri. Information och marknadsföring av Kommunlantmäteriets produkter och tjänster har genomförts genom att besöka många av användarna. Kommunlantmäteriet redovisar ett ekonomiskt underskott med 7 tkr. Under året har det varit omsättning på hela ledningsgruppen samt andra tjänster som behövts ersättningsrekryteras. Minskade resurser har gjort att intäkter enligt budget inte kunde nås, men det har också gjort att kontoret lyckats nå ett resultat så nära 0-budget som det är möjligt.”

Nämnden anser att alla viktiga budgetmål har uppnåtts.

Nämnden ska ha god dialog med medborgarna och andra intressenter samt ge bra service med hög tillgänglighet

Indikatorer för måluppfyllelse

Våra medborgare och intressenter ska i enkätundersökningar vara "nöjda till mycket nöjda" enligt nöjdhetsindex (NKI).

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Nya e-tjänster har införts på hemsidan.

Informationsträffar har hållits med t ex gräventreprenörer och restaurangägare. Gemensamma planeringsmöten har också hållits med socialkontoret, utbildningskontoret och Lejonfastigheter.

Nyhetsbrev har skickats ut till livsmedelsföretag och företag som får återkommande miljötillsyn.

E-tjänsten "Mittbygge" för bygglovsansökan är i full drift. Användandet har ökat succesivt.

Öppet hus har genomförts vid tre tillfällen för att visa upp delar av nämndens verksamhet.

Ritningsarkivet är tillgängligt för allmänheten som ett digitalt tittskåp i förvaltningens kundtjänst.

Utbildningen "Klarspråk" har hållits för samtliga medarbetare och mallar har förbättrats.

Nämndens analys samt bedömning

Nya e-tjänster har lanserats och ett antal branschträffar har anordnats. Handläggningstiderna har ökat något på bygglov men ligger fortsatt på en låg nivå och kontoren har haft extra kvällsöppet några gånger under året för att förbättra tillgängligheten. Nyhetsblad har skickats ut till verksamheter inom miljö- respektive livsmedelsbranschen. Nyhetsbrev är en hjälp för företagen att hålla sig uppdaterade om gällande lagstiftning och är en del av miljökontorets förebyggande arbete.

Nämnden deltog under 2017 och sedan framöver i den nationella servicemätningen "Insikt", där nöjdhetsindex (NKI) på myndighetsutövningen mäts kontinuerligt.

NKI-värdet på nämndens olika verksamheter ligger mellan godkänt och mycket högt vid den senaste redovisningen.

Bedömningen är att nämnden klarar det uppsatta målet.

Nämndens tillsyn ska fokusera på minskad klimatpåverkan

Indikatorer för måluppfyllelse

Målet följs upp genom antal tillsynsbesök samt en analys av aktiviteternas uppnådda effekt.

Jämförelse görs mellan faktisk och beräknad energiförbrukning för olika hustyper och använt energislag.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Tillsyn avseende avfall på större livsmedelsverksamheter, t ex gällande fettavskiljare och utsortering av matavfall.

Tillsyn på verksamheter med hög energiförbrukning i syfte att energieffektivisera, bl a snickeri och tryckeri.

Tillsyn över köldmedieanläggningar med större läckage.

Uppföljning av energiprestandan för nybyggda småhus 2 år efter slutbesked har gjorts.

Inlämnade energideklarationer till Boverket har granskats. Jämförelse mellan faktisk energiförbrukning och i bygglovsansökan redovisad beräknad energiförbrukning har gjorts.

Nämndens analys samt bedömning

Aktiviteter med syfte att uppnå nämndens målsättning kring minskad klimatpåverkan har pågått med flera aktiviteter under året. Exempelvis har miljökontoret kontrollerat hanteringen av avfall i livsmedelsverksamheter med resultat att verksamheter har vidtagit åtgärder. Kontoret har också tittat på möjligheten till minskad energiförbrukning inom tryckeri- och snickeribranschen. Även en uppföljning av köldmedieanläggningar med stora läckage har genomförts.

Genom uppföljning av energiprestanda och granskning av energideklarationer säkerställs att beviljade byggnationer uppfyller de tekniska minimikraven och bidrar till minskad klimatpåverkan.

Även detta mål bedöms uppnått under året.

Nämndens tillsyn ska fokusera på kemikalier ur ett barn- och ungdomsperspektiv

Indikatorer för måluppfyllelse

Målet följs upp genom antal tillsynsbesök samt en analys av aktiviteternas uppnådda effekt.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Tobakstillsyn på skolor, förskolor och uteserveringar.

Information till och kontroll av kommunens förskolor och skolor.

Tillsyn över spridning av växtskyddsmedel vid t ex flerfamiljshus och idrottsplatser.

Kontroll av kosttillskott ur ett barn- och ungdomsperspektiv.

Tillsyn över material i kontakt med livsmedel på förskolor.

Nämndens analys samt bedömning

Ett flertal aktiviteter har genomförts med fokus på kemikalier ur ett barn- och ungdomsperspektiv. Regelbundna kontroller avseende inom- och utomhusmiljön samt livsmedelshygien, görs på skolor och förskolor. Merparten av alla förskolor och skolor har fått kontroll under året. Andra exempel på tillsynsområden är tillsyn över användning av bekämpningsmedel i utemiljöer där barn och unga vistas. Rökfria miljöer är viktigt för barn och unga. Där har miljökontoret genomfört extra insatser under året.

Nämnden bedömer att målet uppnåtts.

Nämndens ska bidra till en effektivare plan- och byggprocess med ökat fokus på gestaltning och rättssäkerhet.

Indikatorer för måluppfyllelse

Huvuddelen av nämndens bygglovsbeslut ska klara en överprövning i domstol och fastställas utan ändring.

Besluten ska innebära ändamålsenlig utformning och arkitektur.

Planerade aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Delta aktivt med kontorets kompetens i planprocessen och verka för flexibla planer med lämpliga planbestämmelser.

Uppföljning och erfarenhetsåterföring i genomförda detaljplaner.

Inkomna ansökningar om bygglov som är viktiga för stadens utveckling och gestaltning ska inför handläggning presenteras för nämnden alternativt presidiet.

Nämndens analys samt bedömning

Genom att delta aktivt med kontorets kompetens i planprocessen och verka för flexibla planer med lämpliga planbestämmelser bidrar detta till effektivare plan- och byggprocess som även underlättar bygglovsprövningen.

Uppföljning och erfarenhetsåterföring i genomförda detaljplaner avseende gestaltning i Harvestad och Övre Vasastaden bidrar till rättssäker bygglovsprövning och även säkerställande av den arkitektoniska kvalitén.

Den upprättade tillsynsplanen följs och bidrar till ökad tillgänglighet och rättssäkerhet.

Nämnden bedömer att det uppsatta målet följs och att de planerade aktiviteterna pågår.

Verksamhetsuppföljning

Nämnden har under många år arbetat med en aktiv verksamhetsplanering som sedan brutits ner på kontors- och medarbetarnivå för att på det sättet styra verksamheten mot gällande mål. För att säkerställa och effektivisera verksamheten sker naturligtvis uppföljning på olika sätt. Det är också därför som verksamhetsplanen med dess aktiviteter och de framtagna nyckeltalen är av stor vikt för nämnden. Ett annat sätt som nämnden mäter effektivitet på är att via de olika nätverken med andra kommuner göra jämförelser. Nämnden arbetar också i enlighet med verksamhetsplanen med olika kundenkäter för att ta reda på vad våra medborgare anser om nämndens arbete och den service som lämnas. Dessa har som tidigare nämnts visat på goda resultat samtidigt som det alltid finns en förbättringspotential.

Nedan listas de viktigaste utmaningarna och de områden som nämnden kommer att arbeta med under 2018 för att bidra till att majoritetens samverkansprogram uppnås.

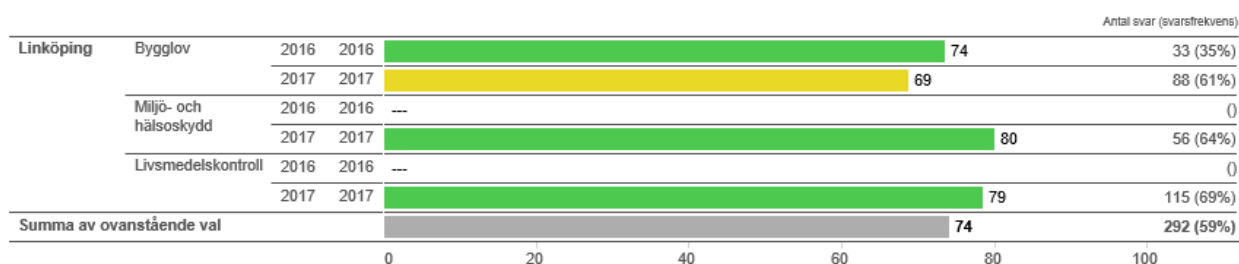
- Utveckla den externa kommunikationen kring nämndens verksamhet.
- Bidra till en effektivare plan- och byggprocess.
- Vidmakthålla korta handläggningstider.
- Bibehålla ett gott kundbemötande och lösningsinriktat arbetssätt.
- Ta ett större ansvar för gestaltungsfrågor i bygglovshandläggningen.
- Genom tillsyn bidra till minskad klimatpåverkan från olika typer av verksamheter.
- Uppnå god miljö och hälsa genom information och tillsyn.

Jämförelser och verksamhetsmätt

RESULTAT INSIKT

Linköping, Företag, Jfr: Myndighetsområde, Delområde: NKI, Valda myndighetsområden:

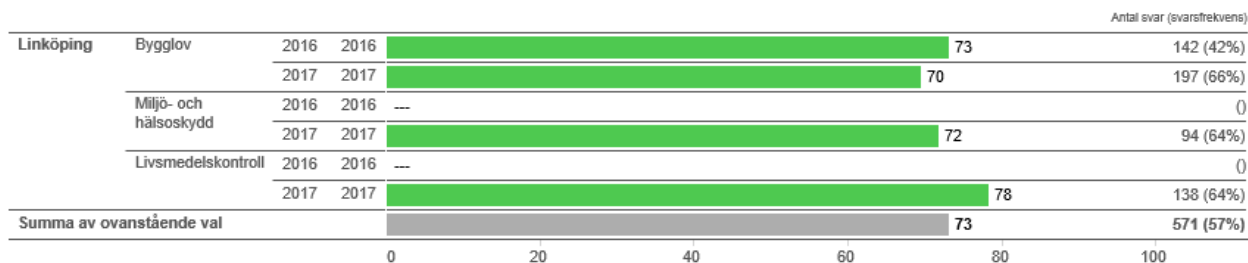
Bygglov Miljö- och hälsoskydd Livsmedelskontroll

Preliminärt resultat nöjdhetsindex gällande företag.

Linköping, Samtliga, Jfr: Myndighetsområde, Delområde: NKI, Valda myndighetsområden:

Bygglov Miljö- och hälsoskydd Livsmedelskontroll

Preliminärt resultat nöjdhetsindex gällande samtliga intressenter, även privatpersoner, offentlig sektor, föreningar m fl. NKI mäts på en 100-gradiga skala, där resultat över 80 betecknas som "mycket högt" och 70-80 "högt".

MILJÖSKYDD, HÄLSOSKYDD OCH LIVSMEDEL

Verksamhetsmätt	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Antal tillsynsbesök	2 049	1 989	2 139	1 857	1 525
Antal miljörapporter	99	109	118	88	100
Antal granskade rapporter	370	358	373	350	350
Antal klagomål på verksamheter	288	367	440	427	350
Antal avlopp prövning	156	142	167	139	140

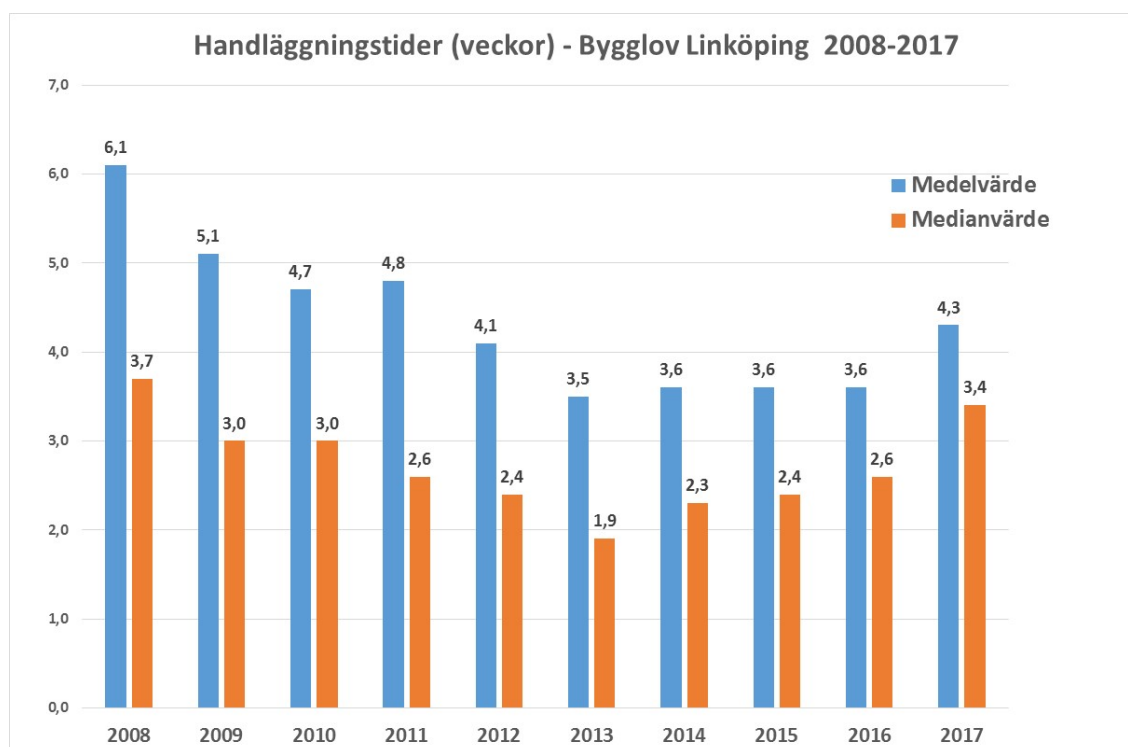
Kommunjämförelse	Linköping	Eskilstuna	Jönköping	Karlstad	Örebro
Bruttokostnad, tkr	22 848	20 460	23 369	19 201	26 991
Intäkter, tkr	10 888	9 447	9 659	7 676	14 723
Nettokostnader, tkr	11 960	11 013	13 710	11 525	12 268
Finansieringsgrad i %	48	46	41	40	55
Kostnad per invånare, kr/år	77	106	101	128	84

De ekonomiska jämförelsetalen har hämtats från den sammanställning som gjorts av miljöcheferna från respektive kommun. Uppgifterna kommer från boksluten för år 2016. Uppgifterna avser den del av verksamheten som rör myndighetsutövning. Kostnaderna för våra verksamheter skiljer sig, bl a beroende på storlek och ambitioner. En ny taxa infördes i Linköping inför 2017 vilket innebär att finansieringsgraden kommer att öka inom vissa områden.

BYGGLOV, BYGGINSPEKTION OCH BOSTADSANPASSNING

Verksamhetsmått	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Budget 2017
Antal delegationsbeslut bygglov	1 830	1 658	1 791	2 243	1 900
Antal delegationsbeslut bygginspektion	693	778	945	989	950
Antal delegationsbeslut bostadsanpassning	806	790	894	904	900

Delegationsbesluten för bygginspektion avser startbesked. Slutbesked är ej medräknat.

Diagrammet visar att handläggningstiderna för bygglov förkortats sedan år 2008 och planat ut på medelvärdet 3,6 veckor åren 2014-2016.

År 2017 hade en rekordstor ärendevolym, vilket medförde att handläggningstiderna ökade till 4,3 veckor. Orsaken till de ökade handläggningstiderna kan även förklaras av ökad arbetsbelastning kombinerat med personalavgångar som inte kunde ersättas i tid p.g.a. att bygglovshandläggare och arkitekter är svårrekryterade yrkesgrupper.

Bygglovskontoret har dock, trots den ökade arbetsbelastningen på handläggarna, lyckats behålla ett högt nöjdhetsindex med bibehållen kvalitet och rättssäkerhet i handläggningen, främst beroende på ett gott kundbemötande.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Bygg och miljönämnd	4 426	4 264	-162	3 612	2 903
Bygglov	-19 913	-16 065	3 848	-18 477	-19 447
Bostadsanpassning	12 138	13 485	1 347	11 269	11 776
Lantmäteri	2 111	2 111	0	2 070	2 030
Uppdrag	-73	136	209	-5	-42
Hälsoskydd	-2 088	-1 552	536	-2 360	-2 374
Miljöskydd	-3 506	-3 154	352	-3 203	-2 780
Livsmedel	-4 524	-4 285	239	-4 531	-4 292
Summa	-11 429	-5 060	6 369	-11 625	-12 226
Kommunlantmäteriet	7	0	-7	989	-2 769
Summa inklusive anknuten verksamhet	-11 422	-5 060	6 362	-10 636	-14 995
<i>varav kostnader</i>	<i>-48 120</i>	<i>-50 296</i>	<i>2 176</i>	<i>-47 437</i>	<i>-43 690</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>59 542</i>	<i>55 356</i>	<i>4 186</i>	<i>58 073</i>	<i>58 685</i>

Kommentarer

Resultatet för 2017 visar på ett överskott på ca 6,4 mnkr som i huvudsak beror på ett fortsatt högt byggande och därmed mera bygglovsintäkter. Även intäkterna för miljökontorets tillsyn har ökat något jämfört med budget. Samtidigt med ökade intäkter så minskar kostnaderna för nämnden och för bostadsanpassningen vilket sammantaget ger ett stort överskott.

Nämndens anknutna verksamhet Kommunlantmäteriet gör ett minus på 7 tkr.

Investeringar

Investeringar, tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Bygg och miljönämnden	0	0	0	0	0
Kommunlantmäteriet	115	500	385	460	57
Summa investeringar	115	500	385	460	57
<i>varav utgifter</i>	<i>115</i>	<i>500</i>	<i>385</i>	<i>460</i>	<i>57</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentarer

Kommunlantmäteriet har under året gjort en planerad investering av nytt visualiseringsbord samt en skanner för digital arkivering. Nya möbler i och med nyanställningar har även införskaffats.

Kommunlantmäteriet

Kommentarer från kontorschef

Kommunlantmäteriet är en anknuten verksamhet till Bygg och miljönämnden. Verksamheten är en egen resultatenhet i kommunen och uppdragsfinansierad, med 60 % externa uppdrag och 40 % interna uppdrag. De två största interna uppdragen är Bygg och miljönämndens och Kommunstyrelsens årliga beställningar. I Bygg och miljönämnden beställning ingår att ansvara för kommunens adress- och namnsättning, lägenhetsregister, arkivering av detaljplaner samt rådgivning och service kopplat till Lantmäterimyndigheten. Kommunstyrelsen beställer årligen förvaltning och utveckling av kommunkoncernens grundläggande geodata och geografiska informationssystem (LinGIS).

Kommunlantmäteriet rymmer kommunens Lantmäterimyndighet som ansvarar för att genomföra lantmåteriförrättningar i Linköpings kommun samt avdelningen GIS och landskapsinformation som stödjer kommunkoncernen med projekt inom geografisk information (mätning, kartering, GIS).

Kommunlantmäteriet har under budgetperioden haft två prioriterade mål. Ett av målen har varit *att minska handläggningstiderna för fastighetsbildning*. För att lyckas med det har vi arbetat med att reducera antalet passiva ärenden samt aktivt prioriterat vissa typer av ärenden så som nyetableringar av bostäder eller industri. Målet är inte uppnått med anledning av resursbrist under 2017. Lantmäterimyndigheten fortsätter med detta mål under 2018 också.

Det andra prioriterade budgetmålet var att verksamheten ska *stödja sina kunder med högkvalitativa leveranser av tekniska och juridiska lantmåteritjänster och produkter*. Information och marknadsföring av Kommunlantmäteriets produkter och tjänster har genomförts genom att besöka många av användarna, kontors- och avdelningsvis på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen för att därefter besöka de kommunala bolagen och förvaltningarna. Kundtjänst har fått utbildning och information kring verksamheten för att kunna ge ett bättre stöd till besökare. Utbildningar har genomförts. Målet är inte uppnått.

Mål

Minska handläggningstiden för fastighetsbildningsärenden hos Lantmäterimyndigheten.

Indikator för måluppfyllelse

Målet anses uppfyllt om medianhandläggningstiden (antal dagar) för prioriterade ärenden är mindre än 100 dagar och om kundnöjdheten i Lantmäterimyndighetens kundenkät är minst 90 %.

Genomförda aktiviteter för att nå måluppfyllelse

Aktiviteter:

- Arbeta strukturerat med att reducera antalet passiva ärenden.
- Prioritering av ärenden som berör nyetableringar, bostäder och industri har gjorts.
- Ha fokus på avdelnings- och ansvarsgruppsmöten för fortsatt utveckling av enhetligt arbetssätt.

Analys och bedömning

Genomgång av äldre ärenden sker en gång varannan månad. Omfördelning av gamla ärenden sker då så att varje förrättningslantmätare har minst ett gammalt ärende att försöka få fart på. En rutin för prioritering av ärenden har tagits fram. Vi arbetar igenom och utvecklar de dokument som handlar om enhetligt arbetssätt så att de anpassas efter våra behov. En handläggare är utsedd som samordnare för detta. Plan för i vilken ordning dokumenten ska tittas igenom har tagits fram och arbetet är påbörjat.

Handläggningstiderna har ökat under året. Detta beror på att ett par förrättningslantmätare och en avdelningschef har slutat. Rekrytering av förrättningslantmätare och avdelningschef har genomförts.

Målet vad gäller handläggningstid för prioriterade ärenden är uppnått. Dock är vi fortsatt vaksamma på medianhandläggningstiden för samtliga ärenden så att den inte fortsätter att öka.

Verksamheten ska stödja sina kunder med högkvalitativa leveranser av tekniska och juridiska lantmäteritjänster och produkter.

Indikator för måluppfyllelse

Målet anses uppfyllt om:

- Minst 80 % kundnöjdhet i kundenkäten, gällande uppdragsverksamhet.

Genomförda aktiviteter för att nå måluppfyllelse

- Marknadsföring och information om Kommunlantmäteriets produkter och tjänster har genomförts under 2017. Sex nyhetsbrev har publicerats på Linweb till användarna samt fyra användarmöten har genomförts där samtliga förvaltningar och bolag har varit representerade.

Analys och bedömning

På grund av chefsbyte samt rekrytering av ingenjörer och den omfattande turné som vi har gjort hann vi tyvärr inte genomföra någon kundenkät. Enkäten kommer att genomföras under 2018. Målet är delvis uppnått.

Verksamhetsuppföljning

Kommunlantmäteriets verksamhet följs upp systematiskt gällande produktion och ekonomi. Alla medarbetare tidsredovisar per uppdrag, som ligger till grund för uppföljning, fakturering och framtida planering. Månadsvis stäms lagd budget gällande produktion och ekonomiskt resultat av med utfallet.

Kommunlantmäteriets mål och ekonomi följs upp av nämnd i samband med tertialuppföljningar.

Under året som gått har det varit omsättning på hela ledningsgruppen samt andra tjänster som behövs ersättningsrekryteras, vilka vi tyvärr inte hann rekrytera i den takt vi önskat. Minskade resurser har gjort att intäkter enligt budget inte kunde nås, men det har också gjort att kontoret lyckats nå ett resultat så nära 0-budget som det är möjligt.

Statliga Lantmäteriet som önskar släppa allt sitt data öppet sa också upp de avtal som vi tecknat där Kommunlantmäteriet får en intäkt för det data som vi levererar, vilket innebär en minskad intäkt till kontoret och kommer påverka oss när det gäller ställningstagande av Linköpings öppna geodata.

Jämförelser och verksamhetsmått

Jämförelse mellan år

Verksamhetsmått (antal ärenden)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Antal fastighetsbildningsärenden	189	180	231	227	166
Antal nybyggnadskartor	235	275	314	267	352
Antal grundkartor	10	17	13	18	10
Antal husutsättningar	86	81	118	96	131

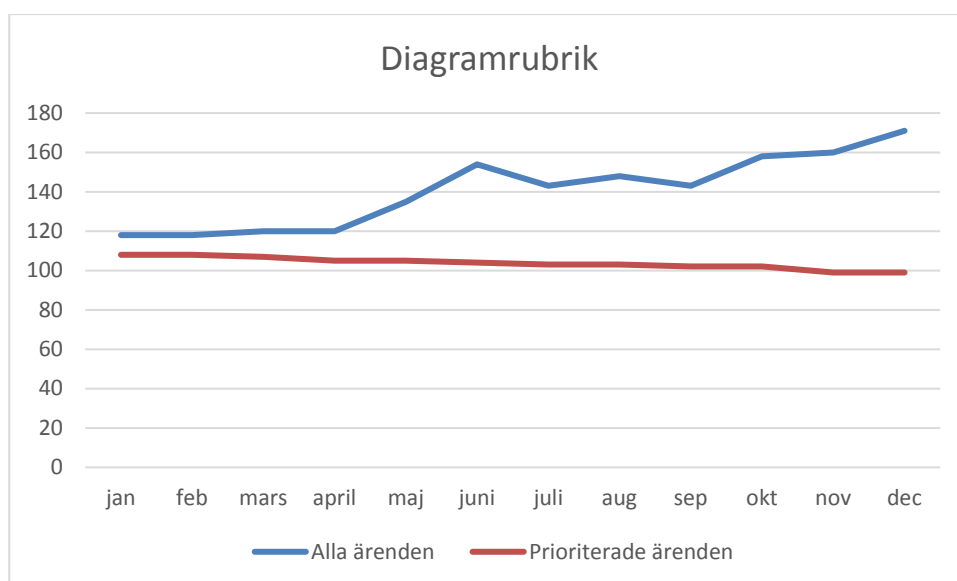
Kommentarer

Produktionen av lantmäteriförrättningar har minskat under 2017. Detta beror dels på att antalet inkommande ärenden minskat men även att vi har haft behov av att ersättningsrekrytera förrättningslantmätare eftersom en har slutat under året och en annan har bytt tjänst inom Kommunlantmäteriet. Produktionen av Nybyggnadskartor har slagit rekord under 2017, (jfr med tidigare rekordår 2015). Antalet grundkartor, som används som underlag för detaljplanering har halverats nästan. Husutsättningar är en tjänst som är konkurrensutsatt, har dock överraskande nog ökat kraftigt, förmodligen för att vi levererar med hög kvalitet och för att vi prioriterar dessa uppdrag och är snabba ut i fält.

Verksamhetsmått (kk)	Bokslut 2013	Bokslut 2014	Bokslut 2015	Bokslut 2016	Bokslut 2017
Intäkt fastighetsbildningsärenden	5 599	5 544	8 261	7 587	6 899
Intäkt nybyggnadskartor	1 584	2 045	2 245	1 993	2 225
Intäkt grundkartor	127	175	226	265	202
Intäkt husutsättningar	629	626	664	705	1 085
Intäkt kart- och GIS-uppdrag	1 755	2 881	2 886	3 461	2 288

Kommentarer

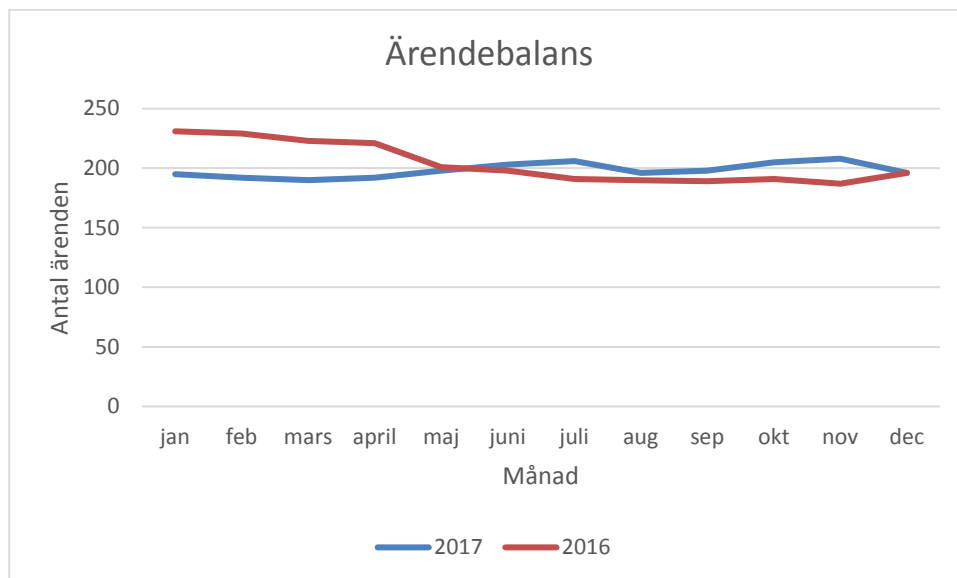
Intäkterna för fastighetsbildning har minskat beroende av minskat antal inkommande ärenden samt att rekryteringsbehov av förrättningslantmätare uppkom under året. Rekrytering har gjorts och en ny förrättningslantmätare finns anställd sedan årsskiftet 2017/2018. Intäkter för nybyggnadskartor ligger över budget. Antalet grundkartor har nästintill halverats, men intäkten inte i samma proportion. Detta beror på att beställda grundkartor omfattar stora områden (yta). Intäkten för husutsättning ökade, då antalet husutsättningar också ökat. Uppdrag gällande kart- och GIS-uppdrag minskade till att ligga i samma nivå som tidigare år.

Kommentarer

Grafen ovan redovisar Lantmäterimyndighetens medianhandläggningstider. För samtliga ärenden har handläggningstiden ökat i jämförelse med årets början. Men i början av året avslutade vi många prioriterade ärenden vilket gör att medianvärdet ligger lågt då. Medianvärdet i december ligger på 171, detta kan se oroväckande ut med tanke på trenden uppåt. Dock ska medianvärdet 171 dagar jämföras med 2016 års medianvärde som låg på 175 dagar per ärende.

För prioriterade ärenden är målet 100 dagar, medianvärdet för hela året har varit 99 dagar.

Kommentar

Grafen redovisar ärendebalansen för Lantmäterimyndigheten, det vill säga skillnaden mellan inkomna och avslutade ärenden. Ärendebalansen är oförändrad under 2017. Vi har avslutat lika många ärenden som kommit in.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Verksamhet					
Ledning och expedition	4 232	4 420	187	4 564	4 211
Lantmäterimyndighet	-2 265	-1 705	560	-2 928	-5 546
GIS och landskapsinformation	-1 960	-2 714	-754	-648	-1 434
Summa	7	0	-7	989	-2 769
<i>varav kostnader</i>	<i>-27 407</i>	<i>-27 564</i>	<i>158</i>	<i>-28 947</i>	<i>-26 487</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>27 400</i>	<i>27 564</i>	<i>-164</i>	<i>27 958</i>	<i>29 256</i>

Kommentarer

Nämndens anknutna verksamhet, Kommunlantmäteriet redovisar ett ekonomiskt underskott med 7 tkr. Under året har det varit omsättning på hela ledningsgruppen samt andra tjänster som behövs ersättningsrekryteras. Minskade resurser har gjort att vi inte riktigt kunnat nå intäkter enligt budget, men det har också gjort att vi lyckats nå ett resultat så nära 0-budget som det är möjligt.

Investeringar

Investeringar, tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Mätinstrument, inventarier mm	115	500	385	460	57
Summa investeringar	115	500	385	460	57
<i>varav utgifter</i>	<i>115</i>	<i>500</i>	<i>385</i>	<i>460</i>	<i>57</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentarer

Under året har en planerad investering av nytt visualiseringsbord gjorts, samt en skanner för digital arkivering och lite nya möbler i och med nyanställningar genomförts.

Utförarnämnden

Kommentarer från nämndens ordförande

Utförarnämndens verksamheter har vuxit inom alla affärsområden, både kopplat till demografi och till fler verksamhetsuppdrag. Flera verksamheter har tagits över under 2017, men några har också lämnats till andra utförare. Verksamheterna arbetar också med kvalitetshöjande åtgärder till följd av höjda krav inom exempelvis digitalisering och IT-säkerhet, livsmedelskvalitet, individbaserad omsorg och avancerad hemsjukvård. Vi ser att den höjda kvaliteten kommer våra brukare och kunder till nytta. Det har dock lett till att vissa verksamheter, chefer och arbetsledare varit hårt belastade.

I likhet med övriga landet är det en utmaning att rekrytera ny personal och att kompetensutveckla de anställda för att fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare. Därför har vi arbetat intensivt med rekrytering och kompetensutveckling under året. Personal har erbjudits olika former av validering och vidareutbildning, och vi har språkcoacher för att lättare introducera anställda med andra modersmål. Införandet av önskad sysselsättningsgrad och rätt till heltid har rullat vidare och finns nu på 6 äldreboenden. Satsningen utvärderas kontinuerligt. Övriga verksamheter kommer att införa önskad sysselsättningsgrad efter fördjupande analyser.

Nämnden har noga följt sjukfrånvaron, där stora insatser har gjorts. Trenden med ökade sjukskrivningstal har brutits genom åtgärder på arbetsplats- och individnivå.

Implementeringen av Lean i ledningsgrupp och allt fler verksamheter har medfört ett mer systematiskt förbättringsarbete och tydligare medarbetarinflytande.

Nämndens budget för 2017 var inte i balans. Det ekonomiska resultatet slutar något mindre negativt än budgeterat. De verksamheter som inte varit fullt finansierade under 2017 är framförallt hemsjukvården, där uppdraget är helt beroende på de individuella behoven av vård, men även hemtjänsten och delar av LSS. En dialog med beställarnämnder för att lösa dessa delar har pågått och fortsätter under 2018.

Det är min bedömning att nämndens och Leanlinks verksamheter har hållit en god kvalitet genom ett strukturerat arbete med utveckling av verksamhet och arbetsmiljö i enlighet med de avtal vi har med våra beställare. Det är önskvärt att dialogen om de ekonomiska förutsättningarna kopplat till kvalitetskrav för de olika insatserna leder till en möjlighet att balansera kommande internbudgetar.

Sammanfattning viktiga händelser

Utifrån av kommunfullmäktige fastställt huvudreglemente med tillhörande särskilt reglemente för Utförarnämnden, Linköpings personalpolitiska program samt kommunens övriga mål och policys har Utförarnämnden fastställt en affärsplan för sin förvaltning, Leanlink, gällande 2016-2017 (US 2016-21). Utförarnämnden styr verksamheten utifrån denna affärsplan som är uppbyggd som ett balanserat styrkort med fem perspektiv:

- Medarbetar/ledarskap
- Utveckling
- Kund
- Process/arbetsätt
- Ekonomi

Den övergripande affärsplanen för Leanlink bryts sedan ned till en mer detaljerad affärsplan för respektive affärsområde. Dessa planer bryts i sin tur ned till verksamhetsplaner för de olika ingående verksamheterna inom varje affärsområde.

Utförarnämndens fem perspektivområden enligt affärsplanen driver och aktiverar ett ständigt utvecklingsarbete inom Leanlink. Att leverera god service till kommuninvånarna och utföra beställda prestationer utifrån gällande kravspecifikationer är nämndens övergripande målsättning.

Fyra strategiska områden har identifierats för 2016-2017:

- Attraktiv arbetsgivare
- Lean
- Varumärke och marknadsföring
- Information och dialog

Det gångna verksamhetsåret 2017 har såsom tidigare år präglats av stort fokus på utvecklingsarbete inom samtliga affärsområden. Kvalitetsutveckling och arbete med att ständigt förbättra vårt serviceerbjudande är Leanlinks naturliga strategi för att närma oss visionen om att vara det självklara förstahandsvalet som leverantör av stöd och omsorg, måltidsservice, kultur och fritid, IT och kommunintern service i Linköping.

Affärsområde Råd & Stöd

Årets verksamhet

Generellt för Råd & Stöds verksamheter under 2017 är att rekryteringsläget blivit svårare. Det gäller alla kategorier, från chefer, specialister och högskoleutbildade medarbetare till timvikarier. Det har lett till att rekryteringsprocesserna blivit längre än tidigare, och att tjänster under perioder varit vakanta. Vi har sett en ökning av rekryteringar där vi inte kan matcha de sökandes lönekrav.

Ett antal verksamheter har fått förlängda avtal men med 1,5 % reducering av priset. Vi lämnar konsekvensbeskrivningar till omsorgsnämnden kring detta.

Under året har en ny verksamhet startats på Bangårdsgatan för att kunna möta efterfrågan på platser från personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Vi har tillsatt ytterligare en verksamhetschefstjänst och omvandlat arbetsterapeutjänster till utvecklingsledartjänster med uppdrag att stödja och handleda medarbetare i pedagogiskt arbetsätt.

Vi har fortfarande inte fått något nytt avtal för verksamheten Reaktiva.

Råd & Stöd har under 2017 övertagit tre HVB för ensamkommande barn. Vi har startat ett behandlingshem och ett stödcenter för ensamkommande barn.

Övertagande av HVB skedde 170701. Därefter har en omställning från HVB till stödboende och en successiv avveckling av boendeplatser skett. Processen att parallellt arbeta med verksamhetsövergång, omställning av boendeformer och nystart av verksamhet har inneburit att mycket resurser och tid har tagits i anspråk.

I två bostadsområden; Berga och Lambohov, har vi startat områdesbaserad socialtjänst genom omfördelning från befintliga avtal. Uppdraget är ett utvecklingsuppdrag och innebär att pröva nya arbetsätt och metoder. En viktig del har varit att påbörja implementeringen av arbete med Tjänstedesign.

I samband med årsskiftet 2016/2017 fick Råd & Stöd ett verksamhetsuppdrag att ta över ett boende för psykiskt funktionsnedsatta från en privat utförare. Det fanns stora meningsskiljaktigheter mellan tidigare utförare och

kommunen kring tillgång till verksamhetslokalerna och det resulterade efter knappt ett halvår i att verksamheten flyttades och slogs samman med ett befintligt boende.

Inför framtiden

En översyn av socialtjänstlagen pågår där ett uppdrag är att se över regelverket kring ”serviceinsatser”. Flera verksamheter väntar på domstolsutslag där Linköpings kommun överklagat IVO:s beslut om att alla individuella insatser måste föregås av ett biståndsbeslut. Beslut i denna fråga kommer att ha en stor påverkan på den fortsatta organiseringen av arbetet.

Omställningsarbetet och avvecklingen av HVB för ensamkommande barn kommer att fortsätta och även under 2018 vara mycket resurskrävande.

Affärsområde Lss Funktionsstöd

Årets verksamhet

Under 2017 förlorade vi 4 gruppboendestäder i konkurrensupphandling, fick tilldelningsbeslut för 3 gruppboendestäder samt erhöll 2 verksamhetsuppdrag, 1 för fritidsverksamhet samt 1 för gruppboendestad pga. av missnöje med nuvarande utförarens kompetens och förmåga.

Omsorgsnämnden har aviserat fortsatt verksamhetsuppdrag för 13 olika avtal där flertalet upphörde 2017-12-31 och några upphör 2018-02-28. Förhandlingar har pågått men strandat då Omsorgskontoret föreslår en generell besparing motsvarande 1,5 % utan några kvalitativa konsekvenser för verksamheten. Vi har föreslagit alternativ som man inte har accepterat, därför har vi inga nya överenskommelser.

Mycket arbete har lagts ner för att få till fungerande verksamheter för de 2 verksamheter som vi övertog på 3 veckor i slutet av 2016.

Antalet tomplatser har fortsatt öka under året, vilket får stora konsekvenser både för verksamheten och för ekonomin.

Under året har vi haft ett antal nya brukare med mycket stora behov, både omvårdnad men även av psykisk karaktär. Detta har krävt stora personella insatser och som inte ryms inom befintliga avtal.

2017 har präglats av rekryteringar på i stort sett alla befattningar, sjuksköterskor och verksamhetschefer är de yrkesgrupper som är svårast att rekrytera till. Förändringar av chefernas ansvarsområde har skett, bl. a har vi idag fler chefer som har ansvar både för gruppboendestäder och för personlig assistans. Under hösten 2017 har vi haft bemanningssjuksköterskor i verksamheten pga. av rekryteringssvårigheter. Rekrytering pågår, men bedömningen är att vi kommer att behöva använda oss av bemanningssjuksköterskor troligtvis även våren 2018.

Inför framtiden

Under 2018 kommer de prioriterade frågorna att vara

- Fortsatt arbete med implementering av lean (ständiga förbättringar)
- Konkreta aktiviteter för att minska sjukfrånvaro utifrån de analyser som tagits fram.
- Fördjupad utredning kring ”Rätten till önskad högre sysselsättning” och med förslag till pilotprojekt inom affärsområdet.
- Fortsatta satsningar på aktiviteter för att behålla och rekrytera medarbetare.
- Ev. organisatoriska förändringar beroende på den översyn som tagits fram på rollerna och ansvaret inom sociala sektorn för kommunen (dvs. mellan beställare, myndighet och utförare inom kommunen).
- Fortsatta diskussioner kring avtal och ersättningsnivåer.

Affärsområde Äldreomsorg

Årets verksamhet

Verksamheten har ökat även i år, både i omsättning och volym. På vårdboendesidan har vi ökat något i och med övertagandet av Järdalavägen och har i dag ca 33,5% av marknadsandelarna, hemtjänsten har ökat från 33,5% till 37,9%. Antal tillsvidareanställda medarbetare har ökat från 933 till 1011.

Verksamhetsåret 2017 har präglats av många avtalsdiskussioner då avtalstiden för flera av våra avtal har löpt ut under året. Äldrenämnden har i flera fall valt att avsluta nuvarande avtal för att teckna nya med krav på RÖHS ”Rätt till önskad högre sysselsättningsgrad” för medarbetarna. Tyvärr har vi i flera fall inte lyckats nå samsyn om kvalitets- och prisnivå vilket har medfört att avtal inte blivit klara. Följande verksamheter var vid årsskiftet

avtalslösa: Mårdtorpsgatan, Lingshems vårdboende, Violen/Kaprifolen, Vretalidens vårdboende, Järdalavägens vårdboende, Kärna vårdboende, Valthornsgatans vårdboende samt Hemsjukvården.

Vi har under året gjort ett övertagande från privat utförare. Den 1 oktober tog vi över verksamheten vid Järdalavägens vårdboende från Attendo.

Inom hemtjänsten har vi under året arbetat med att implementera Tid- och insatsregistrering. Enligt tidplan skulle systemet vara fullt implementerat och därmed både generera ersättning till utförarna och faktura till kund fr.o.m. september. Införandet har präglats av många brister både avseende teknik och projektgenomförande vilket under sommaren och hösten fick stor inverkan på verksamheten. Omsorgskontoret valde i september att bromsa införandet vilket medfört att ersättningsmodellen inom hemtjänsten inte har förändrats, vilket var ett av projektets syften.

Vi har startat projektet "Vision 2020" i syfte att behålla befintliga sjuksköterskor och öka antal nyrekryteringar. I projektet har vi identifierat ett antal kritiska faktorer kopplat till kompetensförsörjningen; lönestruktur, alternativa karriärvägar samt organisering av arbetet under jourtid. Resultatet av projektet så här långt är att vi har haft lättare att nyrekrytera och att vi har minskat antal uppsägningar bland befintlig personal. När vi inledde arbetet under våren 2017 hade vi 24 vakanta sjukskötersketjänster, vid årsskiftet hade vi minskat antalet till 14.

Vi har under året infört RÖHS i 5 av våra vårdboenden. Totalt innebär det att 155 personer idag har möjlighet att önska sysselsättningsgrad. Av dessa personer har 56 valt att ta tjänstledigt och arbeta mindre än 100 %.

Inför framtiden

Kompetensförsörjning är vår största utmaning framöver. Vi ser att det är svårt att hitta rätt kompetens för alla de yrkesroller vi söker. Andelen utbildade undersköterskor som söker våra tjänster är betydligt färre idag jämfört med tidigare år. Det har medfört att vi idag får rekrytera en högre andel utbildad personal till omvårdnadsarbete. Sjuksköterskor och verksamhetschefer är två mycket svårrekryterade grupper, vilket sannolikt både beror på att det finns för få personer med rätt kompetens samt en högre rörlighet på arbetsmarknaden.

För att komma till rätta med kompetensbristen arbetar vi på olika sätt med att stärka kompetensen hos de medarbetare som finns hos oss. Vi arbetar med att ta fram tydligare introduktion och mentorskap för alla yrkeskategorier. Kompetensutveckling, attraktiva arbetstider och löneutveckling är viktiga delar i arbetet, men vi kommer även fortsätta arbeta för att skapa goda utvecklingsmöjligheter för medarbetare på alla nivåer.

Affärsområde Stöd & Service

Årets verksamhet

Under året har vi ytterligare förbättrat samarbetet med Barn- och ungdomsförvaltningen och Omsorgsförvaltningen. På hösten har vi även påbörjat ett arbete med Socialförvaltningen och det nya Kontaktcentret och vi är med i det stora projektet av Nya Kungsbergsskolan.

Eftersom Lejonfastigheter är en viktig samarbetspartner, har vi under året påverkats mycket av att de har haft en så stor personalomsättning. Samtliga medarbetare på lokalplaneringen har genomgått kommunens projektledarutbildning.

Under 2017 blev tillslut vårt avtal gällande mottagning av kommunanvisade personer klart. Verksamheten har etablerats och under året tagit emot 426 personer, flyttat om 151 personer och hjälpt till med EKB anknäpning för 43 personer.

Inom Idrott och Service har året präglats av en omorganisation som startades upp hösten 2016 och som sjö-sattes 1/11 2017. Omorganisationen har sitt ursprung i att vi inte tyckte att vi kunde svara upp på våra kunders förväntningar och nådde därmed inte heller våra mål.

Inför framtiden

För alla verksamheter pågår idag diskussioner gällande utökade eller nya uppdrag. Idrott och service kommer att få en ny verksamhetschef den 1 mars 2018, med ansvar att hålla i och vidareutveckla organisationen.

Vi arbetar vidare med vårt förbättringsarbete och vårt projekt Frisktal.

Affärsområde Kost & Restaurang

Årets verksamhet

Vid årsskiftet 2017 tog Kost & Restaurang över 19 kök och ca 50 medarbetare från privat utförare och har fr.o.m. den 1 januari 100 % av alla kommunala skolrestauranger. Totalt har verksamhetens volym ökat med 41 % under året. Ökningen beror på ovan nämnda verksamhetsövergång, men även på att nya förskolor och skolor öppnats, samt att portionsantalet ökat på många skolor pga. ett ökat elevunderlag. Knappt 5 % av den totalt serverade volymen levereras inom äldreomsorgen.

Den ekologiska andelen uppgick till 30,6 % av inköpskostnaden. Nästan 22 % av inköpskostnaden var ”svekologiskt”, dvs. svenskt och ekologiskt.

Utmaningar under året har varit införandet av e-handel och samordnad varudistribution (SVD). Framförallt e-handeln är och har varit tufft för köken, då systemet är mer tidskrävande och krångligare än grossisternas system.

Under 2017 fick vi markant svårare att rekrytera timavlönade vikarier till köken. Som exempel kan nämnas att elva personer som tackat ja till att börja arbeta som vikarier tackade nej pga. att de blivit erbjudna fasta tjänster hos annan arbetsgivare. Under hösten bytte vi då inriktning och utökade grundbemanningen med en till två personer per restaurangområde, för att på så vis möta problemet med vikariebristen.

Inför framtiden

Personalförsörjningsbehovet är fortfarande stort. I Kost & Restaurang har vi brist på föreståndare i mottagningskök samt kockar. Under 2018 kommer vi fortsätta arbetet med traineeutbildningar samt fortsätta arbetet med att öka grundbemanningen med syfte att minska timavlönade vikarier, då konkurrensen om arbetskraften är stor och det har blivit svårare att rekrytera timavlönade vikarier.

Affärsområde Lkdata

Årets verksamhet

Året 2017 har varit ett spännande och intensivt år med nya uppdrag och utökade volymer utöver tidigare ordinarie verksamhet. I syfte att fortsätta vårt arbete med standardisering och tydliga processer har en förnyelserevision för fortsatt ISO/IEC 20000 Certifiering genomförts med ett lyckat resultat. Under året har även ledningsgruppen genomgått en utbildning i Lean, Hållbart ledarskap, på Linköpings Universitet. Service Management och Lean har många beröringspunkter och nu pågår arbete enligt plan med att identifiera en strategi för att ytterligare effektivisera våra processer med Lean metoder och processer utifrån Service Management som grund.

Under våren genomfördes ett omfattande och framgångsrikt arbete för att implementera Tekniska Verken i kommunens telefonlösning.

En ny styrmodell för systemförvaltning, PM3, håller på att etableras i Linköpings kommun. LKDATA har under året arbetat både med etableringsprojektet som ska slutföras i mars 2018 samt tillsatt Förvaltningsledare IT i respektive förvaltningsobjekt. I samband med valet av PM3 som styrmodell så tydliggjordes även att LKDATAs chef, Krister Siggesjö, har rollen som kommunens CIO.

Utöver detta så leder även projektledare från LKDATA ett större projekt inom Utbildningsförvaltningen att upphandla och implementera en ny utbildningsplattform. Vi har även deltagit i samordningsuppdrag som avsett nybyggnation där vi tagit en samordnande roll.

En viktig del i IT-leveransen är upphandlingar och även under detta år har ett antal större, såsom Multifunktionsprinter/Skrivare och Mobiltelefoner, samt en mängd mindre upphandlingar/avrop genomförts.

Under året har ett omfattande arbete genomförts för att tillsammans med säkerhetsgruppen skapa en ny säkerhetshandbok för informationssäkerhet. De förändrade juridiska kraven från nya lagar och förordningar såsom Dataskyddsförordningen, NIS-direktivet, eldas samt Offentlighets- och Sekretesslagen har även inneburit ett behov av att säkerställa tillgång till IT-juridisk kompetens. En jurist med inriktning IT-rätt har rekryterats för att bl.a. möta kompetensbehovet inom dessa områden.

Inför framtiden

Under 2018 kommer ovanstående innebära en omfattande insats dels med etableringen av PM3 objekt men även med implementeringen i kommunorganisationen för att etablera det förändrade arbetssättet och nya styrmodeller. Även implementeringen av säkerhetshandboken kommer att påverka PM3 objekten och hanteringen av IT-stöd och tillhörande skyddsåtgärder.

Den ökande digitaliseringen inom många områden kommer att ställa stora krav på IT-verksamheten. Vi ser fram emot den framtida tydligare styrningen med stöd av PM3-förvaltningsmodell, en tydligare roll som kommunens CIO och digitaliseringen i samarbete med verksamheten för att skapa förbättringar både för personal och medborgare.

Utförarnämnden styr verksamheten inom Leanlink utifrån av kommunfullmäktige fastställt reglemente för nämnden och den för aktuell budgetperiod beslutade affärsplanen. Avstämning av måluppfyllelsen genomförs på affärsområdesnivå och en sammanvägd bedömning görs för Leanlink totalt. Inom varje perspektiv genomförs prioriterade aktiviteter som styr mot måluppfyllelsen.

Efter planeringsperiodens slut 2017-12-31 bedömer utförarnämnden att 7 av affärsplanens 9 verksamhetsmål uppnåtts, ett har delvis uppnåtts och ett mål har inte uppnåtts.

Avstämning måluppfyllelse affärsplan

Perspektiv Mål	Mått samt kommentar	Utfall 2017-12-31
Medarbetar/ledarskap Leanlinks medarbetare och ledare ska vara engagerade, professionella och bidra till att nå verksamhetens mål	Organisationsindex minst 64. Resultatet i medarbetarundersökningen 2016 blev 64.	 Grön
Medarbetar/ledarskap Leanlink är en attraktiv arbetsgivare	Index att Leanlink är en bra arbetsgivare minst 68. Resultatet i medarbetarundersökningen 2016 blev 72.	 Grön
Utveckling Utveckla Leanlinks verksamheter och tjänster	Det genomförs aktiviteter för att uppmuntra till förbättringar/innovationer och finns ett system för att fånga upp och implementera dessa. Mätvärden avseende antal förbättringar/innovationer ska kunna utläsas i systemet under 2016.	 Grön
Kund Nöjda kunder/avtalskunder	NKI i genomförda enkäter uppgår till minst 70 (där denna mätmetod är möjlig)	 Grön
Kund Bibehålla/utöka antalet uppdrag	Bibehållen/ökad marknadsandel/omsättning. Leanlinks omsättning har ökat med 23 %. År 2017 jämfört med 2015.	 Grön
Process/arbetssätt Leanlinks affärsområden ska fortlöpande utveckla kvalitetsledningssystem för att säkerställa verksamheternas kvalitet	Varje Affärsområde ska redovisa sin kvalitetsuppföljning 1 gång per år till Leanlinks ledningsgrupp samt till Utförarnämnden.	 Grön
Process/arbetssätt Leanfilosofin skall genomsyra alla verksamheter	Implementering ska vara genomförd enligt fastställd plan.	 Grön
Ekonomi Ekonomisk balans inom Leanlink	Årets resultat -6,2 mnkr är 4,4 mnkr bättre än årets underbalanserade budget -10,6 mnkr.	 Gul
Ekonomi Ekonomisk balans inom varje affärsområde	Respektive affärsområdes budget. Tre affärsområden uppnår ej årets budget.	 Röd

Ekonomi

Resultaträkning, tkr

	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Intäkter	1 584 833	1 542 963	41 870	1 400 645	1 286 440
Kostnader	-1 546 765	-1 509 973	-36 792	-1 351 857	-1 245 581
Planenliga avskrivningar	-39 805	-38 422	-1 383	-34 562	-32 192
Verksamhetens nettokostnad	-1 737	-5 432	3 695	14 226	8 668
Finansnetto	-1 581	-2 275	694	-2 025	-2 067
Resultat före kommunbidrag	-3 318	-7 707	4 389	12 201	6 601
Negativt kommunbidrag	-2 846	-2 846	0	-2 846	-2 846
Årets resultat	-6 164	-10 553	4 389	9 355	3 755

Ekonomisk analys

Årets resultat för Leanlink slutar på ett underskott om 6,2 mnkr. Redovisat utfall är 4,4 mnkr bättre än årets underbalanserade internbudget. Tre av sex affärsområden redovisar bättre resultat än budget, två affärsområden redovisar relativt små negativa budgetavvikelser medan bokslutet för affärsområde Äldreomsorg visar ett stort underskott. Hela budgetavvikelsen inom Äldreomsorg på -7 mnkr härrör till hemsjukvården och är konsekvensen av kommunens beslut att Leanlink inte får ersättning för merkostnaderna som uppstår vid anlåtande av bemanningsföretag. För att kunna utföra uppdraget så måste bemanningsföretag anlitas. Verksamheten rekryterar sjuksköterskor löpande men då det råder stor brist på tillgången så har man under året haft vakanser om i snitt 9 heltidstjänster per månad. År 2016 fick Leanlink full kostnadstäckning.

Underskottet för Leanlink 2017 balanseras till viss del upp av de affärsområden (LK-data, Råd och Stöd, Kost och Restaurang) som redovisar positiva budgetavvikelser. Anledningar till detta är bland annat ständigt pågående effektiviseringsarbete, ett antal vakanser, nya uppdrag och ökade volymer.

Investeringar

Investeringsredovisning netto, tkr

Affärsområde	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Råd & Stöd	687	600	-87	1 116	654
LSS Funktionsstöd	172	500	328	208	628
Äldreomsorg	2 826	3 000	174	4 089	1 252
Stöd & Service	110	500	390	349	
Kost & Restaurang	0	200	200	0	0
LK-data	34 121	37 900	3 779	38 085	38 347
Leanlink ledning	192	100	-92	55	72
Summa	38 108	42 800	4 692	43 902	40 953

Analys och kommentarer

Årets investeringar uppgår till 38,1 mnkr vilket är 4,7 mnkr lägre än budget. Framsta anledningarna till att årets ram inte använts fullt ut är att en planerad reinvestering skjutits fram i tiden samt att överklagan i samband med upphandling fördröjt utbyten av skrivare och multifunktionsprintrar inom LK-data. Likaså överklagades upphandlingen av en skogsavverkningsmaskin som var planerad till Idrott & Service under hösten 2017.

Merparten av årets inköp avser IT-utrustning såsom datorer till IT-arbets- och utbildningsplatser, projektorer, nätverkskomponenter, skrivare mm. Övriga investeringar består främst av möbler och utrustning till verksamhetslokaler och kontor, varav drygt 1 mnkr avser investering vid övertagande av Järdalavägens vårdboende från privat utförare 2017-10-01. Under året har även ett antal elektroniska nyckelskåp anskaffats till hemtjänstverksamheten.

Pensionsenheten

Verksamhetsuppföljning

Pensionsenheten hanterar samtliga pensionsåtaganden, såväl pensionsskuld som pensionsutbetalningar. Beräkningen av kommunens pensionsskuld görs utifrån olika antaganden om livslängd, ränteutveckling med mera. Det gör att beräkningarna är osäkra till sin natur.

Kommunens pensionsskuld

Enligt lagen om kommunal redovisning ska pensioner som intjänats före 1998 inte tas upp som en avsättning¹ i kommunens balansräkning utan endast redovisas som en ansvarsförbindelse (blandmodell). Men enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24 redovisas även denna del som en avsättning på samma sätt som de pensioner som tjänats in från och med 1998 (fullfundsmodell) vilket är ett avsteg från rekommendationen.

Successivt kommer nu skulden för pensioner som är intjänade före 1998 att minska, medan skulden för pensioner som är intjänade från och med 1998 kommer fortsätta att öka. Det innebär att kommunens resultat nu blir bättre jämfört med andra kommuner som redovisar enligt blandmodellen. Den totala pensionsskulden för kommunen är 3 131 mnkr vilket är en minskning med 76 mnkr.

Pensionsskulden för pensioner intjänade före 1998 uppgår till totalt 2 508 mnkr. Skulden har minskat med 120 mnkr jämfört med 2016. Årets pensionsutbetalningar har minskat skulden med 142 mnkr och den finansiella kostnaden ökar skulden med 54 mnkr. Övriga skulduppräknings- och förändringar har minskat skulden med 31 mnkr. Det innebär samtidigt att kommunens resultat är 117 mnkr bättre i jämförelse med andra kommuner som redovisar enligt blandmodellen.

Pensionsåtagandet för pensioner intjänade från och med 1998 uppgår per den sista december 2017 till totalt 624 mnkr inklusive löneskatt. Skulden har ökat med 39 mnkr.

Enligt rekommendation 17.2 från Rådet för kommunal redovisning har årets beräkningar från pensionsadministratören ändrats och utgår numera från RIPS17 mot tidigare RIPS07.

Pensioner avseende Räddningstjänstförbundet (RTÖG)

Den del av räddningstjänstförbundets pensionsskuld som avser intjänande före år 2010 och som tjänats in av de personer som då var anställda av Linköpings kommun ingår i kommunens pensionsskuld.

Pensionsskulden som är intjänad hos RTÖG från att förbundet bildades 2010 bokförs som en avsättning hos kommunen och som en fordran på kommunen hos RTÖG. Den redovisas inte som en pensionsskuld hos kommunen utan som en "vanlig" skuld eftersom det är en skuld till RTÖG för utförd räddningstjänstverksamhet. Kommunen ersätter förbundet för faktiska utbetalningar avseende skulden.

Politikerpensioner

Det finns två olika pensionsavtal för kommunens politiker. Det äldre avtalet, PBF-KL, omfattade endast de förtroendevalda som fullgjorde ett uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid. Det nyare avtalet, OPF-KL, omfattar samtliga politiker oavsett uppdragets omfattning.

OPF-KL är ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal, där 4,5 procent av utbetalda arvoden sätts av till en pensionsbehållning för respektive person. Pensionsbehållningen ligger kvar hos kommunen tills det är dags att börja utbetala pensionen.

Kommunens pensionsskuld enligt PBF beräknas till 58 mnkr och pensionsskulden enligt OPF beräknas till 9 mnkr. Dessa belopp ingår i den totala pensionsskulden ovan.

¹ En avsättning är en förpliktelse som är oviss vad gäller förfallotidpunkt eller belopp.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet, tkr	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse/ Resultat	Bokslut 2016*	Bokslut 2015*
Årets intjänande	15 377	10 243	-5 134	-	-
Ansvarsförbindelsen	-29 279	30 776	60 055	-	-
Övriga pensionskostnader	12 135	3 243	-8 892	-	-
Summa nettokostnader	-1 768	44 262	46 030	-	-
Finansiella kostnader	66 546	41 000	-25 546	-	-
Summa pensionsenhet	64 777	85 262	20 485	86 148	68 869
<i>varav kostnader</i>	<i>291 951</i>	<i>282 673</i>	<i>-9 278</i>	<i>292 776</i>	<i>260 772</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>227 174</i>	<i>197 411</i>	<i>29 763</i>	<i>206 628</i>	<i>190 903</i>

* Förändrad presentation av driftsammandrag är gjord from år 2017, därav ej jämförelsesiffror för år 2016 och 2015.

Kommentarer

Pensionsenhetens nettokostnad uppgår till -1,8 mnkr och de finansiella kostnaderna uppgår till 66,5 mnkr vilket ger en total kostnad på 64,8 mnkr. Därmed ges en positiv avvikelse mot budget på 20,5 mnkr. Notera att avvikelsen mot budget inom ansvarsförbindelsen och den finansiella kostnaden inte blir helt korrekt då presentationen av driftsammandraget är omgjord sedan budgeten lades.

Den stora avvikelsen kan vi se för ansvarsförbindelsen där prognoserna för pensionseskuldens storlek från pensionsadministratören kraftigt minskat på grund av den utlämnade friläggningen. Detta härleds utifrån bestämmelser från 2003 när det nya allmänna pensionssystemet infördes, som säger att ett frilagt belopp ska beräknas och undantas från samordning de år som uppräknings av allmän pension har varit större än prisutvecklingen i samhället. Förutsättningarna för friläggning uppfylls nu inte, vilket gör att prognosen för skulden minskar markant och ger stor påverkan på resultatet enligt fullfundsmodellen.

De kostnader som redovisas under rubriken årets intjänande avser nyintjänande av pensionsförmåner under 2017. Den största posten utgörs av den avgiftsbestämda pensionen som uppgår till 4,5 procent av lönen. I mars året efter intjänandet betalas avsättningen ut till det försäkringsbolag som den anställda har valt. Anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp (drygt 38 tkr/månad) tjänar också in en förmånsbaserad pension som ligger kvar hos kommunen som en skuld till den anställda. Den förmånsbestämda pensionen börjar betalas ut först när den anställda går i pension. För att täcka kostnaderna för årets intjänande gör kommunen ett internt påslag på lönen motsvarande kalkylerad pensionskostnad (KP). Intäkten redovisas hos pensionsenheten och kostnaden belastar respektive verksamhet. Beloppet uppgår 2017 till 227 mnkr.

I posten övriga pensionskostnader ingår 6,6 mnkr som tillhör 2016 och som blev differensen för den uppbokade kostnaden för årets nyintjänande, mot vad den verkliga kostnaden blev.

De finansiella kostnaderna utgörs mestadels av basbeloppsuppräknings samt räntekostnad på pensionseskulden.

Intern finansiering, resursmedel

Pris/lön/demografi, resursmedel, nyttillkommen verksamhet

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Reserv för demografi, pris/löneförändringar	0	79 191	79 191
Resursmedel	0	38 512	38 512
Nystartad verksamhet	0	46 131	46 131
Summa nettokostnader, tkr	0	163 834	163 834
<i>varav kostnader</i>	<i>0</i>	<i>163 834</i>	<i>163 834</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

Driftsammandrag, netto tkr Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Intern ränta	-31 879	-39 725	-7 846
Summa nettokostnader, tkr	-31 879	-39 725	-7 846
<i>varav kostnader</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>31 879</i>	<i>39 725</i>	<i>7 846</i>

Driftsammandrag, Totalt intern finansiering	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse
Nettokostnader totalt, tkr	-31 879	124 109	155 988
<i>varav kostnader</i>	<i>16 242</i>	<i>163 834</i>	<i>147 592</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>48 121</i>	<i>39 725</i>	<i>8 396</i>

Intern ränta, resursmedel och reserv för demografi, pris- o löneökningar (överskott 156,0 mnkr)

Det samlade överskottet jämfört med budget beräknas till 156,0 mnkr. Av överskottet avser 46,1 mnkr nystartad verksamhet som inte kommit igång ännu, 79,2 mnkr reserv för pris, lön och demografi och 38,5 mnkr resursmedel. I delårsrapporten per den 31 oktober prognostiserades ett överskott med 148,4 mnkr, att överskottet ökat jämfört med oktoberprognosen beror främst på ett större överskott för nystartad verksamhet.

I budgeten för 2017 finns 60 mnkr budgeterade som resursmedel för olika ändamål. Av dessa har 21 mnkr fördelats till nämnderna under 2017 och resterande 39 redovisas som överskott.

Internräntan prognostiseras ge ett underskott på 7,8 mnkr på grund av försenade investeringar, motsvarande överskott redovisas under ”nyttillkommen verksamhet”.

År 2017 är andra året i tvåårsbudgetperioden därför är reserven för demografi större då den ska klara demografiska förändringar under både 2016 och 2017. För 2016 skedde inte några större förändringar jämfört med den befolkningsprognos som låg till grund för budgeten. För 2017 uppgår den till 72,9 mnkr och används för att vid årets slut göra regleringar för demografiska förändringar jämfört med budget. Äldrenämnden har återlämnat 5,7 mnkr, barn- och ungdomsnämndens ram har ökat med 12,1 mnkr och bildningsnämnden har fått en ökning med 19,9 mnkr utifrån antalet elever. Tvåårsbudgeten innebär att även reserven för pris- och löneökningar redovisar ett större överskott som uppgår till 32,5 mnkr och som avser både 2016 och 2017 års förändringar av pris och lön jämfört med budgetförutsättningarna.

